

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM ANASANAT DALI
GRAFİK TASARIM PROGRAMI**

**TÜRKİYE'DEKİ GAZETELERİN GRAFİK TASARIM
YÖNÜNDEN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Sibel ŞENEL**

**Danışmanı
Öğr. Gör. Memetşan YILDIZHAN**

İstanbul – 2013

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GRAFİK TASARIM ANASANAT DALI
GRAFİK TASARIM PROGRAMI**

**TÜRKİYE'DEKİ GAZETELERİN GRAFİK TASARIM
YÖNÜNDEN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Sibel ŞENEL**

**Danışmanı
Öğr. Gör. Memetşan YILDIZHAN**

İstanbul – 2013

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

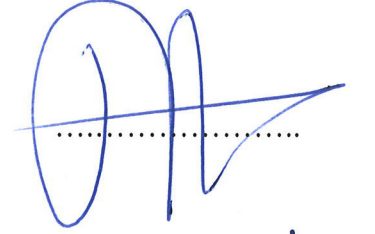
Grafik Tasarım Anasanat Dalı Grafik Tasarım Programı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi **Sibel Şenel** tarafından hazırlanan “**Türkiye'deki gazetelerin Grafik Tasarım yönünden incelenmesi**” adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 04.09.2013

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

Jüri Üyesi :Öğr.Gör.Memetşan Yıldızhan
Danışman- HAL. Üniv. Grafik Tasarım ASD Öğr. Üyesi



Jüri Üyesi: Yrd.Doç.Dr.Savaş Çevik
HAL. Üniv. Grafik Tasarım ASD Öğr. Üyesi



Jüri Üyesi :Prof.Dr.Şebnem R.Temir
HAL. Üniv. Tekstil ve Moda ASD Öğr. Üyesi



ÖNSÖZ

Günümüz teknolojisi basılı gazete okuma alışkanlıklarımızı zayıflatmış alternatif olarak internet uygulamaları ile çevrimiçi okuma imkanı sunmuştur. Buna rağmen hala yazılı basından vazgeçmeyen bir kitlenin olduğu görülmektedir. Peki bu kitleyi kaybetmemek için gazeteler neler yapmalıdır, sayfa tasarımı ne kadar önemli ve etkilidir, sayfalar tasarlanırken nelere dikkat edilmelidir ve grafik tasarımın bu durumdaki rolü nedir? Bu sorulara cevap olarak bu çalışma hazırlanmış ve konuyla ilgili örneklerle birlikte incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu tez çalışmasını sürdürdüğüm süreç boyunca; öncelikle üniversite eğitimim boyunca burs veren ve destekleyen Haliç Üniversitesi'ne, ayrıca yakın ilgisini ve yardımını esirgemeyerek, fikriyle destek ve yön veren değerli hocam ve danışmanım Memetşan YILDIZHAN'a, bu süreç boyunca maddi ve manevi açıdan hep yanımda olan aileme, tezimin başından sonuna kadar birlikte yol aldığım, hiçbir zaman yalnız bırakmayan ve her konuda yanımda olan yol arkadaşım ve can dostum Merve Çevik'e ve mükemmel yemekleri, hoş sohbetiyle her gün yanımda olan Songül Çevik'e, ayrıca sabır ve anlayış gösteren arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul, 2013

Sibel ŞENEL

İÇİNDEKİLER

ŞEKİL LİSTESİ	IV
ÖZET	VIII
ABSTRACT	IX
GİRİŞ	1
1. GAZETE NEDİR?	3
1.1. Gazetenin Tanımı ve Önemi	3
1.1.1. Gazetenin Doğuşu ve Gelişimi	3
1.1.2. Gazetenin Çeşitleri Nelerdir?.....	23
1.1.2.1. Gazetelerde Boyut Değişimi ve Nedenleri.....	25
2. GRAFİK TASARIM YÖNÜNDEN GAZETELER	27
2.1. Grafik Tasarımın Gazete İle İlişkisi	27
2.2. Gazete Sayfa Tasarımı	28
2.2.1. Gazetelerde Sayfa Tasarımının Önemi	30
2.2.2. Gazete Sayfa Tasarımının Geçmişi.....	32
2.2.3. Gazete Sayfa Tasarımının İşlevi	33
2.2.4. Gazete Sayfa Tasarımının Aşamaları	35
2.3. Gazete Sayfa Tasarım Çeşitleri	37
2.3.1. Klasik Sayfa Tasarımı.....	38
2.3.2. Çağdaş Sayfa Tasarımı	39
2.3.2.1. Modüler Sayfa Düzeni	40
2.3.2.2. Bulvar Tipi Sayfa Düzeni	46
2.3.2.3. Enfografik Sayfa Düzeni.....	47
2.3.2.4. Vitrin Sayfa Düzeni.....	49
2.4. Gazete Sayfa Tasarımını Etkileyen Faktörler	52
2.5. Gazete Sayfa Tasarımında Gestalt Teorisi ve İlkeleri.....	56
2.6. Gazete Sayfa Tasarımında Temel Kurallar	59
2.6.1. Denge	61
2.6.2. Zıtlık (Kontrast)	63

2.6.3.	Bütünlük.....	65
2.6.4.	Uyum	65
2.6.5.	Sadelik	66
2.6.6.	Odak (Vurgu).....	67
2.6.7.	Oran	69
2.6.8.	Yapı.....	70
2.7.	Sayfa Tasarımının Temel Öğeleri	73
2.7.1.	Gazete Logosu	78
2.7.2.	Yazı ve Tipografi	80
2.7.3.	Başlık	89
2.7.3.1.	Başlık Düzenleme Şekilleri.....	98
2.7.4.	Gövde Metni	99
2.7.5.	Fotoğraf.....	107
2.7.5.1.	Fotoğraf Tasarım Stratejileri	110
2.7.5.2.	Fotoğraf Alt Metinleri	114
2.7.5.3.	Portre Fotoğrafları.....	116
2.7.6.	Grafik, Çizim, İllüstrasyon, vb.	117
2.8.	Sayfa Tasarımının Yardımcı Öğeleri	123
2.8.1.	Renk	124
2.8.2.	Çizgi-Çerçeve	127
2.8.3.	Beyaz Boşluk	129
3.	GAZETE SAYFALARININ TASARIMSAL OLARAK İNCELENMESİ. 132	
3.1.	Gazete Sayfa Tasarımının Okur ile İlişkisi	132
3.2.	Gazetelerde Birinci Sayfanın Tasarımı	137
3.3.	Gazetelerde İç Sayfaların Tasarımı	143
3.3.1.	Fikir Sayfaları	144
3.3.2.	Ekonomi Sayfaları.....	146
3.3.3.	Yaşam Sayfaları	149
3.3.4.	Kültür-Sanat Sayfaları.....	152
3.3.5.	Spor Sayfaları.....	154

3.3.6. İlan / Reklam Sayfaları	158
3.3.7. Köşe Yazıları	160
3.4. Gazetelerde Arka Sayfanın Tasarlanması.....	162
SONUÇ.....	164
KAYNAKÇA	167
ÖZGEÇMİŞ.....	173

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. 1: Takvim-İ Vekayi Gazetesinin Bir Sayfası	7
Şekil 1. 2: Ceride-İ Havadis Gazetesinden Bir Bölüm	8
Şekil 1. 3: İlk Özel Türk Gazetesi, Agah Efendi'nin Yayınladığı Tercüman-I Ahval	9
Şekil 1. 4: Şinasi Tarafından Yayınlanan Tasvir-İ Efkar'ın Birinci Sayısı.....	10
Şekil 1. 5: İlk Mizah Gazetesi 'Diyojen'	12
Şekil 1. 6: Mihran Efendi Sahipliğindeki Sabah Gazetesi	14
Şekil 1. 7: Asır Gazetesinden Bir Sayısından Bir Sayfa	15
Şekil 1. 8: Hürriyet Gazetesinden Bir Sayfa	17
Şekil 1. 9: 'Müstakil Siyasi Gazete' Başlıklı Milliyet Gazetesi.....	18
Şekil 1. 10: 1935 Yılında Yayınlanan Zaman Gazetesi	22
Şekil 1. 11: A4 Kağıt Ölçüsüne Göre Gazete Formatlarının Karşılaştırılması	24
Şekil 2. 1: Bir Gazete Sayfa Tasarım Örneği	29
Şekil 2. 2: Klasik Sayfa Tasarımı Örneği: Akşam Gazetesi	39
Şekil 2. 3: Modüler Sayfa Tasarımı Örneği	42
Şekil 2. 4: Türkiye'de Modüler Sayfa Tasarımı	44
Şekil 2. 5: Modüler Sayfa Düzeni Taslağı	45
Şekil 2. 6: Bulvar Tipi Sayfa Düzeni Örneği	47
Şekil 2. 7: Türkiye'deki İlk Enfografik Gazetesi Star	49
Şekil 2. 8: Milliyet Gazetesi, Vitrin Sayfa Düzeni Benimseyen Gazetelerden Biri Olmuştur.....	51
Şekil 2. 9: Türkiye'nin Kullandığı Vitrin Sayfa Düzenine Örnekler Olarak Hürriyet	52
Şekil 2. 10: Ciddi ve Bulvar Tipi Gazete Örneği: Taraf ve Şok Gazetesi	54
Şekil 2. 11: Tipo Baskıyla Hazırlanmış Son Posta Gazetesi.....	55
Şekil 2. 12: Sayfa Tasarımında Kontastlık.....	64
Şekil 2. 13: Radikal Gazetesinin Sayfa Düzeninde Sütunlar Uzun ve Dik Kullanıldığı İçin Mizanpajı da Dikey Yapılıdır.	71

Şekil 2. 14: Büyük Boy Yayınlanan Zaman Gazetesinin Sütunları Yatay ve Kısa Olarak Uygulandığı İçin Yatay Yapıdır.....	73
Şekil 2. 15: Gazete Tasarımında Kullanılan Gridli Sayfalar.....	75
Şekil 2. 16: Büyük ve Tabloid Boy Gazetelerde Gridli Alan Gösterimi	76
Şekil 2. 17: Milliyet Gazetesinin Gridli Gösterimi	77
Şekil 2. 18: Gazete Logolarının Kullanımı ve Konumu	79
Şekil 2. 19: Büyük Harf (L) ve Küçük Harfin (M), Tırnaklı (Serifli) ve Tırnaksız (Serifsiz) Karakterlerden 6 Puntodan 48 Puntoya Kadar Görünümü.....	81
Şekil 2. 20: Times New Roman Fontunun Puntolara Göre Yazılış Biçimi	82
Şekil 2. 21: Tırnaklı (Times) ve Düz Yazı (Arial) Karakterlerinin 8 Punto ve Plain, Bold ve İtalik Yazılışları	84
Şekil 2. 22: Espasın Yanlış Kullanımı Sonucu Sütunda Oluşan Görüntü	86
Şekil 2. 23: Dul ve Öksüz Sözcüklere Örnek Gazete Haberleri	88
Şekil 2. 24: Habertürk Gazetesini Manşet ve Sürmanşet Uygulamaları.....	90
Şekil 2. 25: Hürriyet Gazetesinde Üst ve Alt Başlık.....	91
Şekil 2. 26: Birinci Sayfada Yayınlanan Farklı Yazı Karakterleri Kullanılarak Oluşturulmuş Ana Başlıklar (Manşetler)	93
Şekil 2. 27: Zaman ve Radikal Gazetesinden Ara Başlık ve Spot Başlık Örnekleri..	94
Şekil 2. 28: Radikal ve Hürriyet Gazetesinden İki ve Üç Satır Halinde Başlık Kullanımına Örnekler.....	97
Şekil 2. 29: Sözcü Gazetesinin 4 Satır ve Kalın Harflerle Yazılan Bu Manşeti, Üst ve Alt Başlıkla Birlikte Karmaşaya, Büyük Harflerin Kullanılmasıyla Kelimelerde De Yığılmaya Neden Olmuş, Okuma Açısından Bu Durum Güçlük Yaratmıştır.	97
Şekil 2. 30: Sütun Genişlikleri İle Tireli ve Tiresiz Kullanıma Örnek	101
Şekil 2. 31: Tam Blok (A), Soldan Blok (B), Sağdan Blok (C), Ortadan (Simetrik) Blok (D), Serbest Blok (E,F,G,H).....	103
Şekil 2. 32: Gazete Sayfalarına Uygulanan Serbest Blok ve Düzensiz Metin Örnekleri.....	105
Şekil 2. 33: Gazete Sütunlarındaki Metin Blokları Çeşitleri.....	106

Şekil 2. 34: Radikal Gazetesinde Sola Blok, Ortalı Blok ve Sağ Blok Metin Örnekleri	107
Şekil 2. 35: Solda Yanlış, Sağda İse Doğru Uygulanmış Sayfa Tasarım Örneği ('X' ile Gösterilen Fotoğraf '^' ile Gösterilen Başlık, '----' ile Gösterilen ise Metni İfade Eder)	108
Şekil 2. 36: Fotoğrafların Başlık ve Metinle Birlikte Kullanım Çeşitleri	109
Şekil 2. 37: Fotoğraf Alt Başlığı ve Yazıları Uygulama Şekilleri	116
Şekil 2. 38: Vatan ve Cumhuriyet Gazetelerinden Portre Fotoğraf Kullanımına Örnekler.....	117
Şekil 2. 39: Zaman ve Today Zaman Gazetesinin İllüstrasyon Kullanılarak Hazırlanan Sayfaları	119
Şekil 2. 40: Zaman Gazetesinin Sayfalarında Yer Alan İnfografikler	121
Şekil 2. 41: Zaman Gazetesinin İki Tam Sayfa İnfografik Örneği	122
Şekil 2. 42: Gazete Sayfalarında Karikatür Kullanımı: Hürriyet'in Seri İlan Sayfasına Uygulanan Bir Örnek	123
Şekil 2. 43: Gazetelerde Yayınlanan İllüstrasyonlarda Renk Kullanımı	125
Şekil 2. 44: Milliyet Gazetesinde Yer Alan Spot Haberlerde Mavi Zemin Kullanılmış Yazılar ise Zemin Üzerine Beyaz Renkte Yazılmış, Ayrıca Sağ Üst Kısımda Siyah Zemin Üzerine Dekupe Edilmiş Fotoğraf Yerleştirilmiş, Başlık ve Metin Beyaz Renkte Yazılmış ve Bu Alan İçine Uygulanmıştır	126
Şekil 2. 45: Milliyet Gazetesinde Çizgi ve Çerçeve Örnekteki Gibi Kullanılmıştır.128	
Şekil 2. 46: Zaman Gazetesi Haberleri Birbirinden Ayırmak İçin Çizgi-Çerçeve Yerine 'L' Şeklinde Gri Boşluk Uygulamıştır.	128
Şekil 2. 47: Habere Başlığında Lezard Çatlağı	130
Şekil 2. 48: 1 Mart 2009 Tarihli Cumhuriyet Gazetesi Medyaya Uygulanan Sansüre Tepki Olarak İlk İki ve Son İki Sayfasını Beyaz Boşluk Olarak Yayınladı.	131
Şekil 2. 49: Okunurluk ve Algılanabilirlik Açısından Farklı Puntolar, Yazı Fontları ve Stilleri İle Oluşturulmuş Başlık ve Sütun Uygulaması.....	133

Şekil 2. 50: Okuyucu Gazete Metinlerini Okurken; İlk Sütunu Yukarıdan Aşağı Doğru Okumalı ve Diğer Sütuna Geçerken Okumaya Sütunun Her Zaman En Üstünden Başlamalıdır.....	134
Şekil 2. 51: Güneş Gazetesinin Birinci Sayfa Tasarımı.....	138
Şekil 2. 52: Akşam Gazetesinin Bu Uygulaması Mediacat Tarafından 2012 Yılı'nın En Başarılı Birinci Sayfası Seçilmiştir.....	139
Şekil 2. 53: Akşam Gazetesinin 23 Nisan'a Özel Birinci Sayfa Tasarımı.....	140
Şekil 2. 54: Küçükten Büyüğe Doğru Sıralanan Mizanpaj.....	141
Şekil 2. 55: Büyükten Küçüğe Doğru Sıralanan Mizanpaj.....	141
Şekil 2. 56: Yataydan Dikeye Doğru Sıralanan Mizanpaj.....	142
Şekil 2. 57: Dikeyden Yataya Doğru Sıralanan Mizanpaj.....	142
Şekil 2. 58: Örneğin; Fikir Sayfalarında Röportajlara Yer Verilebilir.....	146
Şekil 2. 59: Ekonomi Sayfaları Aynı Zamanda Sektör ve Şirketler Hakkında Bilgi Verir.	148
Şekil 2. 60: Gazetelerin Yaşam Sayfalarından Örnekler	151
Şekil 2. 61: Taraf ve Haber Türk Gazeteleri Kültür-Sanat Sayfaları.....	153
Şekil 2. 62: Spor Gazetelerinde Zemin ve Başlık Rengi Haberi Yayınlanan Takımın Renklerine Göre Kullanılmıştır.	156
Şekil 2. 63: Milliyet Gazetesinin Spor Sayfası	157
Şekil 2. 64: İki Tam Sayfa Kullanılarak Tasarlanan Reklam Uygulaması	158
Şekil 2. 65: Karikatürlü Seri İlan Sayfası Tasarımı	159
Şekil 2. 66: Taraf ve Hürriyet Gazetelerinde Köşe Yazısı Kullanımı.....	162
Şekil 2. 67: Gazetelerin Arka Sayfa Tasarımlarında Çoğunluk Tam ya da Yarım Sayfa Reklamlar Yer Almıştır.....	163

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Sibel ŞENEL
Anabilim Dalı : Grafik Tasarım
Program : Grafik Tasarım
Tez Danışmanı : Öğr. Gör. Memetşan YILDIZHAN
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Eylül 2013

TÜRKİYE’DEKİ GAZETELERİN GRAFİK TASARIM YÖNÜNDEN İNCELENMESİ

ÖZET

Geçmişten günümüze kadar gelişen teknoloji, elektronik anlamda ve basım alanında büyük gelişmelere neden olmuştur. Bu durumdan en çok gazeteler faydalanmış, hem baskı teknikleri açısından hem de tasarım anlamında önemli bir yol katetmişlerdir. Türkiye bu gelişmelere vasıfsız kalmamış, Avrupa’ya göre bir adım geriden izlese de bütün olup biteni yakından takip etmiş ve uygulamıştır. Gutenberg ile büyük bir adım atan baskı teknikleri, Türkiye’de ilk olarak İbrahim Müteferrika öncülüğünde büyüme sağlamıştır. Teknolojinin ilerlemesiyle birlikte gazetelerin hazırlık evresi daha kolay hale gelmiştir. Elektronik alanındaki gelişmeler gazetelerde daha verimli ve kaliteli baskıyı sağlarken, aynı zamanda sayfa tasarımlarında daha zengin görünüme ulaşmanın kısa yolunu bilgisayar ile sağlamıştır. Artık yenilikçi ve modern bir yaklaşım sergileyen gazetelerin temelinde grafik tasarım etkili olmuştur. Araştırmada, ilk çıkışından bugüne kadar sürekli değişim gösteren Türkiye’deki gazeteler incelenmiş, grafik tasarımın bu anlamda ne kadar etkili ve önemli olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gazete, Grafik tasarım, Gazete Sayfa Tasarımı.

GENERAL INFORMATION

Name and Surname : Sibel ŞENEL
Field : Graphic Design
Program : Graphic Design
Supervisor : Lec. Memetşan YILDIZHAN
Degree Awarded and Date : Master – September 2013

THE NEWSPAPERS EXAMINATION IN TERMS OF GRAPHIC DESIGN IN TURKEY

ABSTRACT

Developing technology from the past to the present, has caused to major advances in the field of electronics and printing terms. Newspapers have benefited from this situation the most and both in the field of design and in the printing techniques have took a significant way. Turkey also closely followed and applied all this developments despite of a step behind what is happening to Europe. Printing techniques which have taken a big step with the Gutenberg, has grewed under the leadership of Ibrahim Müteferrika first time in Turkey. Preparatory phase of the newspapers has become easier with the advancement of technology.

Keywords: Newspaper, Graphic Design, Newspaper Design.

GİRİŞ

Son zamanlarda iletişim alanında yapılan teknolojik gelişmelerle birlikte basılı gazete okuma oranında ve buna bağlı olarak tirajlarında büyük farklılıklar görülmüştür. Gazeteler artık cep telefonu, tablet ve bilgisayar kullanılarak internet ortamında bir tıkla okunabilir duruma gelmiştir. Gazetelerin bütün sayfaları hakkında bilgi verebilen bu uygulamalar basım yayını geri plana düşürmüştür. Bu durum basılı gazeteleri yaralamış olsa da hala gazete sayfalarını çevirerek okumaktan vazgeçmeyen bir kesim mevcuttur. Çünkü gazete okurken alınan zevki internet uygulamaları sağlayamamıştır. Bu yüzden basılı gazeteler evlerde, işyerlerinde, bayilerde ve marketlerdeki hala yerini korumaktadır.

Türkiye’de başarılı bir gazete üretmek için sadece haber yetmez; haberi vurgulamak için gerekli olan öğeler kullanılarak iyi bir sayfa tasarımı ile okuyucuya sunulması gerekir. Çünkü gazete ve gazete sayfalarının gün geçtikçe çoğalması sayfa tasarımının gerekliliğini arttırmıştır. Gazeteler arasındaki rekabet yeni sayfa tasarımlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Gazete sayfalarının oluşumunda büyük etki sağlayan öğeler (tipografi, fotoğraf, renk, grafik, çizim, vb.), daha detaylı incelendiğinde grafik tasarım ile bağlantılı olduğu görülmüştür. Bu durum gazeteye görsel ve estetik zenginlik kazandırır; ayrıca okuyucunun ilgisinin artmasına katkıda bulunur.

Bu çalışmanın ilk bölümünde; gazete farklı kavramlarla ele alınarak toplum açısından önemi vurgulanacaktır. Ayrıca Dünya’da ve Türkiye’de ilk çıkan gazete örnekleriyle birlikte gazetenin tarihinden bahsedilecektir. Gelişim gösteren baskı tekniklerinin gazete üzerinde nasıl bir etki bıraktığı anlatılacaktır. Aynı zamanda gazetelerin farklı açılardan sınıflandırılması ile boyutlarındaki değişim nedenleriyle açıklanacaktır.

Çalışmanın ikinci bölümünde; gazete ile grafik tasarım arasındaki ilişki ve gazete sayfa tasarımlarının geçmişi irdelenecek, ikisi içinde olmazsa olmaz olan kriterler (temel kurallar ve öğeler, yardımcı öğeler, etkileyen faktörler, vb.) sayfa tasarımıyla pekiştirilerek ele alınacaktır. Bunlara bağlı olarak gazete sayfa

tasarımındaki çeşitlilik, örneklerle desteklenerek irdelenecektir. Ayrıca okuyucunun gazete sayfalarını okurken neleri incelediği aşamalarıyla anlatılacaktır.

Çalışmanın son bölümünde; gazete sayfa tasarımı ve okur arasındaki ilişkiye yer verilecektir. Ayrıca Türkiye'deki çeşitli gazetelerin sayfa tasarımları, grafik tasarım açısından incelenecek; bu sayfaların tasarımsal ve yapısal özellikleri belirtilecektir. Bunların gazete imajını ve popülaritesini ne şekilde etkilediği görsellerle güçlendirilerek anlatılacaktır.

1. GAZETE NEDİR?

1.1. Gazetenin Tanımı ve Önemi

Günümüzde sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel açıdan dünyada olup biteni yazılı haberlerle topluma sunan iletişim aracına gazete denilmektedir. Yüzyıllardan beri gelişerek devam eden gazeteler, toplumlar arası iletişimi sağladığı gibi eğitsel yönüyle de önemli bir haber alma aracı olmuştur. Gazeteler gerek okura okuma kolaylığı sağlaması açısından gerekse göze hitap edebilmesi adına tasarım yönünden de gelişim göstererek önemini daha çok vurgulamaktadır.

Gazetenin sözlük ve akademik tanımları:

Türk Dil Kurumuna göre; “Her türlü okuyucuya, politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek üzere belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın.” (<http://www.tdk.gov.tr>)

Temel Britannica’da şöyle açıklamaktadır: “Gazete, yazı ve fotoğraf kullanarak güncel olaylara ilişkin haber ve bilgi veren bir kitle iletişim aracıdır.” (Temel Britannica, İstanbul 1993)

Gazetenin akademik tanımı da bu yaklaşımla biçimlenmektedir: “Gazete en taze haberleri, en geniş alanda, en kısa zamanda basılı olarak naklederken, olaylar önünde genel kamuoyuna yol gösteren ve yine olaylar önünde genel kamuoyunun tesiri altında kalan bir kuruluştur.” (Bülbül, 2003: 34)

1.1.1. Gazetenin Doğuşu ve Gelişimi

Mağara döneminde insanlar duvarlara kazıdıkları şekiller yardımıyla iletişim kurmuşlardır. Zaman ilerledikçe anlatım biçimi resme dönüşmüş, hiyerogliflerin

yaşamlarına girmesi ile birlikte bu işaretler ilk başlarda kil çamuru üzerinde bir takım kalıplara basılarak ilk örnek elde edilmiş, hatta çoğaltılmıştır. Bu şekilde başlayan haberleşmenin doğuş serüveni daha çok gelişerek günümüze kadar süregelmiştir

Mısır'da, gazete benzeri papirüslerde o dönemlerde gerçekleşen olaylarla ilgili bilgilere ulaşılmıştır. İ.Ö. 1750 yıllarında III. Thoutmes dönemine ait bir papirüste Firavun Amarsis'e karşı yapılan suçlamalar sonucu kahrından öldüğü Mısırlı tarihçiler tarafından ispatlanmıştır. Başka bir papirüste ise III. Ramses'e karşı bir eleştiriye yer verilmiştir. Ünlü tarihçi Herodot, Mısır firavunlarından bahseden mizah gazetelerinin varlığından bahsetmiştir.

Eski Yunan uygarlıklarına ait tarihi olayların yazıldığı Ori'ler ve günlük olayların yazıldığı Efimerit'lerde ilkel gazete niteliği taşıyan ilk gazete benzeri belgeler yer almıştır. Sezar döneminde ait Senato kararları 'Acta Senatus' adı altında yayınlanmıştır. Kısa bir süre sonra resmi gazetelerin ilk örneği olan 'Acta Publica' adıyla tek sayfalık bültenler ortaya çıkmıştır. Daha sonra 'Acta Urbis' ve 'Acta Urbana' adıyla farklı resmi gazeteler üretilmiştir. Sezar'ın emriyle halkı ilgilendiren günlük önemli olayları kapsayan 'Acta Diurna' adıyla yayınlanan bildirimler dünyada ilk duvar gazeteleri olarak kabul edilmektedir. Bu yayınlar aynı zamanda ilk çağa ait en büyük yapıtlar sayılmaktadır.

Gazetenin gelişimi, yaygınlaşması ve güçlenmesi matbaanın icadıyla daha çok hız kazanmıştır. Bu süreçte en büyük adım Johannes Gutenberg tarafından atılmıştır. İlk demir harf kalıplarını hazırlayarak baskı yapan Gutenberg'in ilk denemesi başarısız olmuş, daha sonra sert demirden daha yumuşak bir alaşım kullanarak olumlu sonuçlar elde etmiştir. Bir diğer yenilik ise kağıdın her iki yüzeyine de bir çok baskı yapabilen cendere olmuştur. Bu önemli buluşun kullanıldığı yılları izleyen 500 yıl boyunca baskı tekniği birçok teknolojik yeniliklerle kendini geliştirmiş ama temel yöntemde hiçbir değişiklik olmamıştır (Ketenci, Bilgili, 2006: 54-55).

İlk gerçek gazete diyebileceğimiz yayınların ortaya çıkışı 17. ve 18. yüzyıla dayanmaktadır. Almanya'da ilk günlük gazete 1660 yılında Leipzig'de bir matbaacı tarafından 'Leipziger Zeitung' adıyla yayınlanmıştır. 1622'de Londra'da ilk İngiliz gazetesi 'The Weekly News From Italy and Germany' 1625-1626 yılları arasında Thomas Archer tarafından İngiliz haftalık gazetesi 'Mercurius Britannicus' kurulmuş, adı Latince, içeriği İngilizce olan bu gazete kendisinden sonra gelecek birçok gazete için örnek olmuştur. 'Mercurius Civicus' ise çizgi ve resim kullanarak

yayınlanan ilk gazete örneğidir. 1631’de Paris’te ilk Fransız gazetesi Theophraste Renaudot tarafından ‘La Gazette’ adıyla haftalık yayınlanmış, bunu 1640’da Roma’da yayınlanan ilk İtalyan gazetesi ‘Gazetta Publica’ izlemiştir. Hollanda’da ilk düzenli gazete 1605 yılında Abraham Verhoeven tarafından 15 günlük olarak ‘Wettlycke Tijdinghe’ adıyla yayınlanmıştır. Bu gazete bazen 16 sayfalık çıktığı, bazen de günde dört baskı yaptığı ileri sürülmüştür.

İngiltere’de ilk sürekli günlük gazete 1702 yılında Elizabeth Mallet tarafından 34x18 cm boyutlarında ve tek sayfa olarak tasarlanmış ‘The Daily Coourant’ gazetesi olmuştur. Daniel Defoe, 1704 tarihinde iki sütunluk, dört sayfa halinde tasarlanan ‘The Review’ adlı gazeteyi çıkarmıştır. Defoe ayrıca 1709 yılında bir yaprak ve önlü arkalı iki sayfadan ibaret ‘The Tattler’ adıyla bir gazete daha yayınlamıştır.

1712’de Britanya hükümeti gazetelerden sayfa başına vergi almaya karar verince, yayımcılar da çareyi dönemin matbaalarının basabileceği en büyük sayfa boyutunu kullanmakta bulmuşlar. Böylece boyu 55 eni 35 santimetrelik gazete boyutu da böylece doğmuş oldu.

İngiltere için önemli ve en uzun ömürlü gazete 1772’de ‘Morning Post’ adıyla yayına başlamış, baskı ve sayfa düzeni tekniğinde yenilikler yaratmayı başaran John Bell ile yoluna devam etmiştir.

Gutenberg’den sonra basım sanayisine ikinci büyük atılım 18. yüzyılda Friedrich Koenig’in tahta ve demir çubuklar yardımıyla ilk baskı makinesini yapmasıyla gerçekleşmiştir. 1811 yılında saatte 400 baskı yapan ve her bölümü demir çubuktan oluşan makineyi buhar enerjisi ile çalıştırmayı başararak patentini almıştır. Daha önce elle çalışan makine ile 250 adet basan Times gazetesi, Koenig makinesi ile 1100 adet baskıya ulaşmıştır. 1817 yılında Andres Bauer ile ortaklık kuran Koenig birlikte ünlü Koenig-Bauer Fabrikalarının temelini atmışlardır (Bülbül, 2001: 7). 1822 yılında yardımcısı Andreas Bauer ile baskı kapağının yerine kağıt sarılı bobinlerin kullanımını başlatarak günümüzde kullanılan en gelişmiş, en hızlı baskı sistemi olan rotatif baskının temellerini atmıştır.

Tipo baskının (yüksek baskı) ortaya çıkmasında, Gutenberg ve Koenig buluşlarının büyük katkısı bulunmaktadır. Bu baskı tekniği, harflerin çıkıntılı oluşu ve tuşlara basıldıkça şeritteki mürekkebin basınçla kağıda aktarılmasından dolayı daktilonun çalışma sistemiyle büyük bir benzerlik göstermektedir.

İlk örneklerinden bu yana durmaksızın ilerleyen gazeteler, gelişen baskı teknikleriyle daha da büyüyerek bugünkü halini almıştır.

Modern rotatif baskının temelini 1846 yılında Robert Hoe atmıştır. Bu makine de dizgi harflerinden meydana gelen sayfalar bir silindir üzerindeki alanlara yerleştirilmiş ve bu silindir makinesine yatay olarak konulmuştur. Silindir döndükçe bir merdane harfleri mürekkeplemiş, makas kağıdı almış, basıldıktan sonra otomatik olarak makineden çıkmıştır. Saatte 8000 baskı yapan dört silindirli bu makine ilk örneğini dergi basarak yapmıştır.

Rotatif makinelerin gelişmesinde rulo halinde kağıdın üretilmesi, kağıdın iki tarafına birden basılabilmesi, kağıdı makine içinde kesme – katlama yöntemlerinin icat edilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Gelişen sistemde farklı baskı yöntemleri uygulanmaya başlanarak karmaşık yapılı bir ‘Dev’ makine haline getirilmiştir. Saatte 60.000 basan geleneksel rotatifleri saf dışı bırakarak ‘Jumbo Courier’ adı verilen büyük rotatiflerle saatte 240.000 adet gazete basılabilmektedir. Bu makineler yapılış ve uygulama şekillerindeki özellikler sayesinde yan yana konularak daha da büyütülebilir hale gelmiştir (Evlilyagil, 1981: 25).

Rotatif 1868’de ‘The Times’ın yaratıcısı olan John Walter tarafından aynı anda onbeş bobin takılan modeliyile saatte 300.000 baskı yaparak son halini almıştır.

Ofset baskı (düz baskı), taş baskı sisteminden farklı olarak kalker taşı yerine çinko kalıplar kullanılmıştır. Tozdan tamamen arındırılmış her cins kağıdı net ve parlak bir baskı kalitesine ulaştırmaktadır. İlk ofset baskı makinesi 1905’te J. W. Rubel 1907’de ise Caspar Hermann tarafından ilk rotatif ofset (web ofset) keşfedilmiştir.

Ülkemizde ilk Türk matbaası “Dar’üt-Tıba’at-Ül Amire” 1726 tarihinde İbrahim Müteferrika ile 28. Çelebizade Sait Efendi tarafından İbrahim Müteferrika’nın Sultan Selim’deki evinde kurulmuştur. Matbaada 1729 yılının Ocak ayında ilk Türkçe kitap olarak ‘Kitab-ı Lugat-ı Vankulu’ basılmıştır.

Ülkede iktidarın uyguladığı baskılar nedeniyle Türkçe gazetelerin ortaya çıkması 100 yıl daha gecikmiş, ilk gazeteler yabancı dilde ve genellikle Fransızca olarak basılmıştır.

Müteferrika’dan sonra kurulan basımevleri Mühendishane, Üsküdar, Bulak, Takvimhane-i Amire ve Matbaa-i Amire olmuştur. Takvimhane-i Amire’de 1831 tarihinde ilk resmi gazete ‘Takvim-i Vekayi’ basılmıştır.



Şekil 1.1: Takvim-i Vekayi gazetesinin bir sayfası

Türk basın tarihinin ikinci Türkçe gazetesi William Churchill'in çalışmaları sonucunda 'Ceride-i Havadis' adıyla 1840 yılında haftalık olarak basılmıştır. Gazete, Takvim-i Vekayi biçiminde 40x27 cm boyutlarında hazırlanmış, 1852 yıllarına doğru ilanlar gazete sayfalarının üçte birini kaplamış ve ilk ölüm ilanları da bu gazetede yayımlanmıştır.



Şekil 1. 2: Ceride-i Havadis gazetesinden bir bölüm

Kültür ve edebiyat tarihimizin dönem noktası olarak görülen ve Türkiye'nin ilk özel Türkçe gazetesi olan 'Tercüman-ı Ahval' 1860 yılında Çapanzade Agah Efendi tarafından kurulmuş, daha sonra İbrahim Şinasi'nin de katılımıyla yayın hayatındaki yerini almıştır. Yazı zenginliği ve sayfa düzeni yönünden gazete ayrı bir değere sahiptir. Başlıklarda değişik puntolar kullanılmasına özen gösterilmiş, gazetenin iç sayfalarında resmi ve özel ilanlara yer verilmiştir.



Şekil 1. 3: İlk özel Türk gazetesi, Agah Efendi'nin yayınladığı Tercüman-ı Ahval

Osmanlı Devleti tarafından 1864'de yayına başlayan 'Ceride-i Askeriye' İstanbul'da çıkan ilk resmi ordu gazetesi olmuştur. Gazete ilk çıktığında 28x39 cm boyutunda olup daha sonra yazılı kısmı 19x30 cm ve iki yaprak halinde haftada bir yayınlanmıştır. Başlangıçta yazılar iki sütun basılmakta iken 27. sayıdan itibaren üç sütun olarak dizilmiştir. 1880'den sonra gazeteye yeni bir şekil verilmiş, ilk kullanılan başlık biçimi yeniden kullanılarak 28 nüshası yani üç aylığı bir cilt olarak kabul edilmiş, ebat küçültülerek, dergi biçiminde yayınlanması uygun görülmüştür. Büyük boy bir kitap olarak nitelenen gazete haftada iki gün düzenli olarak çıkmaya başlamıştır. Her sayı 16 sayfadan ibaret olup, cilt bitiminde sayfalara yeniden numaralandırma yapılmadan devam ettirilmiştir. Böylece ilk cilt, 439. sayfada son bulmuş ikinci cilt ise 440. sayfa ile başlatılmıştır. Haberler ve bilgiler zaman zaman kroki-çizelge, resim ve haritalarla desteklenerek görsel zenginlik kazandırılmıştır (Tunalı, 2005: 197-198).

Gazetecilik hayatına Tercüman-ı Ahval ile başlayan İbrahim Şinasi, 1862 yılında 'Tasvir-i Efkâr' adıyla kendi gazetesini çıkarmıştır. Gazete çift sütun üzerine dizilmiş, Havadis-i Dahiliye (iç haberler) ve Havadis-i Hariciye (dış haberler) adıyla özel sütunlar ayrılmış ve en ünlü yazı ustalarına süslü başlıklar yaptırılmıştır. Baskı ve düzen yönünden çok başarılı bulunan gazetenin ilk sayısı Sultan Abdülaziz tarafından 500 altınla ödüllendirmiştir.



Şekil 1. 4: Şinasi tarafından yayınlanan Tasvir-i Efkâr'ın birinci sayısı

1866 tarihinde fazla okuma yazma bilmeyen Filip Efendi'nin sahipliğini yaptığı, sert bir dille yazılan 'Muhbir' gazetesi Ali Suavi yönetiminde yayınlanmıştır. Yurtdışında yayınlanan ilk Türkçe gazete olması dışında küçük boyda, haftada beş gün çıkarılmıştır. 21x33 cm boyutlarında yayınlanmaya başlayan gazete 12. sayıdan itibaren 28x44 cm olarak büyütülmüş, 38. sayıdan sonra ise 18x28 cm basılarak tekrar küçültülmüştür. İlk defa gazetenin 25. sayısında ticari bir ilan yer almıştır. Aynı zamanda 1867 yılında Londra'da Yeni Osmanlılar adına, Türkiye dışında ilk kez yayınlanan gazete, George Bertrand basımevinde basılmıştır. Yeni Osmanlılar için bu gazete çözüm olmayınca 1868'de Agah Efendi, Ziya Bey ve Namık Kemal ortaklığında Londra'da haftada bir kez yayınlanmak üzere ilk düşünce gazetesi olan 'Hürriyet' gazetesi doğmuştur. 19x30 cm boyutunda 4 sayfa ve taş baskı (litografya) tekniği ile basılan gazete daha sonraları 8 sayfa olarak yayınlanmıştır.

İstanbul'da 1869 yılında Ali Bey tarafından 'Basiret' adıyla bir fikir gazetesi yayınlanmış ve ilk defa gazete başlığının altına 'Millet Gazetesi' yazılmıştır.

1870 yılında yayın hayatına başlayan 'İbret Gazetesi' Aleksan Samafyan Efendi tarafından kurulmuştur. Cuma ve Pazar günleri hariç her gün, üç sayfa olarak basılan gazete de ilgi çekici başlıkların atıldığı makalelere yer verilmiştir.

Türk basın tarihinin ilk resimli ve daha çok dergiye benzeyen gazetesi 'Ayine-i Vatan' adıyla 1866'da Mehmet Akif tarafından çıkarılmıştır. Küçük boyda

ıkan gazetenin adı ilk başlarda ‘Vatan’ daha sonra da ‘İstanbul’ olarak değişmiştir. İlk karikatürler İstanbul gazetesinde yayınlanmıştır.

1868 yılında Ali Raşit ve Filip Efendi ortak bir çalışma sonucunda ‘Terakki’ gazetesini çıkartmışlardır. İlk mizah ekini ‘Letaif-i Asar’ adıyla çıkarmış daha sonra boyutları büyüyerek tam bir gazete olarak yayınlanmaya başlamış ve son sayılarında karikatürlere yer verilmiştir. 1870 yılının Aralık ayında ise ‘Terakki Eğlence’ adlı Cuma günleri resimli büyük, Salı günleri ise resimsiz küçük bir mizah gazetesini çıkarılmıştır.

1869 yılında Sıtkı Efendi tarafından çocuklar için özel bir ek ile yayınlanan ‘Mümeyyiz’ adlı gazetenin her sayısı farklı renkte ve sekiz sayfa olarak tasarlanmıştır.

İlk mizah gazetesini olarak basın yayın tarihine geçen ‘Diyojen’ gazetesini 1869 tarihinde Teodor Kasap tarafından çıkarılmıştır. İlk olarak farklı dillerde yayınlansa da 1869 yılında Türkçe olarak basılmış ve 120. sayıdan sonra karikatürler kullanılmaya başlanmıştır.



﴿ کواکبه الله بشقه احسان استم ﴾

هشتمه برده طبع و نشر اول آور . غزیه شاهنشین قطعه در یکی جامع جاده شده واقع و تعمیر خان دروینده کاشند . برستلکی نصف عقلمی لبرست وانی ایللی -۱ مجدییه و برستلیمی ۱ قروشدو طسره ایچون پوسته اجری بنم اولتور . ایلاناتک بر سطرکدن ۳ قروش و مواد سطرکدن سطرکدن ۶ قروش اولور .

﴿ مقدمه ﴾

برکتساب و باغزیه مشدیمسی مشدیمجه دال یعنی تراست استعمال اولوق لازم کاسورکن هر غزیه بدایت طلهسورکه علی السلام قوللاجه چی شنبه لسک غیبی استناد الدین جهتمس بر مقدمه بلجه نشر ایچون . بو عادت سر و حکمتی اراقله سزین تقلید اییلان عملکرک سار کور، کلمی سره مننده بر بدعتکرکه (غزیه جملک دبات ایچون) دیوزک مسلکته توافق ایچر . سنه مدیه محتساج اولدیم قومسک حسن نظر و معلومندن بشقه بولیه ریعت ایچون کیمه به آیدو دوکیم دیو مقدمه و جیهه سن یللیبکر وده والادیم لسان اولور، تعریف و تخریر ایلم .

دیوزن حکمای بوایه دن تم اشیکله شهرت شعار حیوانی بر محذوب کامل اولسوب مشرب و مذهبی بوغزله کک موقسقی صلیک اولدیتکدن بولسمله توسعی مناسب کورلدی . دیوزن چند ماهه نینو فرانسزجه و رومجه اولوق نشر اولقده اولوب مقصدی ایسه افکار قومیه و مفاسد حکومت حقیقه و روحانی و اخلاق و تزییه و وسفره ایچی اولان شیلر حقیقه، تعریف و استهزایله تزییلوق اولدیتکدن حقهده برکرمسی ترکیه اولوق طبع و نشریه بالاسیدان مساعدیه سنه شایان یورلشدر . واقعا ایچون غزیه شو مقصد خدمت ایچکده ایسه زده

هر اصله سلطان بنی اسرائیل قمر اولدن بحث ایدن و اعتقادی تقلید الیه بالکر، بدواته یئند و حیضه حصر ایستد کاردکیمدیز کدر مزاج وقت (اقصی کیمه یهودی عقایدین صامه) اصل بوکاز معارفه اسکیولر الیم) بیسنه تلق و مقابله ایچون کی کورلدیکندن بولیه رمزاتک اصلاح سناتی ایسه ایکی قوه یعنی چیوشدنه و یا شوق تزییف و لذت محتاج اولوب بوک دخی برتیسی شان حکومت لایق اولهله بالکر ایچکیمسی سو استعمال الیه خصصیل، انتقال ایندرلماک شرطیه حال و مصلحت موافق بولدیقتدن ایسنه . دیوزن وطنه خدمت ایچون وطنه شلریمک حسن قبول و رغبتیه وصحت ارفد اشلریمک ایچمه و صحت اشاد ایچول بولیه ثابت مشکل و نالک رو وطیفه یی التزام اولشدر . (ومن الله التوفیق)

اجرات دولت موافق حکمت حکومت اولدیمی جهته هشت اداره حقیقه، تقدیردن بشقه سوبله حقیقت طوقتری برسوز بولیمه چشمرندن دیوزن چوایدنه امتکله سو مثال اولور وده سو، اشاله امثال ایچر .

﴿ انتظار ﴾

اشبو رضی سعیدی کوردو یگیز دولتک ترتمیز، مشدی اولیه یقلمی تقدیرده بنسقطه ماکوربی اعانه یسورلمی لازم

Şekil 1. 5: İlk mizah gazetesi 'Diyogen'

1870’li yıllardan sonra, yazılı basında resim, karikatür ve haritaya sıklıkla yer verilmeye başlanmış ve resimli yayınlara ilginin artmasıyla birlikte birçok gazete adının başına ‘musavver’ ya da ‘resimli’ kelimesi eklenmiştir. Bu duruma örnek olarak 1874’de Mehmet Arif tarafından çıkarılan ve dergiye benzeyen ‘Musavver Medeniyet’ gazetesi gösterilmiştir. Bazı sayfaları lüks baskı ve adi klişe olmak üzere iki defa basılarak yayınlanmış, özellikle devlet büyüklerinin fotoğrafları ve özgeçmişleri kuşe kağıda basılmıştır. Bu nedenle Medeniyet lüks sayfalar çıkaran ilk gazete olmuştur.

Papadopulos adıyla bir Rum tarafından 1875 yılında Şemsettin Sami başyazarlığında yayına geçen ‘Sabah’ gazetesi ilk başlarda küçük boylarda, 1882 yılında Mihran Efendi tarafından satın alındıktan sonra ise büyük boy olarak çıkarılmaya başlanmıştır. Fransızca hikayeler ve romanları tercüme ettirerek gazete ile birlikte dörder sayfalık formalar (8 ön 8 arka olmak üzere 16 sayfadan oluşan kitap sayıları) halinde bedava dağıtılmıştır. O tarihlerde etkili olan basın sansürüne göre gazeteye girecek bütün yazıların provaları yazı işleri müdürleri tarafından sansür kuruluna sunulur, sansür memurları gerekli gördükleri yazı, paragraf, cümle ve kelimeleri çıkardıktan sonra gazeteye gönderilmiştir. Bu engele takılan gazete, ilk gününde sansürün yasakladığı yazıların alanlarını boş bırakarak yayın yapmıştır. İç ve dış haberleri genellikle ikinci ve üçüncü sayfalarında yer verdiğinden, bu sayfaların yarısının yazısız çıkması okurlara, sansürün ne gibi haberleri makasladığını açıkça göstermiştir. Bu nedenle gazetede sansür edilen yerlerin beyaz bırakılarak yayınlanması usulünü dünyada ilk defa bulup uygulayan gazete olmuştur (İnuğur, 2005: 253). Ayrıca basın tarihinde ilk defa bu gazetede Miladi tarih kullanılmıştır. 1985’te bol fotoğraflı bir magazin gazetesi mantığında yayınlanan Sabah bu kimliğinden zamanla uzaklaşıp tirajını arttırmıştır. Bu dönemden itibaren kağıt girişinden gazete çıkışına kadar her şey bilgisayarlarda yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca bilgisayar aracılığıyla şehirlerarası ilk sayfa naklini gerçekleştirerek Avrupa ve Türkiye’de bir ilk olmuştur.



Şekil 1. 6: Mihran Efendi sahipliğindeki Sabah gazetesi

1894 yıllarında Ahmet Cevdet (Oran) tarafından, Sabah gazetesine rakip olarak çıkarılan 'İkdam' gazetesi, ilk 'Siyasi Türk Gazetesi' unvanını almıştır.

1895'te Arif Bilgin tarafından 'Asır' gazetesi kurulmuştur. İlk sayının ikinci ve üçüncü sayfasında, küçük haberlere yer verilmiş ve üç başlık altında toplanmıştır. Üçüncü sayfa ikiye bölünmüş, bu bölümün üstünde haberler, altında ise ilk yazı dizisi yer almıştır. Dördüncü sayfada yine küçük haberler, eğitimle ilgili iki makale, alım-satım ilanları, devlet tebliğleri ve sol alt köşede basıldığı matbaanın adresi bulunmaktadır. Aynı zamanda Rumi ve Miladi olmak üzere iki farklı tarihe yer verilmiştir. Gazete daha sonra 1908'de 'Yeni Asır' adıyla yayınlanmış ve yönetimi Şevket Bilgin devralmıştır. İlk renkli basımını 1909 yılında, II. Meşrutiyetin birinci yıldönümünde yapmış ve bayrak renginde basılmıştır. Güzel ve süslü bir çerçeve içine alınan birinci sayfada, başlık klişesinin altında sağda ve solda birbirine çapraz iki bayrak konmuş ve ortasına da 'Yaşasın Meşrutiyet' sözcüğü yerleştirilmiştir. Renkli fotoğraf basma, ilk seri ilanı yayımlama gibi fark yaratan uygulamalarla okurun ilgisini çekmeyi başarmıştır.



Şekil 1. 7: Asır gazetesinden bir sayısından bir sayfa

Akşam gazetesi, 1918 yılında Kazım Şinasi Dersan, Falih Rıfkı Atay, Necmettin Sadak, Ali Naci Karacan'dan oluşan yönetim kadrosuyla yayın hayatına girmiştir. 1923 yılında Peyam-i Sabah gazetesinin rotatiflerini alıncaya kadar küçük boyda basılmıştır. 1962'de ise Ankara'da basılan ilk İstanbul gazetesi olmuştur. Yurt dışında baskı işini de ilk kez Akşam gazetesi başlatmış daha sonra 'Bulvar' adıyla

devam etmiştir. Gazete 30 Ağustos günü Türk ordusunun süngü hücumu ile Afyon'a girdiğini dört sütun üzerine büyük başlıklarla haber yapmıştır.

Anadolu'da 1919 yılında Milli Mücadelenin ilk gazetesi olarak 'İrade-i Milliye' yayınlanmıştır. 30x50 cm boyutunda, 36 punto nesih harfler kullanılarak iki sütun üzerine dizilen gazete dört sayfa olarak Sivas Vilayet matbaasında dar olanaklarla basılmıştır. Başlangıçta haftada bir gün, sonraları haftada iki gün daha sonrasında ise günlük olarak çıkarılmıştır.

1920'de Mustafa Kemal'in isteği üzerine 'Hakimiyet-i Milliye' gazetesi yayına başlamıştır. Ankara Vilayet Matbaa'sında dizilip basılan, haftada iki gün olmak üzere 28x42 cm boyutundaki gazetenin ilk oniki sayısında, elle 36 punto nesih harflerle dizilmiş başlık kullanılmıştır.

Arap harflerinin okuma, yazılma ve dizilmesinde yaşanan güçlüklerle artık çözüm aranmaya başlanmıştır. Mustafa Kemal'in harf devrimiyle Latin alfabesine geçilmiş ve devlet matbaasında yeni harflerin dökümüne başlanmıştır. Artık gazetelerin bazı sütunları yeni harflerle dizilip basılmış bazı sütunlar ise hem eski hem yeni harflerle oluşturulmuştur. 1 Aralık 1928'de gazeteler baştan aşağı yeni harflerle yayınlanmıştır. Bu durum gazetelerin tiraj kaybına yol açmıştır. Zor bir dönemden geçen gazeteler bir yandan dizgicilere yeni harfleri öğretmek için uğraşırken bir yandan da ekonomik yönden sarsılmamak için büyük çaba harcamışlardır. Kimi gazetenin kapanmasına kiminin de önemli krizler geçirmesine neden olmuştur. Harfler arası geçiş dizgiciler açısından güçlük yaratsa da dizgi bakımından Arap harflerine kıyasla daha çok kolaylık sağlamaktadır.

1929-1940 yılları arasında günlük gazetelerin sayfa büyüklükleri 62x90 cm, 59x87 cm, 55x80 cm olmak üzere üç grupta toplanmıştır. Makine ile dizilen yazılar gittikçe elle dizilen yazıların yerini almış bu da rotatiflerin sayısının arttığını göstermiştir.

1942 yılından itibaren gazetelerin yaşadığı kağıt sıkıntısından dolayı sayfalarda kısıtlamaya gidilmiştir. İstanbul'un en büyük gazeteleri haftada beş veya altı gün 4 sayfa ya da haftada bir veya iki 6 sayfa şeklinde yayınlanmaya başlanmıştır.

1946'da 202 gazete 100.000 toplam tiraja sahipken, ileriki yıllarda büyük bir gelişme sağlanarak bu rakam 1 milyonu aşmaktadır. Başlangıçta yazıya dayanan gazetecilik anlayışı değişime uğrayarak haber ve fotoğrafa dayalı gazeteciliğe geçiş yapmıştır. Bu dönüşümde en büyük pay 1948 yılında kurulan Hürriyet'in olmuştur.

Gazeteyi renkli basmayı planlayan Sedat Simavi, okunabilirliğe uygun olması için modern, süratli ve saatte 5 renk üzerinden 45.000 sayfa basabilen bir rotatifle işe başlamıştır. Türk basın hayatında büyük bir atılım yapan gazete yepyeni bir yüz ve farklı bir mizanpajla çıkmıştır. Bu dönemde gazetelerin sayfa düzenine önem verilmezken Hürriyet tam tersini uygulayarak dikkat çekmiştir. İlk çıkışını 42x60 cm ve 6 sayfa olarak yapan gazete, bazen 8, bazen de 12 sayfa çıkarılmıştır. Hürriyet'in birinci sayfası 8 sütun ve küçük harfler kullanılarak basılmış, renkli karikatürlere ve çizgi romanlara yer verilmiştir. Londra Olimpiyatları fotoğrafları için bir tam sayfa ayıran gazete, röportajlara, kadın köşelerine, spor sayfalarına da yer vererek gereken önemi göstermiştir. Aynı zamanda Pazar günleri '7 Gün' isimli Pazar eki de çıkarmıştır. Bu yeni haliyle fotoğrafı daha çok kullanmış, sütunlar dolusu uzun yazılar kısaltılmıştır.



Şekil 1. 8: Hürriyet gazetesinden bir sayfa.

1949 yılında Faruk Sunter, 'Yeni İstanbul' adıyla, başlığı mavi renkte bir gazete yayınlamıştır. Hürriyet'in tersine bol yazıya, pek az fotoğrafa yer verilmiştir.

1950'li yıllar teknolojik atılımlara hazırlık aşaması olarak değerlendirilmiş, bu aşamadaki bazı oluşumlar, basında tiraj artışına giden yolu açmıştır. O yıllarda Ali Naci Karacan yönetimindeki 'Milliyet' gazetesi, yayın hayatına geçmiştir. Gazete için yeni bir logo tasarlayan İrfan Başar, eski logonun altında yazan 'Müstakil Siyasi Gazete' yazısını 'Halk Gazetesi' olarak değiştirmiştir. 1994 yılına gelindiğinde ise logonun altındaki yazı tekrar değişerek 'Basında Güven' yazılmıştır.



Şekil 1. 9: 'Müstakil Siyasi Gazete' başlıklı Milliyet gazetesi

1960 yıllarının başında, Hürriyet'in getirttiği web ofsette basılan 'Yeni Gazete', Türk basınında ofset sistemiyle çıkarılan ilk günlük yayın olarak kabul edilmiştir. Bu gazete ile birlikte kurşun dizgi yerini foto dizgiye bırakmıştır. Avrupa gazetelerini andıran bu yayın, başlığında bile renk kullanılmamış, tümüyle siyah-beyaz olarak basılmıştır. Haftada sadece bir-iki renkli fotoğraf yayınlanmış, ayrıca kimi Pazar eklerinde renkli baskı yapılmıştır.

Hürriyet'ten sonra ofsette basılan ikinci gazete 'Son' gazetesi olmuştur. Dört sayfa olan gazetenin ilk sayfasında büyütülmüş tek bir haber, iç sayfalarında fotoromanlar, arka sayfasında ise abartılmış fotoğraflı haberler yer almaktadır. Bir dönem matbaa mürekkebinin içine parfüm konularak basılmış ve halk arasında 'kokulu gazete' olarak tanınmıştır.

İlk sayısıyla 1968'de çıkış yapan 'Günaydın' gazetesi Hürriyet'ten ayrılan Haldun Simavi yönetiminde yayınlanmıştır. Simavi, Amerikan sansasyonel gazeteciliğini ve ofset baskı tekniğini Türkiye'ye getirmiştir. Günaydın, ileri teknolojisi sayesinde güzel renkli fotoğrafları ve temiz baskısıyla dikkati çeken bulvar tipi gazetenin Türkiye'deki öncülüğünü yapmıştır. Birinci sayfada çarpıcı fotoğraflar ve magazin haberleri yer almıştır (Topuz, 2003: 243). Ayrıca büyük fotoğraflara ağırlık veren, yalnızca haber başlıklarıyla yetinen ve iç sayfalardaki haberleri de kısa bir biçimde aktaran gazete okuyucunun büyük ilgisini çekmiştir.

Ofset baskı sistemine geçtikten sonra rahatladıklarını düşünen gazeteler, ilk sorununu klişe sistemi kullanılarak yapılan renk ayrımı ile yaşamıştır. Bu problem üzerine Hürriyet gazetesi yeni makineler alarak çözüm üretmeye çalışmış, makineleri kullanabilmek içinde Almanya'dan uzmanlar getirtilmiş ve daha önce klişecilik yapan ustalara sistem öğretilmiştir. Yeni Gazete ve Günaydın gazetesi montajda sorun yaratan bu durumu IBM (İnternational Business Machines) marka dizgi makinesinde yapmaya başlayarak çözmeye çalışmıştır. Daktilo makinesinde dizilen sütunlar, altı mumlanarak pikajda kullanılmıştır. Fakat satır sonlarının blok olmaması, kelime aralarının açılması gibi sakıncaları bulunmaktadır. Başlıklar ise 'compugraphic' makinede 35 mm'lik fotoğraf kağıdına bant halinde dizilmiş ve pikajda kullanılmıştır. Bu tekniği ofsete geçen diğer gazeteler de uygulamıştır. 1970'lerin ortalarında compugraphic sisteme geçilmiş sadece başlıklar değil sütunlar ve fotoğraf altları da bu makinede dizilip, fotoğraf kağıdına çıkış alınmaya başlanmıştır.

Türkiye’de uzun süre gazeteler tek en denilen 85’lik bobinlerle çalışan makinelerde basılmış ve ilk atılım Sabah gazetesi tarafından yapılmıştır.

1980’lerde artık bilgisayarlı sistemin temel hedefleri oluşmaya başlamıştır. Bunlar; dizgi, düzeltme, pikaj, kamera ve montaj işlemlerinin yok edilmesi, kalitenin yükseltilmesi, gazete grafiğinin disiplin altına alınması, hazırlık zaman limitlerinin geriye itilmesi, esnekliğin artırılması şeklinde sıralanmıştır.

1981-1990 yılları arasında Basın İlan Kurumu’ndan gelen ilanların artmasına rağmen yine de masrafları ve kağıt zammından doğan kayıpları karşılamada yetersiz kalması, basını özel reklamları almak için büyük rekabete sokmuş ve gazeteler televizyon reklamlarına büyük harcamalar yapmışlardır. 1990 yılında basın en fazla reklam veren ikinci sektör haline gelmiştir.

1980’lerin başında Yeni Asır ilk elektronik dizgiyi kullanan gazete olmuştur. ABD’den satın alınan sistem, getirilen uzmanların yardımıyla ders verilerek uygulanmaya ve öğretilmeye başlanmıştır. Masalarda bulunan daktiloların yanında artık bilgisayarlar da yer almaktadır. Dinç Bilgin’in makinelere olan ilgisi gazeteye büyük katkı sağlamıştır. Yaptığı her seyahatte gazete binalarını dolaşarak makineleri incelemiş, gittiği kongre ve sergilerde gördüğü teknik yenilikleri gazetede uygulamaya başlamıştır. Bütün dünyada ilk defa foto dizgi sistemi ile fotoğraflar yerlerine yerleştirilip, tramlanmış olarak çıkması sağlanmıştır. Bu olay ile birlikte Yeni Asır, Dünya çapında bir ilk yaşanmasına neden olmuştur. Gazetede bilgisayar işlerini yöneten Sait Ahtan, dünyada ilk kez yazı ve fotoğrafları aynı anda bilgisayardan çıkarmıştır. 1981 yılında bir ilke daha imza atılarak bilgisayardan dizgisiz, pikajsız ve montajsız bir sayfa çıkarılmıştır. Bunun üzerine gazete hazırlama maliyeti düşmüştür. 1982 yılı itibariyle dünya çapında bilgisayarlı sistemi kullanarak çıkan Chicago Tribune, USA Today gazetelerinin arasına Yeni Asır’da dahil olmuştur.

İstanbul’da 1983 yılında Haldun Simavi ile yayına geçen ‘Tan’ gazetesi 8 sayfa ve 7 sütun olarak tasarlanmıştır. İlk sayfasından itibaren tamamen magazin haberleri ve bol fotoğraflardan başka iç sayfalarında genellikle fotoroman, çizgi roman, yazı dizileri ve magazinsel konulara ağırlık verilmiştir. İlk çıkışından beri promosyona önem vermiş, günde 1 milyon lira dağıtacak olan gazete hile olmaması için Almanya’dan elektronik numaralı baskı sistemini getirtmiştir.

1983 yılında düzenlenen bir seminerde Güngör Mengi sistemi şöyle yorumlamıştır: “Gazete hazırlamak çok büyük sürat kazanmakta (bir sayfanın

hazırlığı 20 dk.) ve çok büyük ölçüde maliyet tasarrufu sağlamaktadır. Bilginin bilgisayara girişinden kalıp aşamasına kadar uzanan çok masraflı ve zaman alan, nitelikli ve pahalı işçilik gerektiren 7-8 üretim halkası ortadan kalkarak tüm işlemler ekranlarda yapılmaktadır. Bilgisayar tekniğine geçişteki gecikme, Türk basınının teknik sorunu değildir; temel sorunudur.” (Kabacalı, 2000: 251)

Adalet adıyla ilk çıkışını yapan gazetenin adı ‘Zaman’ olarak değişmiş, logosuyla 1986 sonlarına kadar tipo baskı olarak çıkmaya devam etmiştir. 1987 yılından itibaren gazete ofset yayına geçmiştir. Gazetenin baskı kalitesi de zamanla değişim göstermiştir. Özellikle 1992 yılından itibaren reklamların renkli kullanımında artış görülmektedir. 1996 yılından itibaren haber fotoğraflarının renkli verildiği görülmüştür. Bu yıldan itibaren gazetenin sadece ilk ve son sayfası değil, yaklaşık oniki sayfa renkli çıkmaya başlamıştır. Böylelikle Zaman gazetesinin bugünkü yapısı şekillendirilmiştir (Çakır, 1992: 102). İçeriğinin dışında sayfa tasarımı ile de ön plana çıkmıştır. Artık sadece haberin iyi yazımı değil, tasarımcı tarafından iyi bir şekilde tasarlanıp sunulması öne çıkmaktadır. 2001 yılında gazete Türk Basını’nda ilk defa haber ile yorum sayfalarını birbirinden ayırarak bir ilke imza atmıştır. Gazete 2003 yılında sayfa tasarımı olarak radikal bir değişikliğe gitmiştir. Öncelikle Türkiye’de geçerli kırmızı renkli logo anlayışını yıkan gazete, renk olarak lacivert ve turuncuyu tercih etmiştir. Sayfa tasarımı olarak modüler sayfa tasarımını uygulayan gazete, haber tasarımı alanında uluslararası derneklerden SND (Society for News Design)’den ödül alan ilk Türk gazetesi olmuştur. Dünyada yirmialtı ülkede ve Doğu Anadolu’da basımı yapılan tek gazete olmuştur.

Abone Şartları	
Türkiye için	Haris için
1 senelik 1200 K.	1500 K.
6 aylık 600 K.	750 K.
3 aylık 325 K.	400 K.
1 aylık 125 K.	150 K.

Nuruosmanpaşa, Serif Sokakı. TELEFON: 25520

Matbaal Ebüzziya, İstanbul Sabahları Çıkar Siyasi Gazete Fıatı Her Yerde 5 Kuruştur

Ahlâki seciyeyi geliştir-
mek, insan terbiyesinin ilk
ülküsü olmak lâzım gelir.
(Şerh 3 üçüncü sahifede)

“Ulular Kurumu, Habeşistana taşınacak!,”

Günün gazesi

Floryaya

Tramvay yapılırmı imiş?!

Birde kendini bayındırktan alıyorum, sanıp da bu işten bi-
likli hiç salıyorsa bir takım iş-
meler olduğuna şüphe etmemek lâzımdır.

Bu hüsnü, Belediye'de Florya-
ya bir tramvay hattı kurulma-
sını düşünceler olduğuna işi-
vermekte tereddüt etm. k.k.

Bu sanımda şehir için bir yeri-
li mar etmek için, oraya tram-
vay hattı uzatmak muvafık ola-
cağını düşünmek, her halde dü-
nya bayındırık hareketlerinden
tanıyanla habâber olmasa müte-
vakkildir.

Tramvay Avrupa'nın manzar
güzelinde, bilhassa yeni kurulan
şehirlerde, nerde ise, tarife karış-
mak tesadüf. Hala büyük şehir-
lerde, beldiyeler, sokaklar-
daki tramvay raylarını silerek
tramvayları hâbişülâh yok etmiş
ve mühim özen işlerinde iş-
yerleştirilmiştir.

Tramvaylar ilk icat oldukları
vakti şehirler için çok değerli
birer nakit vasıtaları adlanmıştır.
Tramvayların faydaları hak-
lıdır ki bu şehre son senelere ka-
dar da devam etti. Fakat otomob-
illerin ve otobüslerin büyüklü-
klerini karşısında tramvayların
şehirler için büyük bir hâlâ ad-
detmeye başladılar. Fikihâta bu-
ğün artık mesul bir gelin so-
kaklarına gımsadılar rayı diğer
gibi raylar düşünürler, sokakların
harakları, okunaklı olan her
şeyin elektrik telleri ile, örnekteki
gibi, donatılmas. Hala şehir dışı
yerler için tramvay hattı yapma,
nasıl diyelim? bir sevi ötek ara-
ban ile nakliyat yapmak isteme-
ye pek henüz.

Bir gelin, hele şehir harici ye-
ni kurulacak bir bölge veya ge-
zişin yerini imar etmek için her
günden evvel yapılacak şey, tram-
vaylığı, mümkün bir işe ye-
ladır. Hala bu yol asfalt ta yap-
ılma o yolun güzelliği yere imar-
da muhtak gider.

Buna, üç dört senedenberi gü-
zümün içinde cesayen etmekte
olan ve neyin hayret ilâhın me-
talleri vermiş bulunan büyük bir
mîral gösterilebilir.

Bundan daha dert, bir seneye
evvel, Süadîye, Bostancı, hatta
Erenköy sınırları adeta metruk
birer yer idiler. Orada yasa raybet
eden insan gımsadılar. İsta-
nbul Vilâyeti, kimsiyet nasil
oldu da, birgün Kadıköy'den
(Kırtılı) kadar bir asfalt yol
yapıldı. Bu yolun yapıldığına er-
ten senesinde ilâharen Süadîye ve
Bostancı taraflarına bir akın baş-
ladı. Öyle bir akın, ki hâli dün-
müger, bilâkis sesler geçtikçe
arıyor. Yine bu asfalt yolun in-
gün ahîlindedir bir mütevakkil sa-
dan çıktı, on bilâhara İsa asfalt
denek Süadîye plâjını yaptı. Bu
plâj bugün orada ne derceye ka-
dar raybet tonu ediyor, kimsiyer-
rus, fakat şerh muhtakktır, ki
Feseryıldandan Bostancıya kadar
bugün güldüren yüzlerce yeni ve
çok sarf köşkler mübahharan as-
falt yolun sayısında yökümleniler-
dir. Vaktâz Belediye geçen seneye
büyük bir hata da yaptı. Dâğıdılar
tramvayını Bostancıya kadar uzat-
tarak o yolun adeta bekâretini
işale etti. Bu tramvay yolunu Bu-
leidyeye oraya getirip, güzelliyi
okubular işletiydi, hem kendisi az
marafı yapmış, hem halde daha
ziyade hâbişülâh etmiş, hem de mu-
hakkak özeninde o alâbette ar-
mış olurdu.

En mîmal çok parak surette
gösteriyen ki bir yeni mar etmek
istiyorsak oraya evvela güzel bir
yol yapmalıyız. İste bu kaidde bu-
gün Florya için de tamamlan ca-
ridir. Fakat yapılması ikâlis eden
yol, tramvay yolu değildir, mü-
htakmî bir asfalt yoludur. Bir
İstanbul tramvaylarını kaldırma-
ta hiç olmazsa Müyâd (Hosnas) ve
Gönderi'den kurtulmak derken
Devamı 2 inci sahifede

Musolini Avrupaya acıyor!

İtalyan harp gemileri çağırıldı - Fransa Somaliye asker ve uçak gönderiyor
Habeş İmparatoru "Kap. dan zabıt istedi - Mısırlar
Habeşlere yardım edecek, Hintliler de İtalyayı takbih ettiler-İtalya müstemleke istiyor
Ulular Konseyi, bugün toplanıyor



İmparator yeni Habeş olaylarına bayrak veriyor

Napoli 30 (A. A.) — 132 As-
ker ve 200 katar teyşyan Abbajia
vepuru dün Masena'ya hareket et-
miştir. Vapur, Masena'da yâkınlık
tamamlayacaktır.

Trablustaki kuvvetler
Habeşistana yollandı

Londra 30 (A. A.) — Daily
Telegraph gazetesinin Kahire ay-
tarması öğrendiğine göre, Trablus-
taki İtalyan kuvvetleri Habeşista-
na yollanmıştır.

İtalyan harp gemileri
çağırıldı

Paris 30 (A. A.) — Bir Fransız
televraf ajansı, bazı Şark İsmula-
rı ştiyaret etmekte olan İtalyan
harp gemilerinin geri çağırıldık-
larını bildirmektedir.

Devamı 2 inci sahifede

Floryanın bayındırık işleri bitiyor



Floryanın bayındırık işlerini bu seneki kısım yakında bitir-
mektedir. Atılacak için yapılmakta olan köprü ile tamamlanmak üzeredir.
Resimlerinde Abuhikim köprüü ile din Florya şerhinde uzun deniz
uçarlarımız ve plâjdaki katabahı göstermektedir.

B. Musolini

Diyor ki:

"Yakında Ulular Ku-
rumunda Yamyam
reislerini de göreceğiz,

İtalya Başbakanı Bay Muso-
lini "Popolo d'Italia" gazetesin-
de (Zavallı Avrupa) sarf-
hâli bir makale neşretmiştir.

Bu makale Habeş Krallı-
nı ile Ulular Kurumunun
İkileri arasında yakınlık gören
lagiliz mahallini gördüde har-
patılmaktadır. Bay Musolini bu
mahallinde diyor ki:

" — Habeş Kralı Cemiyeti
Akşam namusu konuşuyor. Za-
man geçtikçe medojet ve subh
namusu muhterem Ulular Der-
neğine artık Yamyam reisleri-
ni de mahalle ettiğini göreceğiz.

Devamı 2 nci sahifede

Nuri Said Paşa

Irak - İran sınır için
Tahrana gidiyor

Tahrân 30 (A. A.) — Irak Dış
İşleri Bakanı Nuri Said Paşa, İran
- Irak sınır anlaşmazlığı hakkın-
daki görüşlere istişrak etmek
üzere 5 Ağustos Tahrân'a ge-
cektir.

Diğer taraftan, Almanya ile
İran arasında ticim ilgilerini ge-
liştirmek gayetlerini aramak için
bir İnan Ekonomik delegasyonu
sun Berlin'a hareket ettiği haber
verilmektedir.

Ressamlar

Diğerler ki : 7

Memleketimizde resmin ve
güzel sanatların ne kal-
de olduğu mu ve san-
atkarlarımızın bu mesele
strafında neiler olduğu-
ğünü gösteren
anketimizde de-
ren etmektedir.

Yüğe de D grupu sa-
natkarları an-
dan ressam
Nurullah Ce-
mal Berk ile
yapılışına ba-
ğlıca sahifemizedir.



Ressam Nurullah Cemal

G zamanlı İtalyan kabinesinde
haricice nazır olan
San Guilianno

Gerek bu haberlerin tevall et-
mesi ve gerek Afrika'daki me-
murluğumuz bir surette nazır
İtlibara alınması lâzım ve mu-
htak, matbuatımız mühim bir
konumda Trablusgarp meselesinin
arkâ hâlihdemini için gayet gü-
delli neşriyatı başlamasına sebe-

Devamı 4 üncü sahifede

Bulgar gazete- leri şaşırıldı!

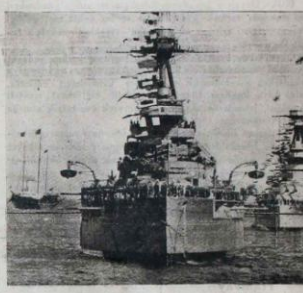
Biz susmalı, yalnız on-
lar mı söylemeli imiş!

Sofya 30 (Öst) — Bulgar De-
şeri İşleri Bakanlığının bağlı olan
Bulgar Basın Direktörlüğü sekre-
terlerinden Dr. Asım Boşnuf'un
"Zemro, mecmuasında "Yeni Bul-
garistan ve Dış dünya - Balkan-
larda Slavyan salıyımına doğru,
başlıyıda, güya öle çevrelerimiz
Trakyanın Bulgaristana girel ve-
rerak gelmiş olduğumuz Avrupa
teker çekilmemize dair ve İnkâ-
lâhımız kadar di uzatarak Türk-
lük aleyhinde ve Türk Ulusunu
tahkir mahiyetinde olan gödelli
bir yazıya ve Bulgaristanda hiç
Devamı 6 ıncı sahifede

BUGÜN
Resimle anlatılır
Müzikli tarihi
Yazın: Aziz Çelebi
Spor hareketleri

YENİ DENİZ YAPILARI

İngiltere program de- ğil, silâh hazırlamış!



Asit tahsiye programi bir tarafı anlayışsızın İngiliz donan-
masının Krallık önünde yaptığı son gösterilerden bir görünüşü
Londra, 30 (A. A.) — Sıyasî | yapıtı bu plâno, İngilterenin
azami deniz yapları plâni olarak
Alman Delegasyonunu gösterdiği
söylenmektedir.
Devamı 2 inci sahifede

“Trablusgarbi Nasıl aldı?,”

Eski İtalyan başvekilî (Giolitti)nin
çok mühim hatıratı

İtalya ve Türk matbuatının atışmaları — Trablustaki
karışıklıklar — Husnası Paşanın hainliği — İtihat ve
Terakkînin Trablustaki tahrikâtı — Türk maslahatgüza-
rının bir mîraçatı — Haricice nazır San Culyano
Bahâliyye neler ihtar etmiş.

— 3 —



Trablusgarbi nasıl aldık-
rının anlatan o zamanlı
İtalyan Başvekilî
Sinyor Giolitti

Devamı 4 üncü sahifede

[[[Giolitti]]] nin bu tarafı çok
sahibî dâğıdılar. İtalyan gazeteleri bu
sahibîde neşriyatı. Trablus
meselesinde dâğıdılar. Trablus
Fransız terakkiyatına alınmasında bu-
gün neşriyatı başlamasına sebe-

Yeni ve çok meraklı bir tefrikamız



Ahmet Nedim, hayran başına gelince, karantalar içinde ace
bir kâğıt asarın:
— İmdat!.. İmdat!..
Diyen bağırırken, debetler için'nde kâğıtlar daydı!

Şekil 1. 10: 1935 yılında yayınlanan Zaman Gazetesi

2008 yılına gelindiğinde sadece reklamlarla ayakta duran, ücretsiz olarak ve toplu taşımının en yoğun kullanıldığı alanlarda dağıtılan bir gazete üretilmiştir. Tabloid boyda, 32 sayfa ve günlük olarak 750.000 adet basılan gazete aynı özelliklere sahip diğer gazeteler için ilham kaynağı olmuştur.

Türkiye'deki yüksek tirajlı gazetelerin, dizgileri ve sayfa düzenleri artık bilgisayarda yapılmaya başlanmıştır. Grafik özelliği kuvvetli olan (Macintosh) tercih edilmiştir. Haberler artık onda yazılır, ana haber havuzuna gider, fotoğraf taranır, Crossfield ya da Syfax cihazlarıyla fotoğraf havuzuna gider. Her birinin bir referans adı bulunmaktadır. Sayfa sekreteri istediği referanstaki fotoğraf ya da haberi alır, yerine yerleştirir. Baskı makineleri, mürekkep ve renk ayarları, bobin takma işlemi, paketlenme vb. bilgisayar sistemiyle yapılmaktadır.

1.1.2. Gazetenin Çeşitleri Nelerdir?

Gazeteler, dağıtım, içerik, boyut, yayın gibi birden fazla çeşitleme yapılarak sınıflandırılmaktadır. Dünya'da en eski sınıflandırma haber, fikir, parti, rejim gazeteleri şeklinde yapılmıştır.

İçeriklerine göre gazeteler ikiye ayrılmaktadır. Kitle gazetelerinde; birden fazla fotoğraf ve büyük puntolar tercih edilmiş, eğlendirici, dinlendirici haber ve edebi türlere yer verilmiştir. Magazin, sansasyonel ve bulvar olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Fikir gazeteleri; okuru bilgilendirici ve eğitici, ciddi içerikli haber ve yazılara yer vermektedir. Ülkemizde; Cumhuriyet, Radikal, Zaman ve Yeni Şafak gibi örnekleri bulunmakla birlikte en önemlisi Referans gazetesi olmuştur.

Yayın sürelerine göre gazeteler; günlük, günaşırı ve haftalık olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Saatlerine göre gazeteler; sabah ve akşam gazeteleri ve gece postalarıdır.

Hitap ettiği kitleye ve dağıtımının yapıldığı alana göre yerel, bölgesel, ulusal ya da uluslararası gazete olmak üzere üç çeşidi bulunmaktadır.

Boyutlarına (formatlarına) göre altı türde incelenmiştir.

Büyük boy; özel konuları işlemekte ve entelektüel kesime hitap etmektedir. 57,8x38 cm ölçülerindedir.

Duvar; genellikle okul, dernek ve sendikalar gibi kurumlar tarafından düzenlenerek duvarlara asılarak yayınlanan gazeteler, el yazısı, daktilo ya da bilgisayar kullanılarak oluşturulan sayfaların bir araya getirilmesiyle düzenlenmektedir. Birden fazla fotoğraf bulunmakta ve sayfa düzeni okuyucunun ilgisini çekecek şekilde tasarlanmaktadır.

Tabloid; 'tablet' kelimesinden türemiş olup, ilk defa 1884 yılında toz olarak alınan ilaçları tabletlere basan ilk ilaç şirketlerinden olan Londra merkezli Burroughs Wellcome'ın tablet haplarının reklamını 'İhtiyacınız olan herşey bir tabloid hafta' diye yapmasıyla ortaya çıkmıştır; bu nedenle o tarihlerde, haberlere kısa ve az olarak değinen gazeteler için de kullanılmaya başlanmıştır. Halkın ilgisini çeken, sansasyonel haberlere yer veren gazeteler olmuşlardır. The Sun, The Star Magazine ve New York Post örnek gazetelerdir. 43x28 cm boyutlarındadır.

Broadsheet; gazete endüstrisinde kullanılan 74.9x59.7 cm veya 84.1x59.4 cm boyutlarında 'Çarşaf Gazete' de denilen büyük gazete formatıdır. İlk kez 1618 yılında Hollanda'da Courante uyt Italien, Duytslandt gazetelerinde kullanılan format, daha çok politik makalelere uzun yer verebilmek için siyasi gazeteler tarafından kullanılmıştır. Türkiye'de ilk defa Zaman Gazetesi broadsheet boyutunda kağıt ile gazete yayınına başlamıştır.

Berliner; Avrupa, Kuzey Amerika ve Hindistan gazeteleri genellikle 47x31,5 cm boyutundadır. Bu format tabloid gazetelerden daha uzun ve daha geniş iken, broadsheet formatından daha kısa ve dardır.

Compact; broadsheet kalitesindeki baskının, tabloid formata basılmasıyla ortaya çıkmış gazetelerdir. The Times gazetesi bu formatta basılmaktadır.



Şekil 1. 11: A4 kağıt ölçüsüne göre gazete formatlarının karşılaştırılması

1.1.2.1. Gazetelerde Boyut Değişimi ve Nedenleri

Bir kitle iletişim aracı olan gazete, zaman içinde değişen toplumu yansıtırken, kendisi de bu değişimden etkilenmekte ve yeni bir biçime bürünmektedir. Bu yeni biçim, toplumun talepleri doğrultusunda, gazeteye yüklenen işlevlerle ve ondan beklentilerle de ilintilidir. Toplumsal değişimden bağımsız olmayan, teknolojik gelişmeler de gazeteye yeni biçim kazandıran önemli etkenlerden biridir.

Gazetelerdeki yeniliklerin en önemlisi boyut değişimidir. İngiltere'nin iki ciddi gazetesi 2003 yılında bulvar gazeteleri tarafından kullanılan bazı teknikleri kullanarak yeni bir gazete türü ortaya çıkarmıştır. Klasik anlamda bulvar gazeteciliğinin bilinen iki temel özelliği vardır. İlki manşet, haber ve yorumlarda abartma ve sansasyon; ikincisi ise gazetenin 'tabloid' olarak 30x42 cm ölçülerinde basılmasıdır. İngiltere'nin önemli gazetelerinden 'The Independent', ilk defa alışılmışın dışına çıkıp gazeteyi hem 'broadsheet', hem de 'tabloid' ölçülerinde yayınlamaya başlamıştır. Uygulamanın ilk 6 ayında, The Independent'in 10 yıldır düşen tirajında hissedilir bir yükselme yaşanmış, şubat 2003 ile şubat 2004 arasında toplam tiraj artışı yüzde 15 olmuştur. The Independent'in başarısı diğer gazeteleri de harekete geçirmiş, The Times da 'tabloid' baskıya geçmiştir. Tabloid baskısında sansasyon, fotoğraf, magazin ve cinsellik yer alırken, broadsheet baskısı eski geleneklere uygun ciddi haber ve yorumlarla devam etmektedir. The Guardian gazetesi her iki gazeteden farklı olarak 'Berliner' olarak tanınan tabloidden büyük ama normal gazeteden küçük bir boyda basılmaya başlamıştır. The Guardian yalnızca boyutunu değiştirmekle kalmamış, içeriğini de değiştirerek tüm sayfalarını renkli basmaya başlamıştır. Le Monde gazetesi berliner formatına geçtikten sonra sayfalarında fotoğrafa daha fazla yer ayırmış ve yazıları kısaltılıp daha büyük punto ile yayınlamaya başlamıştır. Gazetenin Yönetim Kurulu Başkanı Jean-Marie Colombani değişimin nedenini haberin hızla yayıldığı araçlardan internet, cep telefonu ve bedava metro gazetelerine karşı Le Monde'de tiraj düşüşünü durdurmak olarak açıklamıştır.

İtalya'da La Repubblica ve İspanya'da La Vanguardia da berliner formatında yayın yapmaya başlarken bu değişim rüzgarına Amerikan gazeteleri de katıldı. ABD'de internet medyası yüzünden tiraj ve reklam kaybeden gazeteler, maliyetleri düşürmek için sayfa ebatlarını küçültmeye gitmiştir.

ABD genelinde 90'ı aşkın gazete yayımlayan Gannet şirketi, Indiana

eyaletinde yayımlanan Journal and Courier gazetesini berliner formatında yeniden tasarlamıştır. Renkli sayfalarının sayısını da iki katına çıkaran Journal and Courier'nin yayın formatından gidilen değişikliğin gerekçesi ise 'berliner'in internete karşı okuma kolaylığı sağladığı düşüncesidir.

Dünyanın en ciddi ve prestijli gazetelerinden kabul edilen Wall Street Journal (WSJ) ise tabloid boya geçen gazeteler arasında yerini almıştır. Gazetenin Asya ve Avrupa baskıları tabloid (6 sütuna 32 santimetre) çıkmaya başlarken, yayıncı şirketin gerekçesi ise yolculuk yapan okurlarının ihtiyaçlarını karşılamaktır. Sayfaların daraltılmasıyla birlikte gazetenin mizanpajında da önemli değişiklikler olmuştur. WSJ'nin günlük baskısı internet versiyonuna benzetilirken, sayfa genişliğindeki 7.5 cm daralmanın gazeteye sağladığı yıllık tasarruf ise 18 milyon dolar olarak hesaplanmıştır. Yeni tasarımda bir sayfada başlayıp başka sayfada devam eden haber sayısı ise en aza indirilmiştir. Ekonomi gazetesi olan gazeteye hayat tarzı ve boş zamanlara yönelik içerik de ilave edildi. WSJ'nin ardından The New York Times 2008'den itibaren sayfa boyutunda 4 cm'lik bir küçülmeye gideceğini açıkladı.

Türkiye'de kullanılan klasik gazete baskı boyutu 'broadsheet' (34x58) olsa da birçok gazete 35x56 cm boyutunda basılmıştır. Bazıları ise farklı ebatlarda yayın yapmışlardır. Örneğin, Habertürk gazetesi ilk çıkışından bu yana 35x50 cm boyutunu kullanan ve tabloid boyutuna en yakın ölçüye sahiptir. Taraf gazetesi 35x56.5 cm, Hürriyet gazetesi 34.6x56 cm olarak basılmıştır. Standart gazete boyutunu değiştiren Radikal gazetesi tabloide en yakın boyutta 28x35 cm olarak yayınlanmaya başlamıştır.

2. GRAFİK TASARIM YÖNÜNDEN GAZETELER

2.1. Grafik Tasarımın Gazete İle İlişkisi

Yıllar boyunca çeşitli aşamalarla var olma savaşı veren insanoğlu, aslında homosapiens (Anatomik olarak 200.000 yıl önce Afrika'da ortaya çıkmış ve modern davranışlarına 50.000 yıl önce kavuşmuştur.) döneminin son aşamalarında, çizmeyi, şekiller ile iletişim kurmayı öğrenmişlerdir. Ancak günümüzden yaklaşık 3500 yıl önce seslere işaretler vererek okumayı ve yazmayı da öğrenmişlerdir. Yazı Mezopotamya topraklarında gelişirken, aynı anda Uzakdoğu'da kanji (Çin'ce yazı karakterlerine Japonya'da verilen isim) kökenli iletişim biçimi kullanılmaya devam etmiştir. Yazının, bir alan üzerinde düzenlenmesi, tasarımın farklı bir dalı olan sayfa tasarımı gibi konuları yaratmıştır. Özellikle yazıt kültürü bu düzenlemenin estetik öğeler doğrultusunda yaratımını gerekli kılmıştır. Her yazıt, içeriğinin kapsamında bir anlamsal boyutta iletişim kursa da, aynı zamanda bir sanat ögesi olarak nesnel bir değere sahiptir (Uçar, 2004: 144).

Temel ilkeler düşünüldüğünde aralarında eşitlik olmasına rağmen gazete sayfa tasarımlarında kendilerine özgü bazı farklılıklar vardır. Örneğin gazetelerde ilanlar ve reklamlar için geniş alanlar kullanılmadığı sürece diğerlerinin yanında, birçok dergide ise çok küçük olmadıkça sayfada tek başına yer alır. Bu nedenle sayfa tasarımını gerçekleştiren kişi bu rekabeti düşünerek diğerlerini geride bırakabilmesi için gerekli olan ilgi ve anlam donanımı oluşturmayı unutmamalıdır. Okuyucunun ilgisini sağlamada başarı derecesini çeşitlendiren diğer faktörler ise ölçülere göre büyük veya küçük görsel seçimleri; zayıf veya güçlü zıt değerlerin kullanımı gibi her biri birbirinden ayrı mücadeleleri kapsamaktadır.

Birçok sayıda reklam veya ilan bir arada yer aldığı gazetelerin sayfa tasarımında, tasarımcı, okuyucu tarafından fark edilebileceği ve ilgiyi üzerinde tutabileceği bir düzenleme yapmak durumundadır. Bu sağlanmadığı takdirde, göz

direk olarak bir başka reklam veya ilana kaymakta ve tüm çabalar sonucu bir anlamda yenilgi oluşmaktadır.

Günlük gazete okurları için haber olabildiğince basit ve açık anlayışla sunulmalıdır; gazete okuyucusu, dergiye ayırdığından daha az zaman harcamalıdır. Bu sebeple acele içindeki bir okuyucu düşünüldüğünde gazete sayfaları kolay okunabilir, algılanabilir ve basit olmak durumundadır.

Gazete basımındaki mekanik sınırlılık, dergi tasarımında olmayan birtakım ek sorunları beraberinde getirmiştir. Düşük baskı kalitesinin nedenleri; yüksek hızda baskı yapılması, mürekkebin yayılması, kesim yerlerinin tıkanması, ucuz mürekkep kullanımıyla siyah basılması gereken yerde gri görünüm sağlanması, yoğun mürekkep kullanımı sonucunda kalıplardaki nokta ve çizgi aralarının dolması, boş ara tonların görünümlerinin kullanışsız olmasıdır.

Sayfa kenarlarının aşağı ve yukarısında veya her sayfa tasarımının en alt ve en üstte beyaz alan kullanım kuralı, iki farklı ünitenin beraber basımında oluşabilecek erime veya birleşme problemlerinden kaçışı sağlayan iki basit yöntemdir. Sayfa tasarımlarını gerçekleştiren tasarımcı oluşabilecek farklı sorunlara karşı hayal gücünü, yaratıcılığını kullanarak kendine göre sorun çözümleri geliştirebilmelidir.

Gazetelerde tasarımın amacı, dikkat çekmek, fark edilmek ve içeriğin vurgulanmasıdır. Önemsiz sayılabilecek haberler, yapılan ustaca tasarımlar sayesinde okuyucuyu kendine çekebilmektedir. Bu da gazete tasarımının gücünü ortaya koymaktadır. İçeriğin nasıl verildiği, dikkatin nasıl içeriğe çekilmesi gerektiği gazeteler için önemli hale gelmiş, haberlerin niteliği ve estetik tasarımlar okuyucu tarafından aranan bir özellik olmuştur. Hızlı okuma olanağı sağlanması açısından kullanılan harf büyüklüğü de gazete sayfa tasarımlarında önemli bir noktadır. Geniş başlıkların olduğu yazı hatları bu sebeple tercih sebebidir.

2.2. Gazete Sayfa Tasarımı

Yüzyıllar önce günlük gazetelerde haberin ilk satırı grafik deneyim olarak bir patlama yaratmıştır. O dönemde ilk harfin etrafında dönen uzantılar dikkat yakalamanın yeni bir yolu olmuş ve gazetelerde sayfa tasarımının ilk adımı atılmıştır. Bu atılımı daha geniş kapsamlı aşağıdaki gibi ele alabiliriz.

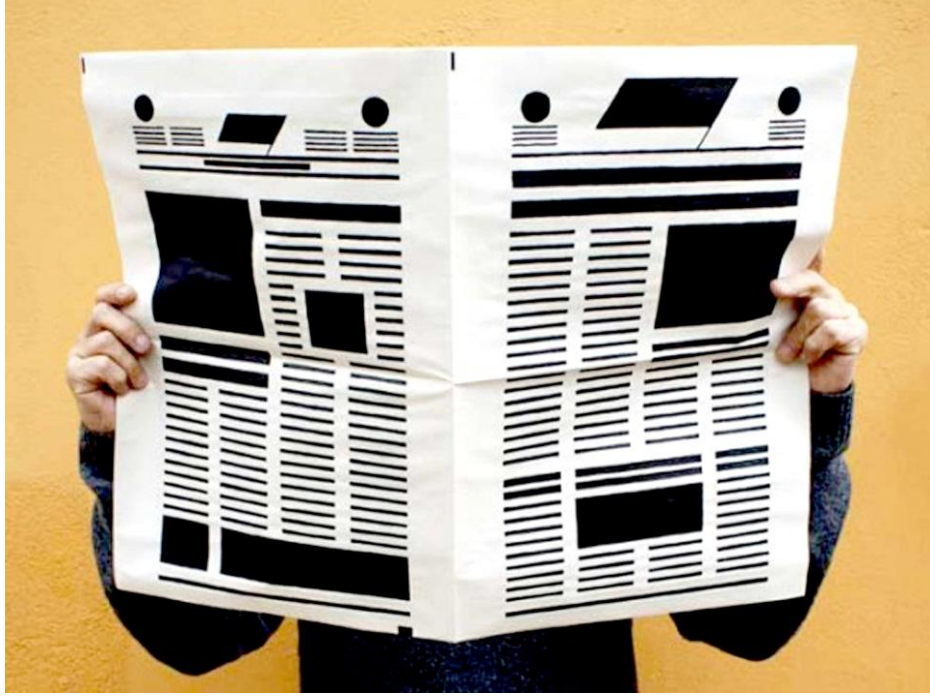
Sayfa tasarımı; sayfa mizanpajı ve sayfa düzeni gibi farklı kavramlarla aynı anlamı ifade eder. Dilimize Fransızca'dan geçen ve günümüz grafik tasarım konularının içinde en önemlilerinden biri olan sayfa tasarımının kesin bir tanımı olmamakla birlikte tarih boyunca birçok kişi tarafından fikirlerin yazı ve görsel malzeme ile birleştirilerek, bilginin mesaj şeklinde oluşturulup iletilmesi olarak kabul edilmiştir.

Basımı yapılan iletişim araçlarının yayın teknikleri genelde birbirlerine yakın olmasına karşın, sunuş ve kullanım özellikleri açısından farklılık içerir. Bu açıdan farklılık gösteren basılı iletişim araçlarını genel olarak; gazete, kitap, broşür vb. gibi gruplar içinde toplayabiliriz. Hangi grup içinde olursa olsun basılı bir malzeme için üretiminin başlangıç aşaması; sayfa tasarımıdır (Ketenci, Bilgili, 2006: 293). Kağıt üzerinde şekillenen konularda bilginin aktarılmasında önemli bir rol oynayan sayfa tasarımı aslında bilginin düzenlenmiş halini anlatmaktadır. Ayrıca sayfa tasarımı sayfaların içeriğini, haberin, olayın, bilginin yerini ve önemini gösterir (Tiryakioğlu, Top, 2010: 138). Aynı zamanda iletişim araçlarının yayınlanmasında eldeki malzemeyi bir düzen içinde, önemine göre sıralayarak ve belli bir estetik katarak sayfalara aktarma işlemine denilmektedir.

Gazete sayfalarının her biri elimizdeki haberlerin okunurluk ve reyting değerlerine göre tasarlanır, gazeteye girecek güncel haberlerin, fotoğrafların, karikatürlerin okunurluk değerlerine göre bir plan çizilir ve sayfalara yerleştirilmesine sayfa tasarımı denir (Özbay, 2007: 64-65).

Sayfa düzenindeki yerleri, yazı büyüklükleri ve önem sırası, boşlukların dengelenmesi mizanpajın ana sorunlarıdır. Her tür medyada yer alan ürünlerin estetik sunumlarında mizanpaj etkili olmaktadır. Yazının yer aldığı her tür materyal, mizanpajla tasarım haline dönüşmüştür (Çevik, 63).

Bir yayının etkinliği, içeriğinin öneminin yanı sıra kullanılan yazı karakterine, puntoya, görsel malzemelere, kağıdın özelliğine ve baskı tekniğine bağlıdır (Tiryakioğlu, 2012: 7). Yayında görsel güzelliğin ve grafik kurgunun yanı sıra, kullanılacak görsel öğelerin de yerinde, doğru ve estetik bir şekilde kurgulandığını göstermektedir. Yayını oluşturan sayfalarda yer alan tamamlayıcı malzemelerin doğru ve yerinde kullanılması gerekir. Tüm bu düzeni sayfada sağlayabilmek için sayfa tasarımının iyi yapılması o yayının daha çok ilgi çekmesini sağlar. Kısacası; sayfa tasarımı olmadan düşünceler anlatılamaz. Görsel imajla ilgili gerekli mesaj iletilemez (İstek, 2004: 56).



Şekil 2. 1: Bir gazete sayfa tasarım örneği

2.2.1. Gazetelerde Sayfa Tasarımının Önemi

Uzun yıllar boyunca gazetelerde tipografik ve görsel unsurların etkili bir tasarımla sunulması, kusursuz bir sayfa düzeninin sağlanması gibi özellikler pek de önemsenmemiş, arka planda yer almış olsa da zamanla gazetenin üretim sürecindeki en önemli noktalardan biri olmuştur (Şeker, 2004: 17).

Tasarımda estetik kadar içeriğin de etkili şekilde yansıtılması önemlidir. Bu nedenle içerikle estetik ayrılmaz bir ikilidir (Sucu, 2003: 184). Bu ikili ayrıca içeriğin gücünü de artırır. Çünkü sayfa tasarımı, gazetelerdeki haber ve yazıların, okuyucu tarafından mümkün olan en az çabayla algılanmasını sağlamaya yönelik bir işlemdir. Haberler ve yazılar gazete kağıdı üzerine gelişigüzel, hiçbir estetik kaygı gözetilmeden serpiştirildiğinde de teorik olarak amaç gerçekleşir ve haber iletilmiş olur. Ancak böyle bir gazetenin okunurluk açısından çok zevk vermeyeceği ve estetik açıdan da değer taşımayacağı açıktır (Şeker, 2000: 87).

Günümüzde gazeteler, içerikle birlikte tasarıma da önem vermeye başlamışlardır. Okuyucuya daha samimi ve gerçekçi bulacağı bir gazete hazırlamak; fotoğrafların ve yazı karakterlerinin seçimine bağlıdır. Renk seçimindeki ustalık ve bu renk öğelerinin kullanımı da niteliği etkiler.

Ayrıca yayın hayatına yeni katılan gazeteler, benzer ürünlerden farklı olmak, rakibinden üstün olabilmek, toplumda olumlu bir yer edinebilmek ve dolayısıyla tirajını arttırmak için kendilerine özgü bir sayfa tasarımı oluşturmaya çalışırlar. Ancak uygulanan farklı sayfa tasarımınının, diğer gazete tarafından da uygulanmaya çalışılması işi zorlaştırmaktadır.

Gazetenin ilgi çekmesini sağlamada ilk adımlardan biri olan sayfa tasarımı, gelişen teknoloji ve grafik tasarımın da bununla beraber öne çıkması gazete yararına kullanılan bir yön olmuştur.

Kurallarına uygun bir sayfa tasarımı okur, yayın ve mesaj üçgenindeki bağları güçlendirir. Bu da doğal olarak okurun, seçimindeki tercihini etkiler. Görsel düzenleme okurun ilgisini çekmede ve devam ettirmede önemli role sahiptir. Etkili bir sayfa tasarımı ile, okurun ilgisi istenilen yöne çekilebilir. Önemsiz gibi görünen bir bilgi, farklı ve ilginç bir düzenlemeyle okuyucusun ilgisini çekebilir.

Özel ve iyi düzenlenmiş sayfalar, bir yayını diğerlerinden ayırır ona kişilik kazandırılmasında yardımcı olur. Etkili bir tasarım sadece okurları çekmekle kalmaz, okurun tekrar o gazeteyi almasını sağlar. Özellikle sürekli aynı yayını almayan, gazete değiştiren okurlar için bu çok önemli bir etkidir. Çünkü okur önce gazeteye bakar. Çarpıcı bir başlık ya da fotoğraf, okurun gazeteyi almasında etkilidir. Yayının renkli olup olmaması da okurun gazete tercihini değiştirebilir. Sayfa tasarımı, yayının okurla iletişim kurmasını sağlar, işletmenin yayım politikasına uygun biçimde hazırlanan sayfalar, mesajın okura iletilmesinde rahatlık sağlar. Örneğin bulvar gazetesi ile fikir gazetesine aynı tür sayfa tasarımı yapılmaz ya da bir dergi ile gazetenin tasarımı aynı değildir. Çünkü içerikleri ve seslendikleri okur kitlesi farklıdır. Bu yüzden sayfa tasarımı yapılırken gazetenin görünüşü ve hedef kitlesi mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Hazırlanan gazetede yer alacak fotoğrafların kullanımı, başlığın seçimi ve yerleşimi seçilen yazı karakterleri, spotlar, sütun sayısı, punto, renk, grafik ve çizgilerin amaca uygun şekilde verilmesi gerekir. Bunun içinde tasarım ilkeleri bilmek ve uygulamak önemlidir.

Onursoy'a göre; "Yüzyıllar önce günlük gazetelerde haberin ilk satırı grafik deneyim olarak bir patlama yaratmıştır. O dönemde ilk harfin etrafında dönen uzantılar dikkat yakalamanın yeni bir yolu olmuştur. Günümüzde grafik gelişmelerle yeni formlar oluşturmak için hala çaba sarf edildiğini görmekteyiz. Basılı fotoğraflar ilk basıldığından bu yana hala varlığını sürdürmektedir. Harflerin çizgi kalınlıkları

içerdiği konuya bağlı olarak bazen sağlam, bazen zarif, bazen korkutucu ve bazen de güçlü özellikleri yansıtabilmektedir.” şeklinde açıklamıştır (Onursoy, 2011: 15).

2.2.2. Gazete Sayfa Tasarımının Geçmişi

Tasarım teorileri üzerine ciddi bir biçimde araştırma yapan Bauhaus Okulu 1920’den itibaren Almanya’nın Weimar kentinde faaliyete geçmiştir. Walter Gropius ve arkadaşları, savaş öncesinin aşırı süslü sanat akımlarına sert bir tepki olarak ‘form işleri takip eder’ sözcüğünde özümsebilecek olan minimalist bir tasarım anlayışını savunmaya başlamıştır. Gerek sayfa mizanpajı gerek renk kullanımı üzerine önemli çalışmalar yapılmıştır.

1950 öncesinde hakim olan tipo baskı ve hazırlık sistemlerini kullanan gazeteler teknik sınırlamalar nedeniyle ofset sistemdeki gazetelerden çok farklı estetikte hazırlanmıştır. Ayrıca gazetelerin tipo teknolojisiyle basıldığı dönem boyunca, sayfa tasarımı teknik sınırlılıklar nedeniyle statik bir yapıda kalmıştır. Bu yapı gazete hazırlama sürecinde tasarımcının düşündüğünü uygulamaya geçirmesini önlemiştir. Tiponun erken dönemlerinde gazetelerin sayfa tasarımları yalnızca yazıların dikey sütunlara yerleştirilmesiyle ve genişliği sütunlarla sınırlı başlıklardan elde edilmiş olup, 1950’lerden sonra kullanılan ofset baskı sisteminde değişmiştir. Tiponun son dönemlerinde özellikle bulvar gazetelerinde yatay sayfa yapısı anlayışı uygulanmış, siyah beyaz fotoğraf kullanımı da yaygınlaşmıştır. Ancak tipo son dönemde dahi kaliteli baskıyı mümkün kılan bir basım teknolojisi olmamıştır. Gerek hazırlık aşamasındaki sorunlar gerekse baskının kalitesizliği tasarımcıların yeni arayışlara girme konusundaki cesaretini kırmıştır (Şeker, 2006: 31-32). Ofset teknolojinin sonucu olarak farklı sayfa tasarımı tarzları ortaya çıkmıştır. Türkiye’deki gazeteler ofset teknolojiye 1970-1980 arasında geçmiştir. Bu dönemde ofset teknolojinin getirdiği yeni olanaklar Batı’daki düzenlerden farklı kullanılmış ve Türkiye’ye özgü bir sayfa tasarımı tarzı ortaya çıkmıştır.

Gazete tasarımlarında doğrusal bir gelişme ya da ani değişimler yaşanmamıştır. Gazete tasarımındaki gelişmelerin gözlemcilerinden Mario Garcia’ya göre gazete tasarımlarının birbirine benzediği çağın sona ermesinden itibaren bireysel görünüm hakim olmuştur. Bilgisayarın grafik tasarıma girmesi, 80’li yılların başında dijital dizgi sistemlerinin gelişmesi ile olmuştur. O yıllarda gazeteler

renklenirken, 90'lı yıllarda ise modüler tasarım ve büyük baskın fotoğraflar tasarımında egemen olmuştur. Tasarım odağı, sanat ve sözcüklerle bütünleşme sürecine girmiştir. Tasarımda basitlik ve yol gösterme hakim olmuştur. Gazetelerin tasarım geleceği hakkında tahminde bulunmak hala oldukça zordur. Ancak profesyonel boyutta bu alanda çalışanlar bazı temel anlayışlarda birleşmektedirler (Onursoy, 2011: 12-13).

1980 ve 90'lı yıllarda Steve Pasternack ve Sandra H. Utt, günlük gazetelerin birinci sayfalarında gazete tasarım eğilimlerini analiz eden bir seri çalışma gerçekleştirmişlerdir. Renk ilaveleri, modüler tasarım hareketi, her sayfada sütunların azalması, kağıt üzerinde yazı puntolarının büyüklüğünün artışı, bilgi grafiklerinin daha geniş kullanılmasını ya da belli sayfa düzenlerinin benimsenmesi gibi bazı değişikliklerin sanayide gelişmelerle ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. 1990'ların ortalarında çoğu günlük gazete, her gün renk kullanmaya başlamıştır.

2000 yılı sonrasında, süratle gelişen bilgisayar teknolojisi, bilgiyi çabuk ve doğru şekilde işleme, saklama ve tasarım programlarının hızla gelişmesi özellikleri nedeniyle kısa sürede basının ayrılmaz parçası haline gelmiştir (Onursoy, 2011: 14-15). Sayfa tasarımı açısından pek çok yeni olanak doğmuştur. Bu dönemde yeni sayfa tasarımı anlayışları çağdaş sayfa tasarımı olarak adlandırılmıştır. Şablon tasarım stilleri ile çalışma imkanı sayfaların kısa sürede tasarlanmasına ve kolayca değişiklik yapılmasına imkan tanımıştır.

2.2.3. Gazete Sayfa Tasarımının İşlevi

Tasarım bir yaratıcılık işidir. Tasarımı yapılan kitle iletişim aracı ve kullanılacak malzemeler, bunların birbiriyle uyumu hem tasarımın kalitesini etkiler hem de hedef kitle üzerindeki etkisini ortaya koyar.

Her gazete yayın hayatına başlarken belli bir tasarım prensibi gözeterek okuyucu karşısına çıkar ve bir imaj yakalar. Zaman içinde bu tasarım prensiplerinden taviz vermek o gazete içinde ciddi bir imaj kaybı oluşturur. Mizanpaj da yıllar içinde çeşitli evrelerden geçerek bugüne kadar ulaşmıştır (Şimşiroğlu, 2002: 43).

Yayına kişilik veren, onu beğenilir ve çekici kılan, okuyucu ile sözsüz iletişimi sağlayan büyük ölçüde sayfa tasarımıdır. Neyin önemli olduğunu okura ilk

elden sunan, hangi haberin daha değerli, hangi fotoğrafın daha anlamlı olduğunu belirten de sayfa tasarımıdır.

Hedef kitlenin özelliklerine uygun, format, tipografi, renk, fotoğraf ve grafikler seçilir. Sonra da uygun olarak seçilen kağıtla mesajın iletilmesi gelir. Seçilen kağıt tasarım için çok önemlidir, çünkü kağıt yayının görsel güzelliğini ortaya koymada çok önemli bir role sahiptir.

Sayfayı tasarlayan kişi, tasarımı yaparken eldeki bilgileri olabildiğince anlaşılır, rahat okunur halde sunması gerekir. Bunu yaparken de yayının özelliğini düşünerek canlı ve farklı bir tasarım sunmalıdır. Tasarım, yayım politikasına uygun olarak yapılmalıdır.

Sayfa tasarımında kurallar vardır ama bunlar değişmez, mutlak kurallar değildir. Asıl olan yaratıcılık, çekicilik ve farklılıktır. Bu da o yayının kimliğini oluşturur. Okurun beğenisi; kültürel, eğitimsel, toplumsal özelliğe göre değişir. Türkiye’de yayınlanan gazeteler Amerikan okura göre çok karmaşık ve anarşik gelebilir, Amerikan gazeteleri de Türk okuru için asık suratlı, yavan ya da metni yoğun gelebilir. Her nerede yayınlanırsa yayınlansın tasarımcının yaptığı iş aynıdır, sadece sunumu ve tarzı farklıdır (Tiryakioğlu, 2012: 10-11).

Tasarımcı, bilgiler, başlıklar, fotoğraflar ne şekilde verilmeli, nasıl daha görünür, anlamlı olmalı ve gazetenin yayın ilkeleri doğrultusunda nasıl daha yerine ulaşır bir şekilde sunulmalı soruları sayfa tasarımcısının kendisine sorması gereken başlıca sorulardır. Bütün bu yönleriyle sayfa tasarımının da kendine özgü birtakım özelliklerin ve işlevlerin bilinmesini gerekli kılar (Mert, 2011: 45).

Gazetenin iyi tasarlanması bu sayfada yer alan haberlerin çok iyi olmasıyla birlikte fotoğraf kullanımının ve hatta başlık fontundan metin fontuna kadar tüm unsurların çok dikkatlice seçilmesi gerektiği gibi bu noktalar okuyucunun gazeteyi okumasında büyük etkidir (Şimşiroğlu, 2002: 42).

Sayfa tasarımcısı sayfayı düzenlerken, sayfa içeriğinde yer alan bilgileri olabildiğince anlaşılır, okuma rahatlığı sağlayacak şekilde akıcı bir üslupla okura ulaştıracak bir mizanpaj yapar. Yayın türüne göre geçerli olan kuralları, tasarım ilkeleri ile birlikte uygular ve yaptığı tasarımla yayına farklılık ve canlılık kazandırır.

Sayfa tasarımcısı genel olarak;

Bilgileri düzenler: Okur, eline aldığı gazete neyin nerede olduğunu bilmelidir. Tasarımcı, sayfa üzerinde yer alan bilgi, haber ve metinlerin kolay okunmasına ve anlaşılır olmasına dikkat eder.

Bilgileri derecelendirir, sıralar: Tasarımcı, yayının yayım politikasına uygun olarak gazetede yazıları, sayfada veya sayfalarda, önem sırasına göre derecelendirir.

Yayının görünüşünü güzelleştirir: Sayfa tasarımı göz ile yayın arasındaki ilişkiye dayanır. O nedenle ki, sayfadaki görsel güzellik dengeli bir yapıyla oluşturulur. Okuru rahatsız eden, karmaşıklıktan uzak veya belirlenen okur profilinin beğenisine hitap eden bir tasarım sunar.

Yazıların değerini ortaya koyar: Sayfa tasarımcısı tipografinin özelliklerinden yararlanarak kullandığı yazı karakterleri ile sayfada yer alan haberlere farklılık kazandırır. Bu görsellikle metnin önemini ortaya çıkarır.

Yayının özgünlüğünü sağlar: Okurun yayınları kıyaslamadaki en önemli unsur mizanpajdır. Gazetelerde uygulanacak farklı tasarımlar, onların okur gözünde ayrıcalıklı olmasını sağlar. İki gazeteyi birbirinden ayıran en önemli özellik sayfa tasarımlarıdır. Okurlar, okudukları yayının sayfa düzenine alışkın oldukları için neyin nerede olduğunu kolayca bulabilirler. Her yayına özel uygulanacak farklı sayfa tasarımı, o yayımı özgün kılar (Ketenci, Bilgili, 2006: 298, 299).

2.2.4. Gazete Sayfa Tasarımının Aşamaları

Okuyucu gazetelere göz gezdirirken aşağıdaki üç aşamalı bir yolu takip etmektedir:

Birinci aşama: İlk aşamada dikkatinizi çeken şeyler, ana başlıklar, fotoğraflar, görsel öğeler, sayfa üzerinde kullanılmış renkler ve çerçevelerdir. Bu aşamada sürekli okuma alışkanlığınızın olduğu yazıları da takip edersiniz.

İkinci aşama: Bu ilk aşamadaki göz gezdirişten sonra gözlem sırasında dikkatinizi çeken bir başlık, bir fotoğraf veya habere yönelirsiniz. Yazıların başlıklarına, alt-üst başlıklara, yazının akışına dikkat edilir.

Üçüncü aşama: Bu aşamada ise artık okumak için odaklandığınız yazıyı okumaya başlarsınız. Burada sizi etkileyen en önemli unsur okuduğunuz yazının tipografik ve görsel kurgusudur. Ayrıca okuduğunuz yazının metin boyutu da sizi o yazıyı okumanız konusunda etkileyebilir. Yazının içeriğiyle orantısız olarak çok uzun olması okumaktan vazgeçirebilir. Yapılan araştırmalar, 200 satırlık yazıların yüzde 40 veya yüzde 50'sinin başlıkla son paragraf arasında okunmadığını

göstermektedir. Böylesi bir yazıyı sonuna kadar okumadan etkili olan bir başka önemli neden ise o yazıda kullanılan üst başlık, ana başlık ve alt başlıkların ilginizi çeker, yazıyı okumak için merak uyandırır, içerikte yazılmış olmasıdır. Bu nedenledir ki; özellikle gazete sayfa tasarımlarında eldeki bilgiler, önem sırasına göre ve okurun ilgisini çekecek, rahat okuma kolaylığı sergileyecek şekilde yerleştirilmelidir.

Modern gazete yayıncılığında içeriğin zenginliğinin yanı sıra o yayının tanınmasını ve başarılı olmasını sağlayan en önemli unsur sayfa tasarımı ile yaratılan görsel imajdır.

Sosyal, kültürel, politik ya da tanıtım gibi yazı içerikli yayınların okunması için gerekli bazı kurallara ve prensiplere uyularak düzenlenmesi gerekir. Bu kurallar ve prensipler; öncelikle okurun yazıları rahat okumasını sağlayan bir kurguyu gerektirir. Bu anlayıştaki kurgu okur gözünde farklılık yaratır ve benzerlerinde daha çok ilgi çeken yayının satışının artmasını sağlar.

Sayfa tasarımı ile oluşturulan görsel düzenleme okur ilgisini çekme ve yayın ile ilgili olarak okur sürekliliğini devam ettirmede önemli bir işlev üstlenir. Etkili bir sayfa tasarımıyla okur ilgisi istenilen yere çekilebilir.

Sayfa tasarımı bir yayının okurla etkin iletişimini sağlayan ilk ögedir. Yayını tercih edilmesinde en geçerli ve etkin kriter yayının sayfa tasarımı ile kazanacağı görsel zenginliktir (Ketenci, 2007: 6-8).

Yayın hayatına atılacak yeni bir gazete şu aşamalardan geçmesi gerekmektedir:

Tanımlama, durum tespiti, problem: Durum tespiti yapabilmek için, yayının yayınlanma amacını ortaya çıkarmak gerekir. O nedenle şu soruların yanıtı işi oldukça kolaylaştırır: Yayının amacı nedir, hedef kitle kim, hedef kitlenin özellikleri nedir, bu hedef kitleye ulaşmada en etkili kitle iletişim aracı hangisidir?

Tasarımcı, bu soruların cevabını bilmek zorundadır. Amaçsız ve bilgisiz yapılan bir tasarım, boşuna emek ve para israfı demektir.

Bir tasarım problemi daima iletişim ile ilgilidir. Tasarımcı; uygulama yöntemlerinin yanı sıra görsel algılamının doğasını, görsel yanılsamanın rolünü ve sözel ile görsel iletişim arasındaki ilişkileri de bilmek ve göz önüne almak zorundadır. Bir problemi tanımlarken, sınırları zorlamak ve alışılmış düşünce sistemlerinin dışına çıkmak gerekir.

Bilgilenme: Her tasarımcının kendine özgü yorumu vardır. Ancak aynı

konuda yapılan çalışmalar hakkında bilgi edinmek başarıyı arttırır. Bu konuda geçmiş ya da mevcut tasarımcıların neler yaptığını araştırmak, ağdaş yaklaşımları izlemek, literatürü takip etmek başarılı tasarımcı için gereklidir. Tasarımın başarılı olabilmesi için toplanan bilgi ve yapılan araştırmalar çok önemlidir.

Yaratıcılık: Yapılan araştırmalar, bilgiler yaratıcılığa zemin hazırlar. Tasarımın en önemli bölümü sayılan yaratıcılık, edinilen bilgilerle beslenir. Tasarımcı, konu ile ilgili araştırmalar yapıp gerekli bilgi ve verileri toplamışsa ve bunları değerlendirebiliyorsa yaratıcılığa ulaşılabilir.

özüm bulma: Yapılan araştırmalar, edinilen bilgiler yaratıcılıkla birlikte ortaya konmaya hazır duruma gelmiştir. Artık araştırmalar bitmiş, ayrıntılı taslak aşamasına geçilmiştir.

Uygulama: Bu aşamada, tasarım tüm aşamalardan geçmiş ve hazır hale getirilmiştir (Tiryakioğlu, 2012: 9).

2.3. Gazete Sayfa Tasarım eşitleri

Uygulandığı ilk dönemlerden günümüze kadar gazete sayfa tasarımı önemli değişimler göstermiştir. Bu değişimler, her Şeyden önce teknik imkanların gelişimine paralel olarak gerçekleşmiştir. Bir kaç yüzyıl önce yayınlanan bir gazetenin sayfa tasarımıyla günümüzdeki gazetelerin görsel yaklaşımları büyük farklılık göstermektedir.

Her ne kadar sayfa düzeniyle ilgili birçok evrensel kural bulunsa da, tasarımda temel alınan ilkeler bakımından bazı ana yaklaşımlar söz konusudur. Pek çok etkiyle ve zaman içinde oluşan bu yaklaşım farkları özellikle ofset döneminde artmıştır (Şeker, 2004: 17).

Tipo döneminde, teknolojik yetersizlikler var olmasına rağmen gazetelerin sayfa tasarımı bu durumdan pek fazla etkilenmemiştir. Buna rağmen gazetelerde klasik ve ağdaş olmak üzere iki ana mizanpaj sistemi uygulanmıştır. Çağdaş sayfa tasarımı ise kendi içinde modüler, bulvar tipi ve enfografik olarak üç alt sınıfa ayrılmaktadır.

2.3.1. Klasik Sayfa Tasarımı

15. yüzyıldan 20. yüzyılın ikinci yarısına kadar gazete basımında kullanılan temel teknoloji tip baskı yöntemi idi. Tipoloji teknolojisi kullanıldığı 500 yıllık süreçte önemli gelişmeler göstermişse de günümüzde kullanılan ofset baskı sistemiyle kıyaslandığında gazetenin görselliği bakımından son derece kısıtlı imkanları olan bir baskı türüydü. 19. yüzyıla kadar fotoğraf ve görsel malzeme kullanımı bile mümkün değildi.

O yıllardaki gazeteler sınırlı harf karakterlerini metalden dökerek hazırlanmaktaydı. Dolayısıyla bugünkü anlamda gazete tasarımı yapılması söz konusu değildi. Sayfa tasarımı, yazıları sütunlara doldurmaktan ibaret olup başlıklar da sütun genişliğinde ve küçük puntolarla veriliyordu.

Yüzlerce yıl uygulanan bu dikey ve sütun esaslı tipoloji sayfa düzeni hem klasik hem de statik tasarım olarak adlandırılmıştır. Bu tür bir sayfa tasarımında, görsel anlamda yapılabilecekler sınırlı olmakla birlikte sayfayı hazırlamak, yazıları dikey sütunlara yerleştirmek ve üstlerine biraz daha büyük puntolarla başlık atmak anlamına gelmektedir.

Ofset teknolojinin gazete basımında kullanıldığı 1950'lere kadar zorunlu olarak uygulanan bu sayfa düzeni türünün etkileri günümüzde bazı büyük gazetelerde sürmektedir.

Fotoğraf ve görsel malzeme kullanmaktan kaçınan, yatay büyük başlıklar yerine sütuna sıkışmış küçük başlıklar kullanan bu gazeteler, klasik sayfa tasarımının, gazetenin haber ve enformasyon iletmesinde daha yararlı olacağı düşüncesini benimsemektedirler (Şeker, 2004: 18).

Bugün dünyanın önemli gazetelerinden olan bazı Amerikan, İngiliz ve Alman gazeteleri, klasik sayfa tasarımını sürdürmektedirler. Bu gazeteler, klasik tasarımın gereği olarak fotoğraf ve görsel malzemeyi ya hiç kullanmamakta ya da çok küçük ebatlarda kullanmaktadır (Şeker, 2000: 89-91).

ADRES: Cumhuriyet Sokakı No. 14
İSTANBUL

TELEFONLAR: 18407 18408 18409

Yönetici: NURİ İNANCI
Yardımcı Yönetici: ÖSMAN NİCMI KARACA
Yaz İşleri Müdürü: İsmail Hakkı Ural
Yaz İşleri Müdürü: İsmail Hakkı Ural

AKŞAM

MUSTAFAKİ SİYASİ SABAH GAZETESİ

Kuruluş Yılı: 1918 Sayısı: HALİK YOLAC Fiyatı: 10 kuruş

Müslüman Türk Etninin Temsil Din Kitabı
HAK DINI - KUR'AN DİLİ
1 İncil ve 2 had ÇIKIYOR ÇIKIYOR
Büyük Mecidiyeköy'de 1000'ün üzerinde
Kilise ve 200'den fazla
Kilise ve 200'den fazla
Kilise ve 200'den fazla

19
1960
SALI

Siyasî faaliyetler durduruldu

Dün kurulan 15 kişilik DP Tahkikat Komisyonu çalışmaya başladı ve tahkikat sonuna kadar kongrelerle her türlü parti toplantılarını menetti



HAVALAR DÜZELİYOR Bu müddetlerde hava keskin, çok güneşli ve sıcak olacak. Sıcaklık 25-30 dereceye çıkacak. Güneşli ve sıcak olacak. Sıcaklık 25-30 dereceye çıkacak.

Komisyon, tahkikata konu olan maddelerle ilgili her türlü yayına dayanak koydu

NUMARALI TEBLİĞ

3

Numaralı Tebliğ

Her türlü yayını yasak edildi

NUMARALI TEBLİĞ

2

NUMARALI TEBLİĞ

1

NUMARALI TEBLİĞ



NUMARALI TEBLİĞ

1

NUMARALI TEBLİĞ

2

NUMARALI TEBLİĞ

3

NUMARALI TEBLİĞ

Okul kitaplarında D.P'nin imarından da bahsedilecek

Derlerde, memleketimizin muhtelif alanlardaki ilerlemesi de anlatılacak

DP'nin 10. yıldönümü için hazırlanan kitaplar, okullarda okutulacak. Kitaplar, memleketimizin muhtelif alanlardaki ilerlemesi de anlatılacak. Kitaplar, memleketimizin muhtelif alanlardaki ilerlemesi de anlatılacak.

IMAM - DOKTOR DAVASI BAŞLADI

UNİVERSİTELERARASI KURUL

Başöğretmen bir kadın zina halinde basıldı

Kocası tarafından affedilen başöğretmen hakkında müfettişler tahkikata başladı

BUGÜNGÜN HAVA

İSTANBUL'DA

ANKARA'DA

İZMİR'DE

EV ÇÖKTÜ, BİR KİŞİ ÖLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

AYGÜN ÇİPTE

Özcan Tekgöl'ü, polls hastahaneye sevketti

Pavyonda çaişan dansöz, kamesi olmadığı için sürülerek manî olundu

AYGÜN ÇİPTE

Özcan Tekgöl'ü, polls hastahaneye sevketti

Pavyonda çaişan dansöz, kamesi olmadığı için sürülerek manî olundu

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

EVİNİ TERKEDEN KADIN KOCANIN İLKELİĞİNE ÖLDÜRÜLDÜ

Şekil 2. 2: Klasik sayfa tasarımı örneği: Akşam Gazetesi

2.3.2. Çağdaş Sayfa Tasarımı

Rotatif ofset matbaaların gazete basımında kullanılmasıyla birlikte, tipo döneminde hayal dahi edilemeyen bir çok yeni tasarım imkanı ve teknolojik imkanlar doğmuştur. Farklı bakış açılarıyla kullanılması sonucu çağdaş sayfa tasarımı ortaya

çıkılmıştır.

Sayfa sekreterleri artık istedikleri kadar fotoğraf, renk, çizgi kullanabilecek, tipo dönemine göre çok daha fazla harf karakteri arasından ve değişik büyüklükte dizgi yapabilecekti.

Metal harfler ve klişe fotoğraflar dönemi kapanmış, filme alınabilen her tür malzemenin basılabildiği yepyeni bir dönem başlamıştı.

Henüz ofsetin kullanılmadığı İkinci Dünya Savaşı yıllarında, daha büyük başlıklar kullanmak için dikey mizanpajdan vazgeçen bazı gazeteler, yatay sayfa yapısını seçmişlerdi. Bu anlayış ofsetle birlikte yaygınlaşmıştır.

Ofsetin getirdiği teknik imkanlar kısa zamanda gazete sayfa tasarımı anlayışında yeni yönelimleri doğurmuş, çağdaş sayfa tasarımında ilk farklılık, ciddi gazeteler ile bulvar gazeteleri arasında gerçekleşmiştir.

Bulvar gazeteleri tipo döneminde teknik imkanlar ölçüsünde hareketli, büyük başlıklara ve az yazıya dayanan fotoğraflı bir sayfa tasarımına yönelmişlerdi. Ofsetle birlikte sayfalarını daha da hareketli ve renkli yapmaya başladılar.

Ciddi gazeteler ise yazıya dayanan, küçük puntolu, tırnaklı font ağırlıklı sayfa tasarımını sürdürmüştür. Yatay sayfa yapısı anlayışı, birbirine eklenmiş dikdörtgen haber paketlerinden oluşan modüler tasarıma dönüşmüştür.

2.3.2.1. Modüler Sayfa Düzeni

Modül kavramı, kendi içinde bağımsız bütünselliği ve işlevi olan, ancak kendisi gibi birimlerle bir araya geldiğinde onlarla uyum sağlayıp, işlevi farklı tanımlanmış bir başka bütünün parçası haline gelebilen unsurları tanımlamak için kullanılmaktadır. Sayfa tasarımında modül (parça), her biri bağımsız metin, görsel malzeme ve başlık düzenlemesinden oluşan farklı alanları ifade etmektedir. Sayfa, bu alanlar bir araya getirilerek oluşturulmaktadır (Altun, 2000: 149-150).

Büyük boy gazeteler tarafından önemsenmeyen görsellik, geleneksel sınırlamaları bir yana bırakarak, görsel malzemeyi cesurca ve bir tasarım öğesi olarak estetik şekilde kullanmıştır (Giles ve Hogdson, 1996: 76). Uzun sütunlu sayfalar modüler sayfa tasarımı ile yatay bir sayfa yapısı haline gelmiştir (Taş, 1993: 65). Başlık ve görsel malzemelerin etrafında boşluk kullanımı, küçük harflerle yazılmış başlıklar gibi yenilikler benimsenmeye başlanmıştır (Giles ve Hogdson,

1996: 76).

Çok kısa zaman içinde geniş bir uygulama alanı bulan bu tasarım kavramının nasıl doğduğu hakkında birçok fikir ortaya atılmıştır. Kimilerine göre 2. Dünya Savaşı yıllarında gazeteler daha büyük başlık ve fotoğraf kullanmak amacıyla yatay sayfa yapısına geçmişlerdir. Bu yöntemle gazetelerin satışlarında önemli artışlar olduğu da ileri sürülmüştür. Kimilerine göre ise yenilik arayan bir grup gazeteci tarafından çıkarılmıştır. Günümüzde hangi görüşün geçerli olduğu tartışılmaktadır. İster altı ister sekiz veya dokuz sütun, dikey ve yatay olmak üzere gazeteler önemli bir takım teknik değişikliklere uğramıştır. Bu değişikliklerin hedefi daha çok okuyucuya ulaşabilmektedir.

Modüler sayfa tasarımı, haber veya haber gruplarının, sayfa üzerine kareler ve dörtgenler şeklinde yerleştirilmesi esasına dayanır. Bu yaklaşımda, az sayıda ama büyük ebatta fotoğraf kullanılır, uzun ve ayrıntılı haber verme anlayışı benimsenir. Sayfa tasarımı, karmaşık değil düzenlidir.

Sayfanın görsel noktası tektir. Çizgi ve çerçeve yardımcı unsur olarak değerlendirilir ve asıl unsurların önüne geçmemesi için olabildiğince arka planda bırakılır.

Temel amaç, okuyucunun hangi haberin nerede başlayıp bittiğini, hangi başlığın ve fotoğrafın hangi habere ait olduğunu zorlanmadan, ek bir çaba göstermeden anlayabilmesini sağlamaktır. Bu da algı yanılgılarının önüne geçilmesine katkı yapmıştır. Modüler tasarımla sayfanın genel görünümü daha az karışık ve daha az parçalı olmaktadır (Garcia, 1993: 95). Bu tarzla yapılan mizanpaj okura net, açık, sade ve organize bir sayfa sunmakta ve haberler okuyucular tarafından daha rahat takip edilir olmaktadır. Böylece okur sütunlar arasında dolaşarak haberin devamını aramak zorunda kalmamaktadır.

Modüler sayfa tasarımında renk kullanımı sınırlı ve dengeli, çizgi-çerçeve tercihleri mümkün olduğunca sade ve süssüzdür. Beyaz boşluklar, haberler ve tırnaklı klasik yazılar arasında standart bir tercihle uygulanmaktadır. Negatif alanlar ve renkli zeminler sınırlı olarak kullanılır. Haber paketlerinin arasında, büyük puntolu başlık grupları ile metinler arasında, fotoğraflarla yazı arasında standart beyaz boşluklar uygulanır. Bir habere ait başlık, metin, fotoğraf gibi malzemeler asla diğer haber paketiyle karıştırılmaz.

ALDATAN KADINLARIN İTİRAFLARI

Hepsi yaşamış gerçek hikayeler

Yasemin İlan'ın kaleminde sayfaya 13'te

Ezgi'ye yeni tip tedavi

Dondurup kurtardılar

SINCAN Lokman Hekim Hastane'sinde tomografi için aldığı ilaç nedeniyle kalbi aniden duran Ezgi Kızıoğlu vızudatı dondurularak yaşama döndürüldü. "Terapötik hipotermi" adı verilen yeni tedavi yöntemi, kalbi duran ve yeniden canlandırma işlemi yapılan hastalar için öneriliyor.

Milliler'in şanssız günü

2014 Dünya Kupası Elemeleri D Grubu ilk maçında Türkiye Hollanda'ya Amsterdam Arena'da 2-0 mağlup oldu. Millilerimiz maç boyunca birçok gol pozisyonunu yakalamasına karşın topu ağlarla buluşturamadı.

Arena'da AV yasağı vardı!

Murat Büyükeleşli'nin yazısı SPOR'DA

www.gunes.com HALKIN CESUR SESİ

GÜNEŞ

40 KURUŞ

28 Eylül 2012 Cumartesi Fiyatı: 40 Kuruş (KKTÇ 1 Lira)

Venüs Bulmaca üç gazete

40 KURUŞ

2-0 SPOR'DA

'HER ŞEY ORTADA'



Morali bozuk görünüyordu

Genelkurmay Başkanı 25 şehit verdiğimiz birliği denetledi, "Her şey ortada" dedi ve sustu. Korkunç patlamayla ilgili pek çok soru ortada kaldı

Teksas 'master'lı şehit 4'te

Şehit olacağı içine doğmuş 4'te

Sırmak'ta 30 PKK'lı öldürüldü 4'te

1 ÜLKEDE SAVAŞ MI VAR?

Olaydan sonra konuşan emekli paşalar, "Cephanelikte gece sürgün, savaş durumu dışında keskinlikle yapılmaz" diyor. Afyonkarahisar'da milletlin bilmediği bir savaş mı vardı da gece sayım yapıldı?

2 FAR İSGİYLİ OLUR MU?

Yönetmelik gereği, savaş durumu hariç, cephaneliklerde keskinlikle sürü şik kullanılması yasak olduğu halde, kamyon farının ışığıyla ve çakmaktardaki led ampullerin aydınlatılması ile sayım yapılır mı?

3 KAYIT-KUYUT YOK MU?

Kaç şehit verdiğimiz, sabah yapılan 30 dolu içtimada ad okunarak belirlendi. TSK'da hangi görevde hangi askerin bulunduğu ortaya koyacak bir kayıt sistemi yok muydu. İşler bu kadar kargışık mı?

4 ACEMİ ERLE YAPILIR MI?

Uzmanlar TSK yönetmeliklerine göre cephanelik sayımının, özel eğitim gerektiren bir iş olduğunu bildiriyor. Şehitlerden 17'si kısa dönem acemi er çıktı. Bu özel eğitim acemi erlere 3-5 gün içinde nasıl verildi?

5 BU BİR ORMAN İŞİ Mİ?

Patlama gecesi ilk açıklamayı Orman Bakanlığı yaptı ve "25 'tane' şehit var. Oku böyle kazanlar, Hindistan da oluyor, Pakistan'da da" dedi. Böyle bir felakette ilgili açıklamalar yapmak Orman Bakan'ının işi miydi.

6 NİYE GİZLENMEK İSTENDİ?

Patlama, "Deprem" etkisi yarattı. İlk görüntüler çocuklara bile "Çok şey var" dedi. Buna rağmen yetkililer neden "7 yaralı var" diyerek millet niye kandırmaya çalıştı? Yoksa bu bir terör saldırısı mıydı? 4'te

Bomba tarlası

Cephanelikteki patlamanın etkisi 6 km. çapındaki bir alana bomba yağdırdı. Mıymırlar, el bombaları, tank mermileri çevreye saçıldı. Özel eğitimci birlikler büyük tehlike arz eden patlayıcılara tek tek toplamaya çalışıyor

Bu arada bastırılan "Bomba uyan afişleri" çevredeki yerleşim birimlerinde dağıtılmaya, duvarlara direklerle asılmaya başlandı. Bomba resinleri bulunan afişlerde, "Görünseniz hemen uzaklaşın" uyarısı yapılıyor. 4'te



Kerbela neyse Suriye odur!

BARİS konulu bir konferansta konuşan Erdoğan, "1332 yıl önce Kerbela'da yaşanan neyse, bugün Suriye'de yaşanan da odur. Hz. Ömer'le Hz. Ali Keremallâhu veche efendimiz aynı idaller için mücadeleydi. Peki bugün niye böyle? Bunları üzerinde durmak lazım" dedi. 6'da

Olmaz olsun böyle intibak

Intibaka zam bekleyen pek çok emekli şok geçirecek. Çünkü "Yanlış hesap edilmiş" diye maaşları kırılacak

2000 yılından önce emekli olan yaklaşık 2,5 milyon emeklinin maaşları arasındakı dengesizliği gidermesi beklenen Intibak Yasası, kötü sürprizler ortaya çıkardı. Zam bekleyen binlerce emekli SGK'ya borçlu çıkardı.

BU AY BAŞLIYOR

SSK borçlu çıkardığı emeklinin maaşını "Yanlış hesaplanmış" diyerek asıya geçecek. Geçmişte ödenen fazla paraları da taksitler halinde maaştan kesilecek. Maaş kurtarma işlemleri bu ay başlayacak. 5'te



Çöl Kaplanı artık yok

"Çöl Kaplanı" lakaplı 52 yaşındaki milli futbolcu İbrahim Karim, Katar Milli Takımı'na Ralisinde geçirdiği kaza sonucu hayatını kaybetti. 3'te

2 hatadan DÖNÜLDÜ

ULAŞTIRMA Bakanlığı, HGS için kartı bekleyenler için 30 lira borçlulara mevzuatı yeniden kullandı. İBB Başkanı Toprak, toplu taşımada yapılan öğretimci dönemine, 17 Eylül'den önce çözümler iptal etti. 5'te

Yeni bir faciaya ramak kaldı

İZMİR'de 61 göçmenin can verdiği deniz kazasının üzerinden 24 saat geçmeden Ayvack ilçesinde, Yunanistan'ın Mithili Adası'na geçmek isteyen 36 kaçak benzer bir akıbetten son anda kurtarıldı.

Eğide devrize geçen Şehit Güvenlik ekpleri 11 Ocak 3'ü kadın 36 kaçak sanıtı yolcusunu, su almaya başlayan botun batmak üzereyken kurtardı. Kaçaklar Malta, Güney Afrika, İran ve Burma uyruklu çıktı. 3'te

Şekil 2. 3: Modüler sayfa tasarımı örneği

Yatay ve dikey modüllerin birlikte kullanımı sayfayı dinamikleştirilmektedir. Haberin sayfaya yerleştiriliş tarzı da dinamikliğe etki etmektedir. Bu çerçevede kısa

haberler dikey, uzun haberler yatay olarak verilebilmektedir (Sucu, 2003: 193). Modüler tasarımda simetriye yer verilmemiş, sayfalar daha çok asimetrik bir görüntü algılatmıştır. Bu, gazete sayfalarının sütun çizgilerinden kurtulmasının bir sonucudur (Şeker, 2000: 92, Sucu, 2003:163, Taş, 1993b: 29-30).

Ülkemizde modüler anlayış 1980'lerde Cumhuriyet gazetesi ile başlamıştır. Güneş, Zaman ve Yeni Yüzyıl gazetelerinde ve çeşitli dönemlerde yayınlanan bazı küçük gazetelerde bu yaklaşımı benimsemişlerdir.

Şeker'e göre modüler sayfa düzeni özellikleri şöyledir (Şeker, 2004: 21-22):

- Basit ve sade bir sayfa tasarımı türüdür. Sütun esasına değil modül esasına dayanır.
- Haber grupları dikey ya da yatay dörtgenler oluşturur. Bir habere ait başlık metin, fotoğraf gibi malzemeler asla diğer haber paketiyle karıştırılmaz. Her haber grubu diğerine eklenmiş bir modüldür.
- Haber metinleri tırnaklı fontlarla dizilir. Makale ve diğer haber dışı metinlerin haberden ayrılması için düz font kullanılabilir.
- Büyük başlıklarda tırnaklı font kullanılır, küçük başlıklarda düz fontlar da tercih edilebilir.
- Başlık ve metinlerde çok büyük puntolardan kaçınılır.
- Sayfanın bir ana fotoğrafı olması esastır. Bu fotoğraf genellikle sayfanın ortasına yerleştirilir. Sayfada birden fazla fotoğraf kullanılacaksa, diğerlerinin ana fotoğrafla aynı ya da yakın büyüklükte olmamasına özen gösterilir.
- Sayfanın görsel noktası tektir. Bunu sağlamak için aynı sayfada birden çok kalın başlık ya da görsel malzeme kullanımından kaçınılır.
- Çizgi ve çerçeve yardımcı unsur olarak değerlendirilir ve asıl unsurların önüne geçmemesi için olabildiğince arka planda bırakılır. Bu nedenle çizgi ve çerçeveler; ince, yalın, ilk anda göze çarpmayacak bir tarzda kullanılır.
- Hacim olarak uzun haberler yatay, kısa haberler ise dikey modüller oluşturacak şekilde yerleştirilir.

Türk jetlerinin bölücü eşkıyanın sığındığı 3 yeri tümüyle imha ettiği bildirildi

Irak'ta hava operasyonu

"İTİMİZİN YETKİ ALINMADI"
İnönü: Irak'a giriş anayasaya aykırı

SMP Genel Başkanı, Komünistler askerî harekât düzenlemesine ilişkin dışişleri kararını eleştirerek, "Hükümetin bu kararın gerekçesini, zorla da, ilahî bir ilimle açıklar" dedi.

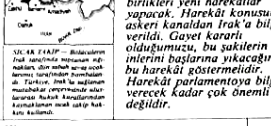
ANKARA, 15 Temmuz Cuma — SMP Genel Başkanı İsmail İnönü, "SMP Genel Başkanı İnönü'nün, Irak'a girişin anayasaya aykırı olduğunu" söyledi. İnönü, komünistlerin askerî harekât düzenlemesine ilişkin dışişleri kararını eleştirerek, "Hükümetin bu kararın gerekçesini, zorla da, ilahî bir ilimle açıklar" dedi.

Özal'ın açıklamasından: İstihbarat raporlarına göre, sırtından üç yer 10 kadar Fantom tarafından bombalandı. Harekât 15 dakika sürdü, 100 kadar botanın olduğu sanılıyor. Gereksiz karga ve hava birlikleri yeni harekâtlar yapacak. Harekât konusunda askeri kanaldan Irak'a bilgi verildi. Gayer Kararlı çıkartıcaz. Bu Süatlerin ilerini başlarına yıkacağız bu harekât göstermiştir. Harekât partimizinoya bilgi verecek kadar çok önemli değildir.

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Türkiye'nin dışişleri bakanlığı Irak'ta hava operasyonu hakkında bir basın toplantısı düzenledi. Bakanlıkça yapılan açıklamada, Irak'ta hava operasyonu 15 Temmuz Cuma günü saat 03.00'de başladı. Operasyonun ilk hedefi, Irak'ın kuzeybatısında bulunan bir askeri üs oldu. Üs, askeri kanaldan Irak'a bilgi verildi. Gayer Kararlı çıkartıcaz. Bu Süatlerin ilerini başlarına yıkacağız bu harekât göstermiştir. Harekât partimizinoya bilgi verecek kadar çok önemli değildir.

Irak'ın ömrü 10 yıl önceki harekât

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Irak'ın ömrü 10 yıl önceki harekâtla sınırlıdır. Türkiye'nin Irak'ta hava operasyonu düzenlemesi, Irak'ın ömrünü 10 yıl kısaltmıştır. Türkiye'nin Irak'ta hava operasyonu düzenlemesi, Irak'ın ömrünü 10 yıl kısaltmıştır.



Memura yeni düzen

Manşetler: Maliye ve Cumhuriyet Bakanlığında işleri yürüten haziraniye göre memurlara masaj yapılmasını engeller. Bakan Alptemoçin'in ayıklanmalarına göre ayın pozisyonunda iki memur, bazın farklarına göre farklı masaj ulecekler.

İstese çıkarma: Bakanlık yetkilileri memurların görevine son vermenin son derece güç olduğunu dikkat çekiyorlar. Bakanlıkta çalışanlar için, geçen yılın ortasında bir "öze" arıyorlar. Bakan Alptemoçin, "Suyu genelleştirilmesi için bir

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Maliye ve Cumhuriyet Bakanlıklarında işleri yürüten haziraniye göre memurlara masaj yapılmasını engeller. Bakan Alptemoçin'in ayıklanmalarına göre ayın pozisyonunda iki memur, bazın farklarına göre farklı masaj ulecekler.

FN'İN BERBERİCİĞİ

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — FN'nin berberliği, devlet memurlarının işlerini yürüten haziraniye göre memurlara masaj yapılmasını engeller.



Süper kulaqlar ekranlarımızı geliyor

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Süper kulaqlar ekranlarımızı geliyor. Bu teknoloji, insanların işlerini daha rahat yapmalarına yardımcı olacaktır.

Lzmir Fuarı bu yıl yenilikli

İZMİR, 15 Temmuz Cuma — İzmir Fuarı bu yıl yenilikli. Fuarın organizasyonu, şehrin turizm sektörüne katkı sağlayacaktır.

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Olayların ardındaki gerçek. Bu yazı, olayların sebeplerini ve sonuçlarını inceleyecektir.

Bayram İyimserliği

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Bayram iyimserliği. Halkın bayram ruhunda olacağına inanılıyor.

Futbol başlıyor.

Cumhuriyet, 1. Lig'in 19 takımını tanıtıyor.

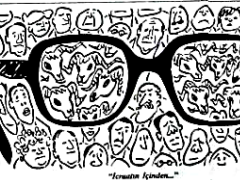
Bu yıl şampiyonluk için mücadele edecek 19 takımın tam kadro futbolcuları, teknik direktörleri ve 1. Lig fikstürü.

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Futbol sezonu başlıyor. Cumhuriyet, 1. Lig'in 19 takımını tanıtıyor. Bu yıl şampiyonluk için mücadele edecek 19 takımın tam kadro futbolcuları, teknik direktörleri ve 1. Lig fikstürü.

Kurban Bayramınız Kutlu Olsun Cumhuriyet

Kurban Bayramı nedeniyle gazetemi yarım, Pazartesi ve salı gündeli çıkarmayacağım. Bu gazeteye Gözetici Cemiyeti'nin "Bayram" taktirine şükran borçluyum. Çarşamba günü yine bütüncü olmak istiyorum.

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Kurban Bayramınız kutlu olsun. Cumhuriyet gazetesinin yayıncısı, bayram nedeniyle gazeteyi yarım gün çıkaracağını açıklamıştır.



Sahte rakıcı, eski sahte votkacı çıktı

1981'deki olay Sahte votka: 5 ölü iki kör, bir sakat

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Sahte rakıcı, eski sahte votkacı çıktı. 1981'deki olayın anılması için bir yazı yazıldı.

Evren formülü: Referandum

Cumhurbaşkanı Evren, bazı eleştirilerin yapılmasını önlemek üzere önemli konuların halkoyuna bağlanmasını ve bu amaçla bir yasa çıkartılmasını istiyor.

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Cumhurbaşkanı Evren, bazı eleştirilerin yapılmasını önlemek üzere önemli konuların halkoyuna bağlanmasını ve bu amaçla bir yasa çıkartılmasını istiyor.

'Kırgınlıkları unutalm'

Yurttaşların bayramı huzur içinde geçirmesi için vilâyet ve belediyece ek önlemler alındı. Hareketlenen yolcu trafiğinin denetimde ek seferler konuldu, denetimler artırıldı.

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — 'Kırgınlıkları unutalm'. Yurttaşların bayramı huzur içinde geçirmesi için vilâyet ve belediyece ek önlemler alındı.

Lzmir Fuarı bu yıl yenilikli

İZMİR, 15 Temmuz Cuma — İzmir Fuarı bu yıl yenilikli. Fuarın organizasyonu, şehrin turizm sektörüne katkı sağlayacaktır.

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Olayların ardındaki gerçek. Bu yazı, olayların sebeplerini ve sonuçlarını inceleyecektir.

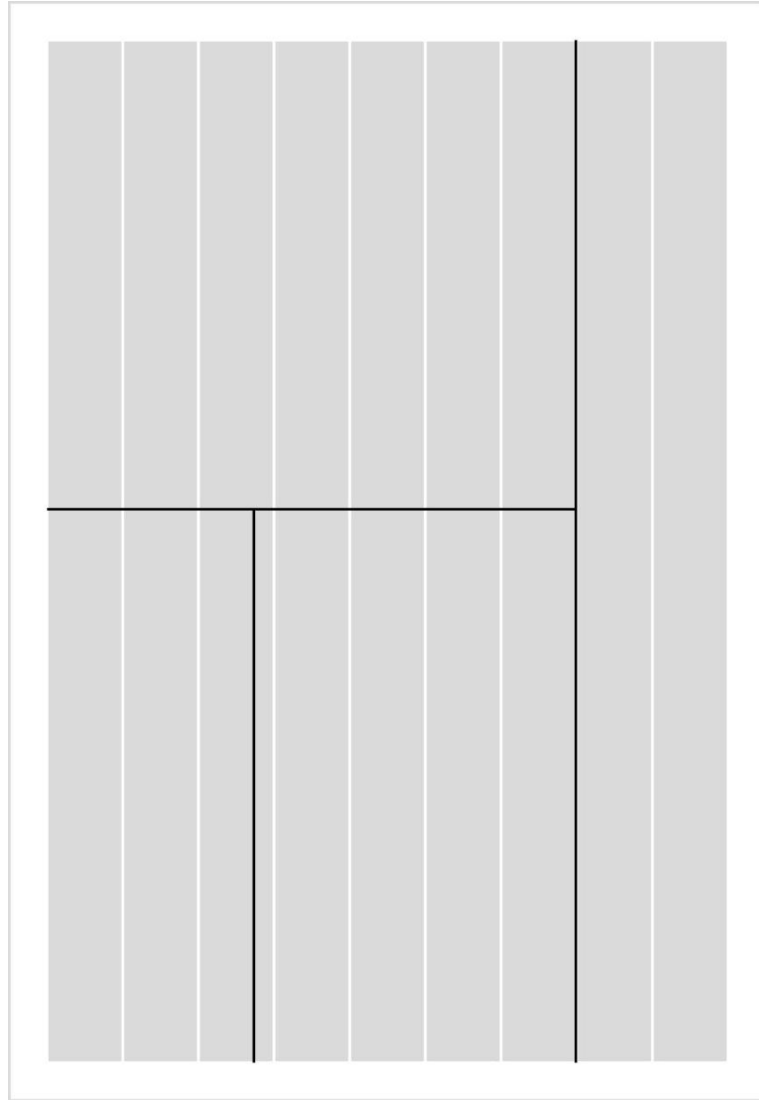
Bayram İyimserliği

ANKARA, 15 Temmuz Cuma — Bayram iyimserliği. Halkın bayram ruhunda olacağına inanılıyor.

Şekil 2. 4: Türkiye'de modüler sayfa tasarımı

- Yazı ağırlıklı bir sayfa tasarımı. Pek çok sayfa uzun haber metinleri, araştırma-incelemeler, röportajlar ve makaleler gibi yazı ağırlıklı unsurlarla oluşturulur. Uzun yazılar çoğunlukla tam blok, sınırlı olarak başa blok şeklinde hizalanır.
- Sütun genişliği 3,6-7,5 cm arasında sınırlandırılır ve yazılar çoğunlukla 4-6 cm genişliğinde sütunlanır.

- Negatif alanlar ve renkli zeminler sınırlı olarak kullanılır. Beyaz alanlara büyük önem verilir. Haber paketlerinin arasında, başlık grupları ile metinler arasında, fotoğraflarla yazı arasında standart beyaz boşluklar uygulanır. Ayrıca bilinçli olarak, sayfayı rahatlatmak amacıyla bazı bölümlerde kontrollü ya da akıllı boşluk adı verilen beyaz alanlar bırakılır.
- Renk kullanımında ölçülü davranılır ve kullanılan renklerin birbiriyle uyumlu pastel tonlarda olmasına dikkat edilir. Atılan zemin renginin yüzde 20'lik bir değeri aşmamasına dikkat edilir.



Şekil 2. 5: Modüler sayfa düzeni taslağı

2.3.2.2. Bulvar Tipi Sayfa Düzeni

İlk uygulaması yapılan gazeteler sayfa tasarımlarıyla ciddi gazetelerden ayrılır. Bu gazeteler ucuza satılan ve sansasyonel içeriğe önem veren gazetelerdir.

Ofsetle birlikte gelen daha çok görsel malzeme, karikatürler, renkli fotoğraflar, renkli yazı ve alanlar, değişik yazı tipleri kullanımı gibi olanaklar içerik olarak bulvar gazetelerine uygun düşmüştür. Bu nedenle çağdaş sayfa tasarımı döneminin ilk ekolü bulvar tipi sayfa tasarımı olmuştur. Bu gazeteler bol ve büyük fotoğraflı, kalın ve büyük puntolu başlıklar, az yazı, aşırı ve koyu renk kullanımı, süslü ve karışık bir sayfa planlaması, normal gazetelere göre küçük ebatta basılması gibi özellikleriyle ciddi gazetelerden ayrılmıştır (Giles, Hogson, 1996: 47-76, Schneider, Raue, 2000: 111). Bulvar gazeteleri, klasik dönemden farklı olarak yeni üretilen düz fontları tercih ederek de farklı bir görünüm kazanmışlardır.

Magazin ve sansasyonel haberlere dayalı olmasından dolayı bu gazetelerin sayfa tasarımları eğlendirici, kolay okunabilir ve dikkat çekici olarak düzenlenir. Çünkü bulvar gazetesi okuyucusunun düzeyi ve beklentileri sayfa tasarımında bu tür bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır.

Bulvar tipi gazetelerin temel özellikleri olarak şunlar söylenebilir:

- Estetik açıdan yaratıcılık ön plandadır.
- Genelde tabloid (43x28 cm) ebatta hazırlanır.
- Başlıklar olabildiğince büyük puntolarla yazılır.
- Düz çubuk karakterler kullanılır.
- Fotoğraflar büyük ebatta ve çok sayıda kullanılır.
- Fotoğraflar üzerine gömme yazılar sıkça kullanılır.
- Zeminler renklidir ve dişi zemin kullanımı yaygındır.
- Çerçeve, kontür ve süslü renkli çizgiler sıkça kullanılır.



MAL'NİN KIZI YASMIN 18 OLDU

► Odlu çöven Mehmet Ali Erbil'in Nergis Kumbasar ile evliliğinden olan kız Yasmin, bu yıl tatile için Türkiye'de geçen ünüler arasında yer aldı. Elinde plaj çantası ile Türkiye sokaklarında dolaşırken görüntülen 18 yaşındaki Yasmin'in düğün fiyatı dikkatlerden kaçmadı. Bir somanlar habası Mehmet Ali Erbil'in kucagında en sevimi haliyle poz veren Yasmin'in annesi manken Nergis Kumbasar da bir zamanlar podyumlarında fırtına gibi esmişti.

İHANET İTİRAFLARI

PATRONLA KAÇAMAK

► İSMAIL POLAT YAZDI
► İSMAIL AKYOL ÇİZDİ

Evlen benimle

BULMACA

SUDOKU

► ASKILANLARI ORTA SAFTADA
► HER GÜN SAYFA 8'DE

Mayolarına servet yatırıyor





SOK

Bağımsızdır
Halkı Tutar
www.guztesek.com

11 TEMMUZ 2013 PERŞEMBE

PHOTO: I. LARL
FOTO: S. KURUS

EVIN TAPUSU AİLE CÜZDANI

Kadınlar 'Aile Cüzdanı' ile tapu müdürlüklerine giderek, evlerine 'aile konutu' şerhi koydurabilecek. Kocalar da böylelikle eşlerinden habersiz ev satamayacak

Cumhurbaşkanı ameliyat oldu

► CUMHURBAŞKANI Abdullah Gül, bir süredir yaşadığı kuşak rahatsızlığı nedeniyle geçirdiği cerrahi tedavi için İstanbul'da Gül'ün sağ kulağında protez takıldı. Gül'ün ameliyatına için Cumhurbaşkanı'nın oğlu Cumhurbaşkanı Yardımcısı Bener Bülent tarafından yapılan açıklama "Sayın Cumhurbaşkanımıza, kuşak rahatsızlığının tedavisi için geçen hafta sonu bir operasyon geçirmiş ve bir gece hastanede kalmıştır" denildi.

İstanbullulara bayram müjdesi

► BİCALAR nedeniyle Ramazan ayında geçiren İstanbullulara, Büyükşehir Belediyesi'nin düzenlediği bayram müjdesi geldi. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, Temmuz ayının ilk oturumunda Ramazan Bayramı'nda toplu bayram anahtarında indirim yapılmasına ilişkin karar aldı. Karar kapsamında, Ramazan Bayramı'nın olduğu 8-9-10 Ağustos tarihlerinde toplu bayram araçları indirimli olacaktır. Müjde 30 dakika sürecek.

Travesti Dora'ya evinde kanlı infaz!

► STE



KADINLAR ORTADA KALYORDU

► KADINLAR, kocalarının kendilerini sormadan satışları evleri yüzünden çaresizdi. Bazı kocalar ise "Bu ev benim, defol" diyor. Eşi ve çocuklarını evden kovuyor. Göçmek yeri olmayan kadınlar da çocuklarıyla sokaklarda kalyordu. Çoğu kadın, kocasının üzerine olan emniyetle mahkemeden evin "aile evi" olduğunu karan çıkarması zor oluyordu. Bu şekilde mahkemeden evin genelde satılıyor, olan yine mahkum kadın ve çocuklara oluyordu. **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı**, bu duruma "dur" demek için harekete geçti.

İPOTEK DE EDİLEMEYECEK

► MECLIS'e sunulan "torba" yasayla artık, tapusu üzerine olan taraf diğer tarafta bırakılmayacak. Türkiye'de evi çitlenirken birlikte yapıldığı konutların tapuları bundan sonra bir bütün değil, "aile evi" üzerine kayıtlı olacak. Kadınlar tapu müdürlüklerine "Aile Cüzdanları"yla başvuracak. "bu konut sadece kocamın değil, aile konutu" şerhini koydurabilecek. Böylelikle, tapu üzerine kayıtlı olan kişi, eşinin razı olmadan evi satamaz, yasadık ve ipotek ettiremeyecek. Ayrıca "Bu ev benim, defol" diyemeyecek. Kadınlar da çaresiz kalmayacak.

Bayramı iple çekiyorlar

► YAZ mevsimini iple çeken Ege ve Akdeniz sahillerindeki esnaf, Ramazan'ın Temmuz ayına denk gelmesinden çok sevindi. Enes, yeni tatliların evlerine döndüğünü belirtirken, "Kahvaltılar turistlerin yüzde 60'ı civarı. Para harcama" diye para kazanamayan esnaf şikayet etti.

► ZENGİN turistlerin de 5 yıldızlı otellerde ya da tatil köylerinde kaldığını söyleyen esnaf, "Bayramı iple çekiyoruz. Herki turist gelince para kazanmak" dedi. Tekne turları yapanlar da "Nabızlar tekne turuna çıkmak yerine ganimetini denize giriyor" diye yakarak şikayetlerini dile getirdi.



Allah sahibine bağışlasın

► BALIKESİR'LİLER, din gündüz vakti, cadde ortasında tertemiz de Ramazan'ın ilk günü gelince ve dinsel gününce çok sayıda, Çifti habirek, "Allah mesut etsin. Bir yaşta kocamın" temennilerini süratle yazdılar. Geçen günün Allaha sahibine bağışlasın" dedi.

► KENDİLERİNE balon ve broşur uzatan gelin ve damadın zindanında bir tarafa için böyle giyindikleri öğrenen polisler, güvenliklikli tarafa görevlileri park kıza çok giydiklerini söyleyip hifaf etti. Ardından da "Allah sahibine bağışlasın" dedi.

GARİP BİR TAVUK DAVASI

Dini nikahli eşinin tavuklarını satın resmi nikahli eşine hediye aldığını öğrenen Gülizar B., soluğu karakolda aldı

► SIRA dışı haberleri önemli bir kaynağı da güzel limuz Adana'dır. Okuyucu gülmekten bu haberi kaynağı da yine Adana. İnceye göre Gülizar B., N.M. adlı bir kadında resmi nikahli olan U.M. nin ikinci eşi olarak kabul etti. Eşine bakarak Seyhan'da oturmaya başlayan Gülizar B., 30 tane tavuk alarak evin giriş kapısında teslimine başladı.

MEGER TEK SORUN TAVUKLARIMSI!

► BİR süre sonra tavuklarının ortadan kaybolduğunu öğrenen Gülizar B., dini nikahli eşinin, tavuklarını satarak resmi nikahli eşine hediye aldığını öğrendi. Kuşuma ölmeye kabul etti, bu şekilde yaşayan ve hiç şikayeti olmayan Gülizar B., tavukları için soluğu karakolda aldı. Gülizar B., dini nikahli eşi U.M. den şikayeti oldu.



Çeyrek altın düşüğe geçti

► DÜĞÜN mevsiminde altın gram fiyatları düştü. Her gün altın fiyatları, her de düğünde altın takacakları için çok meraklı. Ancak, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı'nın açıklamaları çeyrek altın fiyatlarını düşürdü. Çeyrek altın fiyatları 143-151 TL civarında seyretti.

► DÜĞÜNLERDE en çok hediye edilen takı olan çeyrek altın bu mevsimde ucuzlaştı. Kapalıçarşı'dan alınan çeyrek altın gram fiyatları 130-132 TL civarında seyretti.

Şekil 2. 6: Bulvar tipi sayfa düzeni örneği

2.3.2.3. Infografik Sayfa Düzeni

1960'lı yıllarda televizyonun önem kazanması 70'li yıllarda gazetelerin tiraj kaybına neden olmuştur. Hızlı haber vermeyi amaç edinen gazeteler, yerini televizyonlara bırakmış ve bunun üzerine ayrıntılar açığa çıkarmayı yani araştırmacı bir yaklaşım benimsemiştir. Bu yeniden yapılanma süreci, daha uzun ve ayrıntılı haber vermenin gereksiz olduğu varsayan yeni bir sayfa tasarımı anlayışı ortaya

çıkarmıştır. Bu anlayış, bilginin grafiklerle, şekil, çizim ve illüstrasyonlarla sunulmasını savunuyordu. Gazete sayfası televizyon ekranı gibi olmalıydı (Şeker, 2004: 25). Bol ve büyük fotoğraflar, illüstrasyonlar, yoğun renkler, az ve büyük puntolu yazılar, renkli zeminler, çok sayıda çizim, bilgi grafikleri ve şekiller haberi aktarmanın temel yolu olarak sık sık başvurulur.

Enfografik tasarımın ilk uygulaması kısa sürede büyük tirajlara ulaşmıştır. 1978 yılında uzun araştırmalar, gözlemler ve okuyucularla yapılan görüşmeler sonucunda yeni gazetenin daha fazla spor, eğlence, televizyon, hava durumu ve iş dünyası haberleri vermesi kararlaştırılmıştır. Sayfa tasarımı çok sayıda grafik ve tablolardan oluşacak, gazete tamamen renkli olacak ve böylece televizyonlara giden reklamları gazete yönetecekti.

Enfografik tasarım, klasik sayfa tasarımı ve modüler sayfa tasarımını seçen Avrupa'nın en köklü gazetelerini de etkilemiştir.

Ülkemizde ise bir televizyon grubunun gazetesi olarak çıkan 'Star' gazetesi, televizyonla rekabet etmek için enfografik anlayışı benimseyen ilk gazete olmuştur (Şeker, 2006: 33).

Enfografik tasarımın temel özellikleri şöyle açıklanabilir:

- Televizyonda olduğu gibi kısa, basit ve yüzeysel habercilik temel alınır.
- Haberlerin anlatımında bilgi grafikleri, çizimler, şekiller, tablolardan yararlanılır.
- Televizyon ekranını andıran görselliğe sahip sayfalar üretilir.
- Bol fotoğraf ve görsel malzeme kullanılır.
- Birinci sayfalarda koyu zemin üzerine açık renk yazı kullanımı yaygındır.



Şekil 2. 7: Türkiye'deki ilk infografik gazetesi Star

2.3.2.4. Vitrin Sayfa Düzeni

Türkiye'de ofset teknolojiye geçildikten sonra gelişen sayfa düzeni anlayışına vitrin sayfa düzeni denir. Bu anlayış, öteden beri uygulanan birinci sayfanın bir tür

içindekiler sayfası şeklinde düzenlenmesi, birinci sayfada haber metni yerine haber anonlarının bulunması şeklindeki eğilim nedeniyle vitrin sayfa düzeni olarak adlandırılır (Dağlı, 1995: 168). Diğer yandan, sayfalara mümkün olduğunca çok haber ve görsel malzeme sığdırılması şeklindeki uygulama nedeniyle ‘yığma’ sayfa düzeni adıyla da anılır. Aynı şekilde, haber grupları birbirinin içine geçtiği ve bir habere ait yazı diğer haberlerin yanına ‘akıtıldığı’ için bu anlayışa akıntılı mizanpaj adı da verilir (Şeker 2004: 31). Vitrin sayfa düzeninde haberler spot halinde sunulurken, çok haber ve başlığa yer verilir (Altun, 2000: 122). Sayfa oluşturulurken başlık ve spotta siyah beyaz özelliğine dikkat etmek gerekir. Vitrin sayfa düzeni uygulanırken, mizanpaj ön plandadır. Haberler, buna göre şekillendirilmektedir. Amaç iç sayfalarda aktarılan önemli haberleri okuyucuya birinci sayfadan duyurmak ve haberleri mizanpaja göre yerleştirmektir (Taş, 1993b: 50).

Büyük ve çok sayıda fotoğraf, kalın karakterde iri puntolu başlıklar, süslü çizgi ve çerçeveler, karmakarışık renkli zeminler kullanmasının yanı sıra, haberlerin gruplandırılmasından kaçınma, haber gruplarını akıntılı olarak verme, haber başlıklarını, fotoğraflarını ve metinlerini birbiri içine gömme gibi yaklaşımlar Türkiye’de bir sayfa düzeni ekolüne dönüşmüştür (Şeker, 2004: 31). Okuyucunun algılamasını zorlaştıran, estetik olmayan, karmakarışık ve çirkin bir yaklaşım olan bu Türk tipi sayfa düzeni anlayışı, 1980’lerden itibaren hızla yayılmıştır. Buna rağmen Türk basınında en fazla tercih edilen sayfa düzeni olmuş hatta ‘Türkiye’ye özgü mizanpaj’ olarak da kullanılmıştır.

Yeni teknolojinin getirdiği imkanlar, belli bir düzene bağlı kalmaksızın kullanılmış, habere göre sayfa düzeni adı altında her gün başka anlayışa sahip sayfalar üretilmiştir. Batı’daki bulvar gazetelerine özgü bazı temel özellikleri de içeren bu sayfa düzeni anlayışı, ofsetin ilk dönemlerinde başta Hürriyet olmak üzere bazı Türk gazeteleri tarafından geliştirilmiştir (Demirkent 1982: 155).

Sayfa düzeninin pikaj yöntemiyle yapılmasının da etkisiyle ortaya çıkan bu anlayışı, Milliyet, Türkiye, Tercüman gibi dönemin büyük gazetelerinin çoğu benimsemiştir (Şeker, 2000: 98).

Selçuk neden KULÜBEDE



Millîlerin hocası Abdullahı Avcı'nın Hollanda maçında Türkiye'nin en iyi orta saha oyuncularından Selçuk'u oynamaması spor dünyasının bir numaralı konusu oldu.

ERİŞKAN TORİDOLU (HÜRBÜYE): Su an Türkiye'nin en iyi orta sahası Selçuk Avcı. İyi çocuk hoş çocuk ama kendisine ilerde "boş çocuk" dedirtmiş.

SEVGİLİ YALÇIN (HABERTÜRK): Elimizde Selçuk varken, tecrübesiz oyuncularla maça başlaması anlamadım.

NEZİHET DEMİRCİOL (FANATİK): Ligin en iyi orta sahasını kulübede çürütüyorsunuz. >> Spor'da

MELİSA'NIN HAYALI GERÇEKLEŞTİ



Melisa Sözen, yeni yayın döneminde TRT'deki 'Sabah' dizisiyle geliyor. Sokaklarda, metrolarda yaşayan bir evsizde yolu keşifince dünyası değişen 'Yağmur'u canlandıran Melisa oldu. "Dizi ve karakter tam da hayalimdeki gibi. Dizinin devam etmesini istiyorum. Bu yüzden reyting kaygım var. Yağmur'un başına gelecekleri merak ediyorum" diyor.

Milliyet Pazar'da

284 BİN EL BOMBASI TAŞINMIŞ

Genelkurmay, 25 askerinin şehit olmasıyla ilgili bazı kuşku dolu noktaları aydınlatıp patlama nedenini açıklamadı

Çarşamba günü meydana gelen olaydan 12 saat sonra, "Bilinmeyen nedenle patlama" olduğunu dayatan Genelkurmay, dün daha ayrıntılı bir açıklama yaptı. Olayla ilgili bazı noktalar netleşirken, bazı sorulara da yanıt verilmiş oldu:

SUSURLUK'TAN GELDİ: Susurluk'taki depodan getirilen 284 bin 550 adet el bombası "geçici olarak" depolandı.

İSTİF SONRA: Saymı, tasnifi ve yeniden depoya yerleştirilmesine bakan komutanın nezaretinde 4 Eylül Salı günü başlandı.

2 PATLAMA OLDU: Bu faaliyet, 5 Eylül'de devam ederken saat 21.15 aralığında depoda bir patlama oldu.

SORU: NİYE 21.00'DE SAYIM YAPILDI?
Görüşme, hava karanlıkken saat 20.00'de katan alay sahasında yapıldı. Bu faaliyet, 5 Eylül'de devam ederken saat 21.15 aralığında depoda bir patlama oldu.

SORU: DEPOYA 25 KİŞİ NİYE GİRDİ?
Görüşme tankın patlamadan önce içinde olduğunu, o esnada depoda iki asker vardı. Bu zaman aralığında 3-4 uzun dönem askerinin bulunduğu, istifleme operasyonunun yakıt ve uzman olan bir personel tarafından yapıldığı belirtiliyor. İnceleme sürüyor.

SORU: ACEMİLERE NİYE GÖREV VERİLDİ?
Kısa dönem askerler depo içinde değildi. Deponun önünde ve dışındaydılar. Şehit edilen 15'i kısa dönem askeri. Kısa dönem askerler için haftalık eğitimde askerlik yeminini yaptıkları sonra birliklerine dağıtılıyor. Şehit olan bu kısa dönem 15 askerinin bir aylık askeri. Bunlar, muhbirin tasnif ve istifleme işlemlerinde görevli askerlerdir. Muhbirin sandıklarının depoya girme girişiminde bulunduğu iddiasıyla görevlendirilmişlerdir. >> Sayfa 21'de

Milliyet

BASINDA GÜVEN

9 Eylül 2012 Pazar 75 Kr. KKTÇ satış fiyatı 1.5 TL

EKRANA ÇIKIP İHANET EDİYORLAR

Erdoğan, Afyon'daki patlamayla ilgili TV'lerde yorum yapan eski askerlere kızdı: Geldikleri ocağa ihanet ediyorlar. Bu ahlaki değil



İSTANBULLU BAĞIŞLASIN, AFFETSİN

Erdoğan, açıklama yaptığı Sarıyer-Çayırbaşı Tüneli'nden kenti kullandığı otomobille geçti. Köprüdeki rahatsız edici olaylar, özerk dedi. Yaz boyunca sıkıntı yaşayan İstanbulluların bazı bağışmalarını ve affetmelerini istiyorum.

Bir şeyden haberi yok ki...

Başbakan, "Afyon'da yürek yakarı olay herkesi üzdi" dedi ve su çıkışı yaptı. Akıllı emekli generali getirmiş. Kendisi yokken ne tür el bombaları üretilmiş, ihmal edilmiş bundan haberi yok. Kendi zamanındaki liderlerinden açıklanabilir şeyler. Sizce güveniniz bu mu ya? Bu, dezenformasyondur. Hemen bir anda, 1-2 saatte netice bekliyorlar. Nerede var böyle bir netice? >>22'de

KAZA VE KAYIPLAR HER ZAMAN OLACAK

Erdoğan, sadece terör meselesinin can yakmadığını, talimatlı olaylarda verilen kayıpları da herkesi üzdüğünü belirtti. "Afyon'da yaşanan elim olayda şehit olan 25 askerin acısı yürekleri dağıdı. Depremde de sel felaketlerinde, trafik kazalarında da kayıplar oluyor. Bunları en aza indirecek tedbirler alıyoruz. Ama trafik hesaplamaz. Doğal afetleri de matematiğin hesaplamadığı şeylerdir. Trafik kazalarını sebebiyle vatanın kendisi. Hız yapmaya diyorlar değil mi?"

REAKSİYON GÖSTEREMEDİM

ÖZEL'DEN HEDİYE AÇIKLAMASI

Org. Özel, valilikte hediye verme olayının ani geliştiğini, bunu nezaketsizlik olmasının diye geri çevirdiğini açıkladı

ÜZÜNTÜME ÜZÜNTÜ KATTI...

Org. Özel, sosyal medyada çok tartışılan "kilim ve satranç takımı takımı ödemesi" fotoğrafına ilişkin A.A.'ya konuştu: "Vali'nin tutumu devletimizin bir gelenektir. Ancak makamda sergilenen davranışın görülmemesi ve bunun valilik sitesinde yayımlanması ve medyada yer alan yorumlar beni son derece rahatsız etmiş ve zaten varolan üzüntüme üzüntü kattı. Vali'nin şahsına ve makamına nezaketsizlik olmasının dışındayken ani gelişen davranış karşısında herhangi bir reaksiyon gösteremedim." >> Sayfa 21'de

Taksim'de 'Zeynep için kürtaj' eylemi

Tecavüz sonucu hamile kalan Zeynep'in kürtaj talebi savcılığa reddedilince kadın dernekleri sokakta indi. Taksim'deki protesto eyleminde 'Kürtaj hakları' sloganıyla yürüyen kadınlar, hem Zeynep'e hem de öldürüldüğü tecavüzçüsünün çocuğuna doğurmak istemeyen Nevri'ne destek verdi. Tecavüz mağduruna kürtaj hakkı istendi. >> Sayfa 7'de

Genç yönetmene BÜYÜK ÖDÜL

Venesik Film Festivali'nde Güneş Koreli Kim Ki Duk'un yönettiği "Peta" Altın Aslan'a layık görüldü. Ali Aydın (31), 18 yıldır karyerine atılan beşinci hikayesi anlatılan ilk filmi "Küçük İnce" ile film yarışımına gelen Geleceğin Adını ödülünü aldı. >> Sayfa 16'da

İsyan günlerinde aşk

Aşk engel kanımıyor... Sokaklarından oluşuk kazanıyordu. Halkın sevgi dolu bir ortamda yaşaması için, vatandaşlarımızın desteğiyle, Hürriyet'in davası derken gönüllü kapıyı, Esad yanlı olan eski sevgililerinden ayrılır. Mahfil Hüseyin'in evliliğine karar verdi. Cephe'den gelen Hüseyin'in Hanımın silahlı muhafızlar eşliğinde dünyasına girdi. >> 18'de

CHP, GATA'ya alınmadı

CHP'li Gök başkanlığındaki heyet, Afyon şehitlerinin yakınlara görünmek için GATA'ya geldi. Müsafirhaneye kapısında heyete giriş izni verilmeyince, Gök, "Aydın'dan kampından sonra bu CHP'ye yapılan ikinci ayıp" dedi. Genelkurmay, "Askeri kurumlara ziyaret kabulünün nasıl yapılacağı talimatları belirtilmiştir. Buna göre değerlendirildi" açıklaması yaptı. >>23'te

Şehit çocuğunu gördü itiraf etti

Foça bombacısına yardım eden Hasan D. Ye İzmir Emniyet'i uyardığı konusunda, aynı saldıran şehit olan Özgür Atış'ın 2 yaşındaki oğlu Altay'ın görüntülerini izletti. Görüntüleri karşısında daha fazla dayanmayan ve çark eden Hasan D., Alanya Kalesi'nin eteklerinde gömülen 11 kökük bombanın yerini tarif etti. >> Sayfa 20'de

Lübnan'da rehlin Türk muafması

Lübnan ordusu, Beyrut'ta Mikdat aşiretine kaçırılan Aydın Tufan Tekin'i kurtarmak için operasyon yaptı. Ancak rehlineri bulamadı. Mikdat aşireti, "Elimizde değil" dedi. İstihbaratçı, işleri suçladı: "Rehlinleri ellerinde. Yerlerini değiştirmişlerdir." >>18'de

MARDİN'DE sıtma hortladı

Sarı'da 12 kişi sıtma görüldü. Sıtmanın dünyada yaygın görülme ve süresince sadece çocukları enfeksiyonu hastalığı olduğunu belirten bakanlık "Ekimimiz 12 vaka tespit etti. Ülkemizde az görülme vakaları enfeksiyonu yarıtlıdır. Almış" açıklaması yaptı. >>4'te

Şekil 2. 8: Milliyet gazetesi, vitrin sayfa düzeni benimseyen gazetelerden biri olmuştur.



Şekil 2. 9: Türkiye'nin kullandığı vitrin sayfa düzenine örnekler olarak Hürriyet

2.4. Gazete Sayfa Tasarımını Etkileyen Faktörler

Sayfa düzeni anlayışları bazı etkenlerin katkısıyla şekillenir. Ayrıca toplumdaki ve gazetecilik kültüründeki değişim ile diğer kitle iletişim araçlarının getirdiği rekabet de gazete sayfa tasarımını etkilemektedir.

Gazete sayfa tasarımı birçok etkene bağlı olarak gelişim göstermiş ve başlıca etkenler şu şekilde açıklanmıştır (Şeker, 2000: 87, MEB, 2011: 4):

Gazetenin Türü: Gazete türünün, sayfa tasarımı üzerindeki belirleyici etkisi, ciddi gazeteler ile bulvar gazeteleri arasında net bir şekilde görülmektedir. Bulvar gazeteleri daha çok büyük fotoğraflı, büyük puntolu başlıklar ve yazılarla ön plana çıkarken ciddi gazetelerde az sayıda ama dikkat çekici fotoğraflar ve daha çok yazı yer almaktadır.

Ve Allah yargıcı yarattı

DSK artık yalnız...

New York'ta bir odat görevliden bu kadar yavaşlığı gören ve adı çığırta saka şakılamasına kapılan çokları için DSK'nın Davasıyla DSK'nın kaderi gazeteler için Anne Sıcaklığı gibi duyulmuş ve her iki Partinin güvenine değildi. DSK'nın güvenine güvenenler ise...

Yarın
13

Diyarbakır'daki Jitem davasında hakim, tanıkları yasadaki metin yerine Allah üzerine yemin ettirdi. **İLK KEZ BÖYLE YEMİN EDİLDİ.**

DIYARBAKIR 6. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen ve Albay Cemal Fıratlı'nın de yargılandığı faili meçhul davasında hakim, tanıkları yasal metin yerine "Allahım, namussuz ve geçirin üzerine yemin ederim" diye yemin ettirdi. **132**

BAHAR KILÇIĞI

Denize yanlış yapınca

Başlıca en son zamanlar bu şekilde denize açılan az sayıda bulvar gazetesi için bir şeyler... **18**

Goman'da bayrak yarışı

TSK, iki bin asker ile Goman'a operasyon düzenledi ve PKK bayrağını indirerek Türk bayrağını dikti. **14**

SABAH SAATLERİNDE BAŞLADI. GOMAN Dağ'ına hava destekli operasyonda iki bin asker görev aldı. PKK bayrağının indirilmesine önceye Türk bayrağı çekildi. **14**

Taraf

DÜŞÜNMEK TARAF OLMAKTIR

2 EYLÜL 2012 PAZAR SORUŞ / HATICE ARICI / FENELİ TL

KİM SAATİ
AHMET ALTAN

Hepsi Atatürkçü

Eğitim sopsuyla öyle bir vurdular ki toplumun belkemiğini kurdular. İki bölüm bir hale geldiler. Cumhuriyetin yarattığı bu sakağın başlangıç noktasında ise Atatürk propagandası vardı. Atatürk bu ökeyi bir dikatör olarak yönetti. "Yarın cumhuriyeti ilan ediyorsun" diyelecek bir bildiğine sahibti. Bir gecede cumhuriyete geçtik. Bir gecede kurulan cumhuriyet de bir türlü büyüyüp gelişip "demokrat" bir olgunluğa sahip olmadı. **111**

CHP ile AKP'nin Kürt kardeşliği

Şemdinli kucaklaşması ile alevlenen ve BDP'lileri hedef alan dokunulmazlıkların kaldırılmasına CHP'den destek var. CHP'li Keskin: Şerhli olanak destek verebiliriz

Kartal, Karabük'ten üç puanla döndü

BEŞİKTAŞ için üçüncü haftasında galibiyetle tamam. Geçtiğimiz hafta evinde Galatasaray ile berabere kalan sıyah-beyazlıklar Karabük'te Karabükspor deplasmanında zorlanmadılar. Üç farkla üç puanı aldı. Maçın yıldızı attığı iki golle Fortezki Fernandez oldu. **118**

Karındeşen Jack sonunda yakalandı

BRİTANYALI iki araştırmacı, Londra'daki Whitechapel'de 1888 yılında işlenen seri cinayetlerin sorumlusu Karındeşen Jack'in kimliğini polisin libası olan Charles Cross olduğunu ortaya çıkardı. **120**

Ne kadar özgürlük o kadar cinsellik

TOGO Devlet Başkanı Gnassingbe, seksen geyik ile devletin ilki lider olabilir. Çünkü Togo'ya kadimlar devlet başkanı istifa etmeye zorlanarak başkandan seçilen ile seksen geyiklerini açıkladılar. **13**

İNSAN BİR SANAT ESERİDİR

İnsan Kuv'ün Değiştirilebilir bir yaratılmıştır. İnsanın bir sanat eseri olduğu, çocuk modelleri bazılarında desenlerin bedenlerden mekânı doğru devam etmesi.

Üniversiteli sevgili öldürdü

Boğaz kesilerek öldürülen kocanın katili, karısının üniversiteli sevgilisi çıktı. ÇOPÇATAN KANALI İLE TANIŞMIŞLAR. EVİNDE 13 yerinden bucağın boğaz kesilerek öldürülen Osman Nuri Çetin katili, makûlleri eşini öldüren üniversiteli sevgili çıktı. Cinayet sevgililerin ortak planı ile işlenmiş. **15**

Üç TIR, üç araba ve...

BURSA'NIN Gemlik ilçesinde jandarma ekipleri tarafından üç TIR, üç araba ve üç otomobilin kazaya uğradığı, kazada bir kişi hayatını kaybetti, altı kişi yaralandı. **15**

KÜRSÜ DOKUNULMAZLIĞI ŞERHİ

ŞEMDİNLİ kucaklaşmasından sonra vekil dokunulmazlıklarının kaldırılması konusu, AKP ve CHP'yi rakımlaşdı. CHP'nin ikinci adamı Keskin: Kürsü dokunulmazlığı gözletmek kaydıyla destek veriz.

PARTİ KAPATMAK ÇÖZÜM DEĞİL

ERDOĞAN'LA 30 Ağustos'ta görülen Keskin'e göre Başkan parti kapatmaya sıcak bakmıyor. Güçlerini şahıs bazında olacak. **111**

"Geri zekâli" olmadı

Erdoğan'ın "Bu çocuklar geri zekâli m" sözüne eğitimcilerin ciddi tepki var.

PEMBOĞUR HAZIRLIK ÖNEMLİ

66 yıllık çocukların okulla göndermek için rapor alan ailelere böyle diyor Erdoğan'ın eğitimci tepkisi. Pedagojik olarak hazırlanmadan çocuklara zarar. **113**

Ve Gül sonunda taburcu oldu...

CUMHURBAŞKANLIĞI Başkanlığı, Kızılderuli Devleti'ne gönderilen sevgili Gül'ün hastaneden çıkarılması için karar aldı. Gül bir süre daha hastanede kalacak. **113**

Sosyalistler devrede

BAŞARI SAĞSI YOK AMA SOSYALİST zümrelerin birliği Kongre'de CHP'nin Suriye için Özel Çalışma Grubu kurulmasına etkili din kabul edildi. **110**

109	YERLİ Mİ HALİM
110	MURAT BELGE
111	İdeolojisi
112	KALİTARAT
113	PELİN CENGİZ
114	Sarı onları geldi
115	RESİTİPİ
116	ANDREW
117	FINCEL
118	Çayın Tandırın
119	notlar
120	TARAF ÜNİVERSİTESİ
121	SERDAR KAYA
122	PKK'ın halden
123	(ve hayranları)
124	YILDIZAY ÖZÜR
125	İçten de pörlü ayın
126	ÇİN MİLLETİ
127	ÇİN Lİ
128	Çin'ün meşhur
129	KARİBE
130	A. ESRA
131	YALAZAN
132	An Edey
133	yoğu Sarı Barlar
134	SARCI
135	Ar'ça Ben
136	Dişarı Düny Günlü
137	İçin ne yapıyor



Şekil 2. 10: Ciddi ve bulvar tipi gazete örneği: Taraf ve Şok gazetesi

Kullanılan Alfabe: Gazetenin en ağırlıklı unsuru yazıdır. Bu yazının hangi alfabeyle hazırlandığı, estetik yaklaşım da önemli etkenlerden biridir.

Teknolojik Gelişmeler: Sayfa tasarımını belirleyen en önemli etkenlerin başında teknoloji gelir. Tipo teknolojisi ile ofset baskı teknolojisini karşılaştırdığımızda ya da bilgisayar teknolojisinin sayfa tasarlama konusunda yakın geçmişe göre sağladığı kolaylıkları değerlendirdiğimizde, bunu çok net bir şekilde görebiliriz. Baskı, iletişim ve bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler, sayfa tasarımını belirleyici bir özelliğe sahiptir.

Nüfus sayımı intizam içerisinde geçti

Istanbul nüfusu 1,5 milyonu aştı

Şehrimizde 27.978 sayım memuru vazife aldı, sayımı ilk olarak 13.40 da Adalar, son olarak da 16.30 da Eyüp kazası bitirdi

Sayım esasında 18 doğum, 9 ölüm vak'ası oldu; 2 mahkûm tahliye edildi, 6 erakerke yakalandı — En zor sayımı Beyazıt kalesinin 180 basamağını tırmanan memur yaptı — Sayımın bitişti 16.45 te atılan toparla ilân edildi

Istanbul vilayetine 17 kazasında 1950 - 1955 yılı nüfusu mukayesesi: alınan gayriresmî istatistiklere göre şöyledir:

Kaza	1950	1955
Adalar	15.405	16.547
Bakırköy	60.747	106.816
Beşiktaş	60.276	84.502
Beyoğlu	202.828	206.919
Beşiktaş	37.152	49.844
Beşiktaş	123.904	141.028
Beşiktaş	44.928	91.784
Beşiktaş	208.700	284.620
Beşiktaş	97.953	102.697
Beşiktaş	32.114	40.008
Beşiktaş	72.423	92.248
Beşiktaş	89.254	125.418
Beşiktaş	49.246	64.022
Beşiktaş	30.811	39.331
Beşiktaş	28.238	28.489
Beşiktaş	18.188	18.978
Beşiktaş	22.220 (Zincirli)	26.607
Beşiktaş	1.176	1.176
Umumî toplam	1170.938	1307.088

Memleketimizde altıncı genel nüfus sayımı dün yapıldı. Üstün emniyetli hususlarla intizam içinde başarıyla tamamlandı. Herhangi bir haksız kaydedilmedi. Bilhassa halkın gösterdiği ilgi ve saygıya şükrediyoruz. (Devamı sayfa 5, 6, 7 de)



Halkın merakla beklediği nüfus sayımından sonraki İstanbul deniz kenarında.

Elektrikli tren seferleri gecikecek

Sipariş edilen makinelerin bir kısmı gelmediğinden emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir.

İstanbul - Çengelköy hatlarında, 29 ekimden itibaren elektrikli tren seferleri gecikecek. Bu hatlarda emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir. Bu hatlarda emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir. Bu hatlarda emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir.

İran Parlamentosu, Bağdat pakına ilişkin tasvip etti

Tahran, 23 (T.H.A.) — İran Parlamentosu da Bağdat pakına ilişkin tasvip etti.



4 Dışişleri Vekili Cenevrede toplanıyor

Dünkü sayımdan intibalar

Fransız sanatçıların bayretti — Sayım memurları kızlara bayram hediye etti — Tıjlarla ve Sulukulede yaşağın ziyet etmeyenler



Her gün binlerce kişinin geçtiği Eminönü meydanında bayramın atmosferi.

Saarda Alman taraftarları kazandı

Dün saatın futbol müsabakasında Alman taraftarları kazandı.

Dün saatın futbol müsabakasında Alman taraftarları kazandı. Dün saatın futbol müsabakasında Alman taraftarları kazandı. Dün saatın futbol müsabakasında Alman taraftarları kazandı.

Sayımı ilk olarak Çanakale bitirdi

Ankaranın nüfusunun bir milyonu aşacağı tahmin ediliyor — İmni'de 101 yaşında bir kadın sayımdan sonra öldü — Ekiğir'de 90 - 100 yaşları arasında 40 kişinin bulunduğu tesbit edildi.

Ankara, 23 (Haberler) — Ankara nüfusunun bir milyonu aşacağı tahmin ediliyor. İmni'de 101 yaşında bir kadın sayımdan sonra öldü. Ekiğir'de 90 - 100 yaşları arasında 40 kişinin bulunduğu tesbit edildi.

Yunanistanın Ankara B. Elçisi ve gazeteciler İzmir'e geldiler

İzmir, 23 (A.A.) — Yunanistanın Ankara büyükelçisi ve gazeteciler İzmir'e geldiler.

İzmir, 23 (A.A.) — Yunanistanın Ankara büyükelçisi ve gazeteciler İzmir'e geldiler. Yunanistanın Ankara büyükelçisi ve gazeteciler İzmir'e geldiler.

4 Dışişleri Vekili Cenevrede toplanıyor

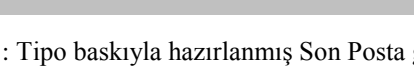
İngiltere Hariciye Vekili konferanstan önce emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir.

İngiltere Hariciye Vekili konferanstan önce emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir. İngiltere Hariciye Vekili konferanstan önce emniyet tesatüsü kısımlı edilecektir.

Zorlu Paris'e gitti

Paris, 23 (A.A.) — Zorlu Paris'e gitti.

Paris, 23 (A.A.) — Zorlu Paris'e gitti. Zorlu Paris'e gitti. Zorlu Paris'e gitti.



Küçük penceresi kaç milyonuz?

Küçük penceresi kaç milyonuz? Küçük penceresi kaç milyonuz? Küçük penceresi kaç milyonuz?

Küçük penceresi kaç milyonuz?

Küçük penceresi kaç milyonuz? Küçük penceresi kaç milyonuz? Küçük penceresi kaç milyonuz?

Şekil 2. 11: Tipo baskıyla hazırlanmış Son Posta gazetesi

Diğer Kitle İletişim Araçlarının Getirdiği Rekabet: Gazetelerin televizyonla girdikleri rekabet, sayfa tasarımlarına da yansımıştır. Gazeteler ya ayrıntılı haber vererek ya da kısa metinlerle, bol görsel materyal kullanarak televizyonlarla rekabet etmiştir. Televizyonla rekabet, beraberinde infografik haber anlayışını geliştirmiştir. Bütün bu gelişmeler gazetesinin sayfa tasarımına da doğrudan yansımaktadır.

Okuyucu Kitlelerinin Hayat Tarzındaki Değişim: Genel olarak gazetesinin hitap ettiği kitlenin özelliklerinin, gazetesinin yayın anlayışına da yansdığı bilinmektedir. Okuyucu kitleesindeki değişimler, gazetelerin içeriği ve sayfa tasarımında da

değişikliklere sebep olmaktadır. Bu değişim genel olarak daha fazla eğlence, daha fazla magazin, daha fazla görsel materyal, daha az yazı yönünde olmaktadır.

Gazetecilik Meslek Kültüründeki Değişim: Toplumsal değişime paralel olarak gazetecilik anlayışı ve kültürü de değişim yaşamaktadır. Bu kültürel değişim, gazetelerin sayfa tasarımına da yansımaktadır. Günümüzde batı ülkelerinde ortaya çıkan yeni anlayışlar, diğer ülkeleri de hızla etkilemekte ve ülkeler arasındaki farklılıklar giderek azalmaktadır.

Sanat Akımlarındaki Gelişmeler: Sanat akımlarındaki gelişmeleri de sayfa tasarımını etkileyen temel etkenler arasında değerlendirmek mümkündür. Grafik tasarımda belli dönemlerde etkili olan anlayışlar, her türlü sayfa tasarlanmasını önemli ölçüde etkilemektedir. Örnek olarak beyaz boşlukları verebiliriz. Önceleri mümkün olduğunca beyaz boşluk bırakmamaya çalışan bir düzenleme anlayışı varken günümüzde çağdaş sayfa tasarımcıları, beyaz boşlukları bir tasarım unsuru olarak değerlendirmekte ve kullanmaktadır.

2.5. Gazete Sayfa Tasarımında Gestalt Teorisi ve İlkeleri

Mizanpaj ve grafik tasarımda sunulan unsurun görselliği albenili bir hale getirilerek okuyucuyla buluşması amaçlanır. Burada algı adına özellikle algıyı kendine çekebilme adına Gestalt teorisi devreye girmektedir. Kişilerin bilinçaltında yatan bir eğilim olarak birbirinden farklı ancak bir arada olan parçaları bütün olarak organize ederek birleştirdiklerini savunmaktadır. Bu eğilim, kişilerin ayrı ayrı bilgiyi birleştirmesi daha zor olduğu için bilgileri bütün olarak kavradıklarını ileri sürmektedir (Akdağ, 2009: 31).

Gestalt algılama faktörleri, grafik bilginin uzamsal organizasyonunda güvenilir bir psikolojik temel sağlayabilecek görsel bir referans çerçevesi kurar. 1900'lu yıllarda Alman ve Avusturyalı psikologlar, insan davranışlarında 'Düzen aramaya' dayalı kavramlar oluşturmaya başladılar. Özellikle tasarımcı ve fotoğrafçıların işine yarayacak teoriler geliştirdiler. Gestalt algılama psikolojisi ile ilgilenmemizin sebebi gözün görsel deneyimlerini nasıl düzenlediğine dair somut kanıtlar göstermesidir. Gestalt görsel ilkeleri uzun yıllardır imgelerin analizinde kullanılmaktadır. Pek çok güzel sanat dalı daha çok mistik "estetik" yargılara dayalı görüş açıları ile değerlendirilmiştir (Yıldırım, 2008: 13).

Gazete ve diğer yayın ürünleri yoluyla bilgilerin, düşüncelerin, olayların veya duyguların aktarılmasında sayfa tasarımı öne çıkmaktadır. Sayfa tasarımından aslında herhangi bir zemin üzerinde şekillenen bilginin düzenlenmiş halinden bahsediliyorsa, günümüzde elektronik ortamdaki belgeler, web sayfaları ve etkileşimli grafiklerin temelinde de sayfa tasarımı söz konusudur. Sayfa tasarımı, özünde yüzeysel tasarımın temel ilkeleriyle çok yakından örtüşür ve ‘Gestalt’ ilkeleriyle birlikte anılır (Uçar, 2004: 145).

Gestalt ilkeleri ise görsel imgelerin nihai etkinliğini değerlendirme olanağı sunmakta ve şöyle açıklanmaktadır:

- **Şekil-Zemin:** Gestalt savunucularına göre şekil-zemin ilişkisi görme eylemi için önemli bir işlemdir. Farkına varılacak nesneye “şekil”, çevresine de “zemin” denmektedir. İmgeleri “okumamızı” sağlayan bu temel algılama kuralı karşıtlıktan yararlanır. Şekiller; tüm parçalardaki uzamsal ilişkilerle belirlenen pozitif eleman olup bir alan ya da zemin üzerinde görünürler. Zemin; görsel imgeyi taşıyan arka plan, alan, beyaz uzam, negatif uzam ve formattır. Örneğin; bir ölçü aletini, saat ya da işareti okuyabilmemizi sağlar. Kutup ayıları beyaz kamufle sahiptir. Göz ve beyin, bir nesneyi algılayıp çevresinden ayırmak için çaba göstermektedir. Bir sayfayı okurken göz harf, sözcük ve satırları (şekil, obje, nesne) kâğıt (zemin) üzerinden ayırt etmektedir (Becer, 1999: 64). Şekil-zemin algısı referans alınan renge göre veya farklı noktaların merkez alınması durumunda farklılık göstermektedir. Aynı anda iki figürü birden algılamak mümkün değildir. Bir defa figür algılandı mı, diğerinin figür olarak algılanması artık zorlaşmaktadır (Seylan, 2005: 88).
- **Denge:** Her psikolojik alan düzen, denge ve maksimum etki yaratma eğilimindedir. Doğal koşullar madde ve organizmaları da etkiler. Yer çekimi, ısı ve basıncın ortaya çıkardığı şekiller genellikle “kapalı”, yoğundur (Asitli içeceklerde hava kabarcıkları yuvarlaktır).
- **Biçim-Yapı Benzerliği:** Görsel formun yapısal özellikleri ve insan davranışındaki benzer özellikler arasındaki ilişki ile ilgilendir. İnsanların fiziksel ve psikolojik deneyimleri belirli görsel imgelerle hatırlatılır ve tetiklenir (Televizyondaki bir döner reklamı açlığı uyarır).

- **Kapalılık:** Kapalı biçimler, kapalı olmayanlara göre görsel olarak daha dengelidir. Boşlukları doldurmak ve bitmemiş bir biçimi tamamlamak için doğal bir eğilimimiz vardır. (Açık bir ağıldaki kapıyı görsel olarak kapatırız.)
- **Yakınlık:** Algılama gruplamaları zaman veya mekân bakımından birbirine daha yakın olan şeylerle birlikte gruplanmaktadır. Birbirine uzaklık olarak yakın olan nesnelerin görsel olarak birleşerek grup oluşturmasıdır (Serçe sürüsü içinde birlikte duran serçeler ile ayrı duran bir serçe dikkat çeker).
- **Tamamlama:** Tamamlama ilkesi, nerdeyse tamamlanmış ancak, yarım bırakılmış şekillerin ya da çizgilerin kişinin beyininde tamamlanmış olarak görüldüğü ve hatırlandığı fikrini savunmaktadır (Akdağ, 2009: 32). Göz karmaşık bir optik durumla karşılaştığında onu düzenlemeye çalışır ve değişmeyen şekil olan bütünü arar. Bir çizgi kapalı ya da kapalıya yakın bir biçim oluşturuyorsa bu görüntü çizgiden öte bir biçim olarak anlaşılır (Seylan, 2005: 87). Bir kelimenin başlangıç ve sonu doğru, ancak ortasında yazım hataları varsa o kelime yine de doğru olarak okunmaktadır. Kâğıt üzerindeki bir nokta görsel olarak güçlü bir etkiye sahiptir.
- **Devamlılık:** Bu ilkeye göre her çizgisel birim, bir hareketin ifadesidir. Aynı yöndeki birimler birbirleriyle ilişkili görülür. Ayrıca tecrübelere bağlı olarak benzer objeler de grup olarak algılanmaktadır. Yüzlerce çeşit otomobil tek bir otomobil, binlerce çeşit ağaç ise tek bir ağaç kavramı altında gruplanarak algılanabilir (Bir ok işareti gözü istenilen yöne doğru yöneltir) (Seylan, 2005: 88).
- **Benzerlik:** Benzer görsel birimler gruplar halinde görünür. Nesneler biçim, boyut, renk ve yön açısından benzerlik taşır (Bir sığır sürüsünde siyah bizonları ve kırmızı olanlara göre ayrı bir grup olarak algılarız. Tek yönlü bir caddede trafiğe karşı giden bir araba hemen fark edilir).

Gestalt teorisine göre, insanlar bilgi parçalarını bir araya getirme eğilimindedir. Bu teorinin ana prensibi, insan algısı en basit ve en genel olana ya da simetrik yapıya çekilmektedir. Bu eğilim bilgi sürecini daha etkili kılmaktadır.

Gestalt düşüncesinin gazete tasarımında uygulanması, bazı grafik unsurlarının

tasarımcılar tarafından kullanılmasına açıklık getirir. Buna göre, karmaşık tasarımı olan bir gazete sayfası okuyucunun ilgisini daha çok uzaklaştırır. Çünkü böyle bir durumda göze aynı anda çok sayıda mesaj ulaşmaktadır. Bu da seçici algı ve biçim temelli ilişkinin etkilenmesine neden olur. Buna göre en iyi tasarım en sade olan tasarımdır.

Teknolojik fırsatlar 20. yüzyılın son kısmında gazetelerin kullandıktan renk, grafiği çoğaltmasına ve hatta üretim zamanını kısa tutmasına izin verdi. Bu nedenle, haberi erken teslim etme baskısını da azaltmasına sebep olmuştur. Modern formattaki gazeteler, Gestalt düşüncesi, “renk kullanımını” belirlemede kullanılmasına öncülük ederler. Benzer renkler kullanılarak, okuyucunun sayfayı bir bütün olarak algılamasını sağladılar. Yine renklerin psikolojik etkilerini de kullanarak tasarımlarını gerçekleştirdiler. Örneğin; ön sayfada hava durumu tablosu verildiğinde, sıcak havalar için kırmızı, sarı ve turuncu; soğuk havalar için ise mavi, yeşil ve mor kullanılması bu şekilde gerçekleşti. Yine biçim ya da yapı benzerliğinin kullanılması aynı zamanda grafiklerin modern formattaki gazetelerde kullanımını da arttırmada öncülük etmiştir (Yıldırım, 2008: 16-17).

2.6. Gazete Sayfa Tasarımında Temel Kurallar

Sayfa tasarımı, katı kuralları olan bir çalışma değildir. Asıl olan yaratıcı, farklı ve kişilikli olabilmektir. Ancak bunu sağlarken yine de belirli kurallara dikkat etmek gerekir.

Tasarımda biçim ve içerik yapısal bir bütündür. Nokta, çizgi şekil, biçim ve form, renk, yön, ölçü, doku ve fon gibi tasarım elemanları temsil ettikleri yapısal bütünün formu bağlamında işlevsellik yaratır. Etkili ve ilgi çekici bir tasarım rengin, tonlamanın, dokunun, çizgi ve leke gibi değerlerin tasarımda uygun yerlerde kullanılmasıyla sağlanmaktadır (Öztürk, 2000: 10). Sayfa tasarımı da grafik tasarım gibi leke değerlerinin bir araya gelerek yarattığı ortamlardan oluşur. Leke değerlerinin, birbiriyle ilişkisi ve yerleştirimi grafiğe anlam kazandırır. Bu da sayfa tasarımında dikkat edilmesi gereken bir konudur.

Sayfa tasarımı, grafik tasarım kadar özgürlüğe sahip değildir. Grafik tasarımda kuralsızlık da kural olarak düşünülürken, sayfa tasarımında ise bazı kurallar vardır. Bu kurallar o yayının türüne göre genel olarak ve özel olarak

çerçevesiyle. Örneğin bir gazete sayfasının tasarımı yapılırken genel tasarım kuralları çerçevesinde farklı bir tasarım ortaya çıkarmak önemlidir. Yine de asıl amaç okuma kolaylığı ve görsel güzelliğidir.

Sayfa tasarım kuralları, tasarımcının yaratıcılığı ve üslubu ile doğrudan ilgili olmakla birlikte genel olarak kılavuz niteliğindedir. Tasarımın kurallarını bilmek neyin nasıl yapılacağını bilmektir. Kurallarına uygun iyi bir sayfa tasarımı okur, yayın ve mesaj üçgenindeki bağları güçlendirir. Bu da doğal olarak okurun yayın seçimindeki tercihini etkiler.

Fotoğrafların kullanımı, başlığın seçimi ve yerleşimi, tipografik seçim, spotlar, sütun sayısı, punto, renk, grafik ve çizgiler mesajı amacına uygun bir şekilde iletebilmek için bilinmesi gereken unsurlardır. Bu yerleştirme ve düzenlemeler yapılırken sayfa tasarımında önemli olan kurallara uyulması gerekmektedir. Ayrıca mizanpaja zenginlik ve boyut katmak için doku hissi verilebilir. Fotoğraf veya görsel malzeme etrafında ya da bir harf bloğu çevresinde koyu bir renk kullanılarak ilgi çekebilir, derinlik ve zenginlik duygusu oluşturabilir (Siebert, Balard, 1992: 15-16). Bunlar okur için gerekli ve aynı zamanda faydalı unsurlardır. Bu kurallar sadece yol göstericidir. Bazı durumlarda yapılan tasarımın amacına uygun olarak, bir kural diğerinden daha önemli hale gelebilmektedir. Hatta bu kurallar birbirleriyle çelişebilmektedir. Örneğin, bütünlük ile kontrast arasında daima bir zıtlık bulunmaktadır. Tasarımcı bu ilkelerden yararlanırken, hiçbir zaman formüle edilemeyecek olan kişisel özelliklerini, duygu ve sezgilerini de eserine katacaktır (Tepecik, 1994: 69).

Ayrıca tasarım beğeniyle ilgili olduğundan aynı tasarım farklı eğitim düzeyindeki kişiler arasında ya da farklı kültürlerle ait kişiler arasında da farklı değerlendirilir. Bir tasarımın beğeni kazanabilmesi yayının hedef kitleye uygunluğu ve genel kurallara uygunluğu ile sağlanır.

Tasarımda da moda vardır. Bu modayı günün renkleri, teknolojik olanaklar, okunabilirliği ve okunaklılığı sağlayan farklı tasarımların denenmesi ve bunların beğeni kazanması oluşturur. Tipo baskı tekniğine göre yapılan sayfa tasarımı ile ofset baskı tekniğine göre yapılan sayfa tasarımı arasında çok fark vardır. Hangi beğeni, teknoloji ya da moda ile etkilenilirse etkilenilsin, işin düzgünlüğü ve belirli ilkelere dayanması o tasarımı etkiler.

Tasarım kuralları, bir mizanpajda tüm kararları etkileyebildiği gibi tasarımda neyi, nasıl yapacağımızı belirlememizi de sağlar. Tasarımların oluşturulmasında

verilecek kararları da etkiler. Bir başka deyişle; görsel malzemelerin ve yazımsal malzemelerin nereye yerleştirileceğini, bu parçaların birbirleri ile nasıl bir ilişkiye sahip olacağını ve bunun okura nasıl çekici olarak sunulacağını belirleyecektir.

Sayfa tasarımının temellerini oluşturan kuralların en önemlileri; denge, orantı ve görsel hiyerarşi, görsel devamlılık, bütünlük, vurgulama, armoni ve ritmdir (Siebert, Ballard, 1992).

Hedef kitle üzerinde büyük etkiye sahip sayfa tasarımının bazı temel kurallarını açıklayalım:

2.6.1. Denge

Sayfa tasarım için denge önemli bir kural, vazgeçilmez bir unsurdur. Bu nedenle eldeki materyalleri sayfaya dengeli yerleştirilmesi ilk dikkat edilecek husustur. Çünkü belli bir denge gözetilmeyen sayfaların okunması bir hayli zordur.

Sayfa tasarımında denge, ölçü, ton ve elementlerin pozisyonlarıyla elde edilir. Sayfa içinde kullanılan fotoğraf ve haber grupları merkez noktaları gözetilerek dengeli bir şekilde dağıtılmalıdır. Sayfaya yerleştirilen görsel öğeler okuyucunun gözünü yormaması ve rahat bir okuma sağlanması için dengeli olarak tasarlanmalıdır. Dengesiz tasarlanan sayfa okuru zorlar ya da okumaktan vazgeçirir. Okur, sayfa ile ilgili bir şeylerin yanlış olduğunu hisseder.

Sayfada kullanılan beyaz alan da bir denge unsurudur. Uzun ensiz yatay bir dikdörtgen, dikey geniş bir şekille dengelenir. Kare şekiller iyi bir denge sağladığı gibi aynı zamanda monotonlukta yaratabilirler.

Dengenin sağlanabilmesi için sayfa üzerindeki optik ve matematiksel merkezin iyi bilinmesi gerekir. Matematiksel merkez sayfayı ortadan iki eşit parçaya bölerken, optik merkez ise matematiksel merkezin üzerinde yer alır, diğer bir anlatımla sayfanın üzerinde sağ ve sol üst köşelerden başlayarak alta doğru çarpı işareti şeklinde sayfanın üzerinde çizilen izafi çizgilerin kesişim noktasının hemen üzeridir (Tiryakioğlu, 2012: 14).

Bir tasarımcı dengeyi sağlayabilmek için iki yöntem kullanır: simetrik ve asimetrik denge. Simetrik dengenin kullanılması kolay olduğu halde, çoğu zaman sayfayı sıkıcı ve monoton duruma düşürebilir. Simetrik denge, sayfa üzerinde fotoğraflarla sağlanabildiği gibi yazı ile de sağlanabilir. Gazete sayfasında her gün

simetrik dengeyi kullanmak zordur. Çünkü her zaman aynı ya da birbirine çok yakın ölçülerde fotoğrafların, başlığın ve metnin kullanılması güçtür. Sayfa tasarımı, günün haberlerine ve fotoğraflarına göre simetrik ve asimetric olarak hazırlanır. Asimetric tasarım, nesnelerin ağırlıkları, sayfaların her bir kenarında ölçüleri birbirine benzemeyen biçimde düzenlenir. Aynı zamanda metni ön plana çıkarmada yaratıcıdır. Bu dengeyle oluşturulmuş tasarımlar daha duygusallık, zıtlık, çeşitlilik, hareket, gayri resmîlik, deneysel, akılda kalıcılık, eğlenceli ve sürükleyici olma gibi özelliklere sahiptir. Önemli olan sayfadaki dengedir. Sola karşı sağ, alt kısma karşı sayfanın üst kısmı dengelenir.

Genellikle geniş objeler küçük objeleri, renkliler siyah beyazı, düzensiz şekiller düzenlileri dengeler. Sayfanın simetri durumunu bozmanın ve sayfayı monotonluktan kurtarmanın önemli bir yöntemi zıtlıktır. Sayfaya hareket kazandırmayı amaçlayan zıtlık, büyük fotoğraflara karşılık, küçük fotoğraf kullanarak, düzgün ya da yamuk çerçeveler atarak yaratılır. Koyu yazı stil ile normal stil, sağa blok ile sola blok, büyük harf ile küçük harf zıtlık yaratan unsurlar arasındadır. Ancak sayfada yoğun bir zıtlık, hareket kazandırmanın ötesinde bir anlam taşır. O da karmaşa yaratır. Onun için zıtlığın dozunu iyi ayarlamak gerekir.

Bir tasarımın simetrik ya da asimetric dengede yapılmasının en önemli gerekçesi konu ve içeriktir (Tiryakioğlu, 2012: 15).

Unutulmaması gereken başka bir husus ise hiçbir tasarım kuralının tartışılmaz mutlak ve katı bir kural olmadığıdır (Uçar, 2004: 154). Tasarımcı, bu kurallardan hepsini tasarımda uygulamak zorunda değildir, hatta bu kurallardan bir veya birkaçını birden de yıkabilecektir.

Sayfada denge yaratmak için (Günel, 2009: 64);

- Aynı belirlenmiş şekli düzenli aralıklarla yatay yada düşey olarak tekrarlanmalı (Tüm fotoğraf kareleri aynı ölçülerde kullanılıp, birbirlerine uzaklıkları aynı oranda ayarlanmalı).
- Sayfa tasarımında kullanılacak bütün elemanlar sayfaya merkezleştirilmeli.
- Bir veya iki ilginç form dışında tüm şekiller “düzenli-alışılmış” kullanılmalı (Örneğin; iki fotoğraf oval şekil içinde geriye kalan tüm metinlerde kare sütunlar içine alınabilir.)
- Kalın ve siyah bir metin açık ve renkli bir görünümle aydınlatılıp

hafifletilebilir.

- Kenarda küçük koyu veya siyah bir alan kullanılırken, ana parçanın yanında ise açık veya beyaz bir alan olmalı.
- Sayfa eşit sayılarda sütun veya satırlara bölünmelidir.

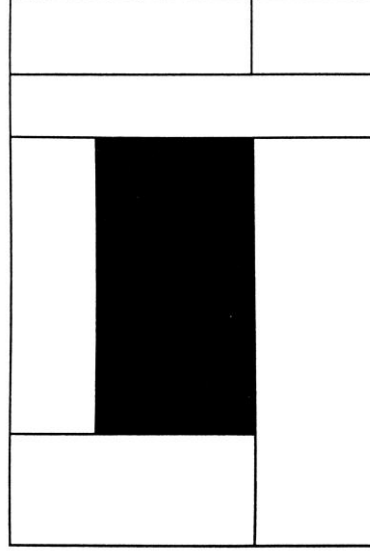
2.6.2. Zıtlık (Kontrast)

Görsel etki yaratılmamış bir sayfa dağınık bir görüntü içindedir ve okurun ilgisi hemen dağılabilir. Görsel etki sayfadaki öğelerin zıt kullanım ile sağlanır. Okura önemli öğeleri gösteren ve daha sonra da bunları hatırlamasını sağlayan, sayfadaki zıtlıklardır. Zıtlık hem fotoğraf hem de yazıda kullanılabilir.

Çok iyi tasarlanmış bir gazete sayfası, okura değişik seçenekler sunarak, sayfayı monotonluktan kurtarmış bir tasarımla mümkündür. Böylece, sayfa üzerindeki vurgulamalar sayfayı oluşturan parçalar üzerine yapılır. Daha büyük kullanılan ya da kalın (bold) yazı fontları, hikayenin küçük bir parçasına dikkat çekmek amacıyla kullanılmaktadır (Akdağ, 2009: 32).

Zıtlık, bir sayfada okura önemli bölümleri gösteren ve bunların hatırlanmasını sağlayan yerleştirmelerdir. Örneğin; büyük başlık yanında küçük başlık, küçük çerçeveli haber yanında çerçevesiz haber, iri puntolu büyük bir haberin yanına küçük puntolu haberlerin yerleştirilmesi gibi oluşturulan zıtlıklar sayfayı hareketlendirir ve dikkat çeker (Özbay, 2007: 63).

Sayfanın formatında da zıtlık yaratılabilir. Dikey tasarımda yatay dikdörtgen içine yerleştirilmiş haber metni sayfada zıtlık yaratır. Bir sayfa karelere bölündüğünde zıtlık yoktur, fakat çeşitli dikdörtgen şekilli modellere bölündüğünde zıtlık vardır (Şimşiroğlu, 2002: 53).



Şekil 2. 12: Sayfa tasarımında kontrastlık

Boyut da zıtlığın bir görünüşüdür. Küçük bir fotoğraf, geniş bir fotoğrafa zıtlık sağlaması için bitişik yerleştirilir (Tiryakioğlu, 2012: 19).

Bir sayfada bir veya iki tane kuvvetli unsur (başlık veya fotoğraf gibi) bulunmalıdır. Beyaz bir yazı metnine siyah başlık kullanmak veya büyük bir fotoğrafa küçük puntolu başlık atmak gibi yöntemlerin yanı sıra beyaz ve leke dengesi de kullanılabilir (Sucu, 2003: 71).

Renkler, kutucuklar, cetvel çizgileri, büyük fotoğraflar, grafikler ve illüstrasyonlar gibi hepsi sayfada kontrastlığı yaratan elemanlar olarak kullanılmaktadır. Düz bir metinde bile kontrast, ana ve alt başlıklarla sağlanabilmektedir. Ana başlıklar, genellikle ana başlığa göre punto olarak daha küçük olan ve daha aydınlık görünen ikinci (ara) başlıklara göre daha büyük ve daha kalın harflerle gösterilmelidir. İtalik yazılan başlıklar ara başlıklar içinde en sık olarak kullanılanıdır (Wilson, 2002: 4). Başlık kullanımları için fontların benzer yazı ailelerinden gelmeleri tercih edilmektedir.

Zıtlık sayfa içinde dengeli kullanılmalıdır. Çünkü sayfada çok fazla kullanılması iyi sonuç vermeyeceği gibi okuru şaşırtabilir. Az kullanımında ise sayfayı yavan ve monoton hale sokabilir.

2.6.3. Bütünlük

Tasarımda bütünlük, tasarımın belki de en önemli prensibidir. Tasarımın kalitesi, sayfayı tek bir bütün halinde tutabilmesidir.

Sayfa tasarımı, önce kendi içinde sonra da tüm gazete içinde bütün olmalıdır. Bütünlük, türdeşlik demek değildir. Ancak bölümler içinde ailesel bir benzerliğin olması gerekir. Bir tasarımdaki görsel ve yazımsal malzemeler bütünlük oluşturacak şekilde bir araya getirildiğinde, sayfadaki dağınıklığın önüne geçilmiş olur.

Bütünlük; çizgiler, beyaz boşluk, font kullanımıyla oluşturulur. Yazıdan çok fotoğraf, grafik, liste ve istatistiklerin olduğu yazılar, mesaj ve tasarım bütünleştirildiğinde etkili bir şekilde anlatılabilir.

Okuyucular için gerekli olan bütünlük öğeleri; metinler, ana başlık, fotoğraflar ve sloganlardır. Metnin satırları, başlıklar ve muhabir isimleri ve haber arasında uyum göz önünde bulundurulmalıdır.

Özel bir sayfa ya da seri hazırlandığında hepsini birleştirmek önemlidir. Tasarımcılar, okurun yazının ertesi gün tekrarının ya da iç sayfada devamının farkında olmasını sağlamalıdır (Seçim, 1997: 191).

2.6.4. Uyum

Sayfada birliğin sağlanması için uyum anahtar kelimedir. Uyum yaratabilmek adına bütün fotoğrafların aynı boyda, tüm yazıların aynı karakterde, tüm beyaz alanların eşit şekilde oluşturulması ise sıkıcılık yaratabilecektir. Uyum, sadece aynılık ve benzerlik ilişkisi demek de değildir.

Genel anlamıyla uyum, bir yayının tümünün aynı aileye aitmiş gibi gösterilmesidir. Ancak bu tüm sayfaların tıpatıp birbirinin aynı olduğu anlamına gelmez. Her sayfanın kendine göre bir kimliği olup yayının tümüyle uyum içinde, bütünlük içinde olması gerekir (Tiryakioğlu, 2012: 23).

Yazı içeriğinin daha iyi anlaşılabilmesi için sayfada kullanılan fontun, tasarım stiline, rengin ve görsel öğelerin mutlaka birbirine uyması, uyumlu olması gerekmektedir. Eğer öğelerin kendi içinde bir uyumsuzluğu varsa, mesaj hedef kitleye ulaşamayabilir (Seçim, 1996: 16).

Başarılı bir tasarımda iki konuda uyum aranmaktadır. Şekil uyumu; kullanılan

öğelerin temel yapısının aynı olmasıdır. Yazı ve görsel öge arasında şekil olarak uyum demektir. Yazı uyumu; seçilen fontun ve stilin görsel uyumsuzluğa neden olmamasıdır. Bu tüm metinlerin aynı fontla ve puntoyla yazılması değil, fakat seçilen font ailesi serisinin kullanılmasıdır. Çok fazla farklı fontların ve punto büyüklüklerinin kullanılmamasıdır.

Kullanım yerine ve yönetimine göre değişmekle birlikte çok farklı renklerin bir arada kullanılarak bir uyum yaratabilir. Örneğin; koyu zeminli siyah bir fotoğrafın alt haberi koyu renkli fontla dizilmelidir veya zemini tramlı renkli, fotoğraflı, çerçeveli bir haberin tram rengi fotoğrafın içindeki renkleri boğmayacak şekilde seçilmelidir.

Sayfada uyum oluşturmak için;

- Aynı renkleri, tema ve şekilleri paylaşan elemanları seçerek kullanmalı.
- Fotoğraf ve yazıları aynı hizada, aynı grid (ızgara) hattında düzenlemeli.
- Seçilmiş font (karakteri) ana başlık, slogan, alt başlık, fotoğraf alt yazıları gibi tüm yazı alanlarında muhafaza etmeli.
- Belli bir font (karaktere) bağlı kalarak onun versiyonlarını ve ölçülerini değiştirerek kullanmalı.
- Elemanları aynı hiza, görünüm ve ton değerleri olarak gruplandırılmalı (Siebert ve Ballard, 1992: 29).

2.6.5. Sadelik

Sayfada sadelik önemli bir unsurdur. Tasarım yaparken sayfayı bütün olarak görmek ve lüzumlu malzemeyi kullanmak gerekir. Fazla malzeme karışıklık yaratır ve okur üzerindeki etkiyi azaltır (Sucu, 2003: 71). Okuyucunun gazeteyi gözünün yorulmadan okuması habere verdiği dikkati artırır ve gazetemiz rahat okunan, okunması kolay olan bir gazete kimliğine kavuşur.

En iyi tasarım en sade olanıdır. Sadelik, iletişim kurmanın en iyi yardımcısıdır ve dikkatin dağılmasını önler. Sade ve basit bir tasarım bilginin kolay iletilmesini sağlar. Çarpıcı bir sayfa tasarımı sadece biçimsel olarak ilgiyi çeker. Ancak insanlar satın aldıkları gazeteyi sadece harika bir tasarımı olduğu için almazlar. O tasarımın yazıyı da okuması gerekmektedir. Kısaca basitlik başarıdır.

Tasarımda basitliği şöyle sıralayabiliriz:

- Çok fazla sayıda eleman yerine az sayıda eleman kullanmak,
- Karışık birçok eleman yerine daha fazla beyaz boşluk kullanmak,
- Az sayıda farklı font kullanmak,
- Kolay okumayı sağlayabilmek için benzer elemanları gruplamaktır (Seçim, 1997: 191).

Tasarımda sadelik çok önemlidir ancak bunu sağlamak için öncelikle yapılması gereken gazete sayfasında tek font ailesi üzerinde bir mizanpaj ortaya çıkarılmasıdır. Ne kadar fazla font kullanılırsa o tasarımın fakirliğini gösterir. Gazete mizanpajında en önemli unsur karakter seçimindeki başarıdır. Karakter bir gazetenin imajının oluşmasındaki ana unsurdur. Gazete tasarımında seçilen metin karakterine uygun spot ve başlık fontu kullanmak tasarımın bir gerekliliğidir.

Örnek olarak bir gazete sayfasında başlıklar en fazla üç satır halinde olmalıdır. Manşet haberleri başlıkları en az olarak beş ve yedi sütun üzerine olacağından bunların beş ya da altı satır olmaları sadelik ilkesine ters düşer. Ortalama bir gazete sayfasında yer alan haber sayısı yediyi geçmemelidir. Bunların içinde ancak üç haber iri ve siyah puntolarla yazılmalıdır. Haberlerde spotlar abartılmamalı çok uzun olmamalıdır. Sayfada yer alan fotoğraf sayısı ise ortalama her habere bir fotoğraf kuralına uymalıdır. Buna rağmen sadeliği sağlamak için aralara fotoğrafsız haberlerde yerleştirilmelidir. Haber başlıkları anlaşılır, net ve kısa yazılmalıdır. Bu durum sayfanın tasarımında sadeliği sağlamak için yardımcı bir etken olabilir (Özbay, 2007: 64).

2.6.6. Odak (Vurgu)

Okurun ilgisini çekmek ve sayfanın başlangıç noktasını belirlemek için mutlaka vurgu alanı ya da odak olması gerekmektedir. Ancak birden fazla oluşturulan odak da okuru şaşırır. O nedenle her sayfanın bir odak noktası olmalıdır (White, 2002: 63). Eğer birden fazla şeylere dikkat çekilmek isteniyorsa bu ön planda kullanılan elementle diğerleri arasında zıtlık yaratacak elementler kullanılarak sağlanabilir. Odak ile görsel etki alanı oluşturulur ve bu da okuru mıknaş gibi kendine çeker (Tiryakioğlu, 2012: 20).

Gazete sayfasında odak genellikle baskın bir fotoğrafla sağlanır. Güzel büyük bir fotoğraf sayfada hemen ilgiyi üzerine çeker. Özellikle ilk sayfada kullanılan

büyük boyuttaki fotoğraf çarpıcılığı sağlar (Dood: 43-133). Gazetelerde dikey ve büyük fotoğraf kullanılan sayfalar, ilk bakışta okuyucuda bir merak uyandırmaktadır. Altı sütunlu bir sayfada, üç sütuna yerleştirilen bir fotoğrafın odak noktası oluşturabilme gücü zayıftır. Oysa daha geniş sütunda kullanılan fotoğraf, sayfanın odağını oluşturarak okurun ilgisini üzerinde toplayabilir (Tiryakioğlu, 2012: 21). Genelde sayfada belli bir dengeyle odaklanan fotoğraflar yazı ile de uyumlu bir şekilde tasarlanmıştır.

Örneğin sayfaya iki adet fotoğraf yerleştirildiğinde, etki birden değişecek ve ilk fotoğrafa rakip doğmuş olacaktır. Göz, bu kez bir fotoğraftan diğerine kayacaktır. Dolayısıyla ikinci fotoğrafın yerinin çok iyi saptanması gerekir. Eğer eşit ölçüde fotoğraf seçilirse sayfanın odağını yok edeceği için sayfada kargaşaya yol açacaktır.

Fotoğrafın yanı sıra, yazı da etkili bir şekilde odak oluşturmak için kullanılabilir. Özellikle gazetelerde önemli haberler için iri punto kullanılır ve sayfanın odağını yazı oluşturabilir.

Bir sayfada okurun ilgisi büyükten küçüğe, renkliden siyah beyaza ve üstten alta doğru değişir; fakat bu hareketlerin hepsi önce baskın bir öge ile başlar. Sayfayı tasarlayan kişi, vurguyu yapacak ögeyi saptamalı (başlık, fotoğraf, metin) sonra seçilen öge ile farklı uygulamalar (punto büyütme, koyu ya da parlak renk seçimi, bold kullanma vb.) yapmalıdır (Ketenci, Bilgili, 2006: 283). Örneğin ilk harfin farklı yazılması, numaralandırma, koyu yazı, küçük şekiller, derin satırbaşı hem sayfanın monotonluğunu kırar hem de okura metnin nereden başladığını gösterir (Şimşiroğlu, 2002: 55).

Vurgu yaratmak için;

- Bir hat üzerinde küçük bir fotoğraf veya ters çevrilmiş bir yazının siyah veya beyaz geniş bir alanın tam merkezinde kullanılması,
- Bir illüstrasyonu çevreleyen birçok yazı kullanımı,
- Önem teşkil eden yazının veya mesajın dairesel veya açılı kullanılırken, diğer yazı veya metinlerinde düz paragraflar olarak kullanılması,
- Ana ve alt başlıklarda kalın ve siyah yazılar, diğer tüm metinlerde ise daha açık ton etkisi verecek renk veya font seçimine gidilmesi,
- Küçük yazıların mesajların yanına büyük fotoğrafların kullanılması,
- Üç boyut etkisi verecek görünümde şekiller kullanılması veya düz renk kullanılan alana karşılık siyah-beyaz fotoğraf seçimi,

- En önemli bilgi ve mesaj için sıra dışı bir görünüm, font (karakter) ve renk kullanımı (Siebert ve Ballard, 1992:29).

2.6.7. Oran

Yazı, fotoğraf, başlık ve diğer elementlerin sayfaya nasıl yerleştirileceğini belirlerken birbirleriyle olan oranların iyi hesaplanması gerekir.

Oran, mesajın iletilmesinde etkilidir. Geniş haberler yatay, diğerleri dikey olarak yerleştirilebilir.

Yazıları kağıdın en üstünden en altına aralıksız yazmak yerine sayfanın nefes alabilmesi, okurun yazıyı rahat okuyabilmesi için, sayfanın sağında solunda üstünde ve altında boşluk bırakılır. Buna marjin denir (Becer, 1999: 55).

Marjinin ne kadar olacağına karar vermek oldukça önemlidir. Marjların birbirleriyle oranları sayfanın iyi ya da kötü görünmesini sağlar. Hatalı bir oran hesabı yanlış bilgi verilmesine ve sıkıcı bir sayfa tasarımına neden olabilir. Marjları gazete mizanpajında farklı ölçülerde kullanmak gerekir. Eldeki görsel malzeme hesaba katılarak kenarlarda uygun boşluklar kullanılır. Gazete sayfalarında daha statik yani değişmeyen marjin kullanılır (Şimşiroğlu, 2002: 56).

Örneğin; marjların hem içindeki hem de dışındaki çerçeveler eşit olmamalıdır. Eşit boşluklar monotonluk yaratabilir. Eşit olmayan marjlarsa bu monotonluğu yok eder ve daha ilginç bir sayfa yaratır. Ayrıca dıştaki boşluk içtekinden daha fazla olmalıdır.

Yazının kullanımı da yatay yapıda olduğu gibi sayfayı daha geniş göstermektedir. 48 punto bir başlık, iki sütuna yerleştirildiği zaman, 6 sütuna yerleştirilenden daha geniş görülür, çünkü boşluğun oranı daha büyüktür. Başlıkta kullanılacak punto, haberin uzunluğuna bağlıdır. Kısa habere kullanılan büyük puntolu başlık, oran olarak çok çirkin bir görüntüye sebep olmaktadır (Tiryakioğlu, 2012: 22).

Sayfada yer alan fotoğrafın, sütun uzunluğunun ve haber başlığında kullanılan puntunun oranı da aynıdır ve sayfa boyutuna göre değişmektedir. Çünkü aynı boy öğeler tabloid sayfada farklı, normal gazete sayfasında farklıdır. Tabloid bir gazetede marjdan marja yerleşen bir fotoğraf normal boyuttaki bir gazete sayfasında dominant olmamaktadır. Fotoğraflar ayrıca birbirleriyle de oranlanabilir. Normal

boyuttaki bir fotoğrafın yanına bir ya da birkaç küçük fotoğraf yerleştirildiğinde sayfayı daha geniş göstermektedir. Küçük fotoğraflar büyük fotoğrafın baskın görünmesini destekler.

Sayfada yer alan yazılar da aralık bırakılmalıdır. Bu sebepten gazetelerde sütun boşlukları bırakılmıştır. Haberlerin başında ve sonunda boşluklar vardır. Bir haber bitince hemen altında ikinci bir haber başlamaz, mutlaka bir ara verilir. Böylece sayfalarda beyaz noktalı alanlar bırakılmış olur. Bu durumda gözü yormaz. Örneğin; magazin sayfalarında beyaz alan daha fazladır. Ancak bırakılan beyaz alanlar eşit ve orantılı olmalıdır. Sağ ve solda bırakılan boşluklar orantılı olmalıdır. Sağda çok beyaz alan solda az bir alan boş bırakılmamalıdır (Özbay, 2007: 63-64). Beyaz alanların fazlasıyla oransız bir şekilde kullanılması, sayfa içinde sayfa varmış gibi bir görünüm yaratabilir (Wilson, 2002: 4).

Sayfa tasarımında genellikle dikey yerleşimler görülmekteydi, ancak son dönemlerde dikey ve yatay yerleşimler bir arada kullanıldığı gözlemlenebilmektedir.

Oran konusunda bir sıkıntı yaşamamak için, sayfa içindeki sayfa kenarlarının biraz daha dar, üst kenarın iç sayfa kenar boşluklarına nazaran biraz daha geniş, dış kenar sayfa boşluklarının üst kenara göre biraz daha geniş şekilde ayarlanması gerekmektedir. İç ve arka sayfalar için en çok tercih edilebilir sayfa kenarlarının eşit ve dar bir şekilde, üst kenarın sayfanın iki yanındaki boşluktan biraz daha geniş ve sayfanın en alt kısmının ise; en geniş bir şekilde ayarlanması gerekir (Akdağ, 2009: 33-34).

2.6.8. Yapı

Gazete tasarımında yapı sayfanın mimarisi ve 3 ana yapısı vardır: Yatay, dikey ve her ikisinin karışımı. Bu yapıların her birinin olumlu ve olumsuz yönleri vardır. Dikey bir gazete mizanpajında haber, sayfanın üstünden başlar ve çoğu zaman alta kadar sürer (Garcia, 1981: 44).

Dikey yapı; tutucu, geleneksel ve güvenilir bir karakter özelliği taşır. İlk sayfa yerleşim şekillerindedir. Mizanpaj düşüncesiyle birlikte uygulanmaya başlanmıştır. Uzun dikey sütunların kullanımı esasına dayanır. En büyük riski başlık yığılmalarına neden olmasıdır. Dikey yerleşimde, dikkat edilmesi gereken bir diğer önemli nokta da, yeterli sütun aralığının sağlanmasıdır.

Dikey yapıli sayfaları yerleştirmek için daha az zaman gerekir. Çünkü belli

bir sütun dengesi gözetilerek oluşturulan sayfalarda belli bir denge söz konusudur. Sonuç olarak, dikey format, birinci sayfada çok sayıda haber arayan gazeteler için seçimdir (Alex, 1992: 22). Buna rağmen, bazı yayınlar için dikey yapının olumlu yönleri aynı zamanda olumsuzdur. Tutucu, geleneksel imajlı olmak istemeyen yayınlar dikey yapıyı olumsuz olarak görmektedir.

Okuru sayfa çerçevesi içinde hareket ettirmeye çalışan sayfa tasarımcısının işini zorlaştıran bu yapının, genellikle üst bölümleri ağır olup alt bölümler ise okurun ilgisini çekmemektedir. Bazı gazeteler daha modern bir görünüme girerken dikey yapının güvenilirliğinden yararlanmaya çalışılır (Swann, 1990: 44).

11.08.2013 PAZAR
Radikal | **9**

» toplumu | **9**

‘Yavuz’ iktidar

İlk yerli insansız hava araçlarına Çaldıran, sağık ocaklarına, okullara, köprülere Yavuz Selim adının verilmesinin elbette bir anlamı var ve bu anlamın içeriği herkesçe malum

KELİME ATA*

Topumsal fay hatlarını harekete geçirdiği düşünülen Gezi Parkı eylemlerine Alevilerin katılımına Başbakan şaşırması gibi gözüküyor. Şaşırmasa, grup toplantısında “Maalesef Alevi vatandaşlarımızın da eylemlerde kitlesel olarak yer aldığını görüldü” demez ve rafa kaldırır. Alevi toplumun kaldığı yerden devam ettirilmesi talimatını vermezdi.

Başbakan ve siyasi kadrosu, Alevi toplumlarından medet umuyor ama cabaları boşuna... İlk Alevi açılımını, dinsel dünyasına mesgul eden teolojik sorunlarına carezenini gibi gören Sımsıkı de Gezi eylemlerine Alevilerin kitlesel katıldığı ifade edip güvenlik gerekçeleriyle harekete geçen AKP'nin 11 yıllık iktidar karnesi kırıklarla dolu.

Her yer Yavuz

2010 referandumu ve Erdoğan'ın ustalık dönemine geçiş seçimi olan 2011 seçim kampanyası döneminde Alevileri ötekileştiren dil öyle arttı ki, artık bir istatistiği bile var. Alevi Bektaşî Federasyonu'nun Alevi Raporu'na göre, Alevilerle ilgili negatif tutum, uygulama ve söylemler 2011'de 37 iken 2012'de iki kat artarak 70'e çıktı. Bizzat Başbakan Erdoğan'ın kendisi, 2011'de 9 kez, 2012'de 6 kez Alevileri ötekileştiren bir dil kullandı. Sembolleşmiş isimler üzerinden mezhep siyasetini tedavileye soktu. En son Reyhanlı patlamasında ölenler için “Sünni yurttaşlarımız” ifadesini kullanması mezhepçiliğindeki uc noktaydı.

Erdoğan, bugün yeni bir Alevi açılımı dedine düşmüş gibi görünüyor ama Alevi Caltay Nihal Raporu'nda Alevileri inçitici isimlerin değiştirilmesine dair bir öneri bulunmuyordu. Hükümet ve AKPI belediyeler bırakın mevcut isimleri değiştirmeyi, sanlı aksi bir talimat varmış gibi davranıyor. Özellikle

Yavuz Sultan Selim ve Ebu Suut isimlerini okullara, sağık ocaklarına parkılara, mahallelere vermek yarısa dönüştü. Özel sektör için bile Yavuz Sultan Selim adını tercih etmek, sanlı taraf belirlemek anlamına geliyor. Örnekler mevcut.

Çaldıran isimli uçaklar

Sinop'ta yazılım ve tasarımı Türk mühendisler tarafından yapılan Türkiye'nin ilk yerli insansız casus uçaklarına Çaldıran adı verildi. Toplumun bazı kesimleri tarafından negatif bir çağırışına sahip olan Çaldıran ismi neden seçildi, nasıl izah edilir? Yalın zamanda Samsun'da bir caddeye Ebu Suut Elendi adı verildi ve Yılmaz Tuluş adlı vatandaş iptali için dava açtı.

Nisan'da İstanbul Eyyüp'te Yazar Ömit Kaftancıoğlu Caddesi'nin adı Yavuz Selim Caddesi olarak değiştirildi. Pir Sultan Abdal Kültür Derneği'nin GVKY üyesi Gazı Aslan, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'ne has-sasyyeti ileten bir başvuru yaptı ama cevap daha verilmeydi. Bir Alevi istese de Yazar Kaftancıoğlu'nun adını Yavuz Sultan Selim'le değiştiren yerel yönetimin iyi niyetli olduğunu düşünebilir mi? 3'üncü Boğaz köprüsüne Yavuz Sultan Selim adı verildi. Aleviler için katliamlı ödeş bir kişiliğin adının seçilmesinin bilimsel bir tercihi olmadığını kimse iddia edemez. Eğitim kurumlarına, mahallelere, parkılara, sağık ocaklarına, köprülere Yavuz Sultan Selim'in adının verilmesinin bir anlamı var ve bu anlamın içeriği malum.

Yavuz ve Erdoğan

“Millî irade”yi Sünnî irade olarak anlayan, dine, toplama yaşamında ve devlet düzeninde aktif bir rol vermek isteyen hükümet için Türkiye'deki “sosyal ve manevi gerçekliği doğru anlayabilmenin yegane anahtarı” İslam. İslam denince de Sünnîlik akla geliyor. Sünnî bakış açısı her alanda egemen kalmaktan yana olan Erdoğan, uluslararası



si ilişkilerde de Sil hıllane karşı Sünnî ittifakı geliştirmeye çalışıyor. Yavuz Sultan Selim sembolünü bu demli sahip- lensin altında yatan neden de onun Sünnî İslam birliğini sağlama amacı olsa gerek. 1514'teki Çaldıran savaşında hedef İran idi, bugün de karşı karşıya gelen devlet Sil bugün güçlü aktörü İran. Yavuz Sultan Selim, Sünnî imparatorluk imgesine, Tayyip Erdoğan da Sünnî Türkiye imgesine uygun. Erdoğan'ın yüzü de tıpkı Yavuz gibi doğuya dönük. Yavuz Çaldıran Savaşı'nın öncesi ve sonrasında Şah İsmail'e yakın duran Alevileri katlederken, otoriter sağ muhafazakar siyaset geleneğinin gücü ismi Erdoğan'ın hükümeti de kamuda Alevileri öteleyiyor, tasfiye ediyor. Her iki dönemde de Aleviler, din sapkını, güvenliği tehdit eden unsurlar olarak değerlendiriliyor. Bir bütün olarak değerlendirildiğinde hükümetin artan dini referanslarıyla Aleviler, daha çok Aleviysenler.

2014, Çaldıran Savaşı'nın 500. yıldönümü olacak. Aleviler, iste bu aradan geçen 500 yıla rağmen zihniyetlerde bir değişiklik olmadıkça, tarihin tekerleri ettirgini düşünyönlü. Dolayısıyla 3'üncü köprünün ismi dolmuş bardağın son damlasıydı. Giderek otoriterleşen İslamcı bir parti iktidarına karşı yoğunlaşan tepki Gezi eylemleri sırasında kendisini dışa vurdu. Östelik bu tepki, yaygın Alevi örgütlenmelerinden bağımsız geliştirdi. “Gezi eylemlerinde ölenlerin 51'si Alevi” söylemi, Alevilerin duyularını anlamamanın bir anahtarı olarak kullanılacaksa, masum değerlendirilmeleri hak eder. Ancak güvenlik konseptleri çerçevesinde ele alınsa, kriminalleştirme yoluna gidilirse milyonlarca insanla dalga geçilmiş ve varlıkların hiçe sayılmış olur.

Kriminalleştirme

İktidara yakın çevrelerin ürettiği “Aleviler kaçırtılıyor” söylemi, karğaların bile geleceği “700 Alevi dedesinin İran'a götürüldüğü” iddiası, Gezi'nin Alevileri ile Alevilerin Gezi'si aynı olduğu halde İran ve Avrupa parmağı arama cabaları gülünç ama bir o kadar da yaralayıcı... Alevileri kriminalleştiren akademisyenlerin, siyasetçilerin, gazetecilerin, iktidarın hoşuna gidecek türden bir Alevi gerçekliği insana, insafın zerresinin düşmediği “15 Ağustos'ta sayıldanacaklar” türünde provokatif yazılar üretti. Bu yazılar sanki Alevileri yönelik müdahalelerin mesruluk ihtiyacıyla karışılma işlevini yerine getirdiği

çin de tedirginlik yaratıyor.

Ötekileştirme

Erdoğan'da, Babıy'da, işlenen yarık da, darbeci subaylar arasında, DHKPC eylemlerinde, Kürt sorununu çözüm sürecinin karıştıları arasında kitlesel şekilde Alevilerin aranması, kimi yaygınlarda doğrudan sanıkların Alevi olup olmadığının sorulması, seçmiş meyanlarında, gündelik yaşamda nefret dilinin fütursuzlaşması, iktidar tarafından ayrımcılık sistematikleştirilmesi karşısında ortaya konulan nefis müdahale aya şaşırılmak gerekir. Bu ötekileştirmelerin hepsinin Osmanlı şehitahşahlarının isimlerinin fetvalarını ve dilayıcı kitaplarını çağırıştırdığı ayrıca anımsatması olayım.

Dolayısıyla Başbakan Erdoğan'ın “**Hiç Ali'yi sevmek Alevilikse dört dörtlik Aleviyim**” türündeki demagogjik sözleri ya da Alevilerin tatmin edeceği söylenen yeni Alevi açılımı projeleri, giderek daha fazla “Aleviler”i sislişigünâ manan Alevilerin yüreklerine su serpmeye yetmiyor.

Nihayetinde “Yavuz Sultan Selim imparatorluk sunularının 2.5 kat büyüldü”, “Yavuz'u niye sevmiyorsunuz?” diye bir Başbakan aktivist

Şekil 2. 13: Radikal gazetesinin sayfa düzeninde sütunlar uzun ve dik kullanıldığı için mizanpajı da dikey yapıldır.

71

Tamamen dikey ya da yatay yapıda çok az gazete bulunmaktadır. Haberlerin yatay yerleşimi, okurun soldan sağa okuma rahatlığını sağlamaktadır. Mizanpaj çizme alışkanlığı olmadığı yıllarda uygulanan ve günümüzde de modernize edilerek yapılan bir mizanpaj sistemidir. Özellikle, İkinci Dünya Savaşı yıllarında geniş bir uygulama alanı bulmuştur. Yatay yerleşimde en büyük özellik, okuyucuya çarpıcı ve büyük başlık verebilmesidir. Dikey yerleşimde en büyük risk olan başlık yığılmalarına, yatay yerleşimde rastlanmaz. Sayfa enine çizgilerle ve kutularla bölünerek haberler yerleştirilir (Alex, 1992: 44). Yatay düzenlemede kullanılan geniş başlıklar sadece okurun ilgisini çekmez, ayrıca sayfaya renk ve ağırlık da katar. Aynı zamanda haber yatay yerleştirildiğinde optik bir yanılsamaya neden olur. 50 cm uzunluğunda dikey bir haber sayfanın üstünden altına kadar uzanmaktadır. Uzun görüntüsünden dolayı okumakta güçlük yaratmaktadır. Halbuki aynı uzunluktaki haber, 6 sütuna yatay yerleştirildiğinde rahat rahat okunmaktadır. Yatay yapının tek dezavantajı, sayfa tasarımı için daha fazla zaman gerektirmesidir. Grafik öğeler iyi kullanıldığında heyecan yaratıcı, ilgi çekici olabilir. İyi bir yatay sayfanın zıtlığını sağlamak için güçlü bir dikey öğeye ihtiyaç vardır. Yatay sayfada güçlü bir dikey unsur fotoğraftır. Dikey büyük bir fotoğraf kullanıldığında renk yoğunluğuna göre haber zeminlerine veya başlıklara renk verilmesi uygundur.

Dikey yapıyı sayfalarına uygulamak isteyen gazeteler batıya kıyasla Türkiye’de ulusal basında çok daha az kullanıldığı görülmüştür. Yerel basında ise uygulama zorluğu nedeniyle fazla kullanılmayan bu yapı, mizanpajda monotonluğu kırmak özellikle fotoğrafların dekupe şeklinde kullanılmasıyla gerçekleşir.

Türkiye’deki gazetelerde pek tercih edilmeyen yatay yapı ilk örneğini Zaman Gazetesi ile vermiştir. Çoğunlukla ulusal basının birinci sayfadan spotlar şeklinde verdiği haberleri Zaman, spot yerine metin olarak verir ve içerideki sayfalara devamlı dönülür. Bu tarz kullanımların engeli okuyucunun haberleri okumaktan sıkılması ve haberin özüne ilişkin bir spot arayışı içine girmesidir. Ancak bu haberlerde fotoğraf ve konu ile ilgili grafikler kullanılarak aşılabilir.

Maliye 5 yılın hesaplarını inceledi şoför odaları devlete borçlu çıktı

Emel BİLİNCİ | **BİRİNCİ**

Maliye Bakanlığı'nın 5 yılın hesaplarını incelediği ve şoför odaları devlete borçlu çıktığı ortaya çıktı. Maliye Bakanlığı'nın 5 yılın hesaplarını incelediği ve şoför odaları devlete borçlu çıktığı ortaya çıktı. Maliye Bakanlığı'nın 5 yılın hesaplarını incelediği ve şoför odaları devlete borçlu çıktığı ortaya çıktı.



Bush Erdoğan'ı dört gözle bekliyor

ABD Başkanı Bush, Erdoğan'ı dört gözle bekliyor. Bush, Erdoğan'ı dört gözle bekliyor.

<p>24</p> <p>GÜNDEM</p> <p>Dünya 2004'e yepyeni umutlarla 'merhaba' dedi</p> <p>Asya'nın dört tarafına birer el girdi. Dünya 2004'e yepyeni umutlarla 'merhaba' dedi.</p>	<p>29</p> <p>EKONOMİ</p> <p>Moskova'nın Akmerkez'i ni Tükler yapıyor</p> <p>Okul birliği ve kira çatıları kurtarıldı. Moskova'nın Akmerkez'i ni Tükler yapıyor.</p>	
--	--	--

Genelkurmay, AK Partili Kutlu'ya tepki gösterdi

Genelkurmay Başkanlığı, AK Partili Kutlu'ya tepki gösterdi. Genelkurmay Başkanlığı, AK Partili Kutlu'ya tepki gösterdi.



Sakal öpmedim, kulağına taziyelerimi söyledim

Sakal öpmedim, kulağına taziyelerimi söyledim. Sakal öpmedim, kulağına taziyelerimi söyledim.

İşte sizin oylarımızla seçilen 2003 yılının sporcuları

İşte sizin oylarımızla seçilen 2003 yılının sporcuları. İşte sizin oylarımızla seçilen 2003 yılının sporcuları.

arkadaşım ZAMANLA 600 BİN TL

Peşmergeler Türkmen ve Araplara ateş açtı

Peşmergeler Türkmen ve Araplara ateş açtı. Peşmergeler Türkmen ve Araplara ateş açtı.

TEBRİK
2004'ün müjdesi barış dostluğuna sevgi dolu bir yıl olmasını diliyoruz.

Şekil 2. 14: Büyük boy yayınlanan Zaman gazetesinin sütunları yatay ve kısa olarak uygulandığı için yatay yapıldır.

2.7. Sayfa Tasarımının Temel Öğeleri

Son yıllarda ofset sistemle hazırlanan gazeteler, tipo dönemine oranla çok daha fazla görsel malzeme ve fotoğraf kullanmaya başlamışlardır. Bu gelişmede, ofset sistemde fotoğrafın daha kaliteli olarak yayınlanabilmesinin etkisi büyüktür.

Bulvar gazeteleriyle başlayan fotoğrafa dayalı düzeni, televizyonun da etkisiyle ciddi gazetelerce benimsenmiştir (Schlapp, 2000: 129).

Gazete tasarımı sadece dekorasyon ya da süsleme işi değildir. Haberler, önem sırasına ve olay örgüsüne göre, haberi yazan tarafından kurgulanırken, aynı zaman da sayfayı tasarlayan kişi tarafından baskıya hazırlanarak yeniden kurgulanmaktadır. Sayfada hangi haberin önce hangi haberin sonra geleceği, fotoğrafların, metinlerin ve başlıkların nerede ve nasıl kullanıldıklarına bağlı olarak sayfa üzerinde yapılan tasarımla belirlenebilecektir.

Sayfa tasarımcısı sayfa mizanpajını yaparken öncelikli olarak bir görsel etki alanı yaratmakla işe başlar. Bu görsel etki alanının yerini ve biçimini belirledikten sonra tasarımına başlar. Tasarımcı bu alanla okurun ilgisini sayfanın o bölümüne çeker. Alanı oluşturmak için sayfa tasarımında kullanılacak malzemelerden veya renklerden, koyu, açık leke değerlerinden yararlanır. Kısacası tasarımcı tarafından sayfa üzerinde oluşturulmuş etkin görsel etki alanı okuru bir mıknatıs gibi sayfanın o bölümüne çeker. Sayfa üzerindeki görsel etki alanı tektir. Bu alanların çoğalmasıyla sayfa monotonlaşır.

Amerikalı editör Monica Moses grafik tasarımı değiştiren, editörlere kılavuz olabilecek, anahtar araştırma bulgularını şöyle özetlemektedir: “Okurların sayfaya büyük fotoğraf ya da büyük puntolu başlıkla giriş yaptığını ve bir görsel elemanın haberi daha okunur kıldığını, büyük fotoğrafların alt yazıları ile daha geniş bir okur kitlesini yakaladığını belirtmektedir.”

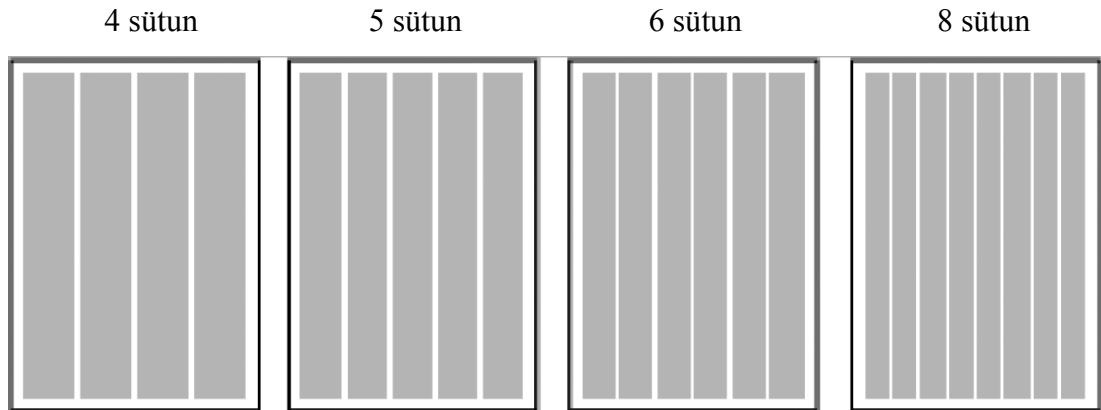
Gazetelerde fotoğraf yanında, bilgi grafikleri, karikatürler, tipografik unsurlar ve dekoratif yazılar, illüstrasyonlar, çizgi ve çerçeveler, şekiller ve mizanpajın yapılabilmesi için gerekli olan kağıt gibi özel tasarım veya organik yapıdaki malzemeler yayının görsel malzemeleri olarak adlandırılır. Gazetelerde; konuyu haber grafikleri (infografik) ile sunmak, rakamları tabloda vermek, portre fotoğrafı eklemek, zaman çizelgesi koymak, illüstrasyonla içeriğe göre düşündürmek veya güldürmek, ihtiyaç olabilecek yerler için spot çıkartmak, uygun konulara kurgu fotoğraflar çekmek, ihtiyaç duyulan dosyalara harita desteği sağlamak gibi teknikler kullanarak tasarımsal açıdan görsel zenginlik oluşturabilir. Görsel malzeme ve fotoğraflar, sayfadaki yazı yoğunluğunu bozan, durağanlığı gideren, estetik açıdan hareketlilik sağlayan ve haber metniyle ilgili destekleyici yönü olan unsurlardır (Şeker, 2004: 78). Boyut, biçim ya da anlatım açısından yanlış seçilmiş olan bir görsel malzemenin oluşturacağı ortam, yazım (imla/gramer) hataları ile dolu bir

cümleye benzer. Bu durumda okur nasıl rahatsız olursa, yanlış seçilmiş veya düzenlenmiş bir görsel malzemenin oluşturacağı ortamdan da aynı şekilde rahatsızlık duyabilir (Ketenci, Bilgili, 2006: 300). Sayfalarda sadece yazı unsurunun kullanılmasıyla oluşan tekdüzelik ve sıkıcılık görsel malzemelerin zengin kullanımıyla ortadan kalkmış, canlı ve hareketli aynı zamanda okuyucuyu rahatlatan ve eğlendiren tasarımlar gazeteleri cazip hale getirmiştir.

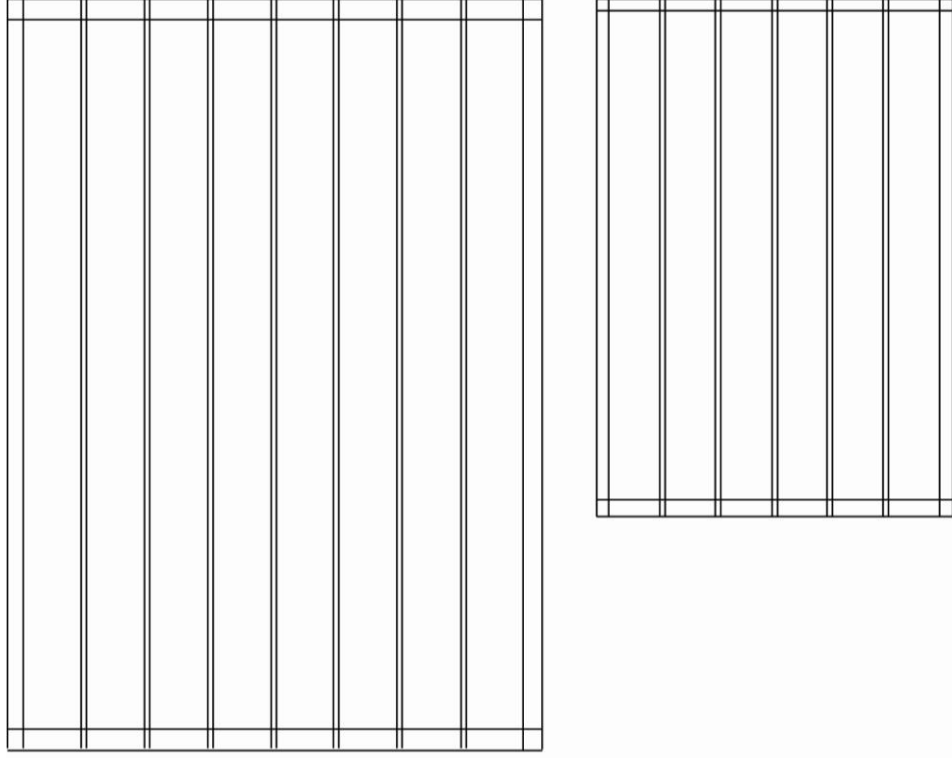
Sayfa üzerindeki görsel hiyerarşinin oluşturulmasında etken faktörler; boyu, kapladığı alan, yoğunluğu, koyu ve açık değerleri, imajın kendi doğal dinamiği ve renktir (Uçar, 2004: 163).

Grid

Grid; belirli bir boş alanın bir tür bölünmesi olup, alanın parçalar halinde kullanılmasına imkan veren ve gazete tasarımında kullanılacak elemanların (yazı, fotoğraf, grafik, çizimler vb. gibi) düzenlenmesinde tasarımcıya önemli derecede yardımcı olan, yatay ve düşey çizgilerdir. Bu çizgiler kendi içinde bir sistem ve oransal ilişki içinde hazırlanırlar. Türkçede belli bir hat, izlek ızgara anlamında kullanılan grid, gazete sayfalarında sınırların hassas bir şekilde olmasını sağlamaktadır (Garcia, 1993: 103). Tasarımcılar bu ilişkiyi kimi zaman matematiksel veya geometrik yöntemlerle, kimi zaman da sezgilerinden yararlanarak geliştirmişlerdir. Bir tasarım elemanının diğer unsur ile olan ilişkisini düzenlemede, belli bilgileri benzer sistemlerde sunmaya yardımcı olan bir etkendir (Ketenci, Bilgili, 2006: 307).



Şekil 2. 15: Gazete tasarımında kullanılan gridli sayfalar



Şekil 2. 16: Büyük ve tabloid boy gazetelerde gridli alan gösterimi

Sayfa üzerinde bir unsurun yerleşiminde temel görev alan grid bir gazeteye kendi kimliğini verecek tasarım özelliklerinden birisidir (Garcia, 1993: 103). Grid, birden fazla tasarım elemanının bir araya getirildiğinde ortaya çıkan düzenleme sorununa etkin bir çözümdür. Tasarım elemanlarını birbirine bağlamada yardımcı olmaktadır. Sayfaya ahenk verirken bir elemandan diğerine düzenli geçiş sağlamakta ve sıkıcılığı önlemektedir (İstek, 2004: 98). Hazırladığı görsel yapıyı farklı sayfalarda sürdüren tasarımcı, aynı zamanda görsel bir kimlik ve birlik oluşturur. Sayfa sayısı fazla olduğunda büyük önem taşımaktadır. Gazetenin her sayfasında tasarımcının karşısına çıkan ayrı büyüklük ve tondaki fotoğrafları, farklı yoğunluktaki metinlerin tasarımda zaman kazandırmakta ve karmaşıklığı gidermektedir. Grid, sayfada takip ve izleme kolaylığı yaratmaktadır.

Özgün ve işlevsel bir grid, üretilen tasarımın bir kimlik kazanması ve tasarımcının yapabileceklerini zenginleştirebilme adına çok önemlidir. Gridlerle çalışmak tasarımcıyı sınırlandırıyormuş etkisi verse de, sayfa üzerindeki alanları doğru ve etkili bir şekilde kullanılmasına yardımcı olmaktadır.

Kıyması kadar yatırım yapacak

Akkök Grubu, 2007'yi 1,6 milyar dolar civarı ile kapattı. Grubun gündeminde 5 yıl içinde bu civara yakın (1,5 milyar dolar) yatırım planı var. Akfiliye enerjisi olacak. Esaslı enerji ve bunlarla beraber 750 megawattlık mevcut elektrik üretimi ni 3 bin megawatt olacak. Enerjiye Çelik şirketi Çez ile birlikte hareket ediyor. Dağıtım ve nakliyatın yanı sıra da yakıtın ışıltı. Bu hedefleri gerçekleştirileceği grubun haciminde geçen yılın yüzde 20 oranında enerji poyasında 40'ara gelecek. Kıyması payı da yüzde 40 olacak.

Grubun CEO'su Mehmet Ali Berkman, kimyada karbon ehyaf için hükümetin desteklerini belirtti. Karbon ehyaf, çöğün materyali ve kullanılmayan atıkların değerlendirilmesi için bir alanı yatırım yapan başka şirket olduğunu belirtti. **Akkök** bu türden pazarı sübüt ediyor. **Akkök**'ün Gayrimenkulde **Akkök**'ün Enerjiye inteliği ilerletti. Hükümetin büyük projeleri (Acıbadem ve Erciyes) var. Ancak Akfili Holding'in arsa stokları alan grup, yeni eteklenildi yeni projelere başlayabilir. Bu konuda, ABD'de mortgage piyasasında portfolyo diğer sektörlerde de yatırım alanlar biraz yatırımları sona sektörlere yeniden hareketlenmesi bekleniyor. Berkman, gayrimenkulde yüzde 500 milyon dolar yatırım düşüldüklerini belirtti. Yeni projelere ilgili olarak, "Banka seyer elbette olur ama öncelikli projeleri düzenlemek istiyoruz" dedi.

Teknoloji Liman'ın bölünce grup dağıtımını gündeminde olan Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili. Tutarın sektördeki tek ve en önemli projesi Kasık Adası. Burada ilgili inşaat dönemi bekleniyor. Bu yüzden da proje geliştirilmez. **Akkök** Grubu, kimya, enerji, tekstil gayrimenkul ve liman işletmeciliği var. **Lokantacılar var. Bu sektörlerin 10 lokantacılık dağılımı nedir?** Bu kimya sektörü enerji **Akkök** alanı alıyor. **Akkök** için kimyada. Geleneksel olarak tekstil sektörüne hamme ediyor. Buyle bakıldığında grubun haciminde yüzde 50 kimya diyor. Enerji sektöründe yüzde 20'ye. Çelik, Akfiliye ve **Akkök** da dahil hacimindeki pay yüzde 10'dur. Gayrimenkulün payı yüzde 5, yüzde 2 de diğerleri olacaktır.

Sektörel ayrımları değerlendirirseniz söz konusu madde? Grup içindeki dönemlerde bu sektörlerden hangisine daha çok odaklanacak? **Akkök** dan başlasın. **Akkök** ile ilgili olarak, enerji ve karbon ehyafı 80 milyon dolarlık yatırım yapacak. Karbon ehyaf teknolojisi ve stratejik bir malzeme. Bu konuda dünya piyasasında Japon, Amerika ve Almanlar hakim. Enerji sektöründe de yatırım var. Uzun vadede, enerji ve otomotiv, spor malzemelerinde... Kompozit malzemeler, Dünya için çalınan bu tarafta enerji, sonra demir, daha sonra plastik malzeme zinciri kompozit malzeme kullanıyor. Sınırlı kompozit döndürüyor.

Bu ise ayrılmak istiyorsunuz... Bu sektörde ayrılmak istiyoruz. Enerji ve gayrimenkul. Enerjiye inteliğimiz 5 yıldık 3 bin megawatt olacak. 3 milyar dolarlık yatırım planı var. Elimizde ciddi stok arsa var. Yüzdeleri 10'ara gelecek. Kimya biraz geriye de yine en büyük nişimden biri olacak ama enerjinin payı artacak. **Enerjiye büyüyeceksiniz. Nükleer enerjiye de varsanız değil mi?** Evet, enerjiye tam teknik detayları



Fotoğraf: Grubu Özay

man gerektir. Ya özel sektörün tamamı olmak. Risk paylaşımı açısından bu gerekir. Çünkü çok uzun vadeli bir yatırım. Bizim girişimlerimiz yabancı ortaklar. (Çez) bir tarafta devlet olması diğer tarafta. Nükleer yatırıma çok yüksek, dövizün çok uzun vadeli. Onlar hep böyle çalışıyorlar. Kompozit biletörler Nükleer santral da yapıyorlar. Riski tamamen özel sektör üzerine. Çalınan şirketler arasında, da geliyor. Değerleri yüksek, teknoloji alanları. Bütün kuralları belirlemek lazım. Çözüm bulmak gerekiyor. Yatırım yapma.

Rüzgâr enerjisinde yatırım maliyeti daha mı yüksek, siz rüzgâr niye ilgilenebilirsiniz? Evet. **Akkök** için enerji sektöründe, rüzgâr varsa elektrik var, yoksun yok. Rüzgâr back up edecek bir elektrik sistemi olması lazım. Rüzgârın enerji maliyeti 2 temsili olabilir. Bir tarafta, diğer tarafta. Dünya'da büyük sıra var, yeteri üretim yok. Karbon, 40 merceden büyük per-

formasyon kullanıyor, kompozitler beraber çalışıyor. **Türkiye'de de büyük rüzgâr enerji projeleri var. Bu sektör geliyorsa, Pervane üretimi düşünürmü?** Düşünülüyor, iyi olur, güzel iş olur. Güneş karbon ehyaf üretiminde en büyük pay olacak için lokal üretimde kullanılmak daha mantıklı. İhracat yerine. Lokal üreticilerle birlikte çalışmak lazım. Ehyafın dokümanları, dokümanları daha haline getirilmesi sulfatların yatırım ister. Bütün sistemleri oluşturmak, yat ve. İstasyon üretimi, bir malzeme üretimi gerekir. Kompozit için bütün düzenlenmesi gerekiyor. Karbon ehyaf sanayisi. Çalınan hafif ve kuvvetli. Boğaz Köprüsü'nün taşıma malzemesinde kullanılıyor. Çok entansiyonlu. Bütün baskı olacak yok Türkiye'de.

Peki böyle önemli bir malzeme için yatırım büyütme misiniz? Söylediğim 80 milyon dolarlık yatırım, sadece ehyaf için. 1,500 ton için. O yatırım devam ettireceğim. İki sanayi daha var plakaya gelecek kadar. Piyasaya baktığımız zamanlar devam edecek. İyi bir alan görüyoruz. **Akkök** da teknoloji tarafı geliyor. Akşamın en önemli enerjisi (püskül absorber) teknoloji için de geliyor. Kadın bezi, çocuk bezi alanında da çalışıyoruz. **Akkök** teknolojik ehyaf üretimi almaya geliyor. Obolünden vagonlar ama üretim kapasitesini geliştiriyor.

Enerji sorunu yalvarıcı bir hal almaya başladı... Bazi işadamların yatırımları yetmiyor, devletin elindeki testleri verimli kullanma, yatırımları devreye geçireceği zamana kadarki arayı kapatmaz diyorsun. Önemli olan 15 senede 50 bin megawatt yatırım lazım. Yılı 3-4 milyar

dolar yatırım gerekir. Düyuna da dağıtılacağı düşünülüyor. Bütün kurtuluş yok. Türkiye'nin tüm kimyayı, rüzgâr, su potansiyelini kullanamaz, en fazla yüzde 25'ine. Çözüm, diğer enerjiye dağıtılacağı. **Haliyeye çok uzun vadeli beklemeye dokunuyor. Nükleer de bugün de beklemeye dokunuyor. Nükleer de bugün de beklemeye dokunuyor.** Her iki beklemeye dokunuyor. Nükleer de bugün de beklemeye dokunuyor. Nükleer de bugün de beklemeye dokunuyor.

Akkök'ün gündemi
 ■ Enerji ve gayrimenkulde daha hızlı büyüme
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

Gayrimenkul de mi sektörde? Gayrimenkulde de projeleri çalıştırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor.

Gayrimenkulde ciddi sidere odaklanıyor. Enerjiye inteliği artırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor. Enerjiye inteliği artırıyor.

Akkök'ün gündemi
 ■ Enerji ve gayrimenkulde daha hızlı büyüme
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

Akkök'ün gündemi
 ■ Enerji ve gayrimenkulde daha hızlı büyüme
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

Akkök'ün gündemi
 ■ Enerji ve gayrimenkulde daha hızlı büyüme
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

Akkök'ün gündemi
 ■ Enerji ve gayrimenkulde daha hızlı büyüme
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

İnşaat işlerimiz artınca bir de inşaat şirketi kurduk
 ■ Sınırlı grubun rakamlarına gelelim
 ■ Enerjiye inteliği artırma
 ■ Enerjiye 5 yılda 3 bin megawatt
 ■ Kimyada karbon teknolojilerinde ileri
 ■ Akfiliye'de teknik destekli enerji üretimi
 ■ Liman'ın Samsun ve Bandırma limanları ile ilgili projeleri
 ■ Kasık Adası projesi

Şekil 2. 17: Milliyet gazetesinin gridli gösterimi

Sayfa tasarımı için önemli olan temel öğelerin kullanımını şöyle inceleyebiliriz:

2.7.1. Gazete Logosu

Haber tasarımı logodan başlamaktadır. Yazılı basında ise gazetelerin yayın kimliği, vitrini kısaca Alamet-i farika'sıdır (ticari bir malı diğer benzerlerinden ayırmaya yarayan işaret, özellik anlamına gelir. Tescilli, ticari marka veya amblem gibi isimler de bu anlamda kullanılabilirler.). Okuyucunun bir gazetede bulmayı istediğini grafiksel olarak en çok yansıtan bölümdür. Logo net bir biçimde okur tarafından algılanmalı, bu nedenle gazetenin üzerindeki diğer grafik unsurları taşıyan bir karakterde olmalıdır. Ancak seçilen karakter dikkat çekici, açık, okunaklı ve zarif olmalıdır. Logolar, yalnızca harflerden oluşacağı gibi, biçim ve semboller, canlı cansız, soyut ve somut şekillerle de desteklenmektedir.

Günümüzde modern gazete logolarında bayrak, şehir amblemleri ve mühür gibi unsurlar dikkat çeker. Logolar mevcut dizgi karakterlerinden herhangi birini aynen kullanılarak tasarlanmamalı, eğer tasarım yapılacaksa karakterin gerek kurgu gerekse şeklinde küçük oynamalar yapılmalıdır. Karakterdeki değişim logoyu özgün kılar. Harflerin anatomik yapısı, gazetenin yayın politikasına ve hedef kitlesine aykırı düşmemelidir.





Şekil 2. 18: Gazete logolarının kullanımı ve konumu

Geleneksel İngiliz harflerinin ağır yazı karakterleri de yerini çağdaş harf stillerine bırakmıştır. Bununla birlikte okuyucunun alıştığı logoda yapılacak ani değişikliklerden kaçınılmalıdır. Çünkü okuyucu piyasada yer alan ürünlerin etiketine nasıl düşkünse gazetesinin etiketine de aynı şekildedir. Baskı tekniklerine uygun olmalı ve benzerleriyle karıştırılmayacak şekilde tasarlanmalıdır.

Logo etrafında bırakılacak beyazlıklar, başka beyaz alan kullanma olanağı yoksa sayfaya soluk aldırır. Logonun sağında ve solunda yer alan kutu, gerekli hallerde kısa haber ve son anda basıma yetişen haberleri okuyucuya duyurmada da kullanılır.

Zaman zaman değişime giden logolar, 1948’de kurulan Hürriyet gazetesi 1988’de logosunu değiştirirken, 1986 yılında kurulan Zaman gazetesi 2003 yılında değişime gitmiştir. Başka bir örnek olarak; Vatan gazetesi çıktığı günden beri logosunda yer alan nazar boncuğu, günümüze gelene kadar birçok kez farklılık göstermiştir.

Logolar, bir gazete için devamlılık sağlamakta; yoksa kullanılan yazı türü genellikle gazetede diğer sabit yazılar içinde kullanılmaktadır (Garcia, 1993: 154).

Ayrıca birinci sayfa tasarımı için oldukça önemlidir. Logonun etrafında bırakılacak boşluk otorite taşır, ismin öne geçmesini sağlar. Logodan daha baskın bir başlık karışıklığa neden olur. Aynı zamanda logonun üzerinde haber veya promosyon tanıtımları bulunabilir. Ancak bunların logoyu ezmemesine dikkat edilmelidir (Sucu, 2003: 175).

2.7.2. Yazı ve Tipografi

Gazete kimliğinin oluşmasında tipografinin rolü büyüktür. Bu nedenle seçilecek tipografi, yayın organının kimlik ve kişiliğine uygun olmalıdır. Tipografi; harf biçimleri ile bilgi, mesaj, olay veya düşünceyi aktaran bir araçtır ve temel işlevi okunurluktur (Uçar, 2004: 139). Gazete sayfalarında kullanılan öğelerin yüzde 20'si fotoğraf ise kalan yüzde 80'i tipografidir. En uygun mizanpaj uygun tipografiyle gerçekleşir. Sayfa tasarımında kullanılan ana malzemelerden ilki ve en önemlisi tipografik unsurlardır (harf, sözcük, satır, sütun ve beyaz alan). Sayfa tasarımcısı hiçbir görsel malzemeye ihtiyaç duymadan, tipografinin yapısal özelliklerinden yararlanarak veya yazı ile ve üzerinde uygulayacağı özel grafiklerle sayfa tasarımı yapılabilir. Tasarımda yazı, çok özellikli ve görsel zenginlik kazandıracak bir malzemedir (Ketenci, Bilgili, 2006: 305).

Yazı karakteri seçimi, sayısı, puntosu, serifli ya da serifsiz, bold ya da italik, büyük veya küçük harf olması, blok biçimi, harf ve zemin rengi, zemin dokusu, satır uzunluğu ve boşlukları, tipografik düzenlemede dolayısıyla sayfa tasarımında üzerinde durulması gereken önemli hususlardandır (Altun, 2000: 155).

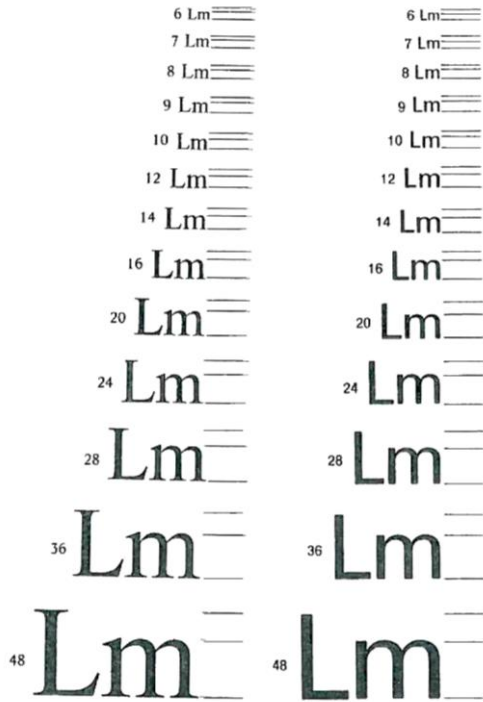
Gazetelerde hatasız bir tasarım oluşturmak için uygun yazı karakterinin seçilmesi ve puntolamanın doğru yapılması çok önemlidir. Görsel sürekliliğin ve bütünlüğün oluşturulması için gazeteye uygun olarak seçilen yazı karakteri sayfanın tamamında ya da gazetenin genelinde aynı olması gerekir (Şeker, 2004: 47).

Günümüzde, çeşitli amaçlarla üretilmiş binlerce yazı tipi vardır; ancak gazete tasarımı bu yazı tiplerinin belli gruplarını sınırlı sayıda kullanmaya izin verir.

Bir tipografik karakterin harfler, sayılar, noktalama işaretleri ve diğer sembollerden oluşan dizisine 'font' veya 'yazı karakteri' denir. Sayfa tasarımında kullanılacak fontun seçimi oldukça önemlidir. Çünkü fontlar okurun sayfayla ilgili ilk izleniminin oluşmasında büyük önemi olan görsel öğelerdir. Bir yandan yazı

karakteri gazeteye kimlik kazandırırken bir yandan da dikkati çeker ve mesajın ifadesini güçlendirip okuru yönlendirir.

Yazı karakteri seçilirken; okumayı zorlaştıran harfler okuru sıkacağından okunabilirlik düzeyine uygun harfler seçilmeli, içeriğine uygun en zarif harf seçilmeli yalnız ince harfler zarif olduğu halde okumayı zorlaştıracığından tercih edilmemeli, tasarımcı orta kalınlıktaki yazı karakterine yönelmelidir (Taş, 1993b: 43). Harf orantılama kurallarına uyulmalıdır aksi takdirde orantısı bozuk yazılar okumayı zorlaştırır ve gözü rahatsız eder. Çok kalın (bold) harfler ise olabildiğince az kullanılmalı, sık kullanılmaları sayfanın boğulmasına ve okunabilirliğin azalmasına neden olur. Harf arası ile satır arası oranlaması dengeli olmalıdır. Kalın harflerin satır aralıkları, kalınlığa göre açık olarak ayarlanmalıdır. Harflerin espas (yatay harf aralığı) ayarında normal ölçüler dışına çıkmamalı, harfler çok sık ya da çok geniş yatay aralıklarla yazılmamalıdır. İri ve kalın harflerin çevresindeki boşluklar geniş olmalıdır.



Şekil 2. 19: Büyük harf (L) ve küçük harfin (m), tırnaklı (serifli) ve tırnaksız (serifsiz) karakterlerden 6 puntodan 48 puntoya kadar görünümü

Basım sanayinin ilk yıllarında üretilmiş ve klasikleşmiş yazı fontları yüzlerce yıl boyunca kullanılmıştır. Bu fontlar genel olarak tırnaklı harfler (uçlarında üçgen, yuvarlak ve dikdörtgen şekilleri olan) ve tırnaksız harfler (herhangi bir tırnağı bulunmayan düz) grubundandır.

Klasik dönemde matbaanın bulunuşundan başlayarak tırnaklı (serifli) türde pek çok font türetilmiştir. Bu fontların bazıları günümüz gazete tasarımında da temel karakterler olarak önemini korur.

Avrupa'nın ticari anlamda ilk font üreticisi olan Claude Garamond 1540'larda Fransa'da ürettiği tırnaklı fontu ve çeşitleriyle basım sanayisinde ve gazete tasarımında geniş bir kullanım alanına sahip olmuştur. John Baskerville adlı kaligrafi öğretmeni, daha zarif bir tırnaklı font üreterek uzun yıllar gazete tasarımında kullanılmasını sağlamıştır.

Klasik dönemin başlarında Old English ya da Fraktur adıyla bilinen ve tüyle yazılmış el yazısına benzeyen harfler yaygın olmuştur. Okunması zor bir font olan Old English ve türevleri bazı Avrupa gazetelerinde logo olarak veya süslü köşelerde kullanılmıştır. Klasik dönemde üretilen temel fontlardan biri olan Bodoni özellikle başlık karakteri olarak gazetelerde yaygın şekilde kullanılmıştır. Bugünkü gazetelerde kullanılan en yaygın font olan Times New Roman ise 1931 yılında The Times gazetesi için Stanley Morison tarafından üretilmiştir. Bu karakter uzun yıllar ciddi gazeteler için vazgeçilmez bir font olmuştur. 19. yüzyılın sonlarında Amerikan gazeteleri Egyptian adlı kalın tırnaklı (slab serif) karakterler kullanmaya başlamıştır. Bu dönemde Lord Northcliffe tabloid gazete devrimini başlattığı ve çıkarttığı New York World gazetesinde tırnaksız, düz (sans serif) fontlar kullanarak yeni bir çıkır açmıştır (Şeker, 2004: 39-40).



Şekil 2. 20: Times New Roman fontunun puntolara göre yazılış biçimi

Günümüz gazete tasarımında çok geniş kullanımı olan Futura adlı düz font 1927 yılında Paul Renner tarafından Almanya’da üretilmiş ve başlık için kullanılan bu yazı karakterinin genişletilmiş ve daraltılmış olarak pek çok çeşidi üretilmiştir. 1890’larda geliştirilen News Gothic fontunun daraltılmış (condensed) şekillerinden türetilen Tempo adlı font da düz karakterlerin tabloid gazetelerde yaygın kullanılan bir yazı türü olmuştur. Adrian Frutiger tarafından 1957 yılında geliştirilen Helvetica fontu ise düz fontların en yaygını olup hem başlıklarda hem de metinlerde okunaklı bir karakter olarak günümüzde de geniş bir kullanım alanına sahiptir (Giles, Hodgson,1996: 20).

1990’larda gelindiğinde gazetelerin dizgisi, bilgisayarlarla yapılmaya başlanmasıyla birlikte yazıların istenen puntolarda dizilebilmesi sayfa düzeni açısından hem büyük kolaylık sağlamış, hem de yeni estetik yaklaşımlara imkan sağlamıştır.

Gazetelerde, tırnaklı (Times, Garamond, Bookman, Bodoni, Century, Souvenir, Palatino), düz (Arial, Helvetica, Futura, Avant Garde, Zurich, Swiss, Franklin Gotic, Optima), el yazısı (Brush Script, Zapf Chancery) ve sembol (Webdings, Wingdings, ZapfDingbats) fontları yaygın olarak kullanılan karakterlerdir. Bu sınıflandırmadan farklı bir sıralama da bilgisayar ortamında şu şekildedir: Plain (basit, sade) hali, bold (aynı özellikleri taşımakla birlikte daha kalın) hali, italik (ya sağa doğru eğik ya da el yazısını andıran kıvrımlara sahip) hali vardır. Düz fontlarda bu çeşitlilik çok daha fazladır. Metinler için üretilen düz fontlar genellikle sadece plain, bold, italik stilleri taşırken, başlıklarda kullanılan düz fontların çok sayıda versiyonları vardır. Bu çeşitlilikler, aynı harf özelliğini taşıyan ancak farklı genişlikte, farklı et kalınlığında, farklı yükseklikte olan türlerdir (Şeker, 2000: 111).

Gazetenin her sayfasında aynı harf tipini kullanmak tasarıma görsel süreklilik sağlar. Aynı yazı tipinde farklı punto büyüklükleri ile farklı renk ve yoğunluktaki karakterlerle tasarımda armoni oluşturulur. Ancak, özel etki oluşturmak istenen alıntı, makale veya fotoğraf alt yazılarında farklı harf karakterleri kullanılabilir.

	Plain	Bold	İtalik
Timaklı (Times)	ABCÇDEFGĞHIİJKL MNOÖPRSŞTUÜVYZ abcçdefgğhiijklmnoöprsstuüvyz 0123456789	ABCÇDEFGĞHIİJKL MNOÖPRSŞTUÜVYZ abcçdefgğhiijklmnoöprsstuüvyz 0123456789	<i>ABCÇDEFGĞHIİJKL</i> <i>MNOÖPRSŞTUÜVYZ</i> <i>abcçdefgğhiijklmnoöprsstuüvyz</i> <i>0123456789</i>
Düz (Arial)	ABCÇDEFGĞHIİJKL MNOÖPRSŞTUÜVYZ abcçdefgğhiijklmnoöprsstuüvyz 0123456789	ABCÇDEFGĞHIİJKL MNOÖPRSŞTUÜVYZ abcçdefgğhiijklmnoöprsstuüvyz 0123456789	<i>ABCÇDEFGĞHIİJKL</i> <i>MNOÖPRSŞTUÜVYZ</i> <i>abcçdefgğhiijklmnoöprsstuüvyz</i> <i>0123456789</i>

Şekil 2. 21: Tırnaklı (Times) ve düz yazı (Arial) karakterlerinin 8 punto ve plain, bold ve italik yazılışları

Renk, sayfayı çekici yaparken, bilgiyi de düzenli hale getirir. Sayfadaki tipografik karakter, farklılığı sayfa üzerinde renk algısı olarak ortaya çıkarır. Kontrast zeminlerde okunaklılığın sağlanabilmesi için, harf ve zemin arasında ton farkı bulunmalıdır. Tonları yakın renkler, harfin zemin üzerinde titreşmesine neden olur (Akyıl, 1996: 49). Mesaj, renk sayesinde daha etkili sunulabilir. Sayfa üzerinde hoş etki ve armoniler oluşturur (Yücel, 1997: 32). Başlığı metinden ayırmak, bir mesaja dikkat çekmek, bilgi gruplarını birbirinden ayırmak, akışı sağlamak gibi pek çok işlev renkle yerine getirilebilir. Yazıda renk vurguyu artırır. Koyu zemindeki açık renk yazı, kontrastlık yaratır. Okunurluk açısından harf ve zemin arasında en az yüzde 70 ton farkı gereklidir (Akyıl, 1996: 49). Ton farkı arttıkça yazı küçülmeli ve incelmelidir. Yazı zemininin mümkün olduğunca tek bir renk olmasına özen göstermelidir. Tasarım gereği bazen yazı zemini, harf formlarını parçalayıcı birden çok renk ile oluştuğunda, yazıları okuma olanağı da azalır (Çevik, 35).

Punto, günümüzde uluslararası geçerliliği olan tipografik bir ölçü birimidir. Okunurluğu ve estetiği etkileyen diğer bir etkende punto büyüklüğüdür. Punto büyüklüğü yazının kullanımı kadar önem taşır. Punto büyüklüğü kullanılacak karaktere ve okur profiline de bağlıdır. Örneğin okumayı yeni öğrenen çocuklar ve iyi görmeyen yetişkinlere hitap eden metinler büyük puntolu karakterlerle dizilir. Genellikle gazete ile okur arasında yaklaşık 25-30 cm'lik mesafe bulunmalı ve harf boyutu belirlenirken bu mesafe dikkate alınmalıdır.

1 punto= 0,376 mm

12 punto= 1 kadrat= 4,513 mm

28 punto= 1 cm'dir.

Fontların isimlerinde bazı küçük farklılıklar ve ilaveler yapılarak çeşitlilik sağlanır. Örneğin; narrow ya da condensed eki bu versiyonun asıl harfin dar bir çeşidi olduğunu, extended eki harfin haline göre genişletilmiş olduğunu, compressed eki sıkıştırmanın çok fazla olduğunu belirtir. Light eki et kalınlığının ince, thin eki çok ince, medium eki orta kalınlıkta, bold eki çok kalın, black eki bold ekinden daha kalın (extra bold) olduğunu gösterir.

Harf arası (tracking amount), kelime arası (kern amount) ve satır arası (leading) değerleri tıpkı font ve punto seçimi gibi tipografik kurallara göre belirlenir. Gazetenin tüm sayfalarında aynı özellikler uygulanır.

Harf arası boşluğu (espas); yan yana iki harfin arasında kalan alana denir. Harf arası boşluklar yazının puntosuna, anatomisinin oranlarına, sütun genişlik ve satır arası boşluklara göre ayarlanır. Boşlukların azlığı fazlası da tasarımda tercih edilmez. Küçük harflerde, harf arası boşlukları harflerin alt ve üst uzantılarının dışında kalan gövde kısmı da esas alınarak düzenlenir. Harf boşluk düzenlemesi, harf araları tek tek seçilerek ya da kelimenin veya metnin tamamı seçilerek yapılabilir. Satır uzunluğu kısaldıkça karakter boşlukları azaltılmalı, satırlar uzadıkça boşluklar arttırılmalıdır. Gazetelerde her türlü metnin harf arası sıkıştırılmalıdır. Haber metinlerinde harf arası sıkıştırma değeri için -3 uygun bir değerdir. Sayfa sekreteri bunu daha az ya da daha fazla uygulayabilir. Ancak sıkıştırma değeri çok arttığında harfler üst üste biner. Haber metinleri için uygulanabilecek en fazla harf arası değeri -5 olabilir. Harf arası, negatif haber metinlerinde veya zemin üzerine yerleştirilen metinlerde daha az uygulanabildiği gibi değeri 0 olarak bırakılabilir.

İŞTE DÜNYA

Türkiye 2050'de ekonomisi en güçlü ülke olacak



Cumhurbaşkanı Gül, Dagens Nyheter gazetesine verdiği röportajda, Türkiye'nin 2050 yılında Avrupa'nın ekonomisi en güçlü ülkesi konumunda olacağını söyledi.

➤ Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün, İsveç'in en saygın gazetelerinden Dagens Nyheter'in (DN) Genel Yayın Yönetmeni Peter Wolodarski'ye özel röportajı yayımlandı.

Ç a n k a y a Köşü'nde, Cumhurbaşkanı Gül'ün çalışma ofisinde gerçekleştirildiği bildirilen röportajda, eşi Hayrünnisa Gül'ün de fotoğrafı yer aldı.

hakaret içeren karikatürlerle ilgili soruyu yanıtlayan Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, bunun kabul edilemez olduğunu, sadece Müslümanların peygamberine değil, bütün dinlerin peygamberlerine bu tür saldırının kabul edilemeyeceğini söyledi.

"İsveçlilerin nasıl modern bir Türkiye görmesini istersiniz?" şeklinde soruya da yanıt

Düzensiz Harf Arası Boşluk Okunurluğu Zorlaştırır

Şekil 2. 22: Espasın yanlış kullanımı sonucu sütunda oluşan görüntü

Kalın harflerden oluşan yazı karakterlerinde kelime arası espası dar, ince harflerden oluşanlarda ise kelime arası espası geniş düzenlenir. Kelime aralarında bir boşluk bırakılır veya 'o' harfinin iki kelime arasına rahatlıkla girebileceği kadar bir boşluk ölçü olarak kabul edilir. Kelimelerden oluşmuş bir satır, ikinci bir satırla alt alta geldiği zaman satır arası boşluk sorunu ortaya çıkar.

Satır arası boşluğun yanlış düzenlenmesi okumayı zorlaştırırken, cümleleri birbirinden ayırıp sonraki satırın takibini güçleştirir. Satırlar birbiri içine geçmişse okuyucu okuduğu satırı tekrar tekrar okumak zorunda kalacaktır. Satır aralıklarının çok fazla olması durumunda da bir satırdan diğerine geçerken göz hareketinde gecikme olacak ve satır karışması meydana gelebilecektir. Satır arası boşluğu, kelimeler arası boşluktan daha geniş olmalıdır. Satır arası fazla dar olursa göz, satır takibinde zorlanır ve bu da okumada güçlük yaratır; fazla açık olursa sayfadan aşağıya doğru giden beyaz boşluklar kelimeleri birbirlerinden ayırıp gözün soldan sağa okuma düzenini bozacaktır. Haber metinlerinde satır arası mutlaka düzenlenmeli çünkü bilgisayarın verdiği otomatik değer gazete metinleri için

fazladır. Satır arası boşluk miktarı, punto büyüklüğüne göre yüzde 120'den az olmamalıdır. Mesela; 10 punto ile yazılmış metnin satır aralığı en az 12 punto olmalıdır. Serifsiz harfler kullanılması durumunda satır aralığı yüzde 135-140'a kadar artabilir. Negatif düzenlemede veya zemin rengi kullanıldığında satır arası daha fazla verilebilir.

Paragraflar genellikle yarım satır veya tam bir satır boşluğu kadar bir beyazlıkla ayrılır. Paragraf aralarına verilecek en uygun beyazlık ölçüsü en az harfin puntosu kadar olması gerekir (Sucu, 2003: 186). Paragrafın en son satırı olarak tek başına duran kısa bir kelime ya da kelime parçasına 'dul kalmış' satır denilirken, bir sütunun üst tarafına denk gelen paragrafın son satırına ise tipografide 'öksüz' denilir (Garcia, 1993: 84). Bu kelimeler tasarımda görsel bir sorundur ve sayfada gereksiz bir negatif alan yaratır (Uçar, 2004: 137). Paragrafın başında kullanılacak bir şekil soldan blok sağ tarafı serbest bir dizginin başına konulacak ise, hoş olamayan kötü negatif alanlar meydana gelecektir. Eğer şeklin sağ tarafa gelmesi gerekiyor ise, metnin iki taraftan bloklanması tercih edilir (İstek, 2004: 42).

İŞTE TÜRKİYE

Türkiye'nin yüzde 61'i mutlu

TÜİK'in 2012 yılı "Yaşam Memnuniyeti Araştırması"na göre, bireylerin yüzde 61'i kendisini "mutlu" hissediyor.



Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2012 yılı Yaşam Memnuniyeti Araştırması sonuçlarını açıkladı. Buna göre, bireylerin yüzde 62,1'i, 2011 yılında mutlu olduğunu beyan ederken bu oran 2012 yılında yüzde 61'e düştü. Öte yandan, geleceklelerinden umutlu olan bireylerin oranı ise 2011'de yüzde 75,2 iken bu oran 2012 yılında yüzde 76,6'ya yükseldi.

Araştırmada evli bireylerin, evli olmayanlara göre daha mutlu olduğu görülürken, 2012 yılında evli bireylerin yüzde 63,9'unun, evli olmayanların ise yüzde 52,9'unun mutlu olduğu belirlendi. Paranın kendilerini mutlu ettiğini ifade edenlerin oranı 2012 yılında arttı. 2011 yılında yüzde 4,3 olan bu oran, 2012 yılında yüzde 5,1'e çıktı.

Dul Sözcük

Bilişim Zirvesi İstanbul'da yapılacak

ANKARA - Vodafone'un ana sponsorluğu, Anadolu Ajansı'nın basın sponsorluğunda, Avrasya bölgesinin iş ve teknoloji dünyasını buluşturacak zirve, 11-13 Eylül tarihlerinde gerçekleştirilecek.

İntermedya tarafından 2000 yılından bu yana düzenlenen ICT Summit Eurasia-Bilişim Zirvesi, bu yıl, "Sonraki Adım" teması ile gerçekleştirilecek.



Öksüz Sözcük

Teknoloji Bakanlığı, Savunma Sanayi Müsteşarlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Avrupa Telekom Operatörleri Birliği (ETNO), İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB), Güney Asya-Orta Doğu-Kuzey Afrika Telekom Konseyi (SAMENA) gibi kurumların yanı sıra ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarının da desteği aldı. Bu yıl "Sonraki Adım" teması altında düzenlenecek zirve, Avrasya ülkelerinden katılımcıları İstanbul'da buluşturarak, teknolojinin iş ve toplumsal yaşamı bir sonraki adımda nasıl şekillendireceğine ışık tutmayı amaçlıyor. Düzenlendiği son 12 yılda pek çok yeni iş birliği ve yatırım kararlarının alınmasına zemin hazırlayan zirve, Avrasya'nın en etkili iş ve teknoloji platformu olma iddiasını taşıyor.

"Kutsal Ekonomi" kitabının yazar da zirveye katılacak

Wall Street hareketinin referans aldığı

teorisyenlerin başında gelen ve "Kutsal Ekonomi" kitabı ile büyük tartışmalara yol açarak kitleleri peşinden sürükleyen Ekonomist Charles Eisenstein'in da konuşmacı olacağı zirvede, Alcatel-Lucent Bell Laboratuvarları Başkanı Dr. Jeong-Hoon Kim, IBM Zürich Araştırma Laboratuvarı Direktörü ve Yazılım Araştırmaları Kurulu Başkan Yardımcısı Dr. Matthias Kaiserwerth ve Samsung Electronics Kıdemli Başkan Yardımcısı Bum-Coo Cho'yu da sunum yapacak.

Zirve'nin öne çıkan başlıklar arasında akıllı şehir İstanbul, bulut bilişim, büyük veri, dijital oyun, e-sağlık/m-sağlık, e-ticaret/m-ticaret, fatih projesi, finans, mobilizm, pazarlama ve sosyal medya, savunmada bilişim, telekom, ulusal bilgi güvenliği ve siber savaşlar yer alırken, teknoloji sunumları, buluşturma ve eşleştirme toplantıları ve uygulama seminerleri de bulunuyor.

Bu yıl 12'ncisi gerçekleştirilecek "ICT Summit Eurasia-Bilişim Zirvesi", 11-13 Eylül tarihlerinde, İstanbul Halic Kongre Merkezinde gerçekleştirilecek.

Şekil 2. 23: Dul ve öksüz sözcüklere örnek gazete haberleri

Sütun genişliği sayfa tasarımında önemli bir yer tutar. Sütun genişliği belirlenirken gözün alacağı karakter sayısı dikkate alınmalıdır. Satır başına kelime sayısı beşten az olduğunda okurun gözü yorulmaya başlar. Ayrıca göz, çok küçük harflerden oluşan uzun satırları izlerken de yorulur. Gerek tabloid, gerekse büyük boy gazetelerde yüzeyi bölen sütunlar, dikkatin belli bir noktaya yoğunlaşmasına yardımcı olarak, okumayı kolaylaştırır. Sütunlar sayfa üzerinde dikey akslar yaratmasının yanı sıra haberin değerini belirleyen unsur olarak dikkati çeker. Bu özelliğinden dolayı, 'sütun' gazete tasarımının belirleyici özelliklerinden biri olmuştur (Altun, 2000: 141-142). Büyük boy gazeteler 4 ila 10 sütun arasında düzenlenir. 4 sütunluk gazete mizanpajı okuma zorluğu yaratırken; 10 sütunluk mizanpaj da göze hoş gelmeyen ince sütunlara neden olur (Taş, 1993b: 50). Sayfa üzerinde farklı sütun genişlikleri sayfada hareketlilik sağlar. Ancak sayfanın ortasına geniş bir sütun koymaktan kaçınılmalıdır.

Satır uzunluğu göz hareketinin devamlılığını olumsuz etkiler. Çünkü satırdan satıra geçiş süresi dengesizleşeceğinden okuma sırasında dikkat dağılması yaşanacaktır. Satırlar kısaysa görüş alanı tam ve doğru olarak değerlendirilemeyeceği için göz hareketi kesilme yaşayacaktır. Satır uzunluğu, tek sütunlu metin gruplarında 8-12 sözcüğü, birden fazla sütunlu metinlerde 6-7 sözcüğü geçmemelidir. Satırlar çok kısa ise göz hareketi sıkça kesilir; çok uzun olunca da, gözün alt satır başına geçmesi, doğru tarama yapması zorlaşır. Seçilen puntodaki miniskül karakterlerini A'dan Z'ye kadar dizip elde edilen uzunluğun yarısı daha eklenirse optimum satır

uzunluğu elde edileceğini belirtir. 70 harf ve boşluktan oluşan uzun bir satır, okumadaki sürekliliği engeller.

2.7.3. Başlık

Gazetelerde yazı kullanılarak oluşturulan unsurların en başında başlık gelir. Gazete tasarımcıları yayının mizanpajını oluştururken başlıkta kullanacağı harfi estetik, teknik ve okunabilirlik açısından iyice incelemektedir (Taş, 1993b: 28). Gazetelerde başlık konusu, hangi sütuna kaç satır başlık atılacağı, büyüklüğü ve rengi açısından araştırma konusu haline gelmiştir.

Başlık, haberin olduğu gibi sayfa tasarımının da en önemli unsurlardan biridir. Başlığın yazı karakteri, rengi, uzunluğu kendi başına önemli bir göstergedir. Okurun dikkatini çekmeyi, olayları özetlemeyi amaçlar. Seçilecek başlığın karakteri ve içeriğinde bulunması gereken unsurlar; otorite, kesinlik, sıcaklık, geleneksellik ve çağdaşlıktır. Başlıklar; açık ifade edilebilir, somut ve anlaşılır olmalıdır. Metindeki bilgiyle çelişmemeli, metnin etkisini azaltmamalıdır. Birden fazla satırlı başlıklarda kelimeler bölünmemelidir. Başlık düzenlemesi ana başlıkla birlikte üst, alt, ara ve spotla şeklinde dir (Dağlı, 1995: 27).

Haber okutan ana başlık (manşet)tır. Okura haberle ilgili ilk etkili mesajı veren, sayfaya hareket getiren, farklı tipografik özellikler taşıyan en önemli unsurdur. Başlık boyutu, yüksekliği ve yeri ile orantılı olarak değişir. Manşet haberin başlığı, en büyük punto ile verilirken; sayfanın eteğinde yer alan haberin başlığı manşete göre daha küçük puntolarla yazılmalıdır. Türkiye’de hemen hemen tüm gazetelerde tek bir ana başlık bulunurken, bazı gazetelerde birbirine yakın büyüklükte iki başlık kullanılır.

Haber başlığını oluşturan unsurlar da kendi içinde uyum göstermelidir. Üst başlık (sürmanşet), logonun üzerinde veya yanında ya da ana başlığın üzerinde yer alırken, özellikle ince, zayıf yapılı, beyaz ve italik karakterli fontlarla dizilir. Punto olarak en fazla ana başlığın yarısı kadar olmalıdır. Alt başlık, okuru haber metnini okumaya hazırlar, genellikle haberin özeti olarak kullanılır. Ana başlığın altında ve farklı bir karakterde kullanılır. Üst ve alt başlık ana başlığı tamamlayıcı nitelikte olmalıdır. Ayrıca ana başlığın üçte biri kadar olmalı; iki satır, daha küçük puntolu ve ince font kullanılarak dizilmelidir. Sayfada yer alan başlıkların etrafında beyaz alan

bulunmalıdır. Beyaz alan miktarı punto büyüklüğüyle doğru orantılıdır. Ancak istenilen beyazlığın elde edilebilmesi için boşluklar, daha da arttırılabilir.



Şekil 2. 24: Habertürk gazetesini manşet ve sürmanşet uygulamaları

Herkes resim yapabilir
arayan herkesse
BEDAVA
4401440
DÖRT TAM SAYFA
BULMACA
GAZETESİ HER GÜN
BEDAVA

Türkiye'yi ve insanları çok seviyoruz
POSTA
TÜRKİYE'NİN
EN ÇOK
SATAN
GAZETESİ
Dünyanın her tarafına
her hafta ulaştırılır
26 EYLÜL 2012 ÇARŞAMBA www.posta.com.tr HAFTA Kİ 50 KURUŞ (Kıbrıs'ta 1.5 TL)

**YORULDU
GİTTİ**
HALK OZANI
NEŞET ERTAŞ'IN
YASİYESİ
ABDULLAH
ÖLÜMÜ DEĞİŞTİRİYOR
'Neredesin Sen', 'Mühür Gözüm', 'Gönül Dağı' gibi
sayısız türkülerle herkesin gönlünde taht kuran Neşet
Ertaş (74) dün İzmir'de vefat etti. 'Ben ölünce 'Öldü'
demeğin 'Yoruldu gitti' demem' diye vasiyet eden
halk ozanının bugün Kurşehi'de yapılacak cenaze
törenine Başbakan Erdoğan da katılacak. ■ 17 de

TERÖR



YÜRÜYÜŞE ÇIKMIŞLARDI
Fadime Acar eşi Ali Acar ile yürüyüşe çıkmıştı.
Bu sırada PKK'nın hain saldırısıyla karşılaştılar.
Şanganeli parçaları Fadime Acar'a isabet etti.
Fadime Acar şehit olurken Ali Acar ağır yaralandı.

Yine PKK, yine kalleşlik! Yine terör, yine şehitler! Yine isyan, yine acı! Tunceli'de askeri personel taşıyan sivil minibüs ile koruma görevi yapan askeri cipe teröristler bombalı saldırı düzenledi. 6 asker ile yoldan geçen bir kadın şehit oldu. Kadının eşi de ağır yaralı. Kürt olan karı-kocanın ne siyasetle ilgisi vardı, ne de silahla tüfekte...

TUGAY KOMUTANLIĞI'NDA GÖREVLİYDİLER

Tunceli'de 4. Komando Tugay Komutanlığı'nda görevli sivil kıyafetli askerler sivil bir minibüsle kent içindeki Merkez Komutanlığı'na gidiyordu. Minibüse askeri bir cip koruma görevi yapıyordu. Minibüs ve askeri araç, Tunceli'nin 3 kilometre dışındaki Atattürk Mahallesi'ne geldiğinde saat 18.00'de saldırıya uğradı. PKK'lı teröristler yola önceden bıraktıkları bomba yüklü aracı uzaktan kumandayla patlattı.

TAHRİP GÜCÜ ÇOK YÜKSEK BOMBALAR

Askeri araç tamamen yanarken, sivil minibüse de saşapnel parçaları isabet etti. Saldırıda 2 uzman çavuş ve 4 er ile yolda yürüyen Fadime Acar şehit oldu. Fadime Acar'ın eşi Ali Acar da ağır yaralandı. Teröristler saldırıdan 7 saat önce Çiçekli köyü yakınlarında bir araç gasp etti. Araçta bulunan 2 kişiyi bir süre silkeştikten sonra serbest bıraktılar. Daha sonra bu araçta tahrip gücü çok yüksek bombalar yüklediler.

ŞÜPHELİ 4 KİŞİ ORMANLIK ALANA KAÇTI

Bombalı araç, saldırıdan kısa süre önce yol kenarına bulunan teröristler askerleri taşıyan sivil minibüs ile askeri cipin geçiş sırasında saldırıyı düzenlediler. Olay yerine yakın ormanlık alanda şüpheli 4 kişinin tespit edilmesi üzerine bölgeye jandarma ve polis özel hareket timleri sevk edildi. Bir telefon şirketine ait olan ve gasp edilen araçta bulunan 2 kişi de ifadeleri almak üzere Emniyet'e götürüldü. ■ Ferit DEMİRDOĞAN ■ 20. SAYFADA





Şekil 2. 26: Birinci sayfada yayınlanan farklı yazı karakterleri kullanılarak oluşturulmuş ana başlıklar (manşetler)

Metnin içeriğine göre bölünmesi gibi işleve sahip olan ara başlık, uzun bir yazıyı monotonluktan kurtarmak ve metin içindeki bölümleri birbirinden ayırmak için kullanılır. Ara başlığa takılan okuyucu, geri dönerek metnin tamamını

okuyabilir. Ara başlık metindeki tek düzeliği bozar ve okumada kolaylık sağlar. Bununla birlikte haberi okuma isteği yaratır (Schreider ve Raue, 2000). Ara başlık büyük ve küçük harflerle yazılmalı, sola yaslı olmalı ve metin boyunca sabit bir yere bağlı kalmaksızın yerleştirilmelidir (Garcia,1993: 178). Metin tırnaklı, miniskül ve 10 punto civarında bir büyüklüğe sahip olacağından ara başlığın düz bir fonttan, majüskül ve metinden 1 punto büyük dizilmesi fark edilmeyi sağlar. İlk ara başlık haberin belli bir bölümünden sonra kullanılmalı ve ara başlıkla bölünen kısımların mümkün olduğunca birbirine eşit olmasına dikkat edilmelidir (Şeker, 2004: 74-75).

Spot başlıklar, haber içinde okuru bilgilendirmek ve haberi okumaya özendirmek, bazen de görsel zenginlik kazandırmak amacıyla kullanılır. Ayrıca okurun ilgisini kapaktan iç sayfadaki ana habere yönlendirmek için kullanılır. Daha çok araştırma ve röportaj gibi uzun metinli yazılarda kullanılır. Haberin ana hatları alınarak kısaltılmış hali olup haber metninden biraz daha büyük puntuyla dizilmektedir. Genellikle haberin üstünde ve başlıkların altında bazen de metnin içinde kullanılmaktadır. Spotlarda, siyah-beyaz unsurlar gözden uzak tutulmamalı, punto olarak da alt başlığın yarısını aşmamalıdır. Spotlar sayfaya yerleştirilirken; 3 veya 4 sütun olacaksa 6-7 satırı, 2 sütunda ise 5 satır, tek sütuna dizildiğinde de 3 satırı geçmemelidir. Başlık, spot ve ara başlığın haber metniyle arasında boşluk bulunmalıdır.



Şekil 2. 27: Zaman ve Radikal gazetesinden ara başlık ve spot başlık örnekleri

Başlığın büyüklüğü kendisiyle ilgili olan metnin büyüklüğüne göre farklılık gösterir (Şeker, 2004: 64). Yukarıdan aşağıya sıralandığında en üstteki başlık en büyük olmalı, en fazla sütunu kaplamalıdır (Şeker, 2004: 64). Başlık kendisiyle ilgili olan metinle aynı alanı kaplamalıdır. 4 sütunluk bir metnin başlığı da 4 sütunu kaplamalıdır. İki satır ya da daha fazla olan başlıklar birbirine sol ve sağdan bloklu olmalıdır. Örneğin; sayfanın manşeti 9 sütuna 100 punto olarak dizilmişse, ortaldaki bir haber 6 sütuna 70 punto olmalıdır. Sayfanın alt kısmındaki haberler ise 3-4 sütunluk genişliklerde olacak ve başlıkları mutlaka 70 puntodan daha küçük olacaktır. Bu kuralın istisnası olan birinci sayfada logonun üstünde kullanılan sürmanşetler büyüklük bakımından sayfanın manşetinden daha küçük olabilir. Yukarıdan aşağıya doğru sıralanan başlıklar, önemliden önemsizlere göre yazı puntosunun büyüklüğü ve kapladığı sütun bakımından çok olandan az olana doğru sıralanır. Yapılan araştırmalar, büyük başlık yukarı sağa bir yere yerleştirilmişse okuyucunun olaya tam da bu noktadan dahil olacağını gösterir (Smith, 2004: 88).

Haber metinlerinde büyük harf tercih edilmemelidir fakat başlıkların tamamı da küçük harflerle dizilmemelidir. Başlık ve alt başlıklarda tüm harfler büyük kullanılırken, uzun süre okunması gereken yazı öbekleri küçük harf kullanılarak hazırlanır. Büyük harfler görsel etkilerinden dolayı üst başlıklarda, alt ve ara başlıklarda, kısa uyarılarda kullanılır. Ayrıca bir veya iki cümlelik kısa metinlerde kullanılabilir ve etkin bir mesaj boyutu da sağlayabilir. Metin içinde büyük ve küçük harflerin birlikte kullanımında, küçük harflerin alt ve üst uzantıları satır boşluk düzenlemesini güçleştirecektir (İstek, 2004: 36).

Başlık fontlarındaki çeşitlilik, gazete hazırlarken başlıkları belli alanlara sığdırma sorununu çözmekte oldukça yararlıdır.

Başlık puntoları ise metinden farklı düşünülmelidir. Gazetelerde başlık büyüklüğü yukarıdan aşağıya doğru küçülür. Hiçbir gazetede manşet başlığı 36 punto iken ikinci ve üçüncü derecedeki haberlerin başlıkları 50 punto olmaz. Sayfadaki en büyük başlık manşete aittir, çünkü başlık, haberin önemiyle orantılıdır. Gazetede yer alan tek sütuna verilen haber başlıkları, en çok 24 punto olmalıdır. İki veya üç sütuna verilen haber başlıkları 24-40 punto arasında değişen ölçülerdir. Başlık puntolarında harf genişlikleri de göz önünde bulundurulmalıdır.

Başlıkların dikkat çekmesi için kalın ve siyah (bold) karakterler kullanılabilir. Aynı sayfada birden fazla kalın başlık kullanılmamalıdır. İnce ve beyaz karakter kullanan gazeteler tutucu, kalın ve siyah başlık kullananlar ise batılıların ‘tabloid’

adını verdikleri daha magazin nitelikli gazetelerdir. Başlık siyah beyaz bir fotoğrafın yanında ise okunurluğu daha çok artar. Tek sütuna verilen başlık, birden çok sütunda verilenden daha az okunur. Spor sayfaları dışında dişi ve siyah verilen başlıklar aynı etkidedir. Başlık ve fotoğraflar ikincil göz hareketini eşit şekilde paylaşır (Garcia ve Stark, 1990: 40).

Sayfa düzeninde en zor düzenleme iki satır halindeki başlıklarda söz konusudur. Başlık iki satır halinde kullanıldığında her iki satırın harf üniteleri eşit olmalıdır. Bir başlığı hem ünite sayılarını eşitleyerek, hem de anlamını bozmadan iki satır halinde ifade etmek büyük ustalık ister. Bu iyi bir sayfa sekreterinin temel özelliklerinde sayılır ve zamanla kazanılır.

Başlıklar üç satırdan fazla olmamalıdır. Ayrıca eğer başlık üç satır ise, ikinci satırın en uzun veya en kısa olması okunmayı rahatlatacaktır (Sucu, 2003: 187). Yatay olarak atılan büyük başlıklar çoğunlukla tek satır ve nadiren iki satır şeklinde düzenlenirken, dikey alanlarda kullanılan az sütunlu başlıkların üç satır oluşturmaya dikkat edilir. Tırnaklı fontlardan 24-36 punto gibi büyüklüklerde dizilen üç satır başlıklar genellikle iki sütun genişliğinde bir alana sola dayalı olarak verilir. Başlık üç satırdan oluşuyorsa, iki yol izlenir. Birincisi üstteki ve en alttaki satırın kısa ve birbirlerine eşit, ortadaki satırın ise daha uzun, ikincisi ise alttaki ve üstteki satırlar uzun ve eşit, ortadaki satırın kısa olmasıdır. Üç satırlı bir başlık bu estetik şekilden birine uyarlanmışsa güzel bir kompozisyon elde edilmiş demektir. Bazen bu yol hiçbir şekilde mümkün olmaz ve başlığın satırları dengesiz bir dağılım gösterir. Böyle durumlarda satır uzunluklarının çok büyük ünite farkı taşımaya dikkat etmek bir çözümdür. Üç satır başlık verilen haberler genellikle dikey bir şekilde alt alta konur. Örneğin aynı dikey sütundaki bir haberin başlığı Garamond, 32 punto, sola dayalı ise, onun altındaki diğer haberin başlığı da aynı font ve aynı büyüklükte olmalı, sola dayanmalıdır. Bu kural alt alta verilen haberlerdeki üst başlıkların, spotların ve fotoğrafların aynı özellikler taşımalarını da gerektirir.



Şekil 2. 28: Radikal ve Hürriyet gazetesinden iki ve üç satır halinde başlık kullanımına örnekler



Şekil 2. 29: Sözcü gazetesinin 4 satır ve kalın harflerle yazılan bu manşeti, üst ve alt başlıkla birlikte karmaşaya, büyük harflerin kullanılmasıyla kelimelerde de yığılmaya neden olmuş, okuma açısından bu durum güçlük yaratmıştır.

Gazete okuma alışkanlıkları üzerine yapılan bir araştırmaya göre, yalnızca başlığı okuyanların sayısının metinleri okuyanlardan iki kat fazla olduğunu ortaya çıkarmıştır. Gazetelerde başlık atmaya bu yüzden büyük önem verilir (Gaillard,

1994: 117). Haber başlıkları her ne kadar muhabirler tarafından yazılsa da, haberin sayfadaki konumu, estetik özellikleri ve işlevi bakımından sayfa sekreterlerince çoğu zaman yeniden kaleme alınır. En az sözcükle en çarpıcı başlığı çıkarmak temel amaçtır. Bu nedenle okurlara ilk etapta başlıklar yoluyla seslenmek gerekir.

Bir gazetenin sayfalarını hızla çeviren kişi ilginç bir başlık gördüğünde durur. Bu yüzden başlıklar gazetede “stoper (durdurucu)” görevi görmektedir (Schlapp, 2000: 109). Başlıklar, kısa bilgiler sunar ve okumaya isteklendirir. Haberi vermek ve metni okutturmak amacına yöneliktir. İyi başlıklar bilgilendiricidir ve aceleci okurlar üzerinde canlı ve uyarıcı bir etki bırakır. Kötü bir başlıkla sunulan iyi bir haberin okunma şansı düşüktür. En iyi haberlerin yer aldığı ama kötü başlıklarla sunulan bir gazete, kötü bir gazete durumuna düşecektir. Bir gazetenin özgünlüğü esas olarak haberlerin başlığıyla sağlanır.

Haberde kullanılan başlıklar, içeriği saptırmadan yansıtmalı, metnin okunmasını özendirici olmalıdır. Sayfada kullanılan haberlerin başlıklarında kelime, fiil ve ek tekrarı yapılmamalıdır. Sözcükler bölünmemeli, örtülü ifadeler yer verilmemelidir. Okuyucu, başlıkları ve spotları okuduğunda olay hakkında özet bir bilgiye sahip olmalıdır. Eksik ve fiilsiz cümlelere yer verilmemeli, soru kelimesi kullanılmamalıdır. Çünkü okur soru sorar, gazete cevabını verir.

Başlık, ölçüye sığsın diye ne gereksiz yere uzatılmalı, ne de anlamını kaybedecek şekilde kısaltılmalıdır. İki başlık yan yana gelmemeli, geldikleri durumda ise estetik açıdan birbirini tamamlayan karakterlerden seçilmelidir.

2.7.3.1. Başlık Düzenleme Şekilleri

Bilgisayar teknolojileri haber başlıklarının yerleştirilmesinde tasarımcıya çok sayıda seçim sunar. Klasik olarak başlık türlerini kısaca açıklamak gerekirse;

Blok başlık; satırları karakter bakımından eşit olan başlıktır. Satırlar aynı hizadan başlar ve sona erer. En çok tercih edilen başlık şeklidir.

Ortalı başlık; en çok tercih edilen ikinci başlık türüdür. Negatif, çerçeveli veya zemin atılmış haberlerde kullanılabilir. Satırlar, en uzun satıra göre ortalanır.

Soldan blok başlık; satırlar serbest olarak biter. Ancak, başlıktaki en uzun satırın yarısından daha kısa olmalıdır.

Sağdan blok başlıkta, En çok, başlığın haber metninin üstü yerine ilk

sütununa atıldığı iç sayfalarda kullanılır. Satırların bitişi aynı hizaya getirilir.

Kısa-uzun başlık kombinasyonu; bir veya iki kelimelik kısa başlık ile bunu tamamlayan uzun tek satırlık başlıklardan oluşur. Kısa başlık, diğerine göre daha siyah ve büyük puntolarla verilir. Amaç vurgulanmak istenen kelimeleri, ön plana çıkartmaktır. Fotoğraf veya diğer görsel malzemelerin kullanılmadığı sayfalarda, sıkça tercih edilir.

Tek ayak başlık; ilk olarak Hollanda gazetelerinin kullandığı ve dünyaya yaydığı bir başlık şeklidir. Bu başlık düzeninde 2 veya 3 sütun üzerinde kullanılan bir haberin, birinci sütunu boyunca yerleştirilen başlıklardır. Yan yana gelen haberlerde başlıkların çakışmalarını ve yığılmalarını önlemek için kullanılır.

U sargısı; ikiden fazla sütun arasında ortada açılan bir alana yerleştirilmiş başlığa denir. Yazı ağırlıklı sayfalarda, kalın ve siyah başlıklarla uyumlu bir çalışma ortamı sağlar.

Piramit başlık; başlık piramit şeklinde düzenlenir. Türk basınında pek kullanılmayan bu başlıklar ters ve düz olmak üzere ikiye ayrılır.

Şapkalı başlık; zorunlu olarak iki başlığın yan yana gelmesi söz konusu ise yani başlık çatışması kaçınılmazsa, bu durumlarda çerçeve içinde şapkalı başlık kullanılır.

2.7.4. Gövde Metni

Fotoğraflar dikkati çeker ancak metinlerin okunmasını garantilemez (Garcia, Stark, 1991: 41). Yazılar belirli bir sistem içinde düzenlenmelidir.

Bir tasarımcı metinleri oluştururken sayfada nasıl dizileceklerine karar vermek zorundadır. Çünkü metinler, dikkat çekmede fotoğraf ya da başlıklar kadar etkili değildir. Metin gövdesinde punto büyüdükçe satır arası da artmalıdır. Kısa satırlarda daha az, uzun satırlarda biraz daha fazla satır arası vermek okuru rahatlatacaktır.

Yazıyı okurken göz, satır üzerinde atlayarak kayar. Belirli alanlarda ise durur. Ancak gözün bir kerede algıladığı harf sayısı ne kadar fazla ise, o kadar az durak olacaktır. Sonuçta da metin daha rahat okunacaktır. Bu bizim sütun kalınlığımızı belirlerken aldığımız önemli bir ölçüttür.

Gazetelerin çoğunda aynı tip ve büyüklükte font kullanılır. Her sayfada, her haberin metni standart olarak belirlenen font ve puntoyla dizilir. Uzun metinlerde aşırı küçük punto kullanımı ise okumayı zorlaştırır, sayfada seçilemez. Haber metinlerinde; harfin bold stili tırnak içindeki alıntılarda ya da özel isimleri vurgulamak için kullanılır. İtalik ise okumayı zorlaştırdığı için sadece yabancı bir kelimeyi belirtmek için kullanılır. Yazı tiplerinde büyüklük kadar küçüklük de göze batar. Bu yüzden küçültme uygulamasında kullanılacak en uygun oran gövde metnin yüzde 80-90 oranında yapılacak bir küçültmedir.

Gazetede haber metinlerinin hangi renk ve zemin üzerine yerleştirileceği önemlidir. Çünkü küçük puntolu uzun yazılar olan haber metinlerinin okunurluğu zemin rengine bağlıdır. En uygun zemin rengi ise gazetenin kendi rengidir. Bu zemine siyah renkte yerleştirilen zemin okunurluğu kolaylaştırır. Uzun metinler negatif olarak dizilmemelidir; çünkü okunması daha yorucudur. Uzun metinlerin altına zemin rengi kullanılabilir. Ancak bu rengin yazıyı öldürmeyecek, okumayı etkilemeyecek oranda ve pastel bir tonda olması kuraldır.

Metin fontunda, başlıklarda olduğu gibi fontlarda değişiklikler gözlenmez. Devamlılık, gövde metinlerin sütunlar şeklinde sıralanmasında görülmektedir. Sütunları eşit genişlikte hizalanmış metinler, sütun boyunca akarak, sütun aralarında oluşan oluklarla (gutter) ayrılmaktadır. Gazetelerinde kullandığı bu yerleşim tarzı zamanla önemini yitirmiştir. Gövde metinleri için önerilen yazı karakterleri genellikle tırnaklı olanlardır. Tırnaklı yazı karakterleri yüksek derecede okunabilen fontlardır.

Haber metinleri tırnaklı fontlardan dizildiği için birçok gazete makalelerde düz font kullanılır. Ancak bu bir kural değildir. Amaç haber metinleriyle makalelerin karışmamasıdır. Bu yüzden haber metinlerinde kullanılan tırnaklı fontlardan farklı bir yazı karakteri makaleler için kullanılabilir. Türk gazetelerinin pek çoğunda makaleler farklı estetiğe sahip Souvenir adlı tırnaklı fontla dizilir. Yazı dizileri ve araştırma-inceleme için de bu font kullanılır.

SÜTUN KAVRAMI VE SÜTUN ARASI (GUTTER)

DAR

Şişli'deki Koçbank Harbiye Şubesi'nin banka nakil aracını soyma girişiminde bulunan Sadık Atay, güvenlik görevlisi Özcan Başer'i (31) kafasından silahla vurdu. Güvenlik görevlisi, kaldırıldığı hastanede hayatını kaybederken, kaçan saldırganı polis yakaladı.

Olay, dün saat 10.15 sularında İstanbul Harbiye Cumhuriyet Caddesi üzerindeki Koçbank Şubesi'nde meydana geldi. Sadık Atay isimli silahlı şahıs

DAR VE TİRESİZ

Şişli'deki Koçbank Harbiye Şubesi'nin banka nakil aracını soyma girişiminde bulunan Sadık Atay, güvenlik görevlisi Özcan Başer'i (31) kafasından silahla vurdu. Güvenlik görevlisi, kaldırıldığı hastanede hayatını kaybederken, kaçan saldırganı polis yakaladı.

Olay, dün saat 10.15 sularında İstanbul Harbiye Cumhuriyet Caddesi üzerindeki Koçbank Şubesi'nde meydana geldi. Sadık Atay isimli silahlı şahıs, banka şubesine para getiren 34 UOP 89 plakalı nakil aracına yaklaşmaya başladı. Para taşıyan güvenlik görevlileri ile birlikte şubeye giren Atay, tekrar dışarı çıkarak nakil aracına yöneldi. Bu sırada kendisinden

NORMAL GENİŞLİK

Şişli'deki Koçbank Harbiye Şubesi'nin banka nakil aracını soyma girişiminde bulunan Sadık Atay, güvenlik görevlisi Özcan Başer'i (31) kafasından silahla vurdu. Güvenlik görevlisi, kaldırıldığı hastanede hayatını kaybederken, kaçan saldırganı polis yakaladı.

Olay, dün saat 10.15 sularında İstanbul Harbiye Cumhuriyet Caddesi üzerindeki Koçbank Şubesi'nde meydana geldi. Sadık Atay isimli silahlı şahıs, banka şubesine para getiren 34 UOP 89 plakalı nakil aracına yaklaşmaya başladı. Para taşıyan güvenlik görevlileri ile birlikte şubeye giren Atay, tekrar dışarı çıkarak nakil aracına yöneldi.

Şekil 2. 30: Sütun genişlikleri ile tireli ve tiresiz kullanıma örnek

Günümüzde birçok gazetede haber metinleri Times fontuyla dizilir ve aynı puntoda dizildiğinde diğer karakterlerden daha az yer tuttuğu için tercih edilir. Ancak tırnaklı fontlar da haber metinlerinde kullanılabilir. Seçilen font gazetenin tüm sayfalarındaki haber metinlerinde aynı şekilde uygulanmalı, farklı sayfalarda farklı fontlar kullanılmamalıdır. 10 punto en kolay okunan harf büyüklüğüdür. Uzun metinlerde daha büyük harfler daha kolay okunmaz. Örneğin; 12 punto dizilmiş bir haber metni 10 puntodan daha az okunur. Sayfa sekreteri ya da görsel yönetmen metin puntosunu 9,5 veya 10,5 olarak da kullanabilir. Temel kural gazetenin tüm sayfalarındaki haber metinlerinde aynı punto değerlerini kullanmaktır. Haber az geldiği zaman puntunun büyütülmesi veya çok geldiği zaman küçültülmesi kesinlikle yanlıştır.

En çok kullanılan metin biçimi olan iki taraflı blokta metinler tüm satırlarda aynı uzunlukta dizilir ve sağ-sol olarak her iki taraftan düşey olarak hizalanır. Genelde gazetelerde alandan tasarruf sağlamak amacıyla iki taraflı blok yapılır. Bu şekilde oluşan metinlere sütun denir. Sütunlar gazetede ilk defa 1727 yılında İngiltere'de kullanılmıştır. Klasik dönemde yazıların sütunlara doldurulmasıyla

oluşturulan sayfa düzeni, ofset dönemiyle birlikte kullanılmamaya başlanmış, 1990'lı yıllarda ise bu anlayış tamamen terkedilmiştir.

Türkiye'deki gazeteler 9 sütun olarak bölündüğünden her sütun genişliği 3.6 cm olur. En geniş sütunlama iki standart sütundan oluşmalıdır. Bu da sütun arasıyla beraber 7,5 cm karşılık gelir. İdeal sütun genişliği 4 ile 6 cm arasındadır ve okurun yazıyı daha kolay algılamasını sağlar.

İç sayfalarda farklı sütun genişliğine başvurulabilir. Örneğin; 3,6 cm genişliğinde 6 sütundan oluşan haber grubu, kendinden sonra gelen haber düzeni için daha geniş ve az sayıda sütun kullanılabilir.

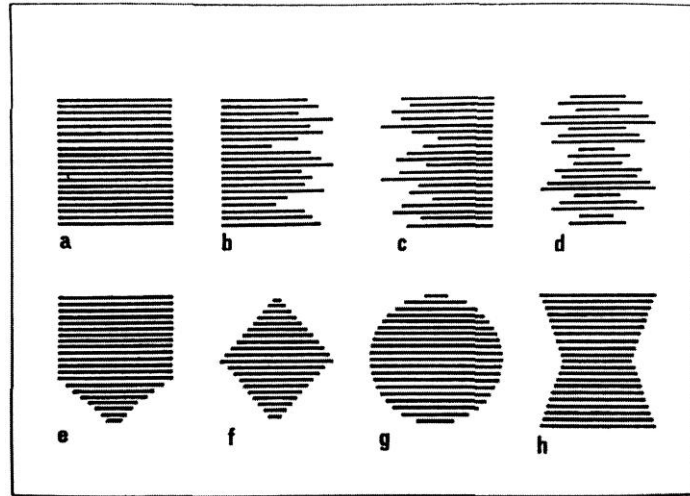
Gazete sayfalarının genişlikleri de sütun sayısına göre hesaplanır (Çevik, 57). Kelimeler bölünerek yapılan her iki taraftan blok uygulamasında sayfa üzerinde dengeli bir gri alan oluşturur. Beyaz alan ise metnin rahat okunmasını sağlar. Her iki taraftan blok sisteminde tireleme yapılmamış ise kelimeler arasında görsel ve tipografik hatalar oluşur. Bu hatalar 'beyaz nehir' yarıkları olarak nitelendirilir (Becer, 1999: 187). Özellikle dar sütunlarda ortaya çıkan bu tipografik sorunun önüne geçmek için metin içinde tireleme yapmak, kısa sözcükler kullanmamak, metin genişliğini değiştirmek veya soldan ya da sağdan blok sistemini kullanmak gerekir. Tireleme ile sayfada oluşan tipografik sorunun önüne geçilebilir. Ancak tireleme işlemi rastgele yapılmaz. Kullanılan dilin yapı ve kurallarına uygun olmalıdır (İstek, 2004: 34; Uçar, 2004: 129). Ancak gazeteler magazinleştikçe bu uygulamayı yavaş yavaş terk etmektedir.

Günümüzde genellikle ciddi, siyasi ve ekonomik haberler blok olarak, aktüel ve magazin haberleri de sola blok olarak sayfalarda yer alır. Ayrıca kısa haberlerden ve dikey yerleştirilmiş sütunlar sola blok hizalanır. Metin düzenleme biçimlerinden her iki taraftan blokla birlikte en çok başvurulan yöntem soldan bloktur. Satırların sol başları sabit kalmak üzere sıralanır (Çevik, 56). Sağ başları ise serbesttir. Dolayısıyla satır uzunlukları değişken olur. Sola blok, soldan sağa okuma sistemini kullananlar tarafından tercih edilirken, göz aynı başlangıç noktasına erişir ve satırlar arasında takip sağlar. Bu sistem sonraki satırın göz tarafından yeniden bulunması sürecini kolaylaştırır (İstek, 2004: 31; Uçar, 2004: 128). Soldan blok metin beyaz nehirlerin oluşmasını da önler.

Soldan ve sağdan blok sistemleri dar sütunlarda tercih edilir. Her iki blok sistemi de satırları uygunsuz yerden kesmeyi gerektirmez (İstek, 2004: 31). Satırların sağ da hizalanıp sol tarafta düzensiz bir dizgi oluşturduğu serbest blok şekli olan

sağdan blok, kalabalık bir sayfada biraz da olsa beyaz alan açmak için faydalı olur. Dikey haber sütunlarında sınırlı olarak kullanılabilir ama yatay yerleştirilmiş uzun metinlerde bu blok doğru değildir. Bu diziliş şekli dar sütunlardaki harf dizgisi için de idealdir. Çünkü sütunun darlığı önemsenmeksizin, kelime boşluk düzeni her zaman eşit olur. Ancak bu tür uygulamalarda dikkat edilmesi gereken nokta, serbest taraftaki satırlarda çok uzun veya çok kısa giriş-çıkışlar veya bunun tam tersi olarak az belirgin giriş-çıkışların oluşmasının blok görünümünü olumsuz yönde etkileyecek olmasıdır (Söker, 2003: 34).

Ortadan (simetrik) blokta satır uzunlukları değişkendir (Becer, 1999: 187). Çerçeve içine alınan, etrafı çizgiyle kapatılan, negatif yapılan veya altına zemin atılan yazılarda kullanılabilir. Böylece her iki tarafta oluşacak hizasızlık ortadan kalkmış olur. İlgi çekiciliğinden dolayı başlık ve ara başlıklarda başvurulan bir yöntem olmasına rağmen ortadan blokta göz, her defasında farklı bir satırbaşı noktasına dönüş yaptığından uzun metinlerde tercih edilmemektedir. Kısa sürelerde okunabilecek devamlılığı olmayan yazı tasarımlarında kullanılabilir.



Şekil 2. 31: Tam blok (a), Soldan blok (b), Sağdan blok (c), Ortadan (simetrik) blok (d), Serbest blok (e,f,g,h).

Serbest yazı düzenlemeleri belirli bir kural ve sistem gerektirmeyen düzenlemelerdir. Bloklardaki ve simetrik düzenlemelerdeki geometrik esaslar burada geçerli değildir. Bir bakıma simetrik olmayan (asimetrik) düzenlemedir. Bu tür yazı düzenlemeleri estetik ve işlevsel amaçlar için kullanılır. Uzun metinli yazılarda, bölüm ve kısımları birbirinden ayırıp, algılamayı rahatlatmak için tercih edilir. Bu tür

Son üç ayda cep telefonlarından yaklaşık 44.1 milyar dakika görüşme yapıldı

Avrupa'yı solladık

Serbest Blok
Satış gelirleri arttı



TEKNOLOJİ
SEHRIBAN KIRIÇ
kiri@cumhuriyet.com.tr

► Bu yılın üçüncü çeyreğinde 299 dakika olan abone başı ortalama aylık cep telefonuyla konuşma süresi ile Türkiye, 15 Avrupa ülkesi arasında ilk sırada yer aldı.

Yılın üçüncü üç aylık döneminde cep telefonlarından yaklaşık 44.1 milyar dakika görüşme yapıldı. Toplam trafik bir önceki döneme göre yüzde 1.3, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15.4 oranında arttı. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) 2012'nin üçüncü çeyreğine ilişkin "Elektronik Haberleşme Sektörü Pazar Verileri Raporu" yayımlandı. Raporda şu tespitlere yer verildi: Abone başına düşen aylık ortalama görüşme süresi Turkcell'de 251 dakika, Vodafone'da 343 dakika ve Avea'da ise 356 dakika

oldu. Bu yılın üçüncü çeyreğinde anılan SMS sayısı yaklaşık yüzde 10.5 oranında artarak 46 milyar 166 milyon adet oldu. 2011'de işletmecilerin başlattığı kampanyalar ile hızlı bir yükseliş yaşayan MMS sayısı ise bir önceki döneme kıyasla yüzde 7 oranında artarak 78.3 milyona yükseldi. 2012 üçüncü 3 aylık dönemde, bir önceki 3 aylık döneme göre SMS sayıları bakımından Turkcell'in SMS sayısı yaklaşık yüzde 13.4, Avea'nın SMS sayısı ise yüzde 4.8 artarken, Vodafone'nun SMS sayısı ise yüzde 13.5 azaldı. Üçüncü çeyrekte Turkcell'in abone başına aylık geliri 21.97 lira, Vo-

dafone'un 22.30 lira, Avea'nın ise 22.57 lira olarak gerçekleşti. Bu yılın üçüncü çeyreğinde toplam mobil trafik miktarı bir önceki çeyreğe göre yüzde 1.3 artarak 44.1 milyar dakika oldu. Sabit telefon trafiği ise bir önceki çeyreğe göre yüzde 10 azalışla 4.5 milyar dakikaya geriledi. Üçüncü çeyrekte Türkiye'nin büyüyen bir kısmını oluşturan 85.5 milyon mobil kullanıcı oluşturdu.



Internet abone sayısı 19.3 milyon

► Eylül sonu itibarıyla genişbant internet abone sayısı 19.3 milyona yaklaştı. Türkiye'de internet aboneliği 2012'nin üçüncü çeyreğinde, bir önceki 3 aylık döneme göre yüzde 5.6 artış gerçekleşti. Fiber, kablo ve özellikle mobil internet abone-lerinin artmasıyla internet abone sayılarındaki genel artış eğilimi de devam etti. Toplam internet abone sayılarının yıllık büyüme oranı ise yüzde 50.3 oldu. İnternet servis sağlayıcıları hizmetlerinden elde edilen gelir 1.1 milyar lira oldu. Alternatif sabit genişbant işletmecilerinin pazar payı 2012 üçüncü çeyrek itibarıyla yüzde 10.6 olurken, fiber ve kablo genişbantında TTNet'in pazar payındaki gerileme devam ederken yüzde 74.9 seviyelerine indi. Kablo internet hizmeti sunan işletmecilerin pazar payı yüzde 6.4 olurken, fiberin pazar payı yüzde 7.1 oldu.

► Türk Telekom ve mobil işletmecilerin yılın ikinci çeyreğinde net satış gelirleri bir önceki çeyreğe oranla yüzde 5 artarak 6.3 milyar liraya yükseldi. Diğer işletmeciler ise ikinci çeyrekte 1.7 milyar lira net satış geliri elde etti. Üçüncü çeyrekte toplam net satış gelirleri 7.9 milyar lira oldu. Büyü-leşmenin başından bu yana toplam teminümlü hizmet gelirleri yaklaşık 22.5 milyar lirayı buldu. Türk Telekom ve mobil işletmeciler, temmuz-agustos döneminde toplam 8.1 milyar lira yatırım gerçekleştirdi. Aynı dönemde diğer işletmecilerin yatırım tutarları ise 3.3 milyar lira oldu. Türk Telekom ve mobil işletmecilerin yılın ilk yarısında toplam 2.28 milyar lira yatırım yapmıştı. Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla toplam yatırım miktarı 3.65 milyar lira oldu. Diğer işletmecilerin ilk çeyrekte yüzde 15. ikinci çeyrekte yüzde 32 alan yatırımların üçüncü çeyrek itibarıyla yüzde 18 olarak gerçekleşti.

OpenTouch ile kurumların iletişimi kolaylaşacak

İletişim, çağrı merkezi ve veri ağları çözümleriyle 130 ülkede 250 bin aşkın işletmeye hizmet veren Alcatel-Lucent Enterprise, "İletişimde bir devrim daha" sloganıyla Türkiye pazarına OpenTouch çözümlerini sundu. Alcatel-Lucent Enterprise Türkiye Ülke Direktörü Çağlayan Nur, "OpenTouch ile kurumların ve iş profesyonellerinin işlerini istedikleri şekilde, istedikleri yerden, istedikleri cihazdan, tek platform üzerinden etkin biçimde yönetebilmesini sağlıyoruz" dedi.



LG'nin 84 inç Ultra HD TV'si Türkiye'de

LG 84 inç Ultra HD TV'sini Türkiye pazarına sundu. LG Electronics Türkiye Genel Müdürü Calvin Cho, LG 84 inç Ultra HD TV'nin tüketicilerin daha büyük ekranda 3D TV izleme yönündeki talepleri doğrultusunda geliştirildiğini söyledi. Cho "Bu ürüne devami ettiriyoruz" dedi. LG Ultra HD TV, geliştirilmiş Triple XD motoru sayesinde göze başına 8 milyon pikseli görüntü teslime ve Full HD TV panellerden dört kat fazla (3840x2160) çözünürlüğe sahip.

Acer'den yeni ultrabook

Acer'in yeni ultrabook modelleri Aspire S5 ve S7 ultrabook, Türkiye'deki teknoloji marketlerde yerini aldı. Acer Aspire S7 ultrabook, dokunmatik ekrana sahip ve 11.9 mm inceliğinde üretildi. Windows 8 işletim sistemi, 15 işlemci özelliklerini barındıran S7 ultrabook 499 dolar + KDV fiyatıyla satışa sunuldu. En kalın noktası yalnızca 15 mm olan, Aspire S5, 1.35 kg'den daha hafif. Windows 8 işletim sistemi kullanan S5'in satış fiyatı ise 1299 dolar + KDV olarak belirlendi.

Telefon Kütüphanesi iki milyon dakika dinlendi

Türk Telekom'un, İstanbul Kültür Üniversitesi'ne yaptığı bağışla, İstanbul Kültür Üniversitesi'ne bağlı Eğitim Laboratuvarı (GETEM) işbirliğiyle geliştirdiği ve görme engellilerin ücretsiz kitap dinleyebildiği Telefon Kütüphanesi, Dünya Engelliler Günü'nde birinci yılını doldurdu. Telefon Kütüphanesi'nde toplam kitap sayısı da 350'ye yükseldi. Türk Telekom Genel Müdürü Tah-

Aşkı internette arayanlar artıyor

Aşkı internette arayanların sayısı günümüzde hızla artış göstermeye devam ediyor. Arkadaşlık sitesi Siberalem.com, 12 yılda 15 milyonu aşkın üyeye ulaştı. Siberalem.com Yöneticisi Burcu Burhan, üyelerinin çoğunluğunu lisans mezunu, hiç evlenmemiş kişilerin oluşturduğunu belirterek "Yeni kaydettiğimiz üye sayısı geçen yıla göre yüzde 22 arttı" dedi. Siberalem.com üyelerinin yüzde 14'ü mühendislerden, yüzde 18'i ise bilgisayar-bilişim alanında çalışan kişilerden oluşurken, yüzde 10'u serbest meslekle uğraşan kişilerden, yüzde 23'ü öğrencilerden oluşuyor.

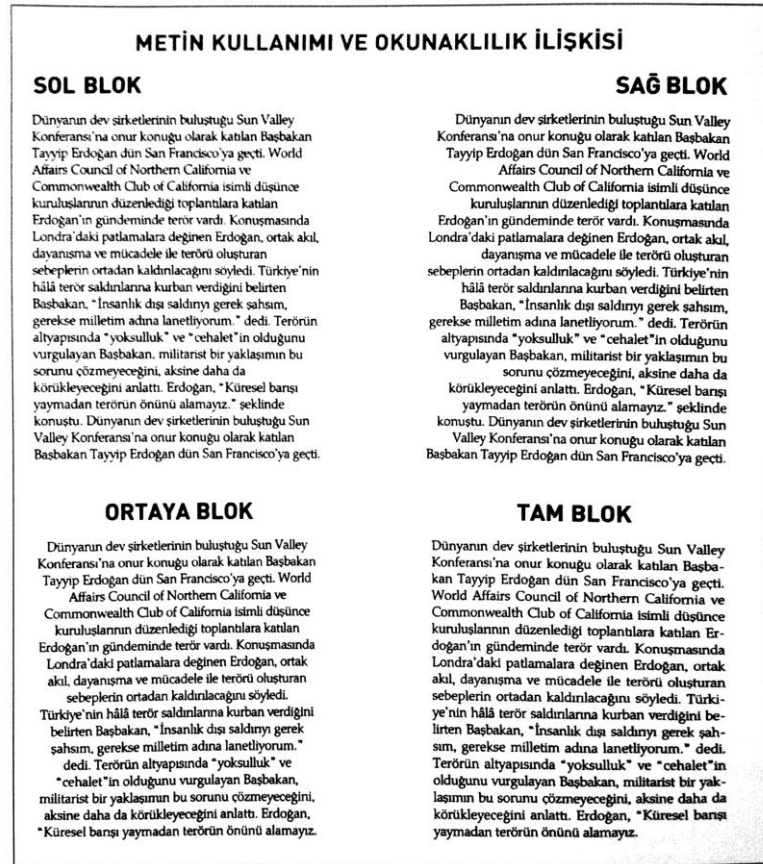


Düzensiz Blok

Şekil 2. 32: Gazete sayfalarına uygulanan serbest blok ve düzensiz metin örnekleri

Gazetelerin önemli bir bölümünü oluşturan metinlerde, harf seçimi oldukça önemlidir. Yapılan araştırmalar sonucu tırnaklı karakterlerle dizilmiş metinlerin tırnaksız düz karakterlere göre daha rahat ve hızlı okunduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır (Şeker, 2004: 47).

Gazete metinleri düzenlenirken; özellikle metin dizgilerinde okumayı kolaylaştıran tırnaklı karakterler seçilmeli ve gazetenin diğer metinlerinde de kullanılmalıdır. Gözü yoran aşırı kalın ve okumayı zorlaştıran ince harflerden, yoğun italik harf kullanımından kaçınılmalıdır. Tam ve soldan bloklu yazılar okunurluk açısından daha çok tercih edilmeli, metin alanı ve puntolama orantılı bir şekilde yapılmalıdır. Ayrıca harf okunabilirliğini sağlayan en iyi zemin rengi beyaz olduğundan ve okumakta rahatlık sağlaması açısından zemin tram değerleri %20'yi geçmemelidir. Satır aralarında gözü yormayacak bir beyazlık bırakılmalı, harf arası boşlukların -3'ten az ya da çok olmamasına dikkat edilmelidir. Gazetelerdeki metin sütunları 4 ile 10 arasında en ideali ise 6 ve 8 sütun olarak kullanılmakta ve bu değerden az olması okumayı zorlaştırırken, fazla olması estetiğin bozulmasına neden olmamalıdır. Sütunların genişliği yazı karakterinin punto değerine göre ayarlanmalı, büyük puntolu metinler daha geniş sütunlara yerleştirilmelidir. Sütun takibi okuyucunun karıştırmayacağı şekilde ayarlanmalı, metin içinde konturlu, alt çizgili gibi değişik stiller kullanılmalıdır.



Şekil 2. 33: Gazete sütunlarındaki metin blokları çeşitleri



Şekil 2. 34: Radikal gazetesinde sola blok, ortali blok ve sağ blok metin örnekleri

2.7.5. Fotoğraf

İlk fotoğraf karesinin insanlarla tanışması 1839 yılında gerçekleşmiştir. 19. yüzyılda ise gazetecilikte fotoğrafın kullanılmasıyla haberlerin daha gerçekçi anlatımı ve inandırıcılığı artmaya başlamıştır.

Fotoğraf, iletişim anlamında mesajı karşı tarafa aktarabilen en önemli öğedir. Aynı zamanda birçok mesajı içinde barındırdığı gibi gazete ve herhangi bir kitle iletişim ortamına da mesajın aktarılmasında önemli bir rol oynar.

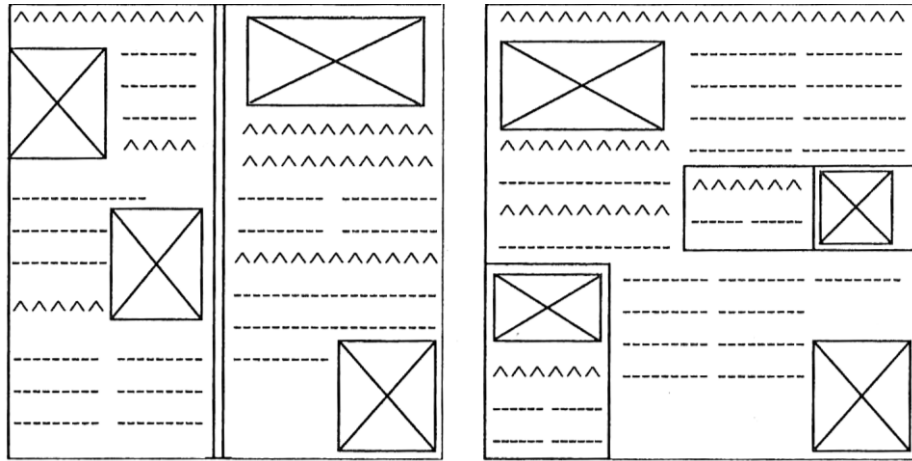
Gazeteler artık tasarımda başta fotoğraf olmak üzere görsel unsurlara özel önem vermeye başlamıştır. Bir araştırmaya göre Türkiye'deki gazeteler günde ortalama 100 fotoğrafla okurun karşısına çıkmıştır. ABD yayınlanan 300 gazete üzerine yapılan bir araştırmada ise gazetelerin özellikle birinci sayfalarında fotoğraf kullanımıyla ilgili elde edilen sonuçlara göre yüzde 42,5 birinci sayfada üç veya daha fazla fotoğrafa yer vermekte yüzde 48'i birinci sayfalarında her gün iki fotoğraf yayınlanır. Yüzde 98,4'ü baskın bir fotoğraf kullanır. Yüzde 24,6'sı baskın fotoğrafın yeri için belirli bir taslak kullanmazken yaklaşık üçte ikisi (% 67,5) baskın fotoğraflarını sayfanın ortasına yerleştirir. Ayrıca, son beş yıl içerisinde gazetelerin neredeyse yarısında (% 49,6) fotoğrafın boyutu büyüdüğü görülmüştür. Başlıklarla birlikte sayfada ilk dikkati çeken unsur fotoğraftır. Okur başlık, fotoğraf ve özetler dikkat ederken, haber metninin ise yüzde 25'i derinlemesine incelenir (Bıyık, 2000: 241-242).

Klasik sayfa düzeninde zorunlu olmadıkça kullanılmayan fotoğraf, ofset dönemiyle gelişen çağdaş sayfa düzeninde temel noktayı oluşturur. Hiç bir sayfanın

fotoğrfsız, tamamen yazıdan oluşmasına izin verilmez.

Bulvar tipi ve modüler sayfa düzenlerinde fotoğraf kullanımına büyük önem verilir. Aralarındaki fark bulvar gazetelerinde sayfadaki fotoğraf sayısı olabildiğince fazlayken, modüler düzende az sayıda olmasıdır.

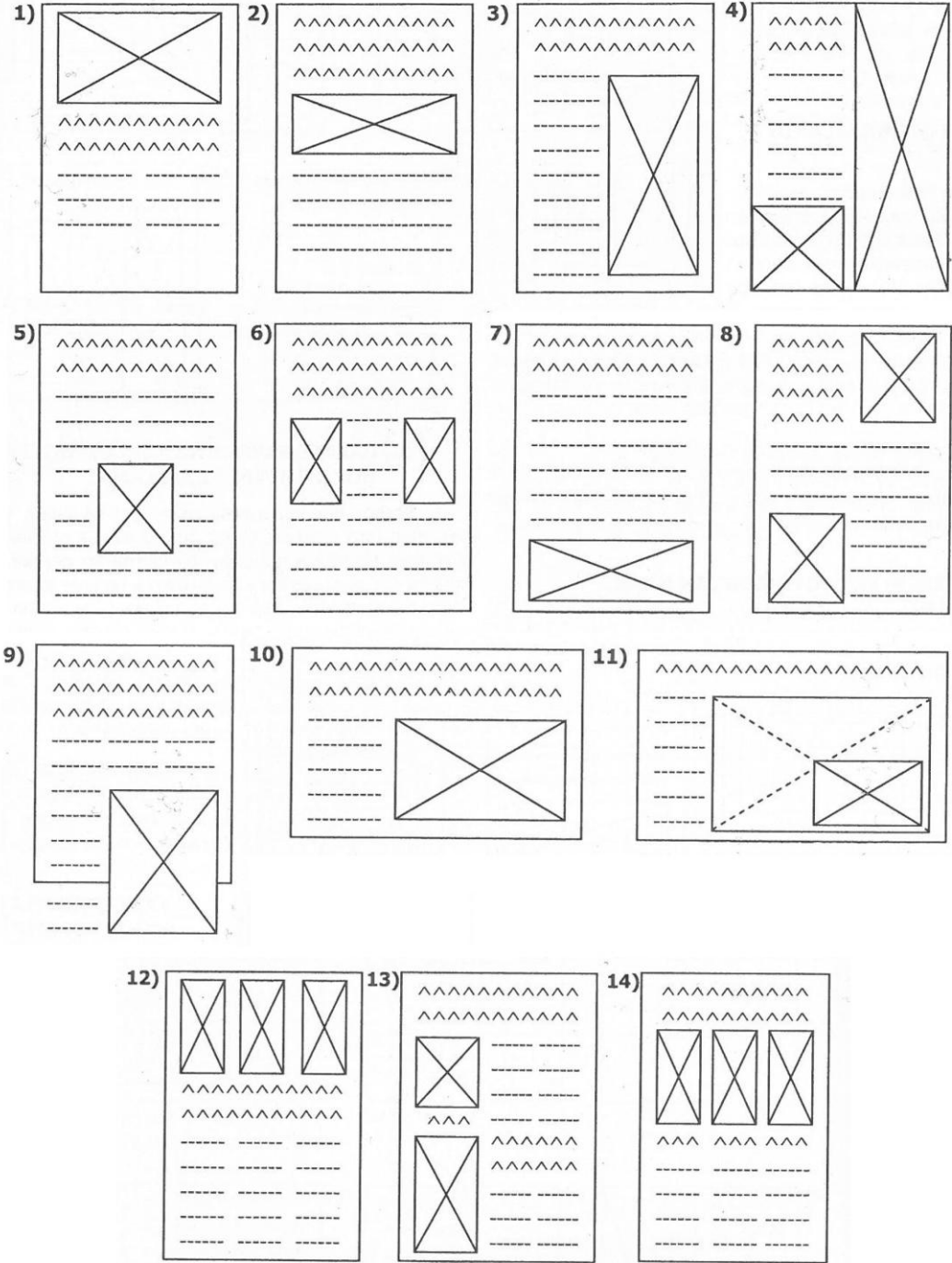
Gazete tasarımında sıkça kullanılan fotoğrafların gelişigüzel kullanılmaması gerekir. Belli kurallara uyulmadan sayfaya yerleştirilen fotoğraflar, estetik açıdan çekiciliği azaltır. Okuyucunun dikkatinin dağılmasına ve görsel karmaşaya neden olur. Örneğin; günlük bir gazete dikine katlandığında yukarıdan aşağıya doğru sütun boşluğu devam ediyorsa ve bu aralığı bir haber veya fotoğraf kesmiyorsa o, sayfa tasarımı açısından bir değer taşımaz ve iyi tasarlanmamış demektir.



Şekil 2. 35: Solda yanlış, sağda ise doğru uygulanmış sayfa tasarım örneği ('x' ile gösterilen fotoğraf '^' ile gösterilen başlık, '----' ile gösterilen ise metni ifade eder)

Fotoğraf seçerken, önce iyi bir fotoğrafta olması gereken belirginlik, sadelik, ritim, zıtlık, denge, oran ve büyüklük kriterlerine dikkat edilmelidir. Ayrıca fotoğrafın gazetede sorunsuz kullanılması için gazetenin üslubuna uygunluğu, haberin bilgi ve haber değeri, sanatsal değeri ya da niteliği, konuyu sunuşu ve çekim kurallarına uyumu, baskı yöntemleriyle basılmaya uygunluğu ve tekliği (başkasında olmayışı) de göz ardı edilemez kurallarındandır.

Haberi pekiştiren, ilgi uyandıran, kanıt niteliği taşıyan, canlı ve etkileyici fotoğraflar inandırıcılığı artırırken, gazeteyi zenginleştirir. Hatta öyle fotoğraflar vardır ki metnin anlatamayacağı birçok duyguyu okuyucuya yaşatabilir. Yani yeri geldiğinde fotoğraf metnin önüne geçer.



Şekil 2. 36: Fotoğrafların başlık ve metinle birlikte kullanım çeşitleri

Alman tasarımcı Kupper tarafından 60 denek üzerinde yapılan bir araştırmada deneklerin hepsinin gazete okumaya başladığında ilk olarak fotoğraflara bakmış olduğu, hatta haber metni okuyan bazı okuyucular birkaç satır sonra fotoğrafa geri dönmüştür. Deneklerin yüzde 60'ı 4 sütuna verilen 160 satırlık bir haberin sadece başlığını, yüzde 9'u giriş bölümünü, yüzde 4'ü metnin ilk 20 satırını okumuştur. Metnin tamamı ise denekler tarafından okunmamıştır (Şeker, 2004: 78-79). Dikey

yerleşim kullanılan gazetelerde daha çok, yukarıda büyük bir fotoğraf kullanma eğilimi vardır (Smith, 2004: 92).

Renkli fotoğraf, okuru daha fazla çeker ama içerik, boyut ve fotoğrafın yerleştirilmesi daha önemlidir. Sayfada renkli ve tek fotoğraf her zaman güçlü bir miktarda değildir (Onursoy, 2005: 144). Bu nedenle sayfa tasarımcısı fotoğraf kullanımında ve seçiminde dikkatli ve titiz olmalı, elindeki malzemeyi iyi analiz etmeli ve doğru şekilde aktarmalıdır.

Sayfa tasarımında fotoğraflar kadar arka planı ve çerçevesi renkleri de önemlidir. Eğer bir fotoğrafın arka plan rengi ya da çerçevesi fotoğraf içindeki baskın rengin yarı tonunda verilirse fotoğraf bu zeminden doğuyormuş gibi görünür. Ancak arka plan rengi fotoğraftaki baskın rengin zıt rengiyle verilirse fotoğraf ön plana çıkar ve üç boyutlu bir görünüme kavuşur (Garcia ve Stark, 1991: 23).

Fotoğraflar haber yazısının altında bulunmamalı, bunun yerine üstte veya haberin solunda bulunmalıdır. Fotoğraf yazının sağında bulunacaksa fotoğrafın diğer haberlerle karışmaması için haber ve ona ait fotoğraf çerçeve içerisine alınmalıdır.

Fotoğrafta haberi yansıtmayan gereksiz yerleri çıkartmak için teknik terimiyle kadrajlamak (çerçevelemek) gerekir. Fotoğraf kadrajlanacağı zaman; haberi en iyi şekilde anlatabilmek için fotoğraftaki önemli öğelerin saptanması, okurun ilgisini konudan uzaklaştıracak unsurların çıkartılması, görsel unsurların güçlendirilmesi için önemli öğelerin vurgulanmasına dikkat edilmelidir.

2.7.5.1. Fotoğraf Tasarım Stratejileri

Fotoğraf haberin vitrini, önemli unsuru ve tamamlayıcısıdır. Haberin kullanılma değerini artırır. Tasarımcının temel işi sayfa üzerinde fotoğrafların yerleşimi ile ilgili düzen unsurunu ortaya çıkarmaktır. Bunu sağlamak içinse şunlara dikkat edilmesi gerekir:

- Fotoğraflar sayfa tasarımında diğer öğelere oranla daha fazla söz sahibidirler (Schreider ve Raue, 2000: 137). Okurun dikkatini önce sayfadaki büyük fotoğraflar çeker. Bu nedenle fotoğrafı amacına uygun bir şekilde boyutlandırılmalı (Siebert ve Ballard, 1992: 3), sayfa ne kadar küçük olursa olsun A4 (21x29,7 cm) formatında olsa bile baskın bir fotoğraf kullanmaktan kaçınılmalıdır (Garcia, 1993: 187). Büyük

fotoğraflar küçüklere kıyasla daha güçlü etki yaratır, haberi daha iyi yansıtır ve daha fazla akılda kalıcılığı sağlar (Schreider ve Raue, 2000: 138). Bir sayfada iki büyük fotoğraf ise arzu edilmeyen bir durumdur; ikinci ya da üçüncü fotoğraflar daha küçük olmalıdır. Aksi takdirde okuyucunun gözleri bu fotoğraflar üzerine kayarak sayfaya olan ilgi dağılır (Schreider ve Raue, 2000: 138).

- Fotoğraflar sayfa üzerine hem üst hem de alt kısmı fotografik etkiyi görebilecek şekilde dağıtılmalıdır. Sayfada kullanılan fotoğraf sayısında aşırıya kaçınmamalıdır. Aksi halde her fotoğraf kendisine rakip olan fotoğrafla yarışma durumunda kalır. Sayının fazlalığı görsel kirliliğe neden olurken sayfada karışıklığa da yol açar (Sucu, 2003: 190-191). Sadece tek bir fotoğraf kullanıldığında durumlarda bu fotoğraf sayfada durdurucusu görevi üstlenirken, görsel etki merkezi haline de dönüşür (Garcia, 2002: 122) Birkaç fotoğraf kullanılacaksa farklı formatlarda olmalarına dikkat edilmelidir. Üst kuşakta dikey bir fotoğraf varsa, alt kuşakta daha küçük yatay bir fotoğraf tercih edilmelidir.
- Fotoğrafın en önemli işlevi, olayı farklı ve ilginç açılardan yansıtmasıdır. Tasarımda bir haberi anlatan birden fazla fotoğraf grup halinde verilebilir. Ancak bu haberi gerçekten ifade eden tek bir fotoğrafın yerine geçmesi için kullanılmamalıdır. Birbiriyle alakalı fotoğraflar grup halinde kullanılırken belirli bir sistem içinde düzenlemek gerekir. Fotoğrafları yataydan dikeye, büyükten küçüğe veya bunun tersi şekilde düzenlemek sayfa üzerinde kontrast özelliği sağlayacaktır (Garcia, 1993: 226).
- Haber içeriğini destekleyecek bir fotoğraf belirlenmeli mizanpaj buna göre oluşturulmalıdır (Siebert ve Ballard, 1992: 3). Her haber bir grafik veya fotoğrafı kaldıramayabilir. Gazetelerde fotoğrafların etkin bir şekilde kullanımı için anahtar unsur, fotoğrafçı, editör ve sayfa tasarımcısı arasında iyi bir çalışma ilişkisinin olmasıdır.
- Fotoğraf editöre alternatifler sunabilmelidir. Birçok tasarım imkânı sunan bir fotoğraf, tek bir şekilde kullanılması gereken fotoğrafa göre daha fazla dikkate değerdir (Garcia, 1993: 225). Editörün konuya dair büyük ve baskın bir görsel kullanmak istemesi halinde olay yerinin tümünü

içeren bir fotoğrafa ihtiyacı olacaktır. Detaylı fotoğrafları kullanacağı zaman yakın çekimler, tasarım stratejisine göre okurun hareketini soldan sağa yönlendirmek istediğinde ise yatay fotoğraflar kullanılmalıdır. Dikey fotoğraflar ise okurun gözünün sayfanın en alt kısmına çekmek ya da yatay fotoğraflarla bir karşıtlık oluşturmak için tercih edilir (Garcia, 1993: 221).

- Haberle kullanılan fotoğrafın hareket içermesine dikkat edilmelidir. Gazete tasarımında ön sayfaların bir numaralı sorunu hareket içermeyen, pasif fotoğraflardır (Garcia, 2002: 162). Sayfaya yerleştirilecek fotoğraf canlı, teknik açıdan da üstün nitelik taşımalıdır. Fotoğraf gazetenin biçimine, stiline uygun olmalı, haber değeri taşımalıdır.
- Sayfada ağırlık merkezi olarak fotoğraf kullanılması halinde, haber onun etrafına yerleştirilmelidir. Güzel ve iyi bir fotoğrafın büyük ve haber ile bütünlük içerisinde sayfanın ortasında verilmesi, sayfanın bir anda çekiciliğini artıracaktır. Ayrıca fotoğrafın katlama çizgisinin üstünde kullanılması tercih edilmektedir (Schreider ve Raue, 2000: 130). Sayfa yüzölçümünün 1/3'ü görsel unsurlardan oluşursa okuma da kolaylaşacaktır (Sucu, 2003: 189).
- Fotoğraf, bir metinle ilişkiyse, okur bu ilişkiyi mutlaka fark edebilmelidir (Schreider ve Raue, 2000: 137). Aksi bir durum söz konusu ise fotoğrafın ait olduğu metinle birlikte dikdörtgen bir blok oluşturulmasıyla sağlanabilir. İki farklı blok içindeki fotoğrafın birbirine dokunacak biçimde yakın yerleştirilmesi sorun yaratabilir. Böylesi bir durum okurda algı yanlışlığına neden olabilir. Algı yanlışlığına yol açacak tasarım mizanpajdaki en büyük hatalardan biri olup (Schreider ve Raue, 2000: 138) fotoğrafın çerçeve içine alınmasıyla engellenebilir.
- İkinci sayfadaki vurgu büyük ve dikey bir fotoğrafa ise üçüncü sayfada yatay bir fotoğrafın kullanılması gerekir. Bu uygulama diğer sayfalar için de geçerlidir. Birbirini takip eden iki sayfa arasında farklılık olması küçük boyutlu gazete (tabloid) önemli olmakla beraber, büyük boyutlu gazetede de anahtar bir rol oynar (Garcia, 2002: 102).
- Çok koyu, çok açık renkli, gri tonlamalı, bulanık ya da bakması zor olan fotoğraflar tasarımda tercih edilmeyen görüntülerdir. Sayfa üzerinde

düşük kalitede bir fotoğraf kullanmaktansa hiç fotoğraf kullanmamak daha iyidir (Garcia, 1993: 226).

- Çoğu insan, gazete okurken belirli bir düzen takip eder. Örneğin, bir fotoğrafa bakıp sonra da onunla alakalı açıklama amaçlı kısa başlığı ve metni arar. Portre fotoğrafları da dahil olmak üzere her fotoğrafa açıklama amaçlı kısa metinler konmalıdır (Garcia, 1993: 234) Okurun gözlerini fotoğraflara yönlendiren unsur beyaz alanlar olmalı, her zaman mevcut olan boşluklar tamamıyla kullanılmamalıdır. Örneğin, altı sütunluk bir alan içerisinde beş sütunluk bir fotoğraf kullanmak daha iyidir. Açıklama amaçlı kısa başlık metnlerinin fotoğrafların sol tarafına alınması, üst tarafta önemli ve değerli boşluk alan oluşturacaktır.
- Fotoğraflarla yazılar denk tutulmalıdır. Her iki unsur da okurun dikkatini çekme yönünden birbiriyle yarış içerisindedir. Eğer sayfa üzerinde öncelikli unsur yazılar ise koyu ve büyük halde fotoğraflar küçültülmelidir. Ancak, sayfanın vurgusu fotoğrafa bağlı ise, başlıkları küçültülüp koyulukları azaltılmalıdır. Böylece vurgunun fotoğrafta olduğu görsel olarak ortaya çıkacaktır. Haberin fotoğrafı, başlık ve metin ile birlikte sayfanın üst kısmına konulmalıdır. Eğer bu mümkün değilse fotoğrafa eşlik eden metin fotoğrafın sağına yerleştirilmelidir. Metin, fotoğrafın solunda kullanılırsa aralarındaki bağlantıyı okura belli etmek için haber ile fotoğrafı kutu içine almak uygun bir yöntem olacaktır.
- Fotoğraftaki fazlalıklar zaman zaman kadrajlanmaktadır. Ancak bunu yaparken manipülasyondan (Seçme, ekleme ve çıkarma yoluyla tasarımı değiştirme.) uzak durulmalıdır (Schreider ve Raue, 2000: 135). Montaj ya da rötuş yapılmış fotoğraflar mizanpajda tercih edilmez(Sucu, 2003: 90-93). Rötuş yapma ve farklı bir yön verme işlemleri orijinal fotoğrafın değişmesini gerektirir ki bu bir anlamda gerçeklerin de değiştirilmesi demektir. Fotoğraflarla ne kadar az oynanırsa, sonuç da o kadar iyi olur (Garcia, 1993: 232).
- Fotoğrafın rengi mesajının yanında ikincil bir rol oynar (Garcia, 2002: 205). Görsel etkiyi kuvvetlendirmek için, koyu fotoğraflar ve beyaz zeminleri yan yana kullanarak kontrast arttırılabilir. Fotoğraflar sayfa üzerindeki metnin ağırlığını kırmak için birer araç olurken, okurun

dikkatini habere çekmek için de işaret taşıdır (Garcia, 2003: 217).

2.7.5.2. Fotoğraf Alt Metinleri

Fotoğraf altı metinleri kendi arasında üçe ayrılmaktadır:

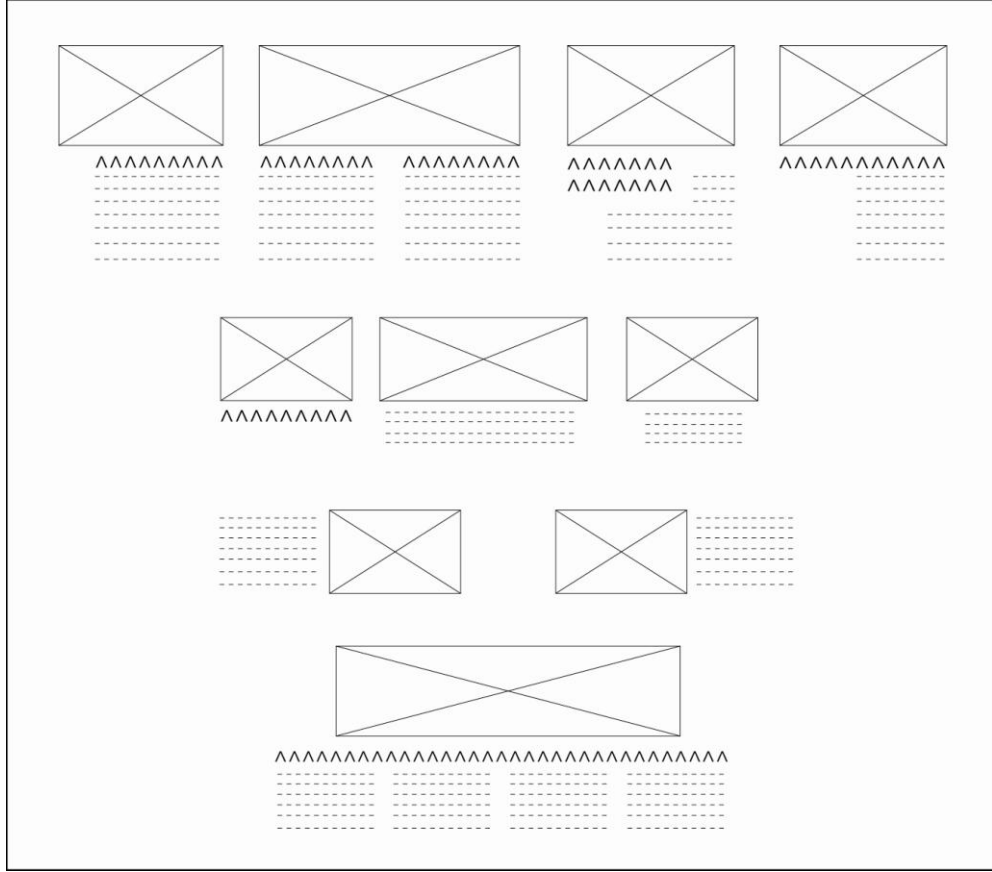
Fotoğraf Altı Haberleri: Fotoğraf altı haberde, haberin asıl unsuru metin değil fotoğraftır. Metin fotoğrafı anlatır. (Garcia, 2002: 166). Fotoğraf altı habere başlık konulmalı, metin için farklı bir karakter tercih edilmelidir. Fotoğraf altı haberlerin metni, fotoğrafın yüksekliğinin üçte birinden daha uzun olmamalıdır. Bir fotoğrafı açıklayan metin parçası beş ya da daha fazla sayıda satır gerektiriyorsa, bu durumda açıklama amaçlı oluşturulmuş kısa bir başlık yerine haber metninin seçilmesi daha uygun olacaktır. Aynı sunumun bir parçası olarak birden fazla sayıda fotoğraf kullanıldığında, her bir fotoğraf için ayrı kısa başlıkların yazılması gerekir (Garcia, 1993: 164). Herhangi bir haberle yayımlanmayan fotoğrafların, diğer haber metinleriyle karıştırılmaması için, sınırlarının çizilmesi, çerçeve içine alınması gerekmektedir. Fotoğraflar üzerinde yer alan üst yazının her zaman fotoğrafın arkasında kaybolma ihtimali bulunmaktadır. Bu nedenle haber metninin fotoğraf veya çizimler üzerinde kullanılması tercih edilmemektedir. Türkiye’de fotoğraf altı haber özellikle magazin ve aktüalite ağırlıklı haber sayfalarında uygulanmaktadır (Taş, 1993a: 62).

Fotoğraf Altı Başlık: Haber başlığı ve fotoğraflardan sonra, bir gazete sayfasında en çok dikkati fotoğraf altı yazı başlıkları çekmektedir (Garcia, 2002: 29). Araştırmalara göre okuyucular nadiren haber metnlerinin içine girmekte ve sayfanın diğer unsurlarını (başlıklar dâhil) ise sadece taramaktadır. Fotoğraf geniş, fotoğraf altı uzun ise mutlaka üstüne bir başlık konulmalıdır (Taş, 1993a: 62) Başlık puntosu haber metninden en azından bir punto daha büyük olmalıdır. Böyle yapmak yazının okunmasını daha kolay hale getirecektir. Başlık uzun olmamalı, fotoğrafla açık bir şekilde anlatılanları ya da haberle ilgili diğer başlıklarda ifade edilen mesajı tekrarlamamalı (Garcia, 2002: 29), bilgiye yeni bir şeyler eklemelidir. Eğer belirli bir haber metninin yanında bir fotoğraf var ise kısa bir başlık yeterli olacaktır. Başlık fotoğrafın içindeki kişiyi tanıttıcı, haber metnine dair bir giriş niteliği taşıyıcı ve bazen de fotoğrafın nasıl çekildiğine dair bir arka plan bilgisi içeren bir nitelikte

olabilir. Açıklama amaçlı oluşturulmuş kısa başlıklar, fotoğraftaki kişinin tanınmasını sağlayacak kadar basit olması gerekir. Özellikle fotoğraf okura açık ve net gelmiyorsa, fotoğraftaki kişinin ne yaptığını belirten kısa başlıklar tercih edilmelidir. Garcia'nın vurguladığı gibi en iyi kısa başlık, habere giriş niteliğini taşıyan, fotoğraftaki kişiyi tanıtan ve okuru takip eden haber metnini okumaya sevk eden türden olanıdır (Garcia, 1993: 237).

Fotoğraf Altı Yazı: Bazı fotoğraflar tek başına gerçeği anlatabilmesine karşın, çoğu fotoğraf altı yazı ile verilir. Çünkü okur fotoğrafın mesajını altındaki yazıyla anlamlandırır. Fotoğraf altı yazısı, haberin unsurlarını vermesi ve okuru metni okumaya özendirmesi açısından önemlidir. Fotoğraf, okurun sayfaya bakış yönünü belirler. Okur önce fotoğrafa, ardından fotoğrafla ilgili haber ve fotoğraf altındaki yazıya bakar. Fotoğraf altları, haber başlıklarıyla benzer işlevlere sahiptir. Araştırmalara göre sayfada ilk okunan bölümler arasında yer alır. Çünkü gazeteyi açan okur ilk olarak ana başlık ve fotoğraflara göz atar. Okurun bakışı, daha sonra fotoğrafın altındaki yazıya doğru kayar. Dolayısıyla titizlikle ve özenle formüle edilmeli, birkaç önemli bilgiyi içermeli ve her şeyden öte ait olduğu metne yönelik merak uyandırmalıdır (Schlapp, 2000).

Grafikler ya da illüstrasyonlar yazısız yayınlanabilir. Ancak fotoğraf altı yazıları okuyucuyu bilgilendirme açısından kullanılmalıdır. Genelde küçük punto ve açıklayıcı bir metin olarak yazılmalıdır. Haber metni ile verilen fotoğraflar ve olay fotoğrafları için kullanılırlar. Her birinin stili farklı olmalıdır. Yazı farklı fontta olmalı ve koyu stil kullanılmalıdır.



Şekil 2. 37: Fotoğraf alt başlığı ve yazıları uygulama şekilleri

2.7.5.3. Portre Fotoğrafları

Portre fotoğrafları haberlerde bahsedilen ya da sözleri aktarılan kişileri göstermek için önemli bir araçtır. Haberde ismi geçen kişi için hızlı bir referans noktası oluşturmaktadır. Sayfanın bütünü içinde göze batmamakta ve çevresindeki unsurları fazla etkilemeden enerji oluşturur (Garcia, 2002: 176). Normalde okunmadan geçilebilecek bir metnin dikkatini çekmesini sağlar (Gezgin, 1994: 49). Portre fotoğraflarında önemli olan kişinin yüzüdür. Fotoğraftaki kişi kolayca tanınmalıdır. Tasarımda tanınmayı zorlaştıracak fotoğraf ve kadrajlardan kaçınmak gerekir.

Portre fotoğrafları küçük halde kullanılmalı ve bir şablon oluşturulmalıdır. Böylece baskı boyunca bütün yüz fotoğrafları aynı boyutta olacaktır. Birkaç portrenin bir arada basıldığı durumlarda hepsinin eşit büyüklükte ve gözlerin aynı hizada olmasına dikkat edilmelidir (Schreider ve Raue, 2000: 135). Fotoğrafların bakış yönü ise sayfa içine doğru olmalıdır.



Şekil 2. 38: Vatan ve Cumhuriyet gazetelerinden portre fotoğraf kullanımına örnekler

Fotoğraf, ilk sütunun üzerinde olmamalıdır. Çünkü başlığı okuyan kişi haberin ilk giriş cümlesini bulmakta zorlanacaktır. Bunun yerine haber yazısının sağında kullanılmalıdır. Küçük baş fotoğrafı haberin içerisinde kullanılacaksa bu sütunların ortasında olmamalıdır. Çünkü bu haberin okunması sırasında kopukluk yaratacaktır. Bunun yerine ilk sütun olmamak kaydı ile diğer sütunların herhangi biri üzerinde olmalıdır. Fotoğraf sağda kullanılacaksa haberin fotoğraf ile bütünlüğünün sağlanması ve diğer haberlerden ayrılması için o haber fotoğrafıyla birlikte çerçeve içerisine alınmalıdır (Tiryakioğlu, 2012: 81).

2.7.6. Grafik, Çizim, İllüstrasyon, vb.

Gazetelerde metinleri, fotoğrafları tamamlayan görsel unsurların başında grafikler gelir. Metnin ya da fotoğrafın yetersiz kaldığı ya da kullanılmadığı zamanlarda tasarımcı çizim, grafik ve illüstrasyonlardan sıkça yararlanır (Şeker, 2004: 85). Hatta bazı bilgiler grafik dışındaki herhangi bir görsel unsurla anlatılamaz ya da eksik olarak açıklanır. Özellikle sayısal ifadelerde grafik kullanımı çok yaygın bir yöntem olarak kullanılır. Bu ifadeler tablolar, çizim, şekil ve fotoğraflarla anlatılır. Grafikler bir takım haberlerde zorunlu olarak öteden beri kullanılmıştır. Seçim sonuçları, fiyat bilgileri, borsa rakamları gibi verilerin tablolarla, grafiklerle açıklanması yoluna daima başvurulmuştur.

Grafik, çizim, illüstrasyonlar vb. görsel unsurlar kullanılırken; yerinde ve ölçülü olmalı, metin ya da fotoğrafın anlaşılabilirliğini arttırmak ve desteklemek



Şekil 2. 39: Zaman ve Today Zaman gazetesinin illüstrasyon kullanılarak hazırlanan sayfaları

Bilginin yazı yerine grafikle aktarılması yöntemine 'infografik (bilgi grafiği)' denir. Hem bilgi grafiklerinin hem de bu grafiklere dayanan sayfa düzeni anlayışının ortak adıdır. Gazetenin yaklaşımına göre ya metinleri destekleyen tarzda ya da özgün haber tekniği olarak gazetenin biçimlenmesinde rol oynarlar. İnfografiklerin kullanım amacı metin yoluyla zor anlatılan olayları, çizgiler kullanarak anlaşılır kılmaktır. Bir uçağın düşüşü, fiyat artışları, bir maçtaki ofsayt pozisyonu gibi pek çok olay infografiklerle aktarılabilceği gibi tablo, sunum ve şemalar da kullanılabilir. 1990'ların başından itibaren ise haritalar, gazetenin günlük ayrılmaz parçası olmuştur. Sadece hava durumunu bildirmek için değil, aynı zamanda cinayet, iş, siyaset, elektronik, doğal afetler, eğlence, spor ve askeri çatışmalar için de kullanılmaya, uluslararası ajanslar haberleri bilgi grafikleri ve haritalarla birlikte servise etmeye başlamıştır. Ancak infografikler, özellikle bu tarzı haber aktarımı

yöntemi olarak benimseyen sayfa düzeni yaklaşımında haberi tamamlayıcı bir unsur olmaktan çıkmakta, sayfanın temel malzemesi haline gelmektedir. Tamamı infografiklerle dolu gazete sayfalarının okuyucu açısından ne kadar bilgilendirici olduğu da tartışmalıdır. Çünkü okuyucunun infografiklere bakarken harcadığı sürenin sadece bir dakika olduğu bilinmektedir.

KANSER KAPINIZI ÇALMADAN SİZ ONU YOKLAYIN



İnsanlığa yaygınlaşan hastalık, veba ve virem gibi hastalıklarla eşgüd. Modern dünyanın korkulu rüyası ise kanser. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre kanser, 2010 yılında küresel olarak dünyadaki en ölümcül hastalık olacak. Sadece bu yıl, 'habır'ır sebebiyle hastalıkla mücadelede geçen yaklaşık 7 milyar. Tutar ise dünya genelinde yaklaşık 300 milyar dolar kanser. Türkiye'de her yıl 300 bin kişi kansere yakalanıyor. Son 5 yılda kanser ilaçlarına bütçelerinde bir katına çıktı. İlaç Endüstrisi İsviçreli Roche'nin (Roche) yönetti. Dünyaya güler önüne baktığı 2003 yılında Türkiye'de tüketiciler ilaçları

şükde 3,7 tiri onkoloji (kanser) ilaçlarını, bu rakam 2008'de yüzde 7,2'ye çıktı. 2008'in ilk 10 ayında kanser ilaçlarına harcanan para 720 milyon TL.

Kanser, başta erkeklerde başlangıcı ve yayılımı, referans, kontrolsüz olarak çoğalıp büyümeleri sonucunda meydana geliyor. İnsan vücudunda doğal olarak organlar birleşenler oluşuyor. Sağlıklı hücreler bölünümüne yeteneğine sahiptir. Ölen hücreleri yenileriyle ve yararlı olanları kullanılarak yenileriyle anavacı hücrelerle yenileri kullanılır. Fakat sonuç bölünemiyor. Sağlıklı bir hücre genellikle yerini ve görevini kabul bölünemiyor. Fakat kanser kanser hücreleri, bu birini kabul

bedel, kontrolsüz bölünmeye başlar ve çoğalıp. Benzerleri hücreleri (kanser) oluşturur. Hücreler normal dokuları salırlar. İçine zararlı, zararlı etkilere. Eğer kanser hücreleri oluştuğunda, tuzunca kanserli hücreler oluşabilir. Ancak bu hücreler diğer bölümlere geçebilir. Hastalığı yaygın ve ölümcül hücreler oluşabilir. Sigara, sağlıksız beslenme ve kullanılan ürünler de kanserleşmeye neden olur. Diyetler, kanserle mücadelede önemli rol oynuyor. Ancak iyi beslenme konusunda kanser riski 3 kat azalıyor. Prof. Dr. Etilim Topuz, kanserlerin korunması için önerileri şöyle açıklıyor: "Kanser riskini azaltmak için, kanser hücreleri, bu birini kabul

"Ardı olan tedavi değil, korunma ve erken teşhis. Kanserli bir koruma bir tedaviyi sağlar" diyor. Prof. Dr. İbrahim Özalp da, fast-food tipi beslenme, çevre kirliliği, sigara tüketimi ve kanserli yaşam tarzının kanserli yaşamı artırıyor olduğunu söylüyor. Prof. Dr. Mustafa Taşkın ise, belirli dönemlerde hastanelerde yapılacak taramalar kanser yakalanma riskini azaltıyor. "Belirli yaşlarda kanserli hastaların mortalite oranları düşüyor" diyor. "Belirli yaşlarda kanserli hastaların mortalite oranları düşüyor" diyor. "Belirli yaşlarda kanserli hastaların mortalite oranları düşüyor" diyor.

Hastalıklar: Çiğdem Acı / Hasta Çiğdem Hastalıklar: Çiğdem Acı / Hasta Çiğdem Hastalıklar: Çiğdem Acı / Hasta Çiğdem

KANSER TEDAVİSİNDE OLUMLU ETKİSİ OLAN YIYECEKLER

İkiçil bir antoksidan olan beta-karoten, en çok brokoli, karnavalbiber, havuç, kereviz ve turp gibi sebzelerde bulunur. Bu tür sebzelerin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, brokoli ve karnavalbiberin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Manzar C vitamini deposu olan manzar, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, manzarın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Domates, erlenkine profil, hücrelerdeki DNA'ya zarar vererek kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, domatesin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Kansere karşı etkili olan elma, antioksidan ve anti-inflamatuar etkileriyle kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, elmanın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

E vitamini için soya ürünleri, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, soya ürünlerinin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Kanserden koruyucu etkisi olan çay, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, çayın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Al kestanesi, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, al kestanesinin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Soya, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, soyanın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Acı biber, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, acı biberin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

KORUNMA İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

Çikolata ve kakao, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, çikolatanın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Hayvanlara bulaşan hormonlar kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, hayvanlara bulaşan hormonların kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Bez ve diğer tekstil ürünleri, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, bezin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Diş ve diş fırçası, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, dişin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Dudak ve dudak kremi, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, dudak kreminin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Alkol ve sigara, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, alkolün ve sigaranın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Çöp kutusu, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, çöp kutusunun kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Kanserden koruyucu etkisi olan çay, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, çayın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

Alkol ve sigara, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, alkolün ve sigaranın kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

HASTALIKTAN KORUYAN VE TEDAVİDE DİSTEK OLAN TAMAMLAYICI TIP

Tedavide ale özgü çözümler, kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, tedavinin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

EN SIK GÖRÜLEN TÜRLERİ VE TEDAVİLERİ

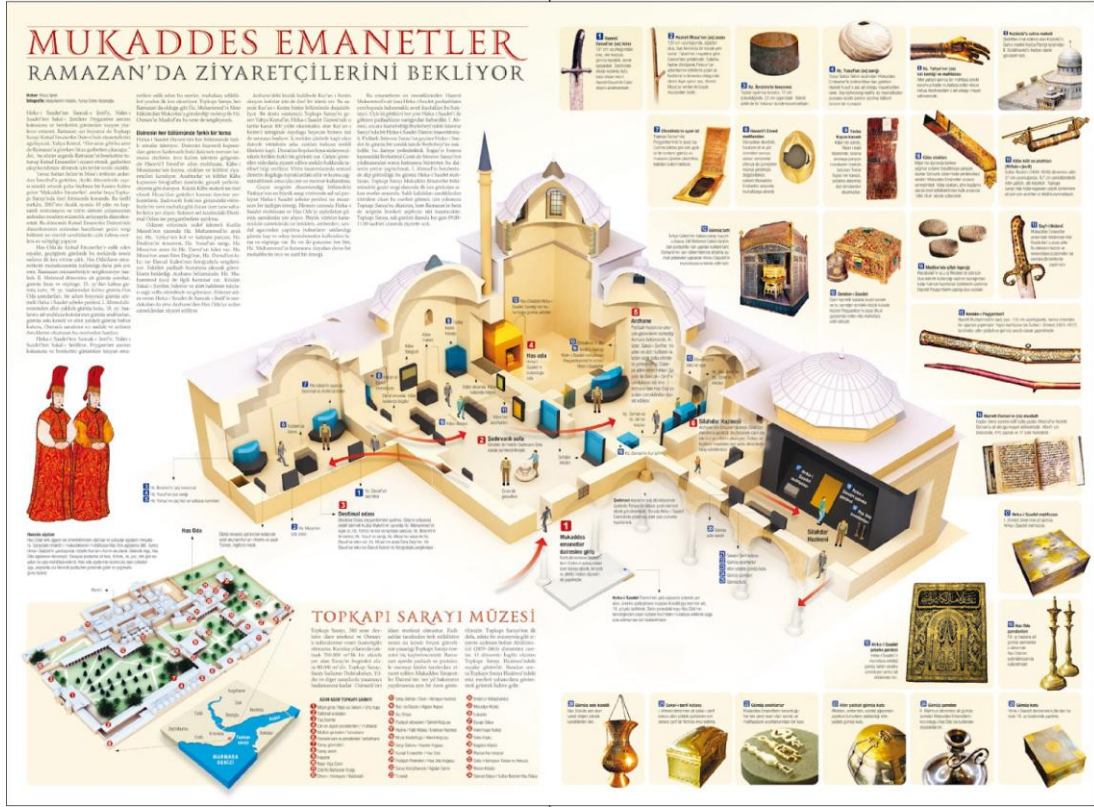
1) Meme kanseri: 10 kadından biri için görülür. Erken teşhis, tedavide etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, memenin kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

HANGİ YAŞTA HANGİ KONTROLLER YAPILMALI?

20-30 yaş kontrol aralığı 3 yıl: Kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, 20-30 yaş aralığında kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

40-50 yaş kontrol aralığı 1 yıl: Kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, 40-50 yaş aralığında kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.

50 yaş üzeri kontrol aralığı 3-6 yıl: Kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, 50 yaş üzeri kanserle mücadelede etkili olduğu düşünülmektedir.



Şekil 2. 41: Zaman gazetesinin iki tam sayfa infografik örneği

Karikatür anlayışı ise gazetelerde ilk defa Fransız ressam Charles Philipon tarafından, 1831’de Paris’te ‘La Caricature’ gazetesinde yayınlanmaya başlanmıştır. Bu durum İngilizler ve Almanlar tarafından da benimsenmesine neden olmuştur.

Karikatürlerin birinci kullanım alanı, haberi açıklayıcı ve tamamlayıcı tarzdadır. Bu türdeki karikatürler haber sayfalarında ya belli bir haberle ilgilidir ve o habere ait diğer malzemeye birlikte paketlenir ya da o sayfadaki genel konuya ilişkin bir içeriğe sahiptir. Her iki durumda da karikatür yer aldığı haberdeki konuya dayanır.

Gazetelerde, rutin sayfalar olarak adlandırılan eğlendirici, oyalayıcı haber dışı içeriğe sahip sayfalar da bulunur. Çizgi romanlar ve haberle ilgili olmadıkları durumda karikatürler bu sayfalarda yayınlanır.

Televizyon, fal, bulmaca, kadın, sağlık vs. konularını içeren sayfalar gibi çizgi roman ve karikatür sayfalarının da amacı haber sayfalarından farklıdır.

Her durumda karikatür ve çizgi romanların görsel malzeme düzenlemeyle ilgili kurallara uygun bir şekilde kullanılması sayfa düzeninin başarısı için gereklidir.

2.8.1. Renk

Amerikan medyasında renk kullanımı 1960'larda bir eğilim olarak başlarken 1980'lerde bir dönüm noktasına varmıştır. 1990'larla birlikte gazetelerin ise neredeyse tamamı renk kullanmaya başlamıştır (Garcia, 1993: 112). Türk basınında ise 1965 Hürriyet, 1966 yılında ise Tercüman gazetelerinin renk kullanmaya başlamıştır.

Türk gazetelerinde 1980'li yıllar boyunca uygulanan ve her haberin altına başka bir renkte zemin atma, beyaz zemin bırakmama ilkesine dayanan anlayış sayfayı boğmuş ve okunma güçlüğü yaratmıştır.

Gazetelerde renk kullanımı ofset tekniğinin kullanılmasıyla birlikte yaygınlaşmış, sayfaya hareket kazandırmak, rahatlatmak, vurgulamalar oluşturmak ya da okunabilirliği artırmak amacıyla renk kullanımına sıkça yer verilir.

1985 yılında yapılan (1990 yılında tekrarlanan) araştırmada bütün sayfalarda büyük fotoğraflardan sonra en fazla dikkati çeken unsurun renk olduğu ortaya çıkmıştır. Sayfanın alt kısmında hafif bir renk tonu ile yazılmış bir metin, üç sütuna üç inçlik bir fotoğrafın hemen yanında olmasına rağmen göz hareketlerini bulunduğu noktaya çekebilmiştir.

Gazetelerin sayfa düzeninde bilgisayarlı sisteme geçildikten sonra zeminin montajda atılmasından kaynaklanan güçlükler ortadan kalkmış, bir habere zemin vermek çok kolaylaşmıştır. Artık bilgisayar bilgisinin yanında, renk bilgisine de ihtiyaç duyulur.

Renk unsuru sayfa üzerinde gözün hareketini yukarıdan aşağıya doğru yönlendirebilir. Tamamıyla siyah ve beyaz sayfalarda göz harekeden fotoğraf üzerine yoğunlaşırken, renkli sayfalarda ise gözün dikkatini spot renk üzerine yoğunlaştırmıştır (Garcia, 1993: 118).

Araştırmaya göre okurlar, siyah beyaz yerine rengi tercih eder. Biçimleri, tipografiyi ön planda görünür kılar veya arka plana iter (Sağocak, 2005: 80).

Renk, grafik ya da çizelgenin belirli bölgelerini birbirinden ayırabilir, tasarım unsurlarını bir araya getirip gruplandırabilir. Bir metin bloğu belirli bir renk tonu üzerine (tramlı zemin) konularak diğerlerinden farklılaştırılır veya fotoğraflar renkli çerçeve içine alınır vurgu yapılır (Siebert ve Ballard, 1992: 24). Gazetelerde yer alan makale, yazı dizileri, logolar, karikatür ve illüstrasyonların kullanımında rengin etkisi büyüktür.



Şekil 2. 43: Gazetelerde yayınlanan illüstrasyonlarda renk kullanımı

Tasarımcı sayfaları oluştururken estetik açıdan renk unsuru da diğer ana unsurlarla birlikte bütünlük içinde ve abartmadan kullanılmalıdır. Her metne ayrı zeminler atarak sayfayı boğmak ya da renk kullanmadan sayfaları basit hale getirmek doğru uygulamalar değildir.

Renk kullanımı bir kural değil araçtır. Renk dikkati çeker ancak, görsel bilgi kazanımı sağlamaz. Editörler rengi okurun sayfadaki seyahatinde bir zenginlik olarak kullanabilirler. Ancak sayfadaki pozisyon, boyut, düzen ve fotoğraf içeriği önemlidir.

İçeriğin renkli olması, sayfadaki renklilikten daha önemlidir. Renk özellikle genç okuyucular için çekici olsa da metinleri vurgular ancak okunmayı arttırmaz (Garcia, Stark, 1991: 42).

Gazete için çok sayıda renk kullanımı bütünlüğü bozacağından, seçilen birkaç rengin dışına çıkmamaya özen gösterilmelidir. Fotoğraf veya illüstrasyon renklerini arka planda, zemin renginde veya metinlerde tekrar ederek tüm sayfa elemanlarını birbirine kenetler. Görsel etki merkezi ve denge göz önünde tutularak zemin oluşturulmalıdır. Kullanılan zemin rengi sayfa içindeki görsel malzemenin önüne geçmemelidir. Görsel farklılık için kullanılan zemin renkleri ince veya değişik kalınlıktaki çerçevelerle belirtilirler. Sayfa tasarımında zemin seçimlerine özen gösterilmeli, genelde açık tonlardaki zemin renkleri tercih edilmelidir. En yaygın

kullanılan zemin rengi %5 veya %10 değerindeki gri zeminlerdir. Bu değer %20'nin üstüne çıkmamalıdır. Her haberin altına zemin rengi atmak yanlıştır. Ayrıca gazete kullanacağı zeminler için tek renk belirlemeli ve her haberin altına başka renk uygulanmamalıdır.



Şekil 2. 44: Milliyet gazetesinde yer alan spot haberlerde mavi zemin kullanılmış yazılar ise zemin üzerine beyaz renkte yazılmış, ayrıca sağ üst kısımda siyah zemin üzerine dekupe edilmiş fotoğraf yerleştirilmiş, başlık ve metin beyaz renkte yazılmış ve bu alan içine uygulanmıştır.

Yanlış seçilen ve kullanılan renkler anlam kargaşasına yol açabileceği gibi sayfada da kötü bir leke görünümüne döner. Kullanılacak renk seçiminde rengin ne amaçla seçildiğine, rengin ne gibi bir etki katması istendiğine göre dikkatli düşünülmüş karar verilmelidir (Seçim, 1996: 61).

2.8.2. Çizgi-Çerçeve

Çizgiler ve çerçeveler, klasik sayfa düzeninde haberleri ve dikey sütunları birbirinden ayırmak ve sayfada görsel farklılık yaratmak için değişik kalınlıklarda punto ölçüleriyle kullanılmıştır. Çağdaş sayfa düzeninde ise görsel düzenlemeyi desteklemek ve haber gruplarını ayırmak için kullanılan çizgi ve çerçeveler, olabildiğince seçilerek ve az sayıda kullanılmıştır. Çizgi ve çerçeve tekrarı sayfa tasarımında monotonluğa yaratabilir.

Ofset uygulamanın ilk yıllarında ve bilgisayarla sayfa düzenine geçildikten sonra çizgi ve çerçevenin yanlış kullanımı yaygınlaşmıştır. Bilinç sayfa sekreterleri, yeni imkanların getirdiği değişik kalınlıktaki, desendeki ve renkteki çizgileri, süslü çerçeveleri kontrolsüzce kullanmışlardır. Ancak modüler sayfa düzenine yönelik sürdürükçe çizgi ve çerçevenin asıl amacına uygun kullanımı gelişir. Bu yüzden mümkün olduğunca sade ve gösterişsiz çizgi ve çerçeveler seçilmelidir.

Çizgi ve çerçeveler ana unsurları arka plana atacak şekilde gösterişli ve belirgin olmamalıdır. Süslü çerçeve kullanımı sayfaları boğduğundan tercih edilmemelidir.

Dikkati çizgiye toplamamak için, ince çizgiler tercih edilir. Köşeleri yuvarlak çerçeveler ve değişik şekillerden oluşan çizgiler daha çok magazin sayfalarında kullanılır (Sucu, 2003: 169).

Çizginin kalınlığı isteğe bağlıdır. Sayfa sekreterleri, çizgi ve çerçeveyi gazetenin görsel karakterine ve sayfanın durumuna göre kullanılabilir. Ancak yaygın anlayış, dikey çizgilerin 0,3 puntoyu, yatay çizgilerin ise 3 puntoyu aşmayacak kalınlıkta kullanılmalıdır.



Şekil 2. 45: Milliyet gazetesinde çizgi ve çerçeve örnekteki gibi kullanılmıştır.



Şekil 2. 46: Zaman gazetesi haberleri birbirinden ayırmak için çizgi-çerçeve yerine 'L' şeklinde gri boşluk uygulamıştır.

2.8.3. Beyaz Boşluk

Boşluk; yazı, görsel malzeme, çizgi, zemin gibi sayfanın öğeleri arasında kalan kısımdır ve sayfanın en önemli unsurlarından biridir. Mizanpaj, şekil ve boşlukla ilgilidir. İyi bir sayfa düzeni için boşluğun doğru kullanılması önemli bir husustur.

Beyaz boşluk; gazetelerde okunabilirliği arttıran, okuyucuyu rahatlatan, sayfaların boğulmasını önleyen, sayfadaki kalabalığı ve karmaşayı engelleyen bir uygulamadır.

Ünlü ABD’li gazete tasarımcısı Mario Garcia’ya göre; geleneksel anlayıştaki sayfa tasarımcılarının en çok beyaz boşlukları anlamakta güçlük çektiklerini belirtmektedir. Bu durumu beyaz alan korkusu olarak adlandıran Garcia, geleneksel tasarımcıların sayfaları, her türlü unsurun iç içe geçtiği bir sıkışıklıkta düzenlemesini eleştirmektedir. Ayrıca okurun tika basa doldurulmuş sayfalardan hoşlanmadıklarını, beyaz alanlar aracılığıyla yönlendirilmek istediklerini, beyaz alanların sayfadaki öğeleri birbirinden ayırdığını, düzen getirdiğini ve önemli olan öğelerin öne çıkmasını sağladığını belirlemekte ve beyaz alanların sessiz bir güç yaydığını vurgulamaktadır.

Beyaz gücü sağlamak için başlıkların, makalelerin etrafında boşluklar bırakılmasını öneren Garcia, metin yığılmalarını önlemek için her 8-12 satırda bir paragraf yapılmasını, zaman zaman sola blok tiresiz hizalamaya gidilmesini, dikdörtgen modüler sayfa düzeni uygulanmasını, alt alta ya da yan yana hizalanmış kısa haberler kullanılmasını ve mutlaka ara başlıklara yer verilmesini önermektedir (Schneider, Raue, 2000: 132-133).

Beyaz boşluklar verilirken; Gazete logosu, başlıklar, paragraflar, uzun metinler, fotoğraflar ve çerçevelerde beyaz boşluk kullanımına dikkat edilmelidir. Dengeli ve ölçülü beyaz boşluklar bırakılmalıdır. Kullanılacak boşluk mesafesi ise isteğe bağlıdır. Genellikle çizgi ve çerçeveye ayrılan haber gruplarının her iki tarafında da 0,3 cm boşluk bırakılmalı ve bütün sayfalarda ve haber grupları arasında bu değer kullanılmalıdır. Hatta iki satır halinde dizilen başlıkların satır arası da belirlenen genel boşluk standardına uygun bırakılmalıdır. Temel kural belirlenen boşluk değerinin sayfadaki tüm öğeler arasında daima aynı olmasıdır. Sayfayı düzenli ya da düzensiz gösteren etkenlerin başında, boşluğun doğru veya yanlış kullanımı gelmektedir. Boşluğun standart bırakılması düzenlilik izlenimi verir.

Bilinçsiz bırakılan boşluklar gözü rahatsız eder. Örneğin ünite sayıları dengelenmemiş iki satırın sonundaki boşluk son derece çirkin bir görüntü oluşturulur. Çok satırlı başlıkların kelimeleri arasındaki boşlukların tesadüfen alt alta gelmesiyle oluşan lezard denilen çatlaklar da rahatsız edicidir.



Şekil 2. 47: Habere başlığında lezard çatlaklı

Beyaz boşluklar, sayfada özellikle aşırı kalabalık veya tamamen gri alanlarda görsel bir rahatlık sağlar. Sayfa üzerindeki beyaz alan, figür, harf, şekil, yazı, şema gibi görsel öğelerden artakalan boş bir değil, bir şekildir ve diğer bütün şekillerde olduğu gibi tasarlanması gerekir. Beyaz alan oluştururken; kullanılacak alanın ne kadar olduğuna bakmak, harfler ile birine karşı nasıl duracaklarını iyi düşünmek gerekir. Ve bunların, bütün olarak nasıl duracağını iyi hesaplamak gerekir. Bir çalışma içinde bir sürü unsur olsa bile, yine de görüntülerden ve metinden uzak bazı boş alanlar zorundadır. Bu boşluk alan hem gözün yorulmasını engeller hem de görsel manada sonra gelen bir öğenin sırasını düzenler. Bu boşluklar, satır ve sayfaya düzen verirken, yazıyı diğer öğelerden ayırır. Gözü dinlendirir, okuru yönlendirir, rahat algılama sağlar, okunabilirliği artırır. Sayfadaki yetersiz beyaz boşluk karışıklık ve karmaşa yaratır, algılamayı güçleştirir. Sayfa üzerindeki fazla kalabalık kaliteyi azaltırken tasarımı sıkıcı yapmaya başlar.

Boşluklarla hem pozitif hem de negatif şekiller oluşturulabilirken, önemli bir şeyin etrafından çok miktarda boşluk bırakılarak da vurgu yapılabilir.



Şekil 2. 48: 1 Mart 2009 tarihli Cumhuriyet gazetesi medyaya uygulanan sansüre tepki olarak ilk iki ve son iki sayfasını beyaz boşluk olarak yayınladı.

3. GAZETE SAYFALARININ TASARIMSAL OLARAK İNCELENMESİ

3.1. Gazete Sayfa Tasarımının Okur ile İlişkisi

Göz kapaklarımız düzenli aralıklarla istem dışı kapanır, algılamayı keserek dinlenir. Bu nedenle de okuma eylemi kesintisiz bir süreç değildir. Göze tanıdık gelen gösterge gruplarını tanır ve daha zorlanmadan kavrar, tanımadığı ya da karışık göstergeleri de daha yavaş kavrar ve yavaş ilerler. Özellikle uzun ve bileşik sözcükler, sayı dizileri, alışılmadık kısaltmalar ve karmaşık cümleler kullanıldığında ilgi dağılır.

Gazete okuru gözüne çarpmayan bir haberin farkına varmaz, farkına varsa bile fotoğraf ya da başlık kendisini etkilemediği takdirde okumaz, metni okumaya başlasa bile konuyu beğenmezse ya da anlatımı beğenmezse vazgeçme eğilimini sürdürür (Onursoy, 2011: 18).

Gazetelerin hedefi, yüksek tiraj kadar etkili haberler vermek de olmalıdır ve okur aldığı gazeteyi okumalı, okuduğunu da anlayabilmelidir. Bu da kolay anlaşılabilen yazı ve diğer anlatım biçimleriyle sağlanabilir. Bir gazete haberi, dünyanın en önemli açıklamasını yapıyor olabilir, fakat onu anlamak için bir üniversite eğitimi gerekiyorsa, söz konusu haber toplam nüfusun yüzde sekseni atlanmış demektir.

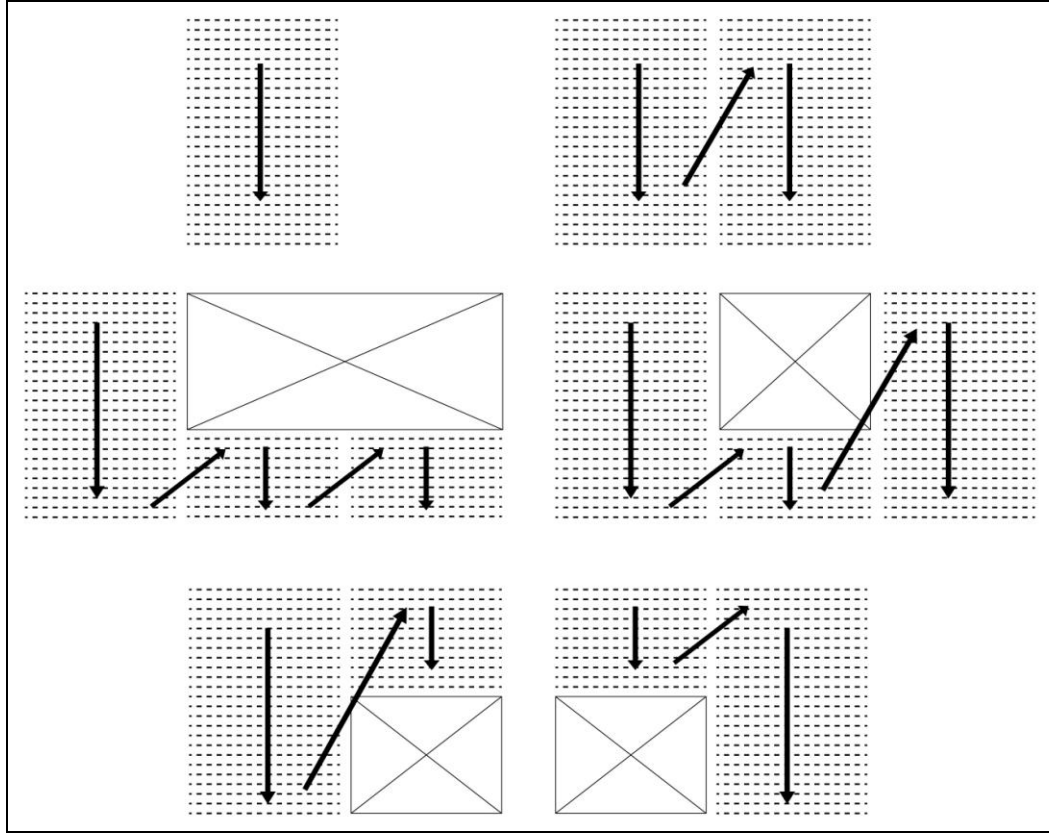
Mesaj iletimi, yazılan okunur kılan niteliklerin bir araya getirilmesiyle sağlanır. Haber ne kadar doğru ve anlaşılır olursa, okur haberi anlamak için o kadar az çaba harcayacaktır. Aksi takdirde haber hedefine ulaşamamış demektir. Haber 'dağınık enformasyon parçalarını okunabilir bir formatta bir araya getirilmesi sanatı' şeklinde tanımlayanlar bile vardır (Kara, 2005: 128). Bütün bu tartışmalarda öne çıkan kavram ise 'okunabilirlik' kısaca 'anlama ya da kavrama kolaylığı' diye açıklanabilir. Okunurluk yazı karakteri ve harf ölçüsüne bağlıdır.



Şekil 2. 49: Okunurluk ve algılanabilirlik açısından farklı puntolar, yazı fontları ve stilleri ile oluşturulmuş başlık ve sütun uygulaması

Okuyucuyu gazete almaya ve okumaya sevk eden en önemli faktörler sayfadaki organizasyon, uyum ve kolay okunabilirliktir. Yazı tipi, karakter büyüklüğü, satır aralarında bırakılan boşluk, paragraf tasarımı gibi özellikler ise okunabilirlikte önemli ölçütlerdir.

“Bir yazıyı okumada ve anlamada elde edeceği muhtemel başarıyı hesaplama yöntemi” olarak tarif edilen okunabilirlik formülü geliştirmek için ilk çalışmalar, 1800’lü yılların öncesine uzanır. Okunurluk sorunu ile ilgili ilk araştırmalar, 1790’larda Fransa’da yapılmıştır. Didot’un yeni tarz karakterleri ile eski stil Garamond karakterinin okunurluğunu araştıran çalışması Fransız Ulusal Basımcılar Birliği (French Imprimene National) tarafından yapılan bir sorguya dayanır. 1820’de Charles Babbage, bilimsel çalışmalarda sıralanmış figürlerin, rakamlara göre daha okunur olduğunu belirlemiştir. 1878’de, Emile Javals, gözün satır üstünde sıçramalarla hareket ettiğini, harflerin üst yanlarının, alt yanlarına göre okumaya daha fazla yardımı olduğunu belirlemiştir. Bu sonuçla Javals, harflerin alt uzanımları olmaksızın yeniden tasarlanabileceklerini önermiştir (Altun, 2000: 156).



Şekil 2. 50: Okuyucu gazete metinlerini okurken; ilk sütunu yukarıdan aşağı doğru okumalı ve diğer sütuna geçerken okumaya sütunun her zaman en üstünden başlamalıdır.

Kitson (1921) ise sözcük başına düşen hece sayısı ve cümle uzunluğu öğelerine göre yayınları karşılaştırmıştır. Kitson, iki heceden ızzın kelimelerin yüzdesini Amerikan gazeteleri; Chicago Evening Post'ta 13.2, Chicago American' da 7.7, Century dergisinde 13.5 ve American dergisinde 9.9 olarak belirlemiştir. Yirmi sözcükten daha uzun cümlelerin yüzdesini ise; Post' da 49, Chicago American' da 43.4, Century dergisinde 45.4, American dergisinde ise 33.5 olarak belirlemiştir.

Matthew Luckiesh yaptığı çalışmalarında okuma sırasında göz kırpması sayısını, harfin yeterince rahat okunamadığının göstergesi olduğu sonucuna varmıştır.

1960'lardaki araştırmalara göre, ortalama bir gözün performansı şöyledir: Dakikada okuyabildiği kelime sayısı 250-300, ortalama okuma genişliği 30.48-35.56 cm, odaklanması genişliği merkezde 4 harf, dış alanda 8-11 harftir (Altun, 2000: 157-158).

Okunabilirlik üzerine geliştirilmiş en ünlü formül Rudolf Flesch'e aittir. 1940'lı yıllarda ortaya attığı formülde Flesch cümlelerin ortalama uzunluğu,

sözcüklerin harf sayısı ve kişisel sözcük sayısı bağlamındaki hesaplamaları belirli katsayılarla çarpmış ve gösterge niteliği taşıyan “okunabilirlik ve anlaşılabilirlik” değerlerine ulaşmıştır.

Daha kolay okunma konusunda Flesch, AP muhabirlerine ortalama 19 kelime uzunluğunda cümle kurmalarını önermiştir. Time ve Reader’s Digest yıllar önce ortalama cümle uzunluklarını 17 ve daha az kelimeye indirmişlerdir.

Flesch, gazetecilere ortalama 19 sözcükten oluşan cümleler kullanmalarını önerir. Bu her cümlenin 19 kelimedenden oluşacağı anlamına gelmez. Cümle uzunluğunda farklılıkların olması, genellikle hepsinin aynı uzunlukta olmasından daha fazla tercih edilir. Fakat 19 sözcüğün hedeflenmesi gereken bir ortalama uzunluk olduğu anlamındadır. Çünkü cümlelerin kelime sayısı olarak uzunluğu 25 ve üzerinde ‘zor’, 29 ve üzeri ise ‘çok zor okunabilir’ metinler olarak yorumlanır. 21 kelime ve altı ise ‘kolay okunabilir’ nitelikte bulunur. Öte yandan 29 ve üzeri kelime sayısına sahip cümlelerin ‘can sıkıcı’, 21 ve altında kelimeye sahip olanların da ‘heyecanlandırıcı’ kategorisinde yer alır.

1940’lı yıllarda Gunning, United Press’te (UP) çalışmış ve üç hafta içinde ajans metinlerine ‘okuma kolaylığı’ getirmiştir. Gunning, 1943 yılında Flesch formülünün basımından bir yıl sonra 8 gazeteğe uygulamış ve “Gazetelerin topluma, yayınlanmış en zor okuma malzemelerinden bazılarını sunduğu” sonucuna varmıştır.

Lively ve Pressey (1923) Gray ve Jeary (1935) gibi ilk okunabilirlik çalışmalarında gazetelerden sıklıkla karşılaştırma amacıyla yararlanmışlardır. Washington Post’tan Charles Seib, popüler okunabilirlikteki iki unsurdan biri olan cümle uzunluğu üzerine bir çalışma yaptırmıştır. Seib’in 1976’da 3 Pazar gazetesinin ilk sayfalarındaki ortalama cümle uzunluğunu şöyle bulmuştur: Washington Star 31 sözcük, New York Times 33 sözcük Washington Post 38 sözcük.

Tipografi alanındaki en eski araştırma, Donald G. Peterson ile Miles A. Tinker tarafından yapılmış, tırnaklı (serifli) yazı türünün okunabilirlik açısından baskı da tercih edildiğini, italik harflerle basılmış sayfalar ise hem estetik açıdan güzel görünmediğini hem de okumanın zor olduğunu savunmuşlardır.

Aynı çalışmada tümü büyük harfler ile yazılmış kelimeler, küçük harflerle yazılmışlara oranla yüzde 30 daha fazla yer kapladıkları görülmüştür. Bu da okumak için harcanan zamanı etkiler. Bir kişinin, saniyede 4.74 büyük harf okuyabilirken, yine aynı sürede 5.38 küçük harf okuyabildiği belirlenmiştir. Tinker ve Paterson, normal küçük harfler ile koyu küçük harflerin okunma hızında bir farklılık

bulamamışlardır, ancak 224 okurdan yüzde 70'inin normal küçük harfleri tercih ederken, yüzde 30'nun ise koyu küçük harfleri tercih ettiğini açıklamıştır. Araştırmacılar küçük boyuttaki yazıların dar olan sütunlara yerleştirilmesi ve geniş boyutlu yazılara nazaran daha fazla boşluğa sahip olması gerektiği konusunda karar kılmışlardır. Uzun ya da kısa satırlar okunurluğu zorlaştıracaktır.

İsveçli bir yazar ve yazı uzmanı olan Ake Hallberg yaptığı araştırmada büyük harflerin küçük harflere nazaran daha fazla dikkat çektiği, ancak küçük harflere nazaran okunmasının da zor olduğunu tespit etmiştir. Hallberg'in diğer tespitleri ise şöyledir: Normal bir okur harfleri değil, kelimeleri algılar. Tire işareti kelime görüntülerinin bozulmasına ve okurun iki farklı görüntüyü bir araya getirmesine neden olacaktır. Bazı zamanlarda tire ile birleştirilmiş bir kelimenin ilk bölümü hatalı bir mantık yürütmeye neden olabilecektir. En iyi sütun genişliği 40 karakterdir. 30'dan daha az olan sütun genişliği durumunda sağ tarafı düzensiz olmalıdır.

Poynter Enstitüsü'nde (Gazetecilik üzerine çalışmaların yanı sıra okur üzerinde de 200'den fazla deney yapmışlardır) Eye Track araştırmalarında ortaya çıkan sonuçlara göre, okurların genelde gazeteye soldan sağa doğru değil de sağ köşeden okumaya başladığı sonra da sola doğru hareket ettiği gözlemlenmiştir. Araştırmalar, okurun sayfaya girerken editörün istediği yönlendirmeyi izleyerek sağ, sol ya da ortadan başladıklarını da göstermiştir (Garcia ve Stark, 1990: vi). Fevzi Yazıcı (Zaman gazetesi görsel yönetmeni) bu konuyla ilgili olarak şunları söylemiştir: 'Gözlüklere konulan özel bir kamera ile okurun göz hareketlerini tespit ediyorlar. Hepsi şöyle davranıyor: Önce büyük fotoğrafa bakıyor, sonra fotoğraf altına. Sonra ikinci fotoğrafa geçiyor. Sonra manşete bakıyor. Yani sayfa bitiyor ben hala o iri puntolu manşeti okumadım. Türk basını işte burada yanılıyor. O kadar iri yapmanıza gerek yok aslında okutmak için. Doğru fotoğraf veya bir imajla dikkati yakaladıktan sonra istediğiniz kadar yazıyı okutabilirsiniz.'

Poynter'ın başka bir araştırması için on altı tane yazı türü seçilmiştir. Bu seçilen yazı türleri, gazete yazılarının tarihsel gelişimlerine dair perspektifi temsil etmesi amaçlanmıştır. Test edilen bütün yazı türlerinden, Nimrod, Ionic No. 5, Imperial, Olympian, Charter ve Century Old Schoolbook okunabilirlik noktasında en iyi ilk altı karakter arasında yer almışlardır (Garcia, 1993: 68). Yazı karakterlerinin yaygınlığını okunabilirlik derecesini belirler.

3.2. Gazetelerde Birinci Sayfanın Tasarımı

Birinci sayfa, gazetenin vitrininin yüzüdür ve en önemli sayfasıdır. Gazetenin tüm içeriği ile ilgili kısa bilgileri verir ve okuru bu görüntüsüyle etkilemek için çaba gösterir. Haber değeri en fazla olan ve en çok kişiyi ilgilendiren haberlere yer verilir.

Günümüzde birinci sayfa gazetenin ve içeriğinin sunulmasında hala anahtar rolünü oynar. Ancak birinci sayfa birbiriyle ilgili ya da ilgisiz mesaj iletmek durumundadır. Yani sunuş tarzı ile mesajın önemi, okuyucuya anında iletilir.

Günümüzde birinci sayfa, yalnız günün haber ve fotoğraflarına değil, okuyucuların ihtiyaçlarına da cevap vermelidir.

Birinci sayfaya fazla haber koyulmamalı, sayfa boğulmamalı, ortalama 6-7 haber girilmelidir. Aynı zamanda değişken ölçülü ilanlara yer verilmemelidir. Sadece başlık yanına veya gazete sağ alt köşesine yerleştirilen sabit ölçülü ilanlar yayınlanır. Sağ alt köşedeki ilan da başlık yanında kullanılan ilan gibi sabit ölçülü ilandır.

Birinci sayfa düzenlenirken dikkat edilmesi gereken bazı kurallar vardır: Birinci sayfada önemli ölçüde kişisel veya yerel haberler bulunur. Ancak yüzlerce haber arasında en fazla 15 haber yer alır ki bu haberlere zor haber denilir. Yerel gazetede görev yapanlar için önemli olan bölge haberleridir. Diğer iç ve dış haberler birinci sayfada daha az yer almalıdır. Birinci sayfada kullanılan fotoğrafın kalitesi yüksek olmalı, belge değeri taşınmalıdır. Birinci sayfada içerideki haberlerin yer aldığı anons veya gündem kutusu olmalıdır. Bu özellik aynı zamanda sayfanın monotonluğunu da bozar. Birinci sayfa statik (durgun) değildir. Her zamanki değişiklik, okuyucuya hissettirilmeden yapılmalıdır. Çünkü okuyucu, aradığını nerede bulacağını bilmek ister. Ancak okuyucunun aradığı özellikler, 'içindekiler veya gündem' gibi değişiklikler uğruna harcanmamalıdır. Birinci sayfada monotonluk, koyu-açık, tırnaklı-tırnaksız harf kombinasyonları ile bozulabilir. Yeni birinci sayfa düzeni, daha yalın ve daha zarif tasarımı benimser; bu da çeşitli sütun genişlikleri kullanılarak gerçekleştirilir. Haritalar ve şemalar, birinci sayfanın önemli bir parçasıdır. Haberin esasını oluşturan güncellik ve sürati yansıtan birinci sayfa, son derece hareketlidir. Birinci sayfa tasarımcısı daha çok haber okumak isteyen okuyucunun, aynı zamanda haberlerin kolay izlenebilir olmasına dikkat etmelidir. Aynı zamanda günlük haberlerin iletilmesinde, renklerin daha sanatsal ve fonksiyonel olarak kullanıldığı bir mekandır. Yani renk, içerikli, uyumlu bir vurgulama aracı olmalıdır. Birinci sayfa gelecekte gazetenin daha iyi olacağı

izlenimini yansıtmalıdır.

Birinci sayfa tasarımında yapısal yaklaşım, içerik dikkate alınmadan haberlerin düzenli ve uyumlu tarzda organize edilmesini sağlar. Bu sistem en kolay yollardan biri olarak görülür.



Şekil 2. 51: Güneş gazetesinin birinci sayfa tasarımı

Ayrıca gazetelerin birinci sayfalarında farklı tasarımlara da yer verilmiştir. Karikatür ve illüstrasyondan yararlanılarak günün anlam ve önemini belirten özel birinci sayfalar hazırlanmış, bunlar tam sayfa olarak okuyucuya sunulmuştur.



Şekil 2. 52: Akşam gazetesinin bu uygulaması Mediacat tarafından 2012 yılının en başarılı birinci sayfası seçilmiştir.

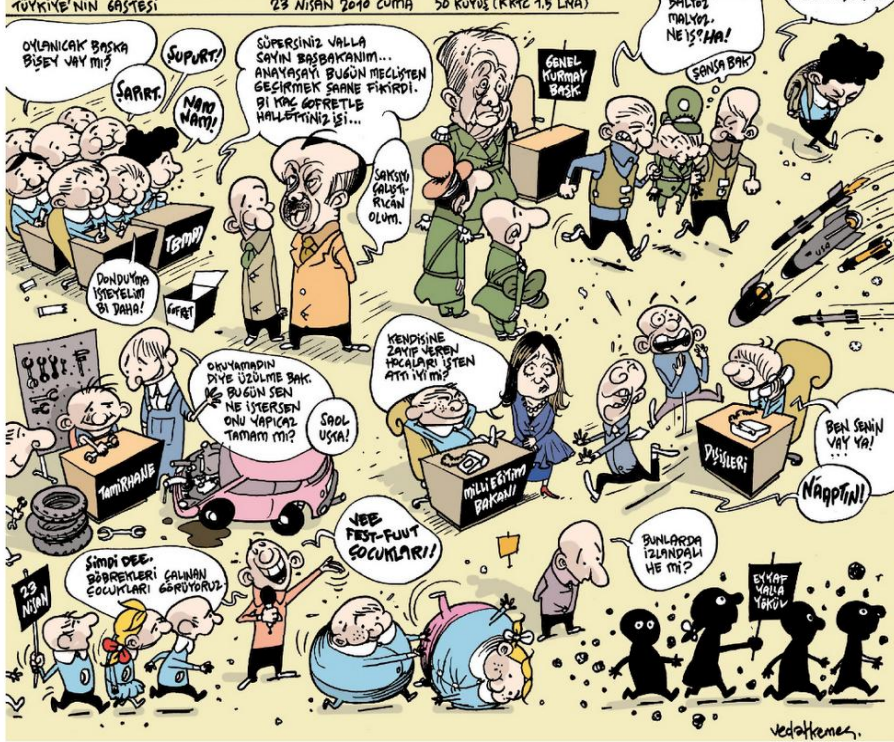
23 Nisan kutlu olsun



BUGÜN AKŞAM'LA HERKESE ÜCRETSİZ



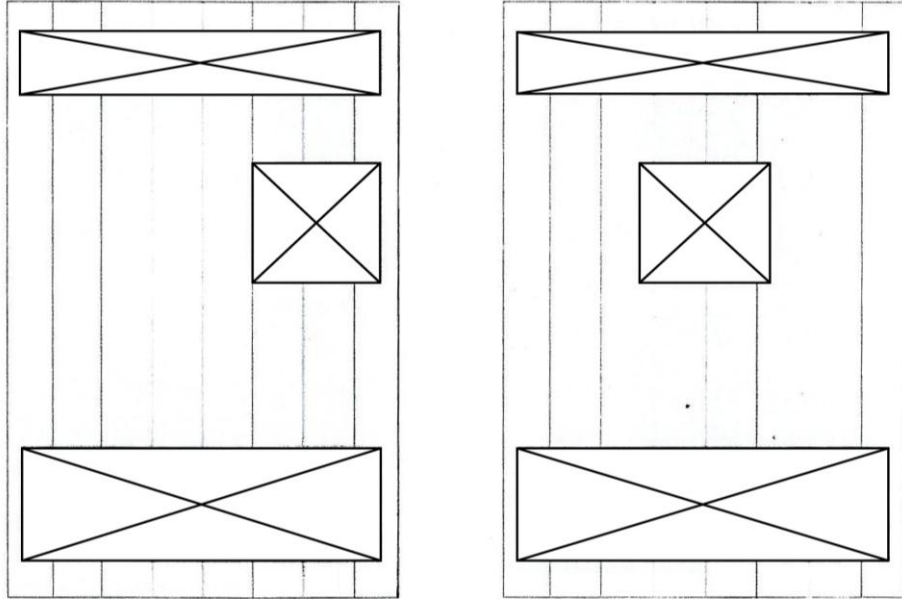
TÜRK BAYRAĞI



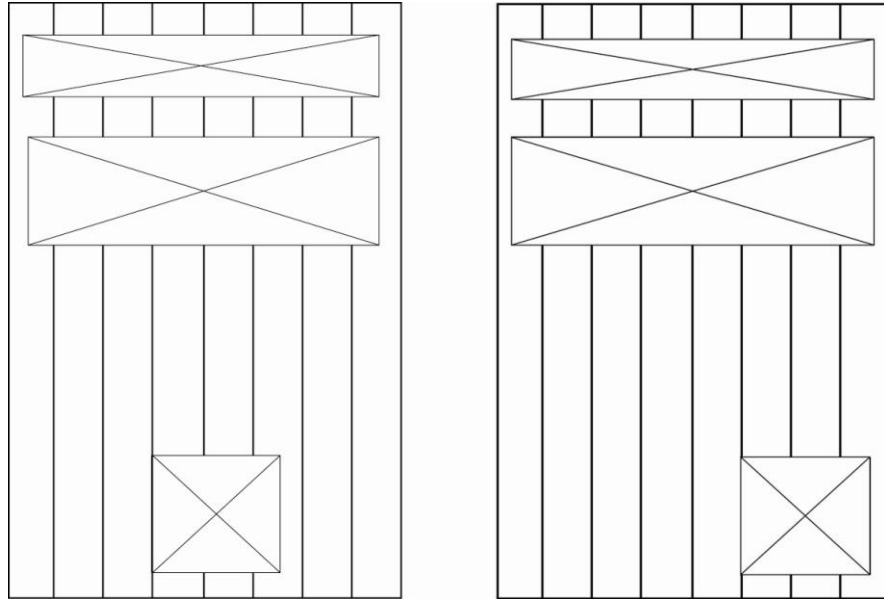
AKŞAM 23 NİSAN ÖZEL EKI İSTEMEYİ UNUTMAYIN

Şekil 2. 53: Akşam gazetesinin 23 Nisan'a özel birinci sayfa tasarımı

Birinci sayfada görsel unsurlar küçükten büyüğe, büyükten küçüğe, yataydan dikeye veya tersi yani dikeyden yataya şeklinde yerleştirilerek bir düzen oluşturulur.



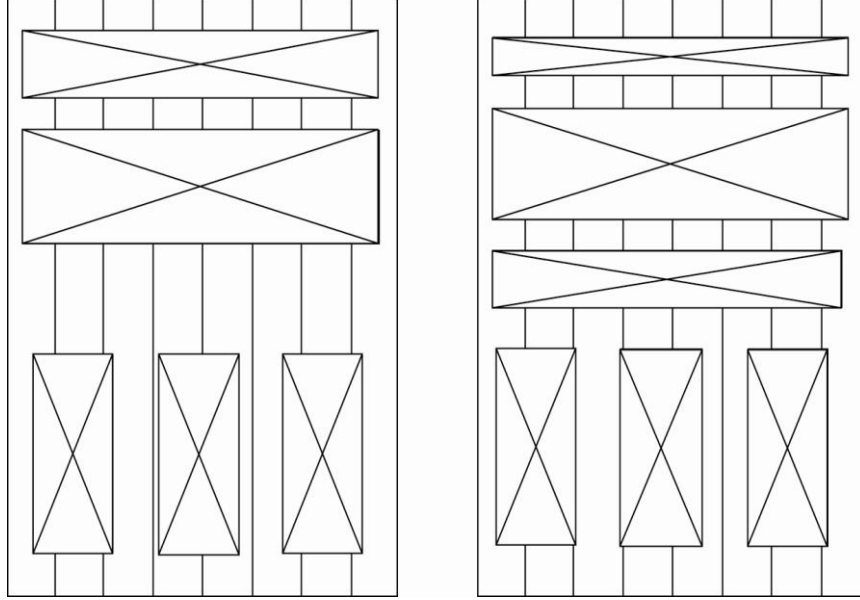
Şekil 2. 54: Küçükten büyüğe doğru sıralanan mizanpaj



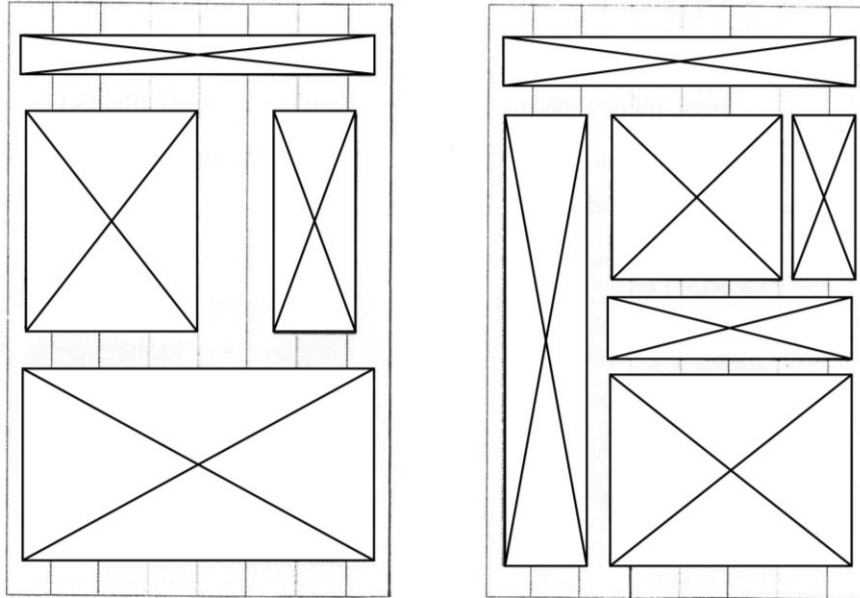
Şekil 2. 55: Büyükten küçüğe doğru sıralanan mizanpaj

Küçükten büyüğe yerleştirmede görsel etki merkezi sayfanın alt kısmına kayar. Sayfanın üst kısmına da küçük bir fotoğraf yerleştirilebilir. Bu da sayfada hareket algısına neden olacaktır. Büyükten küçüğe doğru tasarımda ise gazetenin katlama yerinin üstünde büyük bir eleman konularak okuyucunun dikkati buraya çekilir. Sayfada hareket imkânının kısıtlanmasına karşın, eğer bir haber veya fotoğraf geniş bir alanda kullanılmayı hak ediyorsa, bu seçenek uygulanır. Tasarımda katlama çizgisinin üstünde yatay, altında kalan kısım ise dikey yapıdadır. Eşit olmayan yapılara bölünen sayfa aşağıya doğru daralıyormuş izlenimini verir. Türkiye’de en

fazla kullanılan mizanpaj yöntemidir. Dikeyden yataya düzenlemelerde ise gazete kat yerinin üzerine kalan kısım dikey yapılara bölünürken, sayfanın altı, okurun bakışını soldan sağa sürükleyecek şekilde yatay yerleştirilmiştir (Güven, 1996: 27).



Şekil 2. 56: Yataydan dikeye doğru sıralanan mizanpaj



Şekil 2. 57: Dikeyden yataya doğru sıralanan mizanpaj

Çeşitli ülkelerde yayınlanan gazetelerin birinci sayfaları ile ülkemizdeki gazeteler arasında büyük tasarım farklılıkları bulunur. Ülkemizde gazeteler, sekiz veya dokuz sütunluk mizanpaj uygulamasını sürdürürken, dünya ülkeleri daha geniş sütunlar üzerinde çalışırlar. Ülkemizde gazeteler, birinci sayfalarını başlık, spot ve

fotoğraf ağırlıklı tasarlarken, sayfasına haber metni giren gazete sayısı oldukça azalmıştır. Ancak, dünyada yayınlanan gazetelerin büyük kısmı, sayfasında mutlaka habere geniş yer vermiştir. Bunun yanı sıra çok az sayıda bulvar gazeteleri, başlık ve fotoğraf ağırlıklı birinci sayfa tasarımı oluşturur. Ayrıca dünyada yayınlanan gazetelerin birinci sayfalarında, bir veya iki paragraflık küçük haberlere de yer vermişlerdir.

İster ülkemizde olsun, isterse dünyanın çeşitli ülkelerinde yayınlanan gazeteler de olsun, en büyük problemlerden birisini, devam sayfasına geçen haberler oluşturur. Yapılan araştırmalar sonucu; okuyucu, okuduğu haberin devamını herhangi bir sayfada aramak istememiş aksine okuyucu, okuduğu haberin devamını belli bir sayfada ve düzgün bir şekilde tasarlanmış olarak bulmak istemiştir.

Bir gazetenin birinci sayfasının formatı ne olursa olsun, günün haberi sayfanın görünüşünü belirleyen tasarıma göre şekillendirilmelidir. Birinci sayfada aşırıya kaçan gazetelerin bu aşamadaki en büyük gerekçesi, şeklin içeriğe hakim olmasıdır.

3.3. Gazetelerde İç Sayfaların Tasarımı

Son yıllarda tasarımcılar ve editörler birinci sayfadan sonra iç sayfalara da önem vermeye başlamışlardır. İç sayfalardaki bu değişim ilk olarak sütun sayılarını etkilemiş, reklam verenlerin tepki göstermesine neden olmuştur.

İnsan ruhuna hitap edecek ve onun ruhunu besleyecek olan iç sayfalardır. Birinci sayfa okuru yakalar, iç sayfalar ise okurun dikkatini canlı tutar (Garcia, 1993: 187). Bu nedenle Batı'da birçok gazete ikinci ya da üçüncü sayfaları, ikinci bir birinci sayfa gibi kullanılır. İkinci sayfada, birinci sayfada bulunmayan hem ulusal hem de uluslararası birçok haber bulunur ve okura bu haberler sunulur. Haberler bilgi grafikleriyle daha anlaşılır hale getirilir. Dikey ve yatay yapılarda kombine edilen bu sayfalarda yazıya daha az yer verilerek, görsel unsurlarla denge ve hareket sağlanır.

İç sayfalar başarılı bir mizanpajın gerçekleştirilmesinin en zor olduğu sayfalardır. Haber ve reklam, iç sayfaların tasarımında dikkate alınacak iki önemli unsurdur. Bir sayfa üzerinde bir reklamın var oluşu tasarımcıyı, okuru sayfanın içine çekecek grafiksel stratejileri kullanmaktan alıkoymamalıdır.

Sayfanın yüzde 90'ı reklam ile kapatıldığında, tasarımcının görevi habere ait

unsurları ‘ikinci derecede öneme sahip’ malzeme olarak sayfa üzerine yerleştirmektedir. Reklam alanı sayfanın yarısını kapladığı durumlarda ise haber için ayrılan boşluk dikey ya da yatay yapılara bölebilir. Bu ikisinden, yatay olanı ile çalışmak dikey olanı ile çalışmaktan daha kolaydır. Sayfanın üst yarısı reklama ait unsurlara dokunmaksızın vurgulanabilir. Reklamın blok halinde belli bir alanda olması ve kalan kısma fotoğraf ve yazı dengesinin oranlı kurulması gerekir. İç sayfa mizanpajı yapılırken görsel etki merkezi oluşturulmalıdır. Sayfa tek bir fotoğraf ya da fotoğraf ve haberdan oluşan bir paket etrafında çerçevelenmelidir. Ayrıca sayfanın diğer elemanları ile uyumlu bir ilan/reklam alanı oluşturulmalıdır.

İç sayfalar gazetenin bütünlüğünü bozmayacak şekilde olmalı ve genel mizanpaj dışına çıkılmadan hazırlanmalıdır. Kullanılan metin veya başlık fontları gazetenin diğer sayfaları ile farklı olmamalıdır. Yazı yoğunluğuna göre (özellikle fikir sayfaları için geçerli) kullanılan fotoğraf ve spotlar daha özel bir çalışma gerektirebilir.

3.3.1. Fikir Sayfaları

Fikir sayfaları, gazetenin okuyucusunu ikna edebilmek için, sesini duyurduğu yerlerdir. Güncel ya da felsefi konuların farklı görüşlerde tartışıldığı bu sayfalarda, yazılar, fotoğraf ve grafik unsurlarla desteklenir. Genellikle reklamsız olduğu için sayfa düzenlemesi kolaydır. Uzun bir makaleyi okunabilir kılmamanın en önemli yolu, bol miktarda boşluk alan ile makale çerçeve içine alınır ve fotoğraflarla etkin bir paket içinde sunulur (Garcia, 1993: 202). Metin ağırlıklı olduğu için bu sayfalar görsel unsurlarla desteklenir. Fikir sayfalarında çekiciliği arttırmak ve okumayı kolaylaştırmak için fotoğrafların yanı sıra illüstrasyon (resimleme) ve karikatürler kullanılır. Fikir sayfası tasarlarken değişen içeriğe göre mizanpajda esnek olmalıdır. İyi düzenlenmiş fikir sayfalarında okuyucu, aradığı içeriği bulabilmeli metinler rahat okunabilmelidir. Metin ve başlıklarda kullanılacak font seçimine dikkat edilmelidir (Taş, 1993a: 67-68).

İÜ Tıp Fakültesi ve CTF hastaneleri yıkılarak yeniden yapılacak. Proje 1.5 milyar TL'ye mal olacak

Türkiye'yi aşan proje

SİBEL BAHCETEPE

İstanbul Üniversitesi (İÜ) İstanbul Tıp Fakültesi ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi (CTF) yıkılıp yeniden yapılacak. "Dev Projesi" olarak adlandırılan projenin ön çalışmasının bir İtalyan firması tarafından yapıldığı, yeni hastanelerin nasıl olacağı, ne zaman biteceği konularının da bu yılın sonunda netlik kazanacağı vurgulandı. İÜ Rektörü Prof. Dr. Yunus Söylet, yaklaşık 1.5 milyar TL'ye mal olacak olan projenin Türkiye'de bugüne dek yapılmış en büyük iki hastane yenileme projesi olacağını, proje için TOKİ ile ön anlaşma sağlandığını, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın da bu konu ile ilgili gerekli izinleri verdiğini söyledi. Söylet, bin yataklı olması beklenen projenin yapımı sırasında hasta, çalışan ve hekimlerin çevredeki hastanelere dağıtılacağını, yenilerinin de kademeleli olarak gerçekleştirileceğini söyledi.

Üniversitenin teknolojik olarak yetersiz kaldığı ve depreme karşı dayanıksız olduğu gerekçeleriyle "yıkılması ve İkitelli'deki Olimpiyat Stadı'nın yanındaki bir arsaya yapılacak yeni binaya taşınması" fikri 6 yıl önce dönemin rektörü Prof. Dr. Mesut Parlak zamanında gündeme gelmiş, proje ertelemişti. Sağlık Bakanlığı da geçen günlerde Olimpiyat Stadı'nın yanında kamu-sözleşme ile yapılacak olan "Dev Sağlık Kampusu" için harekete geçti. Bu gelişmeler sürerken İÜ Tıp Fakültesi ve CTF binalarının ne olacağı da merak konusu oldu.

Konuyla ilgili sorularımıza yanıtlayan İÜ Rektörü Prof. Dr. Yunus Söylet, üniversite hastanelerinin aynı yerinde, kademeleli olarak yıkılacağı ve yapılacakları belirterek projesi "dev proje" olarak nitelendirdi. "Bu kadar büyük bir bedel gerektiren iki proje Türkiye'deki bugüne dek yapılmış iki hastane yenileme projesi olacak" diyen Prof. Dr. Söylet, her iki hastane binasının da yaklaşık 50 yıldır hizmet verdiğini, yıkılarak yeniden yapılmasının şart olduğunu anlattı.

Söz konusu iki hastanenin yılda toplam 2 milyon 300 binin üzerinde kişiye poliklinik hizmeti verdiğini anımsatan Söylet, bu hastanelerin taşınması ya da yerinde yenilenmesi konularında danışmanlık şirketlerine araştırmalar yaptırdıklarını, bilimsel ve akademik olarak çalışmalarda bulduklarını vurguladı. Prof. Söylet, "Araştırmalarımız sonrasında Türkiye'nin en büyük üniversite hastanesi olan İÜ Tıp Fakültesi Çapa Kampusu ve Cerrahpaşa Kampusu'nun yerinde yenilenmesinin en uygun çözüm olacağı konusunda raporlar elde ettik, çalışmalarımızı bu konuda yoğunlaştırdık" dedi.

Çapa ve Cerrahpaşa'nın yalnız hastane değil aynı zamanda çeşitli sağlık bilimi öğrencilerinin eğitim gördüğü, pratik ve uygulama yaptıkları anımsatan Söylet, bu nedenle her iki üniversitenin aynı yerinde yenilenmesine karar verdiklerini söyledi. Hastanenin yenilenmesi sırasında hastaların Esmef hastanesi, Sanatya hastanesi ve çevredeki diğer hastanelere dağıtılacaklarını anımsatan Söylet, hastanenin yapımı sırasında gerekli kaynağın da İÜ'nün İstanbul'un değişik yerlerinde geçişten tahsis olarak alınmış büyük arazilerin satışı ile planlandığını söyledi.



Sağlık çalışanları Tamgün Yasası başta olmak üzere pek çok uygulamaya tepki gösteriyor.

'Tamgün Yasası'nda sıkıntılar yaşanıyor'

AKP hükümetinin Tamgün Yasası'nı düzenleyen KHK ile özellikle CTP ve İÜ Tıp Fakültesi Hastanesi'nde çok sayıda akademisyenin 2 yıl ücretsiz izne çıkacağı bir kısmının da emekli olduğu belirtildi. Prof. Yunus Söylet, KHK sonrasında birtakım sıkıntıların yaşandığını ancak durumun yavaş yavaş stabilize olduğunu belirterek "Özellikli hasta grubunda, Türkiye'de çok az sayıda bulunan özellikle hocelelarımızın kaybindan dolayı birtakım sıkıntıları hastalar yaşıyor, yaşamaya da devam ediyorlar. Bu konuda gerek hükümetin gerek YÖK'ün Tamgün Yasası'nın yeni şekli konusunda çalıştığımı biliyorum. Ümit ediyorum ücretsiz izne ayrılan hekimler bu değişikliklerin ardından üniversitelere geri dönecekler" dedi. Söylet, KHK sonrası İÜ Tıp Fakültesi'nden 375 klinik hocasının 12'sinin erken emekli olduğunu, 97'sinin de 2 yıllığına ücretsiz izne ayrıldığını, CTF'de de toplam 428 akademisyenden 17'sinin erken emekliliğe ayrıldığını, 76'sinin ücretsiz izinde olduğunu da sözlerine ekledi.

Taşeron işçiler çalışamayacak

İÜ Tıp Fakültesi ve CTF'de çalışan taşeron işçilerin işten çıkarılmaları ve işçilerin mücadeleleri ile ilgili Rektör Yunus Söylet, hizmet alımı ile çalışan sağlık personeli ile ilgili kanunların değiştiğini, bu nedenle taşeron işçilerin çalışamayacağını, çalışanların 4B'ye geçmek zorunda olduğunu söyledi. Söylet, 2011 yılında 1188 4B kadrosunun açıldığını anımsatarak "Yasa gereği KPSS'isi olan herkese açık olmak zorunda. Bu nedenle yüzde 26'sı dışarıdan alındı. Yani 311 kişiye dışarıdan iş verildi, 877 taşeron çalışan İÜ'lü de 4B'ye geçmiş oldu. Rektörlüğüm döneminde çalışan insan sayısı da arttı" dedi. Söylet, "Taşeronla insan çalıştırmayı kölelik olarak görüyorum. Mart ayı sonunda sözleşmeleri biten yaklaşık 400 taşeron sağlık çalışanının iş akdi bizim terçihimiz ve yetkimiz dışında sonlanmış olacak. Bu yasal zorunluluk" açıklamasında bulundu.



CTF'nin 170 dönüm, Çapa'daki İÜ Tıp Fakültesi'nin de 110 dönümlük alan üzerinde kurulu olduğunu anlatan Söylet, her iki üniversitenin de eski şehir denilen İstanbul'un en merkezi yerlerinde olduğunu, bu nedenle binaların yıkılarak yenileme işlemleri sırasında çok sayıda izin alınması gerektiğini dile getirdi. Söylet, her iki kampusta da 4 adet tarihi yapı olduğunu ve onları koruyacaklarını kaydetti.

'Modern ve çağdaş bir hastane olacak'

Hastanelerin yıkılarak yeniden yapılması aşamasına gelindiğinde en önemli konuları buralarda tedavi gören hastalar, eğitim gören öğrenciler ve akademisyenler konusunu oluşturuyor.

Prof. Dr. Söylet, yeni hastane binası yapılırken, hastaların ve çalışanların en az mağdur olmasını hedeflediklerini vurgulayarak, Türkiye'nin en çok yatak kapasitesine sahip ve ilk sınıf hekim kadresinin büyük kısmında yetiştirmiş fakülterinin çalışmalarını aksatmadan kendilerini yenilemek zorunda olduğunu önemine dikkat çekti.

Hastanelerin yeniden yapılmasının yaklaşık 1.5 milyar TL'ye mal olacağını dile getiren Prof. Söylet, şu an hizmet veren binaların birbirinden kopuk olduğunu, hastaların bahçelerde perişan olduğunu, otopark gibi çok temel sorunların devam ettiğini altını çizerek sunları söyledi:

"Böylesine büyük bir proje tabii ki Ankara'daki karar vericiler açısından da ciddi bir çalışma yapılmasını gerektirir. Bu çalışmaları tamamladık. TOKİ ile ön anlaşma imzalandı. Öncesinde avan (ön) proje ya da master plan denilen hazırlık yapılması gerekiyordu. Yeni binayı, eskisi çalışmaya devam ederken nasıl yapacağız, nereden başlayacağız, kaçta bölüceğiz, önce hangi binaları yapacağız gibi... Yeni yapılanlarda modern ve çağdaş bir hastane istiyoruz.

Bunun içinde Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bu projemizi avan projeye izin verdi, maddeli kaynak sağladı. Avan projenin ihale şartnamesindeki en önemli konu şehir içinde böyle büyük kampluların yapılmasıydı. Proje için dünyanın birçok ülkesinde farklı merkezleri uzmanlarla gezdik. Ben hayallerimde her şeyi bitirdim. Kafamızda ve hayallerimizde bildiğimiz projeyi gerçekleştireceğiz. Komşuların ne kadar çok hasta ve öğrenci talebinin olduğunu düşünürsek sağlık turizminin olduğunu düşünürsek, 5 milyar dolar girdi sağlayacak bir proje bu."

başlıklarla (finans, para-borsa vb.) ayrı bir iç düzenlemeye gidilir. Bununla yetinmeyen birçok gazete ise okuyucularına iş hayatı ile ilgili ekler de sunar.

Ekonomi sayfaları, tabloların, grafiklerin ve ilanların bol bulunduğu sayfalardır. Bu nedenle haber yerleştirmek için kullanılacak alan çoğu zaman sınırlıdır. Sabit unsurların yerleri oldukça önemlidir. Özellikle günlük olarak değişen unsurların (döviz, borsa, altın vb.) yerlerinin değiştirilmemesi sürekli okuyucuların aradıkları bilgilere kolay ulaşabilmeleri açısından önem taşır.

SINIR SAVAŞI!
JAPONYA Maliye Bakanı Jun Azumi, 25. ve 26. yaşlardan itibaren öğrenim görmeyen öğrencilere vergiyle karşılaşıyor. Yeni tarif uygulanan 19 yaşındaki öğrencilerde 2009'da yüzde 10'lu seviyeye kadar düşürülmüş maddeler emmiy süzülme etmemek için, Japon vergi maddelerini yeniden gözden geçiren komisyonun raporunu bekliyor. Yeni komisyonun raporunu bekleyen öğrenciler, 2009'da yüzde 10'lu seviyeye kadar düşürülmüş maddeleri emmiy süzülme etmemek için, Japon vergi maddelerini yeniden gözden geçiren komisyonun raporunu bekliyor.

Ekonomi

Ekonomi Editörü: ONUR DEMİRERİSAR

Döviz: 1.7980 TL EURO Döviz: 2.4570 TL C.ALTINI Döviz: 660.00 TL
Onceki: 1.7630 TL Onceki: 2.4610 TL Onceki: 655.50 TL

Tarih	MKB 100
21	56,792
22	56,278
23	56,259
24	55,469
25	56,278
26	56,278
27	57,042
28	56,278
29	56,278
30	56,278
31	56,061

KOMŞU'NUN KRİZ İLACI TÜRKİYE'DE

Yunanistan'da esnafın umudu Türk turistler oldu. Diğer Avrupalı turistlerden üstün gelen Sakız Adası esnafı, Türk turistleri çekmek için Türkiye'deki ulusal gazetelere, bozuk bir Türkçe'yle ilan verme yoluna gitti

AKŞAM'ın 'Bizde olsa hepsi batık' manşetine BDDK yorumu... 'Yığınla bankanın biriktirecek bugünlere geldi' diyen Başkan Tevfik Biğin'e bankalar da tam destek verdi: Avrupa'da bir BDDK olsa bankalar asla sorun yaşamazdı

Gelin ev sahibi olun

SAKIZ ADASI'NA 'Gelin ev sahibi olun' diyen bir insan firması ise... 'Sakız Adası'nın tarihî dokümanları ve çok güzel Kambos bölgesinde, Fransızca'da yazılmış, eski 'Argenteuil' ve 'Perseus' binalarında, tamamlanmış durumda ve satışta. Her tane yalıtılmış, estetik ve üst sınıf standartları aşıyor. Ağır ve sağlam yapıdadır. Mükemmel bir evdir' diyerek yatırımcılara ilham kaynağı oluyor.

Avrupa ve ABD'yi görünce gururlanıyoruz, bize nasıl başardığımızı soruyorlar

"AB ve ABD bankalarının durumunu gördükçe gururlanıyoruz" diyen BDDK Başkanı Biğin, "BDDK olarak da proaktif kararlar aldık ve almaya devam edeceğiz. ABD bankaları bize toplandırları nasıl başardığımızı soruyor" diye konuştu

Sinek avlayan Yunan esnafı çareyi Türk gazetelerine ilan verip müşteri çekmekte buldu

Kurban Bayramı'nı kendileri için de fırsat bilen Yunanlılar, adalara turist çekmek için Türk gazetelerine ilan vermeye başladı. Arac kıralama şirketi Türkiye %40, optik gözlük mağazası ise %50 indirim yapıyor

SEKTÖRÜ BİZ DAHA ÇOK DEŞENİYORUZ

BİĞİN BDDK'nın sektörün temsilcilerinden daha çok duyulduğuna belirledi. "Özellikle dışarıdan gelenler, sektörün temsilcileri bankaların likidite operasyonlarında çok merak bekliyorlar. Ama BDDK olarak bizim görevimiz, sektörün temsilcileriyle birlikte çalışarak ve dünya ekonomisini takip ederek, Biğin ABD bankalarının yarattığı riskleri bankalarla kendilerine bağlamalarını kaygısızca da sorularını belirterek, kendilerini de yarıyoran arıttığını söyledi.

9 euroya Sakız Adası

SAKIZ ADASI'NA 'Gelin ev sahibi olun' diyen bir insan firması ise... 'Sakız Adası'nın tarihî dokümanları ve çok güzel Kambos bölgesinde, Fransızca'da yazılmış, eski 'Argenteuil' ve 'Perseus' binalarında, tamamlanmış durumda ve satışta. Her tane yalıtılmış, estetik ve üst sınıf standartları aşıyor. Ağır ve sağlam yapıdadır. Mükemmel bir evdir' diyerek yatırımcılara ilham kaynağı oluyor.

Ekskiden Türkiye'ye akıl veren Avrupalı bankalara BDDK gibi bir kurum lazım

2001'de Türkiye'ye akıl veren yabancılar şimdi krizle boğuşurken, Türk bankaları BDDK önlemleriyle sermayesini güçlendirdi. Türk bankalarının baskın hikayesi yazdığı belirtilen sektör temsilcilerine göre, "Avrupa'ya bizimki bir BDDK lazım"

Komşu, krizde teselliyi 'bakım'da buldu, kozmetik ihracatı %18 arttı

Yunanistan'da kozmetik satışları patladı. Dermokozmetik üreticisi Seltek ilaç, ülkeye ihracatını yüzde 18 artırdı. Seltek İlaç Pazarlama Yönetim Kurulu Başkanı Fehmi Zorlu, "Krizde kozmetik ihtiyacı azalmıyor aksine artıyor" dedi

Temettü sermayeye eklendi

SON yıllarda BDDK'nın temettü dağıtımına bile izin vermesi, sermaye piyasaları için önemli bir adımdır. Temettü dağıtımının sermayeye eklendiği takdirde, yatırımcıların portföylerinde sermaye artışı olacaktır. Bu durumun sermaye piyasaları için önemli bir adım olduğunu belirttik.

Gösterge faizi 25 puan indirildi

AVUSTRALYA Merkez Bankası (RBA), gösterge faiz oranını 25 baz puanı (yüzde 0.25) indirdi. Bu karar, ABD'nin faiz oranını 25 baz puanı (yüzde 0.25) indirmesiyle aynı anda yapıldı.

Bizim için kötü haber

YUNANISTAN'ın Avrupa Birliği ile varlığı mal güvenliği açısından önemli bir sorun. Yunanistan'ın Avrupa Birliği ile varlığı mal güvenliği açısından önemli bir sorun. Yunanistan'ın Avrupa Birliği ile varlığı mal güvenliği açısından önemli bir sorun.

çekicilikten önce geldiği bilinmelidir. Çünkü ekonomi okurları, hangi bilgiyi aradığını ve aradığı bilgiyi nerede bulabileceğini önceden bilir. Ekonomi sayfaları için temel öğeler (grafik, çizim, illüstrasyon vb.) kullanılarak konu anlatımı okuyucuyu sıkmadan ve daha detaylı olarak sunulmasına yardımcı olur. Bu sayfada en büyük engel genellikle siyah beyaz olarak okuyucunun karşısına çıkmasıdır. Konu başlıklarının, sayfa içinde yer değiştirmesinden bile hoşlanmayacaktır. Bu nedenle sabit ve iyi düzenlenmiş bir sayfa amaca daha çok hizmet verecektir. Bu sayfaları tasarlarırken, bilgiler sınıflandırılmalı, tablo ve grafiklere yer verilmelidir. Ancak bu elemanlar sayfanın sadeliğini bozacak kadar çok olmamalıdır (Taş, 1993a: 70). Haberlerin zemin renkleri açık tonlarda ve pastel renklerde kullanılmalıdır.

3.3.3. Yaşam Sayfaları

Okurlar gazetelerinin birer parçası olmayı severler ve yaşam sayfaları bu tür katılımın oluşması için ideal bir forumdur (Garcia, 1993: 246). Yaşam sayfalarında ciddi ve gayri ciddi haberler arasında bir denge vardır. Okurlar haberleri araştırmayı ve haberler arasında gezinmeyi sever, bundan dolayı sayfada öğeler arasında okurun rahat bir şekilde gezinebilmesini sağlayacak kadar giriş noktaları oluşturulmalıdır. Uzun haberler parçalara bölünmeli, alt başlık kullanılmalı, bu haberler sadece göz atmayı sevenlerin kaçırmak istemediği fonksiyonel ve bilgilendirici maddeler haline getirilmelidir (Garcia, 1993: 247-248). Diğer sayfalarda olduğu gibi fotoğraf, yazı veya illüstrasyon ile görsel etki merkezi oluşturulmalıdır. Odak noktası ya da görsel etki merkezi olmayan bir sayfa okuru yorar; tüm fotoğraf boyutlarının birbiriyle eşit olduğu sayfada okurun dikkatini çekecek bir şey yok demektir. Yaşam sayfalarında renk unsuru güçlü bir araçtır, zira hem haber sunmak hem de tasarımı güzelleştirmek için kullanılır (Garcia, 1993: 252).

LAFO
LOJİ

“Çarlı” dişi, kahyerini kötü etiledi. Bir akörün; içinde maymun olan, vücutu düşük bir işten ayrılmış için olmas çok zordu. Bunu başarmak 18 yılını aldı. Çarlı ile de görüşüyoruz.”
-İker Aksun



“Bir röportajda Soner Sankaya’ya diye tepki gelmedi herhalde! Belirhan’ın (Karakaya) ise genetik trendleri konusundaki düşüncesi mi gıyeydim?” -Ömer Gedik’ten ‘dekolte poz’ açıklaması.

“Bana dişi teklifi geliyor, gençlerde albüm teklifi bile geldi. Kendini bilmeden bir çılgın, bunları bilmeden, bir gün albüm çıkarırsam, bana donates fırsatlar!” -Modacı Hakan Akkaya



“Yitirdiğimiz ustalar için tazye mesajı paylaşan yöneticiler, acaba o ustaların şahısları hiç öldü mü? Rahmetli Melih Abi (Sener)’i öven istemlerime çok haklıydı, ben de asla istemiyordum.” -Cem Davran



GÜNAYDIN'A ÖZEL POZLAR VEREN DEMET KUTLUAY:

ALISVERİŞ TUTKUM YOK
UCUZA DA GIYINIRIM

Her zaman şıklığı ve güzelliğiyle adından söz ettiren Demet Kutluay; alışveriş tutkum yoktur, gösteriş için hiçbir şey almam. Kıyafete kaliteyi severim ama ucuz yerlerden de giyinirim

Uzun yıllar önce mankenliği bırakan Demet Kutluay; Mercedes-Benz Fashion Week İstanbul'a katılan modelcilerden Begüm Salihoğlu'nun yeni koleksiyonu için verildiği pozlarla karşımıza çıktı.

Düştün fiziksel olarak genç modelere taş çıkaran Kutluay ile Nispetiye Rouse'da bir araya geldik. Türk modelcilerin tasarımlarıyla GÜNAYDIN'a poz veren Kutluay, özel yaşantısına ilişkin açıklamalar da yaptı.

“Çok güzel bir zamanda modelik yapıyorum ben. Bir defleden diğerine geçiyordum. O dönemdeki model arkadaşlarımla beraber büyüdüm. Şimdi hepimizin çocukları var.”

“Türkiye Güzeli” seçildiğinde 17 yaşındaydım. 24 yaşında İbrahim ile (Kutluay) Yunanistan'a yerleştim. İki yıl dolu dolu yaptım ve güzel bir yerde bıraktım. Şu anda moda sektörü, benim bıraktığım yerde değil. Eskiden firmaların yılın belli dönemlerinde defile yapardı; şimdi öyle bir sistem yok.”

MODELLİĞİ ÖZLEMİYORUM
“Çok şükür, artık İstanbul'un da bir moda hafızası var. Fakat mankenler sadece moda hafızasına çikmakla karnum dayanmaz. O nedenle de dizilere levsollür...”

“Modellik yaptığım günleri özlemiyorum. Şu anki yaşantıma bakıldığında; hayatım hiçbir dönemim özlemiyorum. Şimdiki mutluluğuma, çocuklarıma, aileme hiçbir şeyi değişimim.”

“Yeni üsüli mankenlerden

Didem Soydan'ın başlıyorum. Çok karizmatik biri. Bazıları podiyum için yararlı: Didem de onlardan biri.”

“Kızım İrem ilkökulu başlandı. Sabah 07.00 de oyanıla güne başlıyorum. İrem 08.00 de servise biniyor. Sonraki bir saat öğün Ömer ile ilgileniyordum. Sonra o okula gidiyor, ben de spora gidiyorum. Saat 16.30'da İrem ve Ömer okulları geliyor; benim mesaim yeniden başlıyor. İy bir ane olduğumu düşünüyorum; mütevaiz olmayacağım.”

GENELDE MAKYAJ YAPMAM
“İrem, babasına olan hayranlığından dolayı baskı baskı sortları giyiyor. Şimdiki yaşa vavaş elbiseler ve etek giymeye başladık. İbrahim de giymeye başladık. Ben sadece davetlerde şık giyinirim, genel de ise spor bir tarzım var.”

“Alışveriş tutkum yok ama bir mağazaya girdiğimde, çocuklarıma bir şey almadan çıkamıyorum.”

“Her sezon lütuvcun olan şeyleri kafamda belirliyorum. Kaliteyi seviyorum ama ucuz yerlerden de kıyafet alıyorum. Hatta bazı ucuz işçiler daha iyi çalışıyor! Gösteriş için hiçbir şey almam.”

“Çilt temalığına özen gösteriyorum. Eski den çekimler nasıl her gün makyajlı dolayarak, bilimsiyorum. Günün hayatta hiç makyaj yapmam, basit ve doğal içerikli ürünler kullanırım.”

ŞANSLI GENLERİM VAR
“Astında her şey yapıyorum; sadece neyi, ne zaman yiyeceğimi iyi biliyorum. Mesela her gün pasta-börek yemiyorum. Sadece haftanın bir-iki günü kek, bûrek, tatti; çayım ne istiyorsa yiyorum. Diğer günler çok düzenli spor yapıyorum. Yurt dışına tatil bile gitsek, düzenli olarak karlıyorum.”

“Genetik olarak şanslıyım. Diyetle ve spora kolay cevap veren bir vücutum var. Bir haftalık tatilde üç-dört kilo alabiliyorum. Diğer yandan, 20 kilo kilolu olduğum zamanlar bir ayda verebiliyorum.”

MUTLU OLMANIN BEDELİNİ ÖDÜYORUM
“Eşimle hakkımızda çıkan başınama haberlerinin sebebi bilmiyorum. Bu konuda diyetleceğim bir şey yok; çünkü ortada hiçbir şey yok! Keske böyle haberler çıkmassa ama çıkıyorsa da bu konuda evsıra bir cuba sarfetmeyeceğim. Biz evsıra, çocuklarımızda çok mutluuz. İnsanlar hep böyle devam eder. Bu haberleri okutduğuma pek bir şey hissetmiyorum. Buna, anlık ve mutlu olmanın bedeli diyebiliriz sanırım. O kadar mutluym ki; bu bedeli de ödeyeyim.”

“Biz bunlara takılmıyoruz.”

HER GÜN PASTA
BÖREK YEMİYORUM

Fiziksel korumak için yeme-içme düzenime dikkat ediyorum. Sadece belli dönemlerde yapılan sporun vücuduna bir faydası yok. Bunu hayat tarzı haline getirerek faydasını görebiliriz. Ben sağlıklı ve güzel yaşadığıma inanıyorum. Özel hoca eşliğinde haftada iki gün yoga, üç gün de fitness yapıyorum. Beslenme programını ise diyetisyen Selahattin Dönmez yapıyor. Ömer doğduğundan beri, son dört yıldır kendisiyle çalışıyoruz.

ŞANSLI GENLERİM VAR
“Astında her şey yapıyorum; sadece neyi, ne zaman yiyeceğimi iyi biliyorum. Mesela her gün pasta-börek yemiyorum. Sadece haftanın bir-iki günü kek, bûrek, tatti; çayım ne istiyorsa yiyorum. Diğer günler çok düzenli spor yapıyorum. Yurt dışına tatil bile gitsek, düzenli olarak karlıyorum.”

“Genetik olarak şanslıyım. Diyetle ve spora kolay cevap veren bir vücutum var. Bir haftalık tatilde üç-dört kilo alabiliyorum. Diğer yandan, 20 kilo kilolu olduğum zamanlar bir ayda verebiliyorum.”

MUTLU OLMANIN BEDELİNİ ÖDÜYORUM
“Eşimle hakkımızda çıkan başınama haberlerinin sebebi bilmiyorum. Bu konuda diyetleceğim bir şey yok; çünkü ortada hiçbir şey yok! Keske böyle haberler çıkmassa ama çıkıyorsa da bu konuda evsıra bir cuba sarfetmeyeceğim. Biz evsıra, çocuklarımızda çok mutluuz. İnsanlar hep böyle devam eder. Bu haberleri okutduğuma pek bir şey hissetmiyorum. Buna, anlık ve mutlu olmanın bedeli diyebiliriz sanırım. O kadar mutluym ki; bu bedeli de ödeyeyim.”

“Biz bunlara takılmıyoruz.”

GÜZELLİK UĞRUNA
HER YOL MÜBAH MI?

Bilür Kalkavan aradı ve stüdyosunu letti. Talihsiz bir anda çekim için yüzüne bakıp “Eyyah! O da mı dolgu kurbanı olmas?” demistik ama değildim.

“Evel, estetik operasyon geçirdim ama zaten buna da hiç kimseden saklamadım” diyor.

Anladığım kadarıyla, “amelatsız germe işlemi” gibi bir şey yapırmış ya da “yercikime yeniuk düşen dokuları yukarı asma yöntemi” diyor.

Fakat dediğim gibi kesinlikle dolgu falan yaptırılmamış; “Deli miyim ben? Yapıtırırmayım hiç öyle bir şey!” diyor.

Sahben ben de bir çok yöntemle göze alıp demeyebiliyorum ama şu dolgu işi benim de asla yapılmayacak” listemim basında geliyor.

Bu arada bu tür haberler yapan arkadaşlarını biraz daha dikkatli olmaya gerektiriyor.

Kalkavan'ın o fotoğrafını altında “Botoks ameliyatı oldu” yazıyordu mesela.

BOTOKS ŞİŞİRMEZ!
Eh, yani, çok antik! Bilgisizliğin literatüre yeni yöntemler ekliyoruzuz.

Yüzi iş olan her kadına botoksu demekten vazgeçelim bir kez.

Botoks yüzü şişirmez; dolgu şişirir.
Hani o sak görmüş tasan gibi gördüleri belirtir her an tuhaf bir şey görmüş gibi saçın saçın bakın kadınlar var.

Orijinali vardı
Türkiye yeni yeteneğini seçmiş... Kimmiş diye bir bakıyım dedim, caka caka birer his Cem Yılmaz talihlisi Atalay Demirci çıktı.

Ashında tam olarak Cem Yılmaz değil, “teinde bir parça Ata Demirci de bardırın Cem Yılmaz” diyeim.

“Az önce final performansında üsluplarında da birer değişmedi.”

ATA-CEM KARMASI
Haydi Hülya Avsar güler, onu anlarım... Soru orta o “Recep İpekci” de komik buluyor; beşerleli ve standartları malum...”

“Az önce ekranca çıkışında sosyal medyada bir bahsedilmeye olmuş ve bazıları kendisini çok beğenmiş bulmuştu.”

O zaman da merak edip görüntülerini internetten izlemiş ve kusuru bakmış ama insanları bir beyefendi-

ya, iste onlar botoksu fazla kaçıranlar. Bir de geçen gün söz ettiğimiz Gülzür Sunarlı ve Seda Demirel gibi gördüğüm hemen altına, yanokları az üstüne birer pinpon topu yarıstırılmış gibi görünenler var.

Onlar da dolgu yaptırarak aynı kaçıranlar oluyor işte.

Bu işi yöntem de cerrahi bir operasyon değil.

“Yani ‘botoks ameliyatı’ ya da ‘dolgu ameliyatı’ diye bir şey yok.”

Hani işi alanınız olmasa da, bilginize sunalım beyefendi!

KAF DAĞ'INA ÇIKARIZ
Bu arada Kim Kardashian denilen, sebepsiz ünlülerin en ünlüsünün kendi fotoğrafı-görüntüleri mi?

Kulundan alınan kan, bir işlemler geçirilip yüzüne enjekte edildi; bu küçük operasyon da o sırada görüntülenip bastırma servisi edilmiş.

Biz kadınlar daha güzel, daha genç ve daha zayıf görünmek uğruna değil koldan kan alıp

yüze enjekte etmek, o kanı İker İker içeceklerin deseler onu da yaparız!

Bu konularla soruc; almak uğruna sinir istemiyorduz. Her yeni yöntemle gördüğümüz kapalı oluyoruz.

Bana da deseler işi ‘Kaf Dağ’ın ardındaki tüm çöpeğin suyunu kaynatıp içeceklerin ve 10 yıl genleşecek!”; hiç düşünmem evden pabuçuz, pantolonuz bir halde, şu anda uçarak fırlarım.

Ne yani? Sanki siz de hemen arka-kamden gelmezmişsiniz gibi niye burun kovruğunuza ki?

“İLK KLİBİMİ RAFET'İN YÖNETMESİNİ İSTERİM”

Manken Tuğba Altıntop; önceki akşam Cihangir’de görüldü. Yakında iki parkitlik bir maket single çıkacağını söyleyen Altıntop; albümde eski eşi Rafet El Roman’dan destek aldığı belirtti.

“Albümde Rafet’in bestesi yok ama kendisine 60 şarkı dinlettim. Parçaları biriktire ededik. Çok olumlu tepkiler aldım ondan. Heride bir gün Rafet ile düsti yapacağım. Klübümü de onun yönetmesini isterim.”
-Ömer KARAHAN



MÜZİK DÜNYASINDAN

SEVİLEN SARKILARA FERMAN YORUMU

İstanbul gece hayatının tanınmış isimlerinden Ferman Toprak: “Hayatı Teshih Yapmışım” isimli yeni albümünü Gayrettepe Masquerade Club’ta tanıttı. Albümde; İbrahim Tatlıses, Sezai Aksu, Fıdık Tülbe ve İbrahim Ekal’ta unutulmaz şarkılarını yeniden yorumlayan Toprak, dokuz parçanın da çok sevildiğini söyledi.

Genç şarkıcı: “Bu albüm içindeki kederli parçaları tam bir ‘nest of oldu” dedi. -Ömer KARAHAN



TNK'DEN KIBARIYE'YE ÇAĞRI

Rock müziğin sevilen grubu TNK, Kibariye’ye duet teklifi yaptı. Grubun solisti Caner Karamukoğlu, sunuları söyledi: “Kibariye, aynı sahnede olmak istediğimiz bir isim. Ne-



EVLİLİĞİM SAYESİNDE KIZIMIZ YAKALADI

Yunucu Engin Hepileri "Evlilik iki kişiye de sorumluluk ve bir duruş getiriyor" diyor ve ekliyor. Bu da ilişkiyi besliyor ve ona bambaşka bir hava getiriyor. Kendimi bu anlamda hem ruhen, hem de fiziken sağlıklı hissediyorum"

Engin Hepileri: 'Nefes', 'Çolalan Tan ve Ailesi'nin Aşkın Akıllı Hikayesi' ve 'Av Mevsimi' gibi filmlerini yanı sıra 'Kampüsistan', 'Emret Komutanım' dizileri ile adını duyurdu. 'Revenger' dizisinin uyarlaması 'İntikam' da 'Hakan Ersoy' karakterini canlandıran Hepileri, bir anda dikkatleri üzerine çekti.

Unlu oyuncu: Cosmopolit dergisindeki Eflil Okuz'u hakkında merak ediliyor anlatın...

SOYADIM ÜZERİMDE BASKI KURAR
Soyadımız çok değişik. Bir hikayesi var mı?

Dedemin babası, soyadı kanunundan sonra 'İleri' soyadını almak istiyor. Memur, çok kişiye o soyadına anlamak söyleyerek karşılıklı olacağı konusunda uyarıyor. Bizimki istemeyince "O zaman Hepileri olsun" gibi bir öneride bulunuyor. İşte böyle fazla iddialı ve benim de üzerinde baskı kurar bir soyadın var.

Liside tiyatroyla ilgilenmeye başlamışsınız, doğru mu?

Orta sınıftan 'İleri' kararım düşüncesiyle tiyatroya başladım yazıldım. Sahneyle buluşmaya başladım anlamam ki tiyatro aslında tüm sanatları içinde barındırıyor; o zaman da sanatla uğraşmayı çok sevdiğimi fark ettim. Herkes OYS'ye hazırlanırken ben de konservatuar sanatlarına hazırlandım.

Tiyatrodan televizyona nasıl geçtiniz?

Konservatüvüden reklam çekimlerine başladım, ilk televizyon projem 'Kampüsistan' idi.

Aklınızdan çıkarmadığınız bir rol var mı?

'Kampüsistan' da canlandırıldığım 'Öğür' karakterini hala herkesten duyuyorum. Hayatı dalgalı alan ama zeki ve dayanıklı bir karakterdi. Bir de 'Bu Kalp Seni Unutmaz mı?' dizisindeki karakterin çok iyiydi.

ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ AKŞI
İki yıl önce evlenmişsiniz. Evlendikten sonra hayatınızda neler değişti?

Evlenmeden önce işime çıktık. Hayatım düzene girildi. Bekarken yorgun olduğum halde biraz sosyal hayatımdan olmasın gerektiğini düşünerek kendinizi dışarı atıyorsunuz. Bu beni hem fiziksel hem de ruhsal olarak çok yıpratıyordu. Çok sıkıcı ki! Aşşşş... ile karşılaştım. Müthiş bir aşkın istişine tutulmuş bir hayatı yaşıyordum. Sette isim bittigi zaman koş koş eve gidiyordum. Herber yanık yapıyor, film izliyoruz, geziyoruz. Benim için her şey yerli yerinde oturdu. Doğru zamanda doğru şeyleri yapmak, sağlıklı beslenmek, spor yapmak gibi şeyler daha çok zaman buluyordum. Eskiden hayalattığım hiçbir şey yoktu buluyordum.

Nasıl tanıştınız?

Kentler Tiyatrosu'nda çalıştığım dönemde Akademi Kentler'de bir kurs açılmıştı. Aşşş...'nin, oradaki öğrencilerinden biriydi.



'HAKAN' ROLÜNÜ ÇOK SEVDİM

İntikam'da size rol tercih etmişken önce diziyi izlemiyordunuz?

Kast direktörümüz Mine Güler, 'Doğru bir projeye şahsettimde izledim. İzlemez de 'Nolan Rosa' u oynamak istediğimi söyledim. İzlemez olamaz da bana çok yakındı. Rol olarak ise çok renkli ve keyifliydi. Hakan Ersoy çok sevdiğim bir adam oldu.

Sizin de dizideki gibi yolumuzun ne olduğunu var mı?

Çok yakın arkadaş arkadaşlarımız var. Örneğin Kentler Tiyatrosu'ndan Feygam Közce o kadar bir. Sonra Defne Halman var. Onunla çalıştığım dönem çok yakındı. Sonra her şeyle de çok yakın. Nergis, Nergis, eşimle de çok iyi arkadaş.

Bir kadını bir erkekten çok yakın arkadaş olamazsınız değil mi?

Tabii ki çok da güzel arkadaşlıklar olur. Özellikle zeki kadınlarla ben çok yakın arkadaş olabiliyorum.

'SURVIVOR' EKİBİ ADAYA UÇTU



Ünülerin yarışacağı 'Survivor' için geri sayım başladı.

17 Mart'ta başlayacak yarışmada her dokücek unlu isimler öncelikle gün Panama'ya doğru yola çıktı. Amsterdam aktarmalı olarak Panama'ya giden yarışmacılar sabahın erken saatlerinde Atatürk Havalimanı'nda buluştu.

Havali-manından denizler şöyle:
■ Unlu oyuncu Erhan Karan: "Yarışmada fair play'den ödün veremeyeceğim" dedi.
■ Man-ken İrmak Atuk kendisi-

sinin en çok zorlayacak şeyleri açıkladı: "Açlık ve özelemler!"

FOTOĞRAF ÇEKİRMEM!
■ Check-in işlemleri sırasında bulunanlık ilaclarla görüntülenirken Doğukan Manço: "Bunlar tansiyon ilaçları, doping ya da vitamin değil" dedi.
■ Kalabalık bir grupla havallanmış giden Ümit Karan, eşyeli vedalaşırken duy-gusal anlar yaşadığı. Dağhan Küleşç ile aynı karede görüntülenmek istemeyen Karan: "Kimseye fotoğraf çekilmek zorunda değilim, değil mi?" diye tepki gösterdi.
■ Son anda check-in işle-mine yetişen Brunu Çelenk de "Çocukları aileme emanet ettim. İlk kez onlardan bu kadar uzak kalacağım" dedi.
■ Ömer KARAHAN

Yakından Kumanda

Yüksel Ayтуğ ile

REKLAMDAN ÇAKTILAR

ACUN'la birlikte herkes şaşır, üzülür, fena olur... Haftalardır Türkiye'nin hayranlıkla izlediği matematik dâhası savurular önce ortada bırakıldı. Öğretim gördükleri eğitim kurumunu, yan final öncesi bizim okul bülteni kadimlere terk edip yot gibi ortada bıraktılar. Başlarında öğretmenleri olmadı gibi, gösteri sırasında yararıntıktan bilgisayar programını da eşingemi-lerdi oradan...

Minkler sahneye boyunu büyük çıkardı. Başlarında öğretmen yerine, kız öğrencinin babası vardı. Adam bu 'terk edilmiş' hikayesini utana sâbla, yaram yarmak anlatabildi. Bâki ki, çocukları kendilerini kötü hissetmelerini istemiyor, bu bölüğü 'kendince' ödülmüşüne göre ediyordu. Minkler yine sahneye gösterileri yapıyor. İki adet iki basamaklı sayı kafadan amında çarpıp doğru sonucu veriyor. Sadece yarım saatte gösterilen dört hane iki sayı şp diye toplayıveriyor.

'Beşin abaküsü' olarak tanıtılan teknoloji bölüğüyle uğraşıyor Türkiye'yı kendilerine bir kez daha hayran bırakıyor. Ve o dakikada Acun yerinde bir karar veriyor.

Minkleri kutlayıp onların 'gönüllerin samiyonu' olduğunu ilan ederek, puanlamaya gerek görmemle kulise gönderdi. Çocukların kafalarını daha fazla kurmasın, kendilerine ve çevrelerine duydukları güvenin daha fazla sarılmamasını istiyormuş. Eminim, şu konuyu eğitim kurumunun kendisini savunacak gerekçeleri vardır. Ama hiçbir gerekçenin, o minkleri orada boyunu büyük bırakmaya razı değilim diye düşünüyorum. Olay, eğitim ve öğretimin bu coğrafyada nasıl 'ticarileştirdiğini' gösteren bir biret vesikası niteliğindedir.

Dershaneleri kapatmak, devlet okullarından 'okul aile birliğine bağlı' adı altında eleman harcağı yapılmak için sadece 'politika' boyutu. Galiba işe, eğitim ve öğretimin öncelikle 'kutsal' bir iş olduğunu anlamakla başlamalıyız. Eğitim, reklam ve pazarlanırm temel amaç edinilmesin, öğrencinin ve velinin işe 'misteri' gibi görülmemesi için öncelikle alımlar bir mesli okularda Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nin yanına mı asversen acaba?

Yakıyorlar bizi

FARKINDA mı? 20 yıldır yakıyorlar bizi. Hem de çayır çayır yakıyorlar. Söğütleri i tencak markası samurak. Meşer öyle değişmiş 20 yıl önce, 29 Mayıs 1993'te öğrendik. Genç yaşta çocuk çocuk Türkler ilk orada yakıt dağladılar. Neo Naziler başla da adını sizin koyacağınız atık yakıyorlar.

Yarınlar neden olan kaza mı? İntikam mı? Hiç sanmıyorum. Çünkü Almanya'daki Türk ailelerini evleri yanıyor. Yoksa ateş yakamayı mı biliyorsunuz? Önce ateş tarpan sanamların anavatanı da Anadolu, mangal ustalarının da... Peki o zaman ne oluyor? Yakıyorlar bile işle... Çayır çayır yakıyorlar. Nazilerin, Yahudi soykırımını dört yıl sürdü. Ermeniler'in iddia ettiği söze soykırım ve tehlik sırasında gelişen olaylar ise sadece üç-dört yıllık bir süreli kapsıyor. Yani' En uzun süreli soykırma uğrayan millet biziz. Madam ve mağdur olma konusunda Hitler dönemi Yahudiler'inden tek farkımız: onları bir kaç yıl içinde topluca, bizim ise 20-30 yıla yayılan bir süreçte tek tek katletmişlerdir.

Almanya'daki Türk ailelerini evleri yanıyor. Avrupa'nın bir başka milleti olsa, şimdi dünyada yer yerinden oynatmış, içkiyi protesto gösterileri ile uluslararası davalar gündemine zıvırsınan olamazdı. Yakıyorlar bile işle... Çayır çayır... Sesimiz, soluğumuz çalıyor.

Bülbül ötüşlü kanarya

EGER dünyada fantezi spor programları için bir ödül kategorisi bulursanız, 'Telega' bülbülü kazınca kapırmazdı. Sınırlı süreli pazar geçen TV 8 ekranlarında martıyazı enlatmaya çalışıyordu.

Fonda Müslüm Gürses sahnede... (Baba'yı saygı için geçte boğunca) Müslüm Gürses sahnede kaldı. Hele Beşiktaş-Fenerbahçe derbisinin son saniyesinde gölü güven sar-lacivertli futbolcuların cimri tavrına çok sıkı kıldık onlar oktanı yanayınca, sarlı yerli yerine oturdu: "Son pismarlık neye yararsa arı Buraya kadanaar..."

Derken, tartışmalı olası pozisyonuna sıra geliyor. Geçen haftalarda bir topun kale çizgisini geçip geçmediği, Piero derlenen grafik tekniği esliğinde tartışılmıştı ya Erman Toroğlu ona gönderme yapıyor: "Toroğlu: Piero bu, belli mi çıkar? 15 santim sokar, 10 santim çıkar..."

SERHAT ULUEREN: Kulanıldığına inlemesine dikkat edelim... Toroğlu: Yok yani, Deli Piero diye futbolcu var, yastandı ama hâli bir vurmuş 90'dan çok... ULUEREN: Bu arada Kanaryasavımlar Demek-

şiz size bouduyormuş, Baaz benzetmelerde sınırlarını kolledirizmiş işi... TOROĞLU: Haylılar... Kendilerinden yüzlere ötürüyor. Benim de kanaryam vardı, dedi. 6 ay kendimize gelmedik. Alında o diğerlerini bades şeylere benzetmiş istiyorum ama burada olmaz, ceza yeriz. Sobhbatından diğeri yorumcu Gökmen Özdemir kanaryayı gibi ötmeye basılıyor. Galatasaray'ın unutulmuş kaptanının kanaryayı gibi ötmeye stadyoda şaşkın yapıyor.

Erman Toroğlu fir-satı kaçırıyor: "Yay, sen niye Kanaryasavımlar Der-neği ne üye oluyorum-sun ki? Bir-raz yaşlısın filan ama güyorsun..."

Pazar akşamı işe yoldaşık iki saat boyunca "Olay hakem Tolga Özkalfa sadece Telega'e konustu" anonsu yapıldı. Sero raporata geldi. Beş kez "Teşekkür ederim" bir kez de "Sağ olun" yanıttı aldı. "Olay raporata" bundan ibaretti... Başarı bu program, fantastik sinemamızın unlu yönetmeni Federico Fellai'nin yönettiğini düşünüyorum...

ZAPTİVE
The Nymphomaniac adlı film vizyona girince, bazı sesizme sahnelerinin 'gerçek' olduğu açıklandı. Demek ki bundan böyle seks filmleri öyle ayrılmak: Hormonlu olanlar, organikler...

NE DEMİŞ?
Acun Ilıcak, Yeternek Sizi-miz dedi mi-nik yarışmacı Yusuf'a, diğer sevimli yarışmacıya sordu: "Sen baterisi Baba'yı gördün mü?" Minik Yusuf'un verdiği yanıt, çocukların internet çağının neresinde durduklarının kanıtıydı: "Gördüm, face imlediydi..."

GAF KÜRSÜSÜ
Okunmuş Habuk Avcı fark etmiş: Habertürk'ün sabah haberlerinde konu, üzücü havasından ev sahipliği yapacak Amnavuk'de paylaşan arsa fiyatlandı. Ama görüntüde Bebel/Amnavuk'ey vardı!

Malum İlanı
DAHHA ekranında ilk görüntüsü gün, Atatay Demirci için "Bir yıldız doğuyor" demektir. İki hafta sonra yayıldığı anda bir özet yapılmış, "Yarışmanın birincisi belli değil, Acun Atalay hakareti rekabeti önlemek adına sadece gösteri yapıp yarışma dışında mı bırakılırsın" diyerek, onun birinciliğini hafızlar önceden ilan etmiştir. Atatay Demirci, hiçbir tartışmaya ve tereddüde mahal bırakılmayarak, birinciliği hakıyla birinciliği elde etti. Çözecekmiş, ömrü sadece bir yarışmak oluyacak. Ayrıca, güçlü rakibi! 5 yansıdaki Baba Başarı'ya ikinci oldu-ğuna hissetmemek, onun minik kabirini lenmanlık için canlı yayında verdiği mücadelede Atatay'ın müthiş yeteneğini yanına koza bir yirik listirdiğinin kanıtıydı. Yolu açık olsun. Ve Baba, Bize yaşattığı müthiş keyif için o minik pormolla rna teker teker oplayorum. Umarım bundan seneler sonra "Dün-yaşam en iyi bat-eristi bizden yetisti" yazısını yapmak da bu garibe nasip olur.

Atay Demirci
hiçbir tartışmaya ve tereddüde mahal bırakılmayarak, birinciliği hakıyla birinciliği elde etti. Çözecekmiş, ömrü sadece bir yarışmak oluyacak. Ayrıca, güçlü rakibi! 5 yansıdaki Baba Başarı'ya ikinci oldu-ğuna hissetmemek, onun minik kabirini lenmanlık için canlı yayında verdiği mücadelede Atatay'ın müthiş yeteneğini yanına koza bir yirik listirdiğinin kanıtıydı. Yolu açık olsun. Ve Baba, Bize yaşattığı müthiş keyif için o minik pormolla rna teker teker oplayorum. Umarım bundan seneler sonra "Dün-yaşam en iyi bat-eristi bizden yetisti" yazısını yapmak da bu garibe nasip olur.

Atay Demirci
hiçbir tartışmaya ve tereddüde mahal bırakılmayarak, birinciliği hakıyla birinciliği elde etti. Çözecekmiş, ömrü sadece bir yarışmak oluyacak. Ayrıca, güçlü rakibi! 5 yansıdaki Baba Başarı'ya ikinci oldu-ğuna hissetmemek, onun minik kabirini lenmanlık için canlı yayında verdiği mücadelede Atatay'ın müthiş yeteneğini yanına koza bir yirik listirdiğinin kanıtıydı. Yolu açık olsun. Ve Baba, Bize yaşattığı müthiş keyif için o minik pormolla rna teker teker oplayorum. Umarım bundan seneler sonra "Dün-yaşam en iyi bat-eristi bizden yetisti" yazısını yapmak da bu garibe nasip olur.

Şekil 2. 60: Gazetelerin yaşam sayfalarından örnekler

Rus çarının altın treniyle Pekin
Trenin ara dip bir teli yarıkmak isteyen gazeteler, "Pekin'den İstanbul'a tren" başlığıyla bir haber yayınladılar. İki hafta önce Pekin'den İstanbul'a giden trenin, bu hafta Pekin'e dönen trenin "Rus çarının altın treni" olarak bilinen seyahat 30 bin TL.

Kuşadası'nda tiyatro senliği
Kuşadası Atatürk Meydanı'nda başlanan bu yılki tiyatro senliği, Kuşadası Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından düzenlenen bir etkinlik olarak gerçekleştirildi. Senliğin açılış töreni, Kuşadası Kültür Merkezi'nde yapıldı.

'Foça Tarihi' kitabı
Yeni tarih araştırmaları Mithat Merin, İsmail Mecidiyeoğlu ve Yılmaz Özalp tarafından hazırlanan 'Foça Tarihi' kitabı, İstanbul'da yayımlandı. Kitap, Foça'nın tarihini ve kültürünü detaylı olarak ele alıyor.

8 bin yıllık ana tanrıça heykelinin başı bulundu
KIZILDIRAK
Hoyüyük kazılar sırasında 8 bin yıllık ana tanrıça heykelinin başı bulundu. Kazılar, Kuzgun Acar tarafından yürütülen bir ekip tarafından gerçekleştirildi. Heykelin başı, yaklaşık 8 bin yıl öncesine tarihlenmektedir.



İMÇ'deki Bedri Rahmi mozaikleri ve Kuzgun Acar'ın 'Kuşlar'ı zorda

Bir dönemin en parlak ve hareketli çarşısı İMÇ'deki kültür hazinesi çürümeye terk edildi. Bedri Rahmi'nin çarşıya dağıtılan işlenmiş mozaik parçaları, Kuzgun Acar'ın 50 yıllık 'Kuşlar' gibi birçok eser zor durumda. Kültür Bakanlığı'ndan olumsuz yanıt alan İMÇ yönetimi sanat eserlerini bakıma ve onarımlarına için sponsor arıyor.

Bir zamanlar mozaik süslenmiş alışveriş çarşısı İMÇ, İstanbul'un en eski çarşılarından biri olarak biliniyor. Çarşının girişinde yer alan Bedri Rahmi'nin mozaik eserleri, yıllar geçtikçe bozulmaya başlandı. Çarşı yönetimi, eserlerin bakıma ve onarımlarına için sponsor arıyor. Ancak, Kültür Bakanlığı'ndan gelen yanıt olumsuz oldu. Çarşı yönetimi, eserlerin korunmasını istiyor.

Ezop'a 2 bin 600 yıl öncesine yolculuk
COCUKLARI Ezop'un mesela bir kurtla arkadaşlık kurduğu hayvanlarla 2 bin 600 yıl önce yaşadığı anlatılıyor. 'Ezop'un hayatı' kitabı, Ezop'un yaşamını ve eserlerini detaylı olarak ele alıyor.

İMÇ'deki eserler 52 yıl önce yapıldı
İMÇ'deki eserlerin çoğu, 52 yıl önce yapıldı. Eserlerin bakıma ve onarımlarına için sponsor arıyor. Ancak, Kültür Bakanlığı'ndan gelen yanıt olumsuz oldu.

9 ESER DUVARLARLA TEK TEK İŞLENDİ
İMÇ'deki eserlerin çoğu, 9 duvarla korunuyor. Eserlerin bakıma ve onarımlarına için sponsor arıyor. Ancak, Kültür Bakanlığı'ndan gelen yanıt olumsuz oldu.

Çocuklara özel Şiirli Flüt
KIZILDIRAK
Çocuklara özel tasarlanan 'Şiirli Flüt', çocukların müzikle tanışmasını sağlıyor. Flüt, çocukların ilgisini çekecek şekilde tasarlandı.

Mona Lisa'nın kimlik tespiti için DNA testi yapılacak
İTALYAN araştırmacılar, Mona Lisa'nın kimliğini tespit etmek için DNA testi yaptıracak. Test, Mona Lisa'nın kimliğini belirlemek için kullanılacak.

Stradivarius'lar için Oxford'da son gün
İNGİLİZLERİN Oxford'da düzenlenen Stradivarius konseri, son gününü yaşıyor. Konser, Stradivarius kemanlarının sesini dinleyenlere sunuyor.



Şekil 2. 61: Taraf ve Haber Türk gazeteleri kültür-sanat sayfaları

Kültür-sanata olan ilgisizlik sayfaların tasarımına da yansır. Bunun sonucunda çoğunlukla yeterli eleman bulunmamasından kaynaklanan güncellikten yoksun yetersiz içerikle karşılaşılır. Bu kısır içeriğin yeterli görsel destekten yoksun ve yazı ağırlıklı olması gerekenin aksine durağan, donuk, sıkıcı görünümüne sahip sayfaları beraberinde getirir.

Son yıllarda bazı büyük ve köklü gazetelerimizin yayın politikası umut verici niteliktedir. Bu gazeteler genel olarak sayfa tasarımına önceki yıllardan daha fazla özen gösterilir, bunun yanında kültür-sanat sayfalarına da hem tasarım hem de içerik olarak gereken önemi verirler.

Bazı gazetelerin kültür-sanat sayfalarında sabit unsurların sıklığı dikkat çekicidir. Bu unsurlar çoğu zaman köşe yazıları ve duyuru niteliğinde çizelgelerden oluşmaktadır.

3.3.5. Spor Sayfaları

Çağımızda her geçen gün büyük bir hızla gelişen iletişim teknolojisi hiç kuşkusuz spor sayfalarında da yeni ufuklar açmıştır. Özellikle Dünya Kupaları, Olimpiyat, Avrupa Şampiyonaları gibi tüm dünya ülkelerinin izlediği büyük organizasyonlar gazetelerin spor sayfalarına verdiği önemi artırmıştır.

Türkiye’de spor müsabakaları okurun yakından takip ettiği olayların başında gelir. Hatta bazı okurların gazeteyi okumaya spor sayfalarından başladığı bilinir. İlk olarak, iç sayfaların sütun aralarına yerleştirilen spor makaleleri, 1934 yılına gelindiğinde ‘Haber’ gazetesinin arka sayfasında tam sayfa olarak yayınlanmıştır.

Spor haberleri için özel sayfa ayıran gazeteler kervanına 1936’dan itibaren Akşam, Son Posta, Tan, Ulus ve Vatan gibi gazeteler de katılmıştır. 1948 yılı içinde düzenlenen Olimpiyat Oyunları Hürriyet gazetesinin birinci sayfasından ve günlük fotoğraflarla yayınlanması ülke genelinde heyecan uyandırmıştır. Türk sporcularının oldukça başarılı olduğu 1948 olimpiyatlarında şeref kürsüsüne çıkan her sporcunun ertesi gün gazetede fotoğrafının yayınlanması Hürriyet’e büyük tiraj kazandırmıştır.

1960 tarihinden itibaren günümüzde etkin spor haberciliği yapan Milliyet gazetesi de bu yarışa katılmıştır. Ülkemizde özel spor eki veren ilk gazete ise Tercüman olmuştur. 1968 yılında 4 sayfa, renkli ve çok imzalı spor eki bu alandaki yarışa yeni bir soluk getirmiştir. Her geçen gün spor haberlerine duyulan ilginin artması üzerine 1989 yılında ilk günlük spor gazetesi olan ‘Fotospor’, 1991 yılında da ‘Fotomaç’ gazeteleri yayınlanmaya başlanmıştır (Taş, 1993b: 71-73).

Spor sayfaları görsel içerik üzerine kurulmuştur. Çatışma, aksiyon ve atletlerin fiziksel coşkunu fotoğraf karelerini oluşturur. Okuru spor sayfalarına çekmek için geniş ve baskın fotoğraflar kullanılmalıdır (Garcia, 1993: 265). Acı, ızdırap, rahatlama ve mutluluğu yansıtan yüzler ile terli, kanlı yüzler, uzanan kollar ve topa vuran ayakların fotoğrafları okuyucuların görmek istedikleri standart fotoğraflardır. Spor fanatikleri, tuttıkları takımın her türlü bilgisini yakından takip eder. Spor sayfaları hazırlanırken birinci sayfa için geçerli ilkeler burada da geçerlidir (Güven, 1996: 71-73). Okur istatistikleri sevmektedir. Müsabakaların sonuçları, puan durumları gibi istatistik bilgileri mantıklı, okunması kolay ve estetik bir şekilde sunulmalıdır. Okur, hafta sonu maçları, spor köşeleri ve oyun takvimi gibi şeyleri her zaman aynı yerde bulmak ister. Bir spor sayfasının tasarımı bu elemanların nerelere yerleştirileceğine karar vermekle başlar (Garcia, 1993: 263).

CAMBIASSO İSTANBUL'A GELİYOR

Copa America macerası biten Arjantinli ön libero, menajeri ile birlikte önümüzdeki günlerde G.Saray'la masaya oturacak

Gözler UEFA'da



SIKE soruşturmasında kritik gün geldi. Lutfi Arıboğan'ın başkanlığındaki TFF heyeti, UEFA ile Cennet'de görüşecek. Dana sarıncı'nın deplasmanlılığı toplantıda, birçok kulübün kadroları da belli olabilir. TFF, bu görüşmeyi ise yarın İstanbul'da masaya yatıracak.

40 YILLIK Efsane

FotoSpor TURKİYE SPOR GAZETESİ
www.fotospor.com
18 TEMMUZ 2011 PAZARTESİ
50 KURUŞ (KKTG 1 TL)

G.Saray'ın B planı hazır: MELO

İtalyanlara göre Cimbom Brezilyalı ön libero için Juventus ile görüşüyor

BİRCOK takımın pesinde olduğu Cambiasso'da yaşanabilecek olumsuzlukları gözardı etmeyen Sarı-Kırmızı yönetim sürpriz bir isim, Juventus'un Brezilyalı yıldızı Felipe Melo'yu seçti. İtalyan medyası "G.Saray'ın tekli hazır" diye yazdı.



LA STAMPA it. roma
Bil Corinthians offerta per Felipe Melo che salta il tour negli Usa
La Juve ha trovato seri acquirenti per Felipe Melo: Corinthios, Galatasaray e Psg di Leonardo. Le offerte sono in genere nere, e il giocatore è tentato. Il pastore marocchino ibrahimovic è in partita martedì per i titolari La Stampa'dan.

FENER'E MÜJDE

Savunmayı Luisao ile garantiye almak isteyen F.Bahçe, PSG'yi geride bırakıp iyice rahatladı

FIYAT TAKTİĞİ TUTTU
BENFICA'nın yıldız stoperi Luisao için girişimlere başlayan Fenerbahçe, ciddiye alınmadığını aldı. Portekiz ekibine, 'Fiyat belirleyin' görüşüm mesajı gönderen San-Lacivertli takım rakiplerinin bir adım öne geçti.

7 MİLYON EURO HAZIR
FRANSA'yı sarsacak bir kadro hazırlayan Paris St. Germain son olarak Luisao'ya göz koydu ancak Benfica'dan aldığı yanıtı şok oldu. Portekizli, PSG'ye Fener'in 7 milyon Euro vermesiyle hazır olduğunu açıkladı.

CİDDİ RAKIP KALMADI
BU rakımı karşılayamayacağını belirten Fransızlar yarıştan çekildi. F.Bahçe'nin cömert teklifinin üzerine diğer kulüplerin de çıkmadığı kaydediliyor. Fener'in Copa America sonrası Luisao'ya imza attırması bekleniyor.



EBOUE iddiası

İNGİLİZ gazetesi People, Arsenal'li sağ bek Emmanuel Eboué'nin Galatasaray yolunda olduğunu öne sürdü. 2005'ten bu yana oynamadığı İngiliz ekibinde İngiliz çıkışlı bir grafik sergileyen 28 yaşındaki oyuncu için Sarı-Kırmızılılar ciddi bir teklif hazırladığı bildirildi. Bir başka İngiliz gazetesi 'The Daily Mirror' ise sağ bek arayışında olan Beşiktaş'ın Eboué için yarışa hazır olduğunu ifade etti.

PEOPLE

Arsenal defender Emmanuel Eboué ready to join Turkish giant
Emmanuel Eboué is ready to leave Arsenal and join Galatasaray. The 28-year-old was left behind in London when Arsenal and Arsenal manager Arsène Wenger announced they were looking for a replacement.

People'a göre Eboué gelmeye hazır.

Barcelona'dan Santos'a 12 Milyon Euro



TEKLİF TURNUVA SONU
F.BAHCÉ'nin yıldız sol beki Andre Santos'u uzun süredir takip eden Barcelona, isteğini Copa America sonrası resmîyete döküyor.

NUEVO FUTBOL YAZDI
GÜNEY Amerika futbolunun nabzını tutan 'Nuevofutbol' sitesi Katalan ekibinin Santos için 12 milyon Euro'yu gözden çıkardığını duyurdu.

ANADOLU FOTOLARI
Anadolü Fotoları sadece satır satır değil, fotoğraflarla da F.Bahçe'den...

FOTOSPOR BELGESİZ HABER YAPMAZ

Güneş el koydu



BURAK Yılmaz ve Engin Baytar'ın sözleşme görüşmeleri uzayınca Şenol Güneş aracı oldu.

Aklanana kadar 'KAHİN'



Tayfur Havuççu'nun görevi Denizli'ye emanet edilecek

BURAK Yılmaz ve Engin Baytar'ın sözleşme görüşmeleri uzayınca Şenol Güneş aracı oldu.

MUSTAFA DENİZLİ

BEŞİKTAŞ yönetimi, görevi Mustafa Denizli'ye verip takımın lige hazırlanmasını isteyecek. Tayfur Havuççu adını temiz çıkarınca teknik direktörlüğü devralacak. Denizli ise hocaları üstü bir pozisyona getirilecek ve futbol tek patronu olacak.

ES-ES'in yeni hocası Skibbe

Ayrıntılı haberi sayfa 6'da

Maresca komedisi

İSPANYOL basını Mestaza'da bile yedek kaptan 31 yaşındaki İtalyan ön libero Enzo Maresca'yı Fenerbahçe'nin istediğini yazdı. Haberlere göre Fenerbahçe Maresca için 2.5 milyon Euro vermeye çoktan hazır.



Şekil 2. 62: Spor gazetelerinde zemin ve başlık rengi haberi yayınlanan takımın renklerine göre kullanılmıştır.

Spor sayfaları gerek mizanpaj gerekse habercilik açısından gazetenin diğer sayfalarından biraz daha farklı tutulsa da yine de ana mizanpaj iskeletinin dışına çıkılmaması gerekir. Diğer sayfalardan farklı olarak daha fazla görsel malzeme ve daha az yazı içeren bir düzene sahiptir. Bu sayfalarda dikkat edilecek en önemli unsur fotoğraf kullanımınıdır. Çünkü genelde spor sayfalarında sporcu fotoğrafları kullanılır ve bunları estetik göstererek okuyucuya sunmak gerekir. Özellikle dekupe (fotoğrafın çepeçevre kesimi) edilmiş fotoğrafların kullanımı, sayfada rahatlatıcı ve

ilgi çekici bir etki bırakır. Spor sayfalarında maç haberlerinin manşetine, fotoğrafına, spotlarına dikkat edilmelidir. Haberler, ilgi çekici başlıklar ve uzun olmayan metinlerle sunulurken, fotoğraflar sayıca fazla kullanılır. Bol renkli, fotoğraflı, iri punto başlıklarla haberler vurucu hale getirilmelidir. Büyük fotoğrafların uygun alanlarını manşet ve spot arka planı olarak değerlendirmek özellikle spor sayfalarında yaygındır. Renk tonlamaları, canlı ve haberi verilen takımın renklerine uygun zeminler oluşturularak kullanılır.

26 SPOR

Milliyet 2 Aralık 2011 Cuma

Menajerlere servet ödediler

Premier Lig'de bu yıl 20 kulübün menajerlerine toplam 83,7 milyon sterlin ödendiği ve bu rakamın yaklaşık yarısı bu yılın 12. ayında ödenildi. Bir başka deyişle, Premier Lig'de menajerlerin toplam servetleri 167,4 milyon sterlin oldu. Önceki sezonun menajerleri toplam 100,5 milyon sterlin servetle Premier Lig'de en zengin menajerler olarak öne çıktılar. Bu yıl ise bu rakamın yarısından fazla servet ödediler.

MİLLİYET YARIŞ REHBERİ

BURSA (05) 7 ARALIK 2011 CUMA

K. NO	YER	YERİ	YERİ	YERİ	YERİ
1	100	100	100	100	100
2	100	100	100	100	100
3	100	100	100	100	100
4	100	100	100	100	100
5	100	100	100	100	100
6	100	100	100	100	100
7	100	100	100	100	100
8	100	100	100	100	100
9	100	100	100	100	100
10	100	100	100	100	100

MİLLİYETİN ALTILIŞI

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

MİLLİYETİN ALTILIŞI

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

MİLLİYETİN ALTILIŞI

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

FENER UÇUŞA GEÇTİ

Sezona tutuk başlayan ve kazandığı maçlarda bile oynadığı basketbolu hayalkirlikli yaratan Fenerbahçe Ülker, Olimpiyakoş ömünde şov yaptı. Temsilcimiz deplasmanda 7 sayı farkla yenildiği rakibinden rövanşı 16 sayıyla aldı.

THY Euroleague A Grubu'nda ikinci sıradaki Fenerbahçe Ülker, 42-34'le geçtiği ilk maçta 36 sayı ile rakibini yendi.

Birinci yarıda ilk dört dakikada Fenerbahçe Ülker, 10-4'le öne geçti. Ancak 15 dakikada rakibiyle beraberleşti. İkinci yarıda ise Fenerbahçe Ülker, 16-10'la farkı 17 sayıya çıkardı. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti.

Cim-Bom Rusya'da dondu kaldı!

THY Avrupa Ligi'ndeki temsilcimiz Galatasaray Medical Park, Unicis Kazan'a deplasmanda kayıptı. Sarı-kırmızılar bu sonuçla 4. mağlubiyetini aldı.

THY Euroleague'de Galatasaray Medical Park, D Grubu'nda 5. maçında deplasmanda Unicis Kazan'a 72-61 yenildi. Sarı-kırmızılar 30 sayıya karşılık rakibiyle beraberleşti. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti.

Kartal'da 2 aday

NBA'de lakavtın sona ermesinin ardından Deron Williams'ın gidişyle transfer aralarına başlayan Beşiktaş Milangaz Marko Jarić ve Alan Anderson ile diresek temasına geçti.

Deron Williams ve Seneca Ender gibi NBA yıldızlarının kadrosuna katılmaya büyük ilgi gösteren Beşiktaş Milangaz, bu sezon da diresek temasına geçti. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti. Özellikle ikinci yarıda rakibiyle beraberleşti.

FENERBAHÇE ÜLKER OLİMPİYAKOŞ

K. NO	YER	YERİ	YERİ	YERİ	YERİ
1	100	100	100	100	100
2	100	100	100	100	100
3	100	100	100	100	100
4	100	100	100	100	100
5	100	100	100	100	100
6	100	100	100	100	100
7	100	100	100	100	100
8	100	100	100	100	100
9	100	100	100	100	100
10	100	100	100	100	100

FENERBAHÇE ÜLKER OLİMPİYAKOŞ

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

FENERBAHÇE ÜLKER OLİMPİYAKOŞ

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

FENERBAHÇE ÜLKER OLİMPİYAKOŞ

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

FENERBAHÇE ÜLKER OLİMPİYAKOŞ

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

Şekil 2. 63: Milliyet gazetesinin spor sayfası

3.3.6. İlan / Reklam Sayfaları

Bir gazete sayfasında ilanın/reklamın olması, o sayfanın bunlardan olduğu anlamına gelmez. İlan sayfaları, özel olarak ayrılmış sayfalardır ve bunlarda düzenli olarak çeşitli türde ilanlar yayınlanır. Örneğin; gazetelerin ilan sayfalarında reklamlara yer verilirken, aynı zamanda farklı sayfalarda da reklam kullanılmıştır. Fakat bu durum o sayfaları ilan/reklam sayfası yapmaz.

İlan sayfaları genel olarak metin ağırlıklı sayfalardır. Ancak bu sayfalarda yayınlanan reklam amaçlı ilanlar, görsel ağırlıklı olabilmektedir. Reklam amacıyla verilen ticari ilanlar, gazetenin diğer sayfalarında yayınlanabileceği gibi ilan sayfalarında da yayınlanabilir.

İlanlar gazete sayfalarında sütun ve yükseklik ölçüleriyle yer alırlar, sayfalar verilen ilanların ölçülerine göre organize edilir.

Seri ilan sayfalarının düzenlenmesinde en önemli husus; ilanları okuyucunun aradığı ilanı, rahatlıkla bulabileceği bir şekilde organize etmektir. Bunun için ilanlar çeşitli ana kategoriler, gerektiğinde bunların alt kategorileri altında organize edilirler (Örneğin Emlak ana kategorisi altında Satılık, Kiralık vb. alt kategoriler). Bu kategoriler sayfaya başlık olarak yansır ve bu sayede okuyucu, ilgilendiği ilanları bu başlıklar altında kolaylıkla bulur.

The image displays a newspaper page with multiple columns of text and several photographs. The main headline in the center reads "Çete, büro ve Torbacıya kahve taradı / mermi yağdırdı". To the right, a large article is titled "BM Barış Gücü'ndeki Türk askeri Lübnan'dan çekiliyor". Below this, another article is titled "67 milyon TL'lik kaçakçılık grişendi". The bottom section of the page is dominated by a large advertisement for Hyundai cars. The ad features the Hyundai logo and the slogan "SİZ TATİLE ÇIKIYORSANIZ, ÖDEMELERİNİZ NEDEN ÇIKMASI?". It shows four different car models: Elantra, I20, Accent, and I30, each with its price listed. The background of the ad is a bright green color with palm trees and a sun, suggesting a vacation theme.

Şekil 2. 64: İki tam sayfa kullanılarak tasarlanan reklam uygulaması

3.3.7. Köşe Yazıları

Bir gazete tümüyle haberden oluşmayabilir. Haberin yanı sıra olayları yorumlayan, eleştiren, açıklayan güncel ya da güncel olmayan konularda uzmanların görüşlerini yansıtan, köşe yazıları da yer alır (Evliyagil, 1983: 69). Bu yazılarının içinde en önemlisi başyazıdır. Başyazı, gazetenin görüşünü ifade eder. Köşe yazılarının sayfadaki kullanımı haber metinlerinden farklıdır. Sayfadaki yerleri sabittir. Genellikle aynı sütunlarda yer alır. Diğer yazılardan çerçeveye ayrılır. Fontu, haber metninde farklıdır (Güven, 1996: 47). Bazı köşe yazıları görsel unsurlarla desteklenir. Grafiklerle destekli köşe yazıları içeriğe görsel cazibe kazandırmakla kalmaz, yeni okuyucular çekmesini ve metinlerin daha iyi anlaşılmasını da sağlar (Garcia, 1993: 274).

sayfasında, büyük ölçülerde bir reklama rastlamak mümkündür. Bu ilanlar bazen tam sayfa olarak da yer alabilir.

Bazı gazetelerin arka sayfalarında, özellikle logoya yakın olarak konumlandırılan sabit unsurlara (karikatür, ilan/reklam, hava durumu vb.) yer verilir.

İçerik açısından arka sayfa haberleri, gazetenin yayın politikasına göre değişir ancak günümüzde arka sayfada yer alan haberlerin ortak noktası ilgi çekici haberlerdir. Genellikle dış kaynaklar olmak üzere güncel, bilim, sağlık, yaşam, çevre, teknoloji, magazin haberleri arasından seçilir.



Şekil 2. 67: Gazetelerin arka sayfa tasarımlarında çoğunluk tam ya da yarım sayfa reklamlar yer almıştır.

SONUÇ

Toplumun haber alma özgürlüğüne büyük katkıda bulunan gazeteler, son yıllarda teknolojinin ilerlemesi ile birlikte yazılı basın dışında internet ortamında da yayınlanmaya başlamıştır. Bu internet yayıncılığı sayfa tasarımına olan ilgiyi arttırmış olsa da buna karşın gazetelerde geri planda kalmamış sayfa sayılarını fazlalaştırmış hatta bazıları sayfa tasarımlarında yenilenme gereği duymuştur.

Bir gazetenin tasarımı, bir kişinin dış görünüşü ya da kılık kıyafeti gibidir. Düzenli kurallar çerçevesinde yürütülen bir mizanpaj okurun zihninde o gazeteye ilişkin bir imajın oluşmasına yardımcı olur. Bu tasarım sürecinde grafik tasarımcının görevi; iletmek istediği mesajı estetik kurallar çerçevesinde uygularken; yalın, dikkat çekici, kolay algılanabilir ve hatırdaki kalıcı olmasına dikkat etmelidir. Aynı yaklaşım gazetelerin sayfa tasarımı içinde söylenebilir ve grafik tasarımcı gazete sayfalarını tasarlarırken aynı hassasiyeti göstermeli ve grafik tasarım elemanlarını kurallarına uygun olarak kullanmalıdır.

Bütünlük ve düzen tasarımın temelini oluşturur. Gazeteler ilk sayfadan başlayarak son sayfaya kadar bir bütünlük ve düzen içinde olmalıdır. Bütünlük, aynı tasarım ilkelerinin, gazetenin tamamında uygulanmasını sağlar. Her sayfada farklı bir yöntem takip edilmemeli, aynı tasarım ilkeleri bir sonraki sayfa veya sayıda sürdürülmelidir. Gazete sayfasında haber, fotoğraf ve çizgilerin düzenli şekilde yerleştirilmesi sütunlar sayesinde olur. Sütun sayısı ile birlikte, sütunlar arasındaki boşlukların belirlenmesi gridi (ızgara) oluşturur.

Uyum ve sadelik modern mizanpajın en temel özelliklerinden biridir. Font, stil ve renk sayfasını sınırlamak sayfanın sadeliğini artırır. Çok fazla yazı karakteri tasarım için daima tehlikelidir. En iyi tasarım en sade olandır. Çünkü sadelik, en kolay iletişim kurulmasını ve en doğru mesajın verilmesini sağlar. Dikkatin dağılmasını önler. Çarpıcı ya da zengin bir tasarım ise biçimsel olarak ilgi çekici olsa da sayfadaki haberin mesajını gölgeler.

Gazeteler sayfa tasarımları açısından kolayca anlaşılır, rahat okunabilir ve ilgi çekici olmalıdır. Bundan dolayı gazetelerin sayfa tasarımında gövde metni, başlık, fotoğraf kullanımı ve yazı karakterlerinin seçiminde oldukça hassas davranılmalıdır. Aksi takdirde yapılan en ufak yanlış tasarımı mahvedebileceği gibi okur sayısını da olumsuz yönde etkiler. Bu bağlamda tasarımı etkileyecek en önemli unsur olan grafik tasarım ön plana çıkar.

Bu tez çalışmasında, görsel iletişimin en önemli unsuru olan grafik tasarımın yazılı basında algılamayı ne kadar katkı sağladığı ve gazete sayfa tasarımı açısından önemi vurgulanmaya çalışılmıştır.

Türkiye’de çeşitli zamanlarda yayınlanan gazeteler grafik tasarım yönünden incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken gazetelerin isimlerinden çok, tasarımda kullanılan öğeler göz önünde bulundurulmuştur.

Tezde geçmişten günümüze kadar gelen ve yayın hayatına yeni katılan gazeteler, görseller kullanılmış; ayrıca boyutu (broadsheet, tabloid), sayfa çeşitliliği (fikir, yaşam, ekonomi, spor vb.), sayfa tasarım çeşitleri (klasik, modüler, vitrin vb.) göz önünde bulundurulmuştur.

Yapılan incelemeler sonucunda; gazetelerin sayfa tasarımına önem vermesindeki en büyük neden okurdur. Okurun daha rahat ve sıkılmadan gazete okuyabilmesi için iyi bir tasarım gerektiğini ortaya koymuştur.

Gazete sayfa tasarımını geniş kapsamlı incelediğimizde varılan sonuçlar grafik tasarımın temellerine götürmektedir. Gazeteler ile grafik tasarım arasındaki en önemli ortak bağlantı, sayfa tasarım ilkeleriyle (Denge, zıtlık, bütünlük, uyum, sadelik vb.) sağlandığı görülmüştür. Mesela, bir makalede gestalt ve temel prensiplerle (denge, zıtlık, ritim, oran gibi) ele alınmaktadır. Bu da makalenin oluşturulmasında grafik tasarımın temellerine başvurulduğu sonucu çıkarılmıştır. Gazete sayfaları hazırlanırken; iki fotoğraf arasındaki denge, başlıklarda kullanılan yazı karakterleri arasındaki zıtlık, çizgiler ve beyaz boşlukların oluşturduğu bütünlük, renkler arasındaki uyuma dikkat edilmelidir.

Görsel malzeme sayfa estetiğinde farklılık yarattığı gibi bilgi iletiminde de etkin olmuştur. Çünkü fotoğraflar da metinler gibi bir bilgi verirler. Aynı zamanda fotoğraflar vitrin sayfa düzeninde oldukça fazla kullanılmıştır. Enfografik düzende fotoğraflar daha çok görsel bir öğe olarak nitelendirilmiş ve sayı olarak daha az ancak ebat olarak daha büyük fotoğraflara yer verilmiştir. Modüler sayfa düzeninde ise fotoğraf yerine yazıya aktarılması yöntemi benimsenmiştir.

Sayfa tasarımı gazeteler arasında estetik farklar oluşturmalarının ötesinde içeriğin yoğunluğunu da belirlemektedir. Örneğin; vitrin sayfa düzenini uygulayan gazetelerin sayfalarında sayıca fazla ve sözcük sayısı bakımından kısa metinlerden oluşan haberlere yer verirken, enfografik düzen de ise tam tersi bir durum söz konusudur. Gazete sayfalarında sayıca az ve sözcük sayısı bakımından kısa haberlerle hazırlanmıştır. Modüler sayfa düzeni ise ikisinden tamamen farklı bir yapıda olup sayfalar hem haber sayısı hem de sözcük sayısı bakımından yoğundur. Vitrin sayfa düzeni ve modüler sayfa düzenindeki haber yoğunluğu, enfografik anlayışta bulunmamaktadır.

Vitrin ve enfografik sayfa düzenlerinde renkli alanlar oldukça fazladır. Renkli alan düzenlemesi bakımından modüler anlayışın, vitrin ve enfografik anlayışa göre oldukça sade olduğu görülmüştür.



Sonuç olarak; gazete oluşum sürecinin önemli bir bölümünü oluşturan sayfa tasarımı şeklindeki piramit gibi yorumlanabilir. Bu piramidi açıklayacak olursak; gazete sayfa tasarımının grafik tasarım yardımı olmadan oluşturulamayacağı bunun okur sayısını da etkilediğini anlatmaktadır. Ayrıca grafik tasarımın katkısıyla diğer basamaklarında orantılı şekilde büyüdüğü gözlenmektedir. Grafik tasarımı bir nevi besin piramidindeki üreticilere benzetebiliriz. Üreticiler olmadan besin piramidindeki diğer tüketiciler de beslenemez. Bütün tüketiciler üreticiler olmadan yaşayamaz ve neslini devam ettiremez. Bu açıdan ele alındığında grafik tasarım içinde aynı şey söylenebilir. Grafik tasarım olmadan iyi bir gazete sayfa tasarımı elde edilemez buda okur sayısında önemli ölçüde düşüşe neden olur. Yani gazetelerinde tiraj kaybetmesi hatta yok olması kaçınılmazdır. Kısacası o gazete için okur sayısının nesli tükenecektir.

KAYNAKÇA

- Akdağ, Ç. T. (2009). *Gazete Tasarımında Bilinmeyenler*. Akademia. Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Cilt 1. Sayı 1. s. 28-40
- Akyıl, R. (1996). *Reklam Medyalarında Tipografik Çözümler*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: MÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Alex, W.W. (1992). *Type in Use, Effective Typography for Electronic Publishing*. London: Norton Company
- Altun, A. (2000). *Türk Basınında Sayfa Düzenleme Anlayışının Gelişimi (1960-1979)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: A.Ü.
- Becer, E. (1999). *İletişim ve Grafik Tasarım*. (2.baskı). Ankara: Dost Yayınevi
- Bıyık, A. (2000). *Yazılı Basında Görsel Unsurların Haber Dizaynındaki Önemi*. Doktora Tezi. Konya: S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Bülbül, R. (2001). *Haberin Anatomisi ve Temel Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Bülbül, R. (2003). *Genel Gazetecilik Bilgileri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Çakır, R. (1992). *Ayet ve Slogan*. İstanbul: Metis Yayınları
- Çevik, S. (Tarihsiz). *Yazı Tasarımı Ders Notları*. İstanbul: M.S.Ü.

- Dağlı, N. (1995). *Gazete Yayımmlama Teknikleri*. Ankara: İmaj Yayıncılık
- Demirkent, N. (1982). *Sayfa Sayfa Gazetecilik*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi
- Dood, J. *The Best of Newspaper Design*. Rocport Publishers. Inc
- Evliyagil, Ş. (1983). *Gazete Yayımmlama Sistemleri*. Ankara
- Evliyagil, Ş. (1981). *Gazete Yayımmlama Yöntemleri*. Ankara: Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın ve Yayın Yüksek Okulu
- Gaillard, P. (1994). *Gazetecilik*. Çev: M. Selami Şakiroğlu. İstanbul: İletişim Yayınları
- Garcia, M. (1981) *Comtemporary Newspaper Design*. Englewood Cliffs. N. J. Prentice Hall
- Garcia, M. (1993). *Contemporary Newspaper Design: A Structural Approach*. USA: Prentice Hall College Div
- Garcia, M. (2002). *Pure Design*. Florida. USA: Miller Media
- Garcia, M. ve Stark, P. (1991). *Eyes On the News*. St. Petersburg. Florida: The Poynter Institute
- Gezgin, S. (1994). *Basın Fotoğrafçılığı*. İstanbul: Der Yayınları
- Giles, V. ve Hodgson F. W. (1996). *Creative Newspaper Design*. Oxford: Focal Press
- Günel, Y. (2009). *Görsel İletişim Açısından Sayfa Tasarımlarına İlişkin Bireylerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: D.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü

- İnuğur, M. N. (2005). *Basın ve Yayın Tarihi*. İstanbul: Der Yayınları
- İstek, R. (2004). *Görsel İletişimde Tipografi ve Sayfa Düzeni*. İstanbul: Pusula Yayıncılık
- Kabacalı, A. (2000). *Başlangıcından Günümüze Türkiye’de Matbaa*. İstanbul: Literatür Yayıncılık
- Kara, H. (2005). *Bilgisayar/İnternet Teknolojisi ile Değişen Gazetecilik*. Yeni İletişim Teknolojileri ve Medya. Ed: Sevda Alankuş. İstanbul: İPS İletişim Vakfı Yayınları. s. 97-140
- Ketenci, H. F. (2007). *Tasarım Ders Notları*.
http://kouha.kocaeli.edu.tr/notlar/Mizampaj_ders_notlari.pdf
- Ketenci, H. F. ve Bilgili C. (2006). *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. İstanbul: Beta Yayınları
- Milli Eğitim Bakanlığı. *Gazetecilik: Gazete Sayfası Tasarlama-I*. Ankara
- Mert, H. (2011). *Türkiye’de Gazetelerin Ana Kapak Tasarımlarında Görsel İmgelerin Kullanılması ve Önemi (Karşılaştırmalı Bir İnceleme)*. Yüksek Lisans Tezi . İstanbul: HÜ. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Onursoy, S. (2005). *Gazetelerde Görsel Tasarım Yanlılığı*. Konya. Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Yıl:3. Sayı:4. s. 142-151
- Onursoy, S. (2006). *Gazetelerin Görsellik Anlayışı*. Elazığ: Fırat Üniversitesi İletişim Fakültesi II. Medya ve Etik Sempozyumu.

- Onursoy, S. (2011). *Haberin Görsel Tuzakları- Haber Medyası Üzerinde Göz Takibine Bağlı Okuma Davranışı Araştırması*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özbay, C. (2007). *Haberden Yayına Gazetecilik*. İstanbul: Der Yayınları
- Öztürk, M. (2000). *Grafik Tasarımlarda Kullanılabilecek Fotoğrafi Teknikleri*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Sağocak, M. D. (2005). *Ergonomik Tasarımda Renk*. Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi. s. 77-83
- Schlapp, H. (2000). *Gazeteciliğe Giriş*. Çev: Işık Aygün. Ankara: Konrad Adenauer Vakfı Yayınları
- Schneider, W. ve Raue P.J. (2000). *Gazetecinin El Kitabı*. Çev: Işık Aygün. Ankara: Konrad Adenauer Vakfı Yayınları
- Seçim, F. (1996). *Sayfa Tasarımı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Seçim, F. (1997). *Yayımlarda Sayfa Tasarımı*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Dergisi. Cilt 2. Sayı 2.
- Seylan, A. (2005). *Temel Tasarım*. Ankara: M-kitap
- Siebert, L. ve Ballard, L. (1992). *Making a Good Layout*. Ohio. USA
- Smith, K. (2004). *Handbook Of Visual Communication Theory, Methods and Media. Perception and Newspaper Page : A Critical Analysis*. US: Lawrence Erlbaum Associates Inc. s. 81-99
- Söker, H. (2003). *'Masaüstü Yayıncılıkta Görsel Algılamının Yeri ve Önemi'* 1. Uluslararası Matbaa Teknolojileri Sempozyumu. Ankara: G.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi. s. 20-55

- Sucu, M. (2003). '*Sayfa Düzeni*', *Gazetecilik ve Habercilik*. Ed: Sevda Alankuş, İstanbul: İPS Yayınları, s. 183-196
- Swann, A. (1990). *How to Understand and Use Design and Layout*. Ohio: North Light Books
- Şeker, M. (2000). *Çağdaş Gazete Yayımlama Teknikleri*. Konya: Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları
- Şeker, M. (2004). *Kuramsal Temeller ve Uygulama İlkeleriyle Sayfa Düzeni*. (1. Basım). Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları
- Şeker, M. (2006). *Sayfa Düzeni ve Ekollerinin Estetik ve İçeriğe Etkileri-Hürriyet, Star ve Zaman Gazeteleri Örneği*. Yıl:4 Sayı:2 s. 30-40
- Şimşiroğlu, S. (2002). *Yazılı Basında Haber Sunumunda Mizanpajın Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Taş, O. (1993). *Çağdaş Gazete Tasarımı*. Ankara: Macro Yayınları
- Taş, O. (1993a). *Uygulamalı Gazete Yayımlama Tekniği*. Ankara: Makro Yayınları
- Taş, O. (1993b). *Örnekleriyle Çağdaş Gazete Tasarımı*. Ankara: Makro Yayınları
- Temel Britannica, İstanbul 1993
- Tepecik, A. (1994). *Grafik Tasarlama İlkelerine Dayalı Tasarım, Yöntem ve Teknikleri*. Doktora Tezi. Ankara: G.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Tiryakioğlu, F. (2012). *Sayfa Tasarımı ve Gazeteler*. (1. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık

- Tiryakioğlu, F. ve Top, D. (2010). *Sayfa Tasarımı ve Kurumsal Kimlik Oluřturma: Türkiye'deki Ulusal Gazetelerin Birinci Sayfaları Üzerine Bir Araştırma*. Konya: Selçuk Üniversitesi İletişim Fakóltesi Akademik Dergisi. Cilt 6. Sayı 3. s.137-144
- Topuz, H. (2003). *II. Mahmut'tan Holdinglere Türk Basını Tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Tunalı, A. C. (2005). *Ceride-i Askeriye'nin Tarih Araştırmalarındaki Yeri*. Ankara: Ankara Üniversitesi Tarih Araştırmaları Dergisi. Cilt 24. Sayı 37. Sayfa 1-17
- Türk Dil Kurumu. *Gazete*. <http://www.tdk.gov.tr>
- Uçar, T.F. (2004). *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım*. İstanbul: İnkılap Yayınları
- White, A. (2002). *The Element of Graphic Design: space, unity, page architecture and type*. New York: Allworth Press
- Wilson, B. (2002). *Design With Flair*
- Yıldırım, D. (2008). *Teknolojik Dönüşüm Sürecinin Türkiye'de Yazılı Basına Etkileri*. İstanbul: M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Yücel, Y. (1997). *Tanıtım Grafiğinde Tipografik Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi. Samsun: 19 Mayıs Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

ÖZGEÇMİŞ

1986 yılında İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. 2010'da Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım bölümünden mezun oldu. Öğrenim hayatı boyunca çeşitli sektörlerde grafik tasarımcı olarak görev yaptı. Mezuniyetten hemen sonra vakit kaybetmeden 2010 yılı Eylül ayında Haliç Üniversitesi Grafik Tasarım Anasanat Dalı Tezli Yüksek Lisans eğitimine başladı.